EDGAR ALLEN POE- ÉS EZÜST BÁRD-
DÍJAS SZERZŐ

PATRICIA HIGHSMITH

A MÉLYBEN

Patricia Highsmith

Ripley a mélyben

GEOPHEN KIADÓ
2003

Tom csöndben éli a gazdagok gondtalan és fényűző életét, amikor ismét zavaros ügyekbe keveredik. Egy zseniális festő képeit hamisítja haverjaival, s évek óta remekül él belőle. A híres művész azonban egyre több gondot okoz a három jómadárnak: a legfőbb probléma vele az, hogy halott. Vajon meg lehet-e úszni a lebukást? Hősünk környezetében az emberek úgy hullanak, akár a legyek, s mindvégig erősen kétséges számunkra, vajon tudja-e Tom (legyen bármilyen furfangos is) úgy forgatni az eseményeket, hogy épp bőrrel kerüljön ki belőlük…
A Tom Ripley-sorozat 2. része.

A mű eredeti címe: Ripley Under Ground

First published 1970

© Diogenes Verlag AG Zürich

All right reserved

Fordította: Jász István, 2003

ISBN 963 9093 84 X
Kiadja a Geopen Könyvkiadó, 2003
Felelős kiadó a kiadó ügyvezető igazgatója
Szerkesztette: Gimes Katalin
Borító: Váradi Gábor
Nyomdai előkészítés: Geografika
www.geopen.hu

Lengyel szomszédaimnak,
Ágnes és Georges Barylskinak,
barátaimnak Franciaországból

1.

Tom a kertben tett-vett, amikor megszólalt a telefon. Hagyta, hogy házvezetőnője, Madame Annette vegye fel, ő pedig tovább dörzsölte a kőlépcsőn felkúszó mohát. Nyirkos októberi nap volt.

– Monsieur Tome! – harsant fel Madame Annette szoprán hangja. – London!

– Jövök! – szólt vissza Tom. Félredobta a vászondarabot, és felszaladt a lépcsőn.

A földszinti telefon a nappaliban volt. Tom nem ült le a sárga szaténnal borított kanapéra, hiszen farmerben dolgozott.

– Helló, Tom! Itt Jeff Constant. Mondd csak… – a vonal recsegni kezdett.

– Beszélj hangosabban! Rossz az összeköttetés!

– Most jobb? Én remekül hallak.

A londoniak mindig mindent remekül hallanak.

– Egy kicsit.

– Megkaptad a levelemet?

– Nem – mondta Tom.

– Ó! Hát baj van. Csak figyelmeztetni akartalak.

Recsegés, zúgás, majd egy tompa kattanás, és a vonal megszakadt.

– A fenébe! – mondta Tom szelíden. Figyelmeztetni őt? Valami nem stimmel a galériában? A Derwatt Kft.-nél? Őt figyelmeztetni? Hiszen alig van köze hozzá. Ugyan ő volt az, aki megálmodta a Derwatt Kft. eszméjét, ez igaz, és az is, hogy

valami kevés kis jövedelme is származik onnan, de… – Tom a telefonra meredt. Azt várta, hogy újra megcsörrenjen. Vagy hívja vissza Jeffet? Nem, nem tudhatja, hogy Jeff a műtermében van-e vagy a galériában. Jeff Constant fényképész volt.

Tom odasétált a hátsó kertre néző üvegajtóhoz. Jobban le kellett volna vakarnia a mohát – állapította meg. Időnként szeretett kertészkedni, jólesett neki, ha reggelenként egy-egy órát eltölthetett azzal, hogy tologatja a fűnyírót, összegereblyézi és elégeti a lehullott ágakat, gyomlálgat. Mozgás közben álmodozhatott. Alig jutott valamire a ronggyal, amikor megszólalt a telefon.

Madame Annette jött be a nappaliba, portörlővel a kezében. Alacsony, tömzsi, hatvanévesforma, vidám alaptermészetű asszony volt. Egy árva szót sem tudott angolul, sőt még egy Good Morning-ot sem volt képes megtanulni, azaz tökéletesen megfelelt Tomnak.

– Majd én, madame – mondta Tom, és fölvette a kagylót.

– Helló – hangzott Jeff hangja. – Nézd, Tom, nem tudnál esetleg átjönni Londonba?

– Micsoda? – A vonal újra gyenge volt, de már javult valamit.

– Azt mondom… Mindent megírtam a levelemben. Itt most nem lehet elmondani. De ez most fontos, Tom.

– Valaki hibázott? Bernard?

– Úgy valahogy. Jön egy ember New Yorkból, talán már holnap.

– Kicsoda?

– Elmagyaráztam a levélben. Tudod, hogy a Derwatt-kiállítás kedden nyílik. Addig visszatarthatom. Ed meg én sem leszünk elérhető távolságban. – Jeff hangja aggodalmasnak tűnt. – Szabad vagy, Tom?

– Hát… igen.

Tom azonban nem akart Londonba menni.

– Próbáld meg eltitkolni Heloise elől, hogy Londonba mész.

– Heloise Görögországban van.

– Akkor jó – Jeff hangjában megkönnyebbülés csengett.

Jeff expressz ajánlott levele délután ötkor érkezett.

104 Charles Place
N.W. 8.

Kedves Tom!

15-én, kedden nyílik két év után az első Derwatt-kiállítás. Bernard tizenkilenc új vásznat hoz, több képet meg kölcsönkapunk.

Van itt egy Thomas Murchison nevű amerikai. A pasi gyűjtő, nem kereskedő. Már nem aktív, de tele van zsozsóval. Három éve vett tőlünk egy Derwattot. Összehasonlította azokkal a korábbiakkal, amiket az Államokban látott, és most azt mondja, az övé hamis. Hát persze, hogy az: Bernard egyik képe. Írt a Buckmaster Galériának, azaz nekem, hogy a festmény nem valódi, legalábbis azt hiszi, mivel a színek és a technika Derwatt öt vagy hat évvel ezelőtti stílusára jellemző. Azt hiszem, hogy csak szaglászni jön ide. Mit csináljunk? Neked mindig vannak mentő ötleteid, Tom.

Át tudnál jönni, és megbeszélhetnénk? Minden kiadásodat fedezné a Buckmaster Galéria. A bizalomra sokkal nagyobb szükségünk van, mint bármi másra. Nem hinném, hogy Bernard bármit is kavarna az új vásznaival. De Bernard mindig kapkod, és nem szeretnénk, hogy itt kóvályogjon,

főleg azt nem, hogy az első napokban, a megnyitón meg pláne nem kell!

Gyere, amint tudsz!

A legjobbakat:

Jeff

Ui.: Murchison levele udvarias volt, de feltételezem, hogy olyan ember, aki elmegy megkeresni Derwattot akár Mexikóban is, hogy rájöjjön az igazságra.

Itt van a kutya eltemetve – gondolta Tom, hiszen Derwatt nem létezett. A történet (amit Tom talált ki) így szólt: Derwatt hűséges, szűk kis baráti köre és a Buckmaster Galéria is azt terjesztette, hogy a művész egy apró mexikói faluba húzódott vissza, ahol még telefon sincs, sőt a galériának is megtiltotta, hogy bárkinek megadják a címét. Ha tehát Murchison Mexikóba menne, olyan kimerítő keresésbe foghat, ami hiábavaló munkát adhat az embernek, akár élethosszán is.

Amit Tom inkább elképzelhetőnek tartott, ezért aztán félt is tőle, hogy Murchison – aki valószínűleg a képekkel együtt fog érkezni – más műkereskedőkkel és a sajtóval is szóba állhat. Ez gyanút kelthet, és akkor előfordulhat, hogy a Derwatt-legenda füstbe megy. A banda magával rántja őt is. (Tom a galéria személyzetét, Derwatt régi barátainak körét csak „bandának" nevezte, noha utálta ezt a kifejezést, valahányszor csak az eszébe jutott.) Bernard az ő nevét is megemlítheti – merült föl Tomban –, még ha nem is rosszindulatból, hanem csak a saját butasága, keresztényi becsületessége miatt kerülne sor rá.

Tom hírneve eddig patyolattiszta maradt, ami, tekintetbe véve mindent, amit elkövetett, igencsak meglepő. Több mint

zavarba ejtő lenne, ha kiderülne arról a férfiről, aki a francia dokumentáció szerint Thomas Ripley Villeperce-sur-Seine néven Heloise Plissont, a Plisson Gyógyszergyár tulajdonosának, Jacque Plissonnak a lányát vette feleségül, hogy olyan pénzszerzésről álmodozik, amely a Derwatt Kft. csalásaival függhet össze, sőt, hogy évek óta százalékot kap tőlük, még ha ez nem is több tíz százaléknál. Borzasztóan snassz lenne. Még Heloise is durván reagálna erre, különösen, ha az apja nyomást gyakorolna kislányára (azaz beszüntetné a támogatását), olyannyira, hogy ez a válásig is vezethet. Pedig Tom Heloise makulátlanságában sem volt olyan biztos.

A Derwatt Kft. most már nagyra nőtt, az összeomlása tovább is gyűrűzhet. Lankadhat a jól jövedelmező, Derwatt címkével ellátott áruk piaca, amelyből mind a banda, mind Tom is jogdíjakat kapott. Aztán ott volt a Művészeti Iskola Perugiában (főként kedves amerikai vénasszonyok és vakációzó lányok számára), de hát az is jövedelemforrás. A művészeti iskola nem annyira a művészet oktatásából és Derwatt-cikkek eladásából szerezte bevételét, hanem közben közvetítő irodaként működött. Házakat és berendezett lakásokat keresett a jó pénzű diákok számára, akiknek értékes megrendeléseiből szintén megkapta a maga jussát. Az iskolát egy angol meleg pár vezette, akik az egész Derwatt-ügyről semmit sem tudtak.

Tom nem volt képes elhatározásra jutni. Elmenjen-e Londonba vagy sem? Mit mondhat nekik? Továbbá azt sem értette, hogy miért ne térhetne vissza egy festő a korábbi technikájához.

– Az úr ma este bárányszeletet vagy hideg sonkát szeretne? – kérdezte Madame Annette Tomtól.

– Bárányszültet, azt hiszem. Köszönöm. Hogy van a foga?

Reggel Madame Annette a falusi fogorvosnál járt, egész éjjel nem tudott aludni a fájdalom miatt.

– Már nem fáj. Az a doktor Grenier olyan aranyos! Azt mondta, begennyesedett, meg hogy az ideg ki fog esni belőle.

Tom bólintott, bár kíváncsi lett volna rá, hogyan hull ki egy ideg, feltehetően a nehézségi erő hat rá. Egy alkalommal, amikor neki volt problémája, keményen kellett bányászni hozzá, hogy kiemeljék az idegét. Pedig az is felső fog volt.

– Jó híreket kapott Londonból?

– Nem, csak egy barátom hívott.

– És Madame Heloise?

– Ma nem jött semmi.

– Ha elképzelem a napfényt! Görögország!

Madame Annette letörölte a kandalló mellett lévő hatalmas tölgyfa szekrény egyébként is csillogó tetejét.

– Látja? Villeperce-ben nincs semmi nap. Megjött a tél.

– Hát igen – mondta Madame Annette, mindennap ugyanúgy.

Tom arra számított, hogy Heloise nem látogat haza karácsonyig. Másfelől pedig a nő váratlan fordulatokra volt képes, ha történetesen valami csekély, többnyire nem is visszavonhatatlan vitába keveredett a barátaival. Esetleg mindösszesen csak véleményét változtatta meg, és nem akart tovább hajókázni. Heloise-t nagyon impulzív természettel áldotta meg a sors.

Tom egy Beatles-lemezt tett fel, hogy könnyítsen a lelkén. Azután zsebre vágott kézzel járkált fel-alá a hatalmas nappaliban. Szerette a házat. Kétemeletes, négyszögletes kőház volt négy kis toronnyal, ettől olyan lett, mint egy kis kastély. Óriási volt a kert, még amerikai mértékkel mérve is egy

vagyonba került az egész. Heloise édesapja adta nekik nászajándékba. A házasságkötés előtti napokban Tomnak némi külön pénzre lett szüksége, a Greenleaf-pénzforrás nem fedezte azt az életet, amit élni szeretett. Így keveredett a Derwatt-ügybe. Most már sajnálta. Tíz százalékot kért, és ez akkor még nagyon kevés volt. Nem is gondolt rá, hogy a Derwatt-üzlet így felvirágozhat a jövőben…

Tom úgy töltötte el az estét, mint a legtöbbször: csöndben és egyedül, de nehéz gondolatok környékezték. A lemezjátszót hallgatta, miközben vacsorázott, és utána Servan Schreibert olvasott franciául. Két szót nem értett. Majd este megnézi az ágya mellett tartott Harrap-szótárban. Jó volt a memóriája, megragadtak benne a szavak.

Vacsora után felvette az esőkabátját, bár nem esett, és a körülbelül egy mérföldnyire lévő presszóba sétált. Néha esténként ide tért be, hogy állva megigyon egy kávét. George, a tulajdonos nem szűnt meg sajnálkozni rajta, hogy Tom olyan sok időt tölt egyedül, egyúttal folyamatosan érdeklődött is Heloise iránt. Ma este azonban Tom vidáman azt mondta:

– Nem vagyok biztos benne, hogy még két hónapot a jachton fog tölteni. Elunja magát.

– Quel luxé[1] – motyogta George álmodozva. Pocakos, kerek képű ember volt.

Tom nem bízott a férfi kedves, visszafoghatatlan humorában. A felesége, Marie energikus, vörösre festett szájú, nyíltan közönséges, nagydarab barna teremtés; időnként vad, hisztérikus röhögésben tört ki, ez nyugtatta meg. Hogy a helyiség munkások kocsmája – a tényt ugyan elfogadta Tom, de

---

1 Milyen luxus!

nem szerette. Ez esett hozzá a legközelebb. Georges és Marie legalább sohasem emlékeztették Dickie Greenleafre. A saját, illetve Heloise ismerősei között nem egy olyan akadt, akivel kapcsolatban felmerült az emléke, mint ahogy Villeperce egyetlen fogadójának, a St. Pierre tulajdonosának az esetében is.

– Csak nem annak az amerikai Greenleafnek a barátja, Mr. Ripley? – kérdezte tőle, és Tom beismerte, hogy igen. Mindez azonban legalább három évvel ezelőtt történt. Az ilyen kérdések – ha nem mentek tovább – nem idegesítették föl Tomot, noha igyekezett kerülni ezt a témát. A lapok az igazságnak megfelelően megírták, hogy jelentős tőkét, meg hozzá némi rendszeres jövedelmet is örökölt. Arra viszont egyetlen lap sem utalt, hogy Tom maga írta a végrendeletet, pedig ez volt a helyzet. A franciák a pénzügyi részletekben merültek el.

Kávé után Tom hazasétált. Egy-két falusinak odaköszönt egy Bon soir[2]-t, s miközben ballagott, meg-megcsúszott az út szélén összegyűlt nedves avaron. Járda ugyanis nem volt. Zseblámpát vitt magával, mert az utcát csak itt-ott világították. Elkapta a konyhákban üldögélő családok tekintetét, ahogy a viaszosvászonnal leterített asztal körül tévéztek. Egy-két udvaron leláncolt kutyák ugattak. Kinyitotta a tíz láb magas vaskaput, letisztította a cipőjét a kavicsokon. Madame Annette lámpája égett a szobájában. Tom látta a világosságot. Saját televíziója volt. Tom gyakran festegetett éjszaka, persze csak kedvtelésből. Tudta magáról, hogy rossz festő, sokkal rosszabb, mint Dickie. Ma éjjel viszont nem volt hozzá hangulata. Inkább egy amerikai barátjának, Reeves Minot-nak írt, megkérdezte, mikorra várhatja, és hogy szükség lesz-e rá. Reeves azt tervezte,

---

[2] Jó estét!

hogy valami mikrofilmet szerez egy bizonyos olasz gróftól: Bertolozzitól. A gróf egy-két napra meglátogatja Villeperce- ben; Tomnak pedig azt a dolgot a bőröndjéből (vagy ahonnan Reeves mondja) kell kivenni, és Párizsban egy ismeretlen emberhez juttatni. Tom elég gyakran csinált olyasmit, ami nagyon hasonlított a bűnözésre, néha ékszerlopásokban is segédkezett. Könnyebb volt a vendégeit otthonában megszabadítani a holmijaiktól, mint esetleg ugyanezt egy párizsi hotelszobában, a tulajdonosok pillanatnyi távolléte alatt elkövetni. Tom felületesen ismerte Bertolozzit, a gróffal egy nemrégiben Milánóba tett utazásán találkoztak, amikor Reeves, aki Hamburgban élt, szintén Milánóban tartózkodott. Tom képekről beszélgetett vele. Nem okozott semmi nehézséget neki, hogy bárkit rábeszéljen, töltse a szabadideje egy részét Villeperce-ben, és tekintse meg a festményeit, a Derwattok mellett Soutine-jai is voltak. Ez utóbbit különösen szerette, egy Van Goghot, két Magritte-et és néhány rajzot Cocteau-tól és Picassótól, meg jó néhány kevésbé híres festő kezét dicsérő alkotást (amelyek legalább olyan jók, vagy talán még jobbak is voltak – legalábbis szerinte) láthattak a gyűjteményében. Villeperce Párizs közelében feküdt, a látogatók élvezettel nézték ezt a vidéket, mielőtt elutaztak volna. Tom gyakran kocsival ment értük Orlyba. A repülőtér csupán néhány mérföldnyire esett tőlük. Csak egyszer fogott mellé, amikor a vendége gyomorrontást kapott valamitől, amit a gépen evett, és Tom képtelen volt hozzájutni a bőröndjeihez, hiszen a vendég az ágyat őrizte a szobában. Azt a dolgot akkor (mikrofilm volt, vagy valami hasonló) nagy nehézségek árán szerezte meg Párizsban Reeves megbízottja. Tom nem tudta megfelelően értékelni ezeket a holmikat, de akkor sem értette az egészet, amikor

kémregényekben olvasott róluk. Reeves csak az orgazdája volt, és százalékot kapott tőle. Mindig egy másik városba autózott, hogy hamis feladóval adja postára a szerzeményeit.

Aznap éjjel nem tudott aludni, kikelt az ágyból, felvette piros gyapjúköntösét – Heloise születésnapi ajándéka, katonás sujtásokkal és bojtokkal díszített, vastag, vadonatúj darab –, *és* lement a konyhába. Arra gondolt, hogy felvisz magával egy üveg Super Vastar sört, de úgy döntött, inkább főz maganak egy teát. Sohasem szokott teázni, így tehát ez is megfelelt annak, hogy ez valami módon különleges éjszaka volt. Lábujjhegyen mozgott a konyhában, nehogy felkeltse Mme Annette-et.

A tea, amit elkészített, sötétvörösre sikerült. Túl sok teafüvet tett az edénybe. A tálcával együtt a nappaliba ment, kitöltött egy csészével. Benyomása szerint mamuszaival majdnem hangtalanul járkált a házban. Miért ne személyesíthetné meg Derwattot? – gondolta. Istenemre, hát persze! Ez a megoldás, a tökéletes megoldás, az egyedüli megoldás!

Derwatt körülbelül annyi idős lehet, mint ő, vagy közel annyi. Tom harmincegy éves volt, Derwatt meg harmincöt. Mindketten kékesszürke szemű férfiak. Tom emlékezett rá, hogy Cynthia (Bernard barátnője), de lehet, hogy maga Bernard is, egyik rajongó leírásában a makulátlan Derwattot úgy festette le, mint akinek rövid szakálla van. Ez nagyon nagy segítség lett volna Tom számára.

Jeff Constantnak biztosan tetszene az ötlet. Sajtókonferencia! Tomnak újra végig kellett gondolnia a megválaszolni való kérdéseket, és a történetet, amit elővezethet. Vajon Derwatt vele egymagas ember? A sajtó képviselői közül lehet, hogy valaki tudja. A haja is talán sötétebb, vélte Tom. Ezt azért ki lehet deríteni. Tom kortyolt még a teából. Tovább sétált a szobában.

Meglepetésnek kell lennie, hogy előkerül, még Jeff és Ed számára is, és főleg Bernardnak persze. Vagy legalábbis így kell közölni a sajtóval.

Tom elképzelte Mr. Thomas Murchisonnal való találkozását. Magabiztosnak és nyugodtnak kell lennie, ez a lényeg. Ha egyszer Derwatt maga mondja egy festményéről, hogy ő festette, kicsoda Murchison, hogy nemet mondhasson rá?

Fellelkesült, és a telefonhoz ment. Ilyenkor a legtöbb központos még alszik – hajnali két óra volt –, legalább tíz percébe került, míg választ kapott. Tom türelmesen helyet foglalt a sárga kerevet szélén. Azon törte a fejét, hogy Jeffnek vagy valakinek csak lesz egy profi sminkkészlete tartalékban. Szerette volna, ha számíthat egy lány segítségére, mondjuk Cynthiáéra, például, hogy ellenőrizze, hiteles-e. De sajnos Cynthia és Bernard két-három évvel azelőtt szakítottak. A lány ismerte Bernard Derwatt-hamisításait, de nem kért a haszonból egy pennyt sem, erre Tom határozottan emlékezett.

– Allo, j'écoute[3] – mondta a központos nő ingerülten, mintha Tom az ágyából verte volna ki, hogy szívességet kérjen. Tom megadta Jeff műtermének a számát, amit egy a telefon mellett lévő címtárból keresett ki. Elég nagy szerencséje volt, öt perc alatt megvolt a kapcsolat. Közelebb húzta a készülékhez a harmadik csésze vacak teát.

– Helló, Jeff, itt Tom. Hogy vagy mostanság?

– Nem valami jól. Ed van itt. Éppen azon filóztunk, hogy felhívunk. Átjössz?

– Jó, de van egy jobb ötletem. Mi lenne, ha eljátszanám… elveszett barátunkat? Csak néhány órára, persze.

Jeffnek egy percig tartott, míg megértette.

---

[3] Halló, tessék, hallgatom

– Óh, Tom, ez nagyszerű! Át tudnál érni még kedd előtt?

– Igen, biztosan.

– Mondjuk hétfőre? Holnaputánra.

– Nem hinném, hogy sikerül. Viszont keddre igen. De figyelj, Jeff, a make-up-nak tökéletesnek kell lennie.

– Ne aggódj! Egy perc! – abbahagyta, hogy Eddel megbeszéljen valamit, azután visszatért. – Ed azt mondja, meglesznek a forrásai. Leszállítják.

– Ne hozd még nyilvánosságra! – folytatta Tom halk hangon, mivel lehetett hallani, hogy Jeff ugrál örömében. És még valami! Ha nem sikerül, ha lebuknék – azt kell mondani, hogy baráti ugratás az egész, azaz hogy én találtam ki. Akkor nem lesz köze a tudod-mihez – Tom a Murchison hamisítványára gondolt. Ezt Jeffnek is azonnal leesett.

– Ed akar mondani valamit.

– Helló, Tom! – szólalt meg Ed mélyebb hangja. – El vagyunk ragadtatva, hogy átjössz. Csodálatos gondolat! És tudod, Bernardnak van néhány ruhája meg kelléke.

– Rátok bízom – Tom hirtelen megijedt. – A ruha a legkevesebb. A pofa. Annak kell klassznak lennie, érted?

– Igazad van. Isten áldjon!

Abbahagyták. Tom visszahanyatlott a kerevetre, majdnem vízszintes helyzetben próbált pihenni. Nem, nem megy túl hamar Londonba. Az utolsó pillanatban lép fel, egyetlen gyors lendülettel. Túl sok próba csak ronthat az előadáson.

Felkelt. A teája kihűlt. Szórakoztató, sőt vicces is lehet, ha meg tudja csinálni – gondolta, mialatt a kandalló fölötti Derwattra bámult. Rózsaszínű kép volt: néhány egyszerű kontúrral felvázolt emberalak ült egy széken. Olyannak látszott, mintha valaki más torzító szemüvegén át nézne kifelé. Voltak,

akik azt mondták, hogy Derwatt szemrontó hatású. De két-három méteres távolságból ez már nem így működött. Ez sem volt valódi Derwatt, Bernard Tufts egyik korai hamisítása lehetett. A szoba szemben lévő falán függött egy eredeti: *A vörös székek*. Két kislány ült rajta egymás mellett, olyan ijedten, mintha az első napjukat töltenék az iskolában, vagy mintha a templomban hallottak volna valami nagyon ijesztő dolgot. Nyolc vagy kilenc évvel ezelőtt készülhetett. Sárga meg piros lángok borították, néhány fehér vonással keverve, így a tűz nem világított rögtön a néző szemébe. Hanem amikor hatni kezdett, megrázott mindenkit. Tom mostanra már majdnem képtelen volt megkülönböztetni, melyik lehet a valódi, és melyik a hamisítvány.

Visszagondolt azokra a viharos napokra, amikor a Derwatt Kft. megalakult. Jeffrey Constanttal és Bernard Tuftsszal közvetlenül azután találkozott Londonban, hogy Derwatt – feltehetően saját hibájából – Görögországban a tengerbe veszett. Tom maga is hazatérőben volt ugyanonnan nem sokkal Dickie Greenleaf halála után. Derwatt holtteste sohasem került elő, de néhány falusi halász azt mondta, hogy reggel látták, amint úszni indul a tengerbe. Kijönni nem látta senki. Derwatt barátai – köztük Cynthia Gradnor, akivel Tom ugyanakkor találkozott – olyan mélységes megrázkódtatással fogadták a hírt, amilyen gyásszal Tom életében nem találkozott még családban sem. Cynthia, Ed és Jeff szinte elkábultak a történtektől. Olyan álmodozó szenvedéllyel beszéltek Derwattról, hogy az nemcsak a barát, a művész, hanem egyáltalán bármilyen emberi lény esetén is túlzásnak tűnt. Egyszerű körülmények között élt Islingtonban, néha-néha még éhezett is, de mindig nagyon nagylelkű volt másokhoz. A szomszéd gyermekek imádták, és

ingyen ültek modellt neki. Derwatt azért mindig belekotort a zsebébe, és többnyire talált is néhány pennyt a számukra – néha a saját, utolsó maradék apróját adta oda a srácoknak. Közvetlenül azelőtt, hogy Görögországba ment volna, Derwattot némi kellemetlenség érte. Állami megrendelésre valamilyen murális munkán dolgozott, egy postahivatal freskóját készítette elő Észak-Angliában. A vázlatot jóváhagyták előzetesen, de a kész munkát már nem; valaki nagyon meztelen, vagy talán túl meztelen volt rajta, és Derwatt nem volt hajlandó változtatni. (És persze igaza volt! – biztosították róla Tomot a festő lojális barátai.) De ez mintegy ezerfontnyi honoráriumtól fosztotta meg Derwattot, amire különben számított. A barátai ekkor még nem mérték fel igazán a veszélyt, éppen ezért is hibáztatták magukat. A képen egy nő is szerepelt, Tom homályosan emlékezett rá, Derwatt másik csalódásának forrása, bár ez utóbbi nem lehetett olyan súlyos, mint a szakmai kiábrándulás. Derwatt minden barátja szakmabeli volt, legtöbben szabadúszók és általában elég elfoglaltak. Az utolsó napokban, amikor Derwatt hívogatta őket, nem is pénzért, hanem néhány este csak a társaság kedvéért – mind azt mondták, hogy nem érnek rá. A barátai nem tudták, de Derwatt a műterme minden bútorát eladta, és útnak indult Görögországba. Ott aztán egy hosszú és lehangolt levelet írt Bernardnak. (Tom ezt sohasem látta.) Ezt követően érkezett meg eltűnésének, egyesek szerint halálának híre.

A barátai (köztük Cynthia) legelső dolga az volt, hogy összegyűjtötték Derwatt festményeit meg a rajzait, és megpróbálták eladni őket. Azt akarták, hogy a neve fennmaradjon, és a világ tudomására hozzák, milyen csodákat alkotott. Tom emlékezete szerint a festőnek nem voltak rokonai, afféle talált gyerek volt, aki még a szüleit sem ismeri. Legendás

és tragikus halála inkább segítette, mintsem hátráltatta befutását. A galériák általában nem nagyon érdeklődnek ifjú és ismeretlen művészek iránt, még ha halottak, akkor sem. De Edmund Banbury, egy szabadúszó újságíró minden tehetségét latba vetve csak azon igyekezett, hogy bevezesse a lapok művészeti rovatába (színes mellékletekkel), Jeffrey Constant pedig fényképeket készített Derwatt festményeiről illusztráció gyanánt. A Derwatt halálát követő néhány héten belül kötélnek állt egy műkereskedés, a Buckmaster Galéria, és a Bond Sreeten még egy pár másik, ahol szívesen adták el a műveit. Nemsokára a Derwatt-vásznak hat-hétszáz fontos áron keltek el.

Ezután történt, aminek meg kellett történnie. Minden vagy majdnem minden képe elfogyott. Tom akkor már mintegy két éve lakott az Eaton Square-en Délnyugat-Londonban. Egy éjszaka összefutott Jeff-fel, Eddel és Bernarddal a Salisbury kocsmában. Nagyon lelombozottak voltak, mert Derwatt képeiből lassan már nem találtak többet. Tom volt, aki azt találta mondani: „Olyan jól megy az egész, szégyen lenne befejezni. Nem tudna Bernard odakenni néhány vásznat Derwatt stílusában?” Tom félig-meddig viccnek szánta megjegyzését. Nem nagyon ismerte a triót, csak annyit tudott, hogy Bernard festő. Azonban Jeff, akinek volt gyakorlati érzéke (nem úgy, mint Bernardnak), ekkor Ed Banburyhez fordult: „Mi is gondoltunk már rá. Mi a véleményed, Bernard?” Tom már elfelejtette, mit is válaszolt erre pontosan Bernard, de arra jól emlékezett, hogy a festő lehorgasztotta a fejét, mintha szégyenkezne, vagy megijedne attól, hogy bálványát, Derwattot utánozza. Egy hónapra rá Tom egy londoni utcán akadt össze Ed Banburyvel. Vidáman újságolta, hogy Bernard két kiváló Derwattot alkotott, az egyiket már el is adták a Buckmasterben mint eredetit.

Aztán valamivel később Tom feleségül vette Heloise-t. Már nem lakott többé Londonban. Egy olyan hatalmas koktélpartin futottak össze, Tom, Jeff és Heloise, amin rendszerint pont a meghívott vendégek nem szoktak találkozni. Jeff egy sarokba húzta Tomot. Megkérdezte tőle:

– Nem jöhetnél át hozzám a parti után? Tessék, a címem – és ezzel a kezébe nyomott egy névjegykártyát. – Ma este, úgy tizenegy körül.

Tom egyedül ment át hozzá, mert Heloise-nak – aki ekkoriban még nem tudott igazán angolul – elege lett a buli végeztével mindenből, és vissza akart menni a szállodába. Heloise imádta Londont, az angol szvettert, a Camaby Streetet, azokat a giccsboltokat, ahol angol nemzeti lobogóval díszített szemétkosarakat meg „vizelde" feliratokat lehetett kapni – de egyórás angol nyelvlecke után mindig megfájdult a feje.

– A problémánk a következő – mondta Jeff aznap este nem állíthatjuk tovább, hogy újabb Derwattokat találtunk. Bernard nagyon jól végzi a dolgát, de… Kiáshatnánk valahol egy nagy Derwatt-hagyatékot. Például lehetne Írország, ahol egy rövid ideig festegetett. Eladhatnánk és avval kész. De Bernard nem nagyon akar ezen az úton haladni. Úgy érzi, így a saját művészetével árulja el Derwattot.

Tom törte egy darabig a fejét, aztán azt mondta:

– Mi volna, ha Derwatt életben lenne még? Valahol? Rejtőzködik, a festményeit meg Londonba küldözgeti? Akkor Bernard is működhetne tovább.

– Hm… Igen… Hát persze! Görögországban, mondjuk. Szuper ötlet, Tom! Mehet a menet az idők végezetéig!

– Mit szólnál Mexikóhoz? Azt biztosabbnak gondolom Görögországnál. Mondjuk, hogy Derwatt egy kis faluban lakik,

és senkinek nem árulja el, hogy mi a neve. Esetleg csak neked, és Ednek meg Cynthiának.

– Cynthiának nem! Ő… hát Bernard nem sokat törődik már vele. Tehát mi sem gondolunk rá. Ő sem tud erről az egészről semmit.

Jeff felhívta még akkor éjjel Edet, hogy elmondja neki a fejleményeket. Tom lehűtötte kicsit.

– Ez csak egy ötlet – mondta. – Nem tudom, hogyan fog működni.

Jól működött. Derwatt képei egyre-másra érkeztek Mexikóból, ahogy mondták. Derwatt drámai feltámadását Ed Banbury és Jeff Constant arra használták, hogy még több cikket helyezzenek el a magazinokban fotókkal Derwatt (Bernard) festményeiről, bár a művészről magáról Mexikóban nem tudtak fényképet készíteni. Nem engedett sem riportereket, sem fotósokat a közelébe. A képeket Veracruzból küldték, egy olyan faluból, aminek még Jeff és Ed sem tudta a nevét. Derwatt valószínűleg megrendült lelkileg, hogy ilyen remeteéletet él. Néhány kritikus szerint a festményei is depressziósak és betegek voltak, de egyetlen festőnek egyetlen másik alkotása sem volt magasabb áron eladható sem Európában, sem pedig Amerikában. Ed Banbury írt Tomnak Franciaországba, és felajánlott tíz százalékot a profitból, hiszen a kis társaság (most már csak három fő: Bernard, Jeff és Ed) volt a Derwatt-eladások kizárólagos haszonélvezője. Tom elfogadta, mivel úgy gondolta, ez egyben arról is biztosít mindenkit; ő is hallgatni fog a hamisításról. Bernard Tufts pokoli gyorsan festett.

Jeff és Ed megvették a Buckmaster Galériát. Tom egyáltalán nem volt biztos benne, hogy Bernard részesült-e a tulajdonjogból. Néhány Derwatt állandóan ott volt kiállítva, bár

a galéria természetesen más festők műveit is bemutatta. Ez inkább Jeff dolga lett, semmint Edé, így Jeff alkalmazott egy harmadik embert is a galéria működtetésére. Afféle igazgató volt. Erre a lépésre (a galéria megvásárlására) csak azután került sor, hogy Jeffet és Edet megkörnyékezte egy művészellátó gyártulajdonos, bizonyos George Janopolos, aki az árucikkeit Derwatt címkével szerette volna ellátni. Radírtól olajfestékkészletig terjedt a választék. A nagyiparos egyszázalékos részesedést ajánlott fel az eladásokból Derwattnak. Ed és Jeff úgy határozott, hogy elfogadják a nevében (feltéve a művész egyetértését). Az így megalakult társaság neve Derwatt Kft. lett.

Mindezt hajnali négykor szedte össze magában Tom. Kicsit didergett a hercegi köntös ellenére. Madame Annette mindig lecsavarta a központi fűtést éjszakára. Még mindig ugyanazt az édes teával teli csészét a tenyerébe fogva nézte, anélkül, hogy látta volna Heloise fényképét. Hosszú szőke haj egy olyan arc oldalán tökéletesen szimmetrikusan, amely inkább tervrajz, mint egy ember arca. De a gondolatai mindig Bernardnál kötöttek ki, aki most titokban, zárt ajtók mögött, műteremlakásában Derwatt legújabb képét festi. Tom sohasem látta ezt a szentélyt, ahol a remekműveket alkotta. A Derwattok azonban ezernyi problémát vetettek fel. Ha valaki több hamisítványt készít, mint saját festményt, vajon a hamisítványok nem lesznek természetesebbek, valódibbak, inkább saját valódi alkotásai, mint az eredetiek? Nem tűnik el belőlük az erőfeszítés kényszere, nem válik-e a munkája második természetévé?

Végül Tom felkuporodott a sárga kerevetre, levette a papucsát, és a lábát köntöse alá húzva elaludt. Nem alhatott sokáig, mert Madame Annette megérkezett, és meglepetésében

visítva felsikoltott. Ez ébresztette fel.

– Biztosan elaludtam olvasás közben – mondta Tom mosolyogva, és felült.

Madame Annette kisietett, hogy elkészítse a kávéját.

2.

Tom kedd délre foglalt repülőjegyet Londonba. Csak néhány óra állt a rendelkezésére, hogy összekészülődjön és végiggondolja a tennivalóit. Arra aztán végképp nem volt idő, hogy idegeskedjen. Elautózott Melunbe is, hogy némi pénzzel (frankban) ellássa magát.

Tizenegy óra negyven perc volt, és a bank tizenkettőkor zárt. Tom a harmadik volt a sorban annál az ablaknál, ahol a készpénzforgalom zajlott. Szerencsétlenségére egy előtte álló asszony aprópénzeket hozott összekötözött zsákokban. A lábát a zsákra tette, mialatt az ablaknál állt. A rács mögött egy tisztviselő nedves ujjal számolgatta a bankjegycsomagokat olyan gyorsan, ahogy csak lehetett, az összegekről két külön papírra irkálta megjegyzéseit. Meddig mehet ez az egész – morfondírozott Tom, amikor az óra tizenkettőt ütött. Tom élvezettel nézte, hogy bomlik fel a sor. Három férfi és két asszony tolakodott az ablakhoz. Üveges szemmel nézték, mint megbűvölt kígyók, azt a rengeteg zsozsót. Úgy tettek, mintha valamilyen rokonuk hagyatéka lenne, egy élet keserves munkájának eredményeként gyűjthette valaki. Tom feladta, és kijött a bankból. Meg tudja oldani készpénz nélkül is, gondolta, de tulajdonképpen arra gondolt, hogy eladja vagy odaadja ezt az összeget egy angol barátjának, ha Franciaországba jönne.

Kedd reggel, amikor éppen a csomagját rakta össze, Madame Annette kopogott a hálószobája ajtaján.

– Megyek Münchenbe – mondta Tom vidáman. – Lesz egy

koncert.

– Ah. München! Bajorország! Akkor meleg ruhát kell vinnie magával! – Madame Annette már hozzászokott az ilyen spontán utazásokhoz. – Mennyi időre megy, Monsieur Tome?

– Két-három napra. Ne törődjön az üzenetekkel! Hazaszólhatok telefonon, hogy megtudjam, van-e valami.

Azután valami használható dolog jutott az eszébe. Volt egy mexikói gyűrűje – jutott eszébe –, valahol a mandzsettagombos dobozában. Igen, ott volt, inggombok és nyakkendőtűk társaságában. Nagy gyűrű volt, két összefonódó kígyót ábrázolt. Tomnak nem tetszett (meg is feledkezett róla, hogy hol szerezte), de legalább mexikói volt. Ráfújt, a nadrágja szárához dörzsölte, és zsebre vágta.

A posta fél tizenegykor három dolgot kézbesített számára: egy telefonszámlát, amitől a boríték teljesen összevissza gyúródott, hiszen a nem helyi beszélgetések újabb papírcédulákat igényeltek; egy levél Heloise-tól és egy légiposta-küldemény Amerikából, egy Tom számára ismeretlen kézírással megcímezve. Megfordította a borítékot, és meglepetten látta, hogy a hátán Christopher Greenleaf szerepel, és egy San Franciscó-i cím mint feladó. Kicsoda ez a Christopher? Először Heloise levelét nyitotta ki.

19.. október 19.

Chéri!
Bódog vagyok és egész kiegyensújozott épeg. Natyon jók a kalyák. Hallakat fogunk a halyórol. Zeppo szeretetel üdvözül. [Zeppo Heloise napbarnított görög vendéglátója volt. Tom tudott volna egyet-mást ajánlani neki, mit kezdjen a szeretetével.]

Most már lyobban tudok biciglizni. Csinálltunk rándulásokat ki a vidékre, ami száraz. Zeppo fényképezik. Mi a hejzet Belle Ombre-ban? Bódog vagy? Sok meghívó? [Vajon meghívásokat vagy vendégeket értett alatta?] Főstől? Pappátöl egy szőtt sem kapttam.

Csókoltattom Madame Annette-et. Tégged ölelek.

A többit már franciául írta. Azt akarta, hogy küldjön el neki egy piros fürdőruhát, amelyet egy kis komódban talál a fürdőszobában. Légipostával kérte. A jachton volt egy fűtött úszómedence is. Tom rögtön felment az emeletre, ahol Madame Annette még mindig az ő szobájában dolgozott, és rábízta ezt az egész feladatot. Egy százfrankost is rakott hozzá, mert attól tartott, az asszony meg lenne botránkozva, milyen drága egy légipostán küldött csomag, és rendes küldeményként adná fel.

Azután meg lement újra, és sietve kinyitotta a Greenleaftől érkezett levelet. Pár percen belül ugyanis már indulnia kellett Orly felé.

19.. október 19.

Kedves Mr. Ripley!

Én Dickie unokatestvére vagyok, és jövő héten Európába utazom. Lehet, hogy először Londonba megyek, bár még nem tudtam dönteni, hogy ne Párizsban kezdjem-e az utat. Mindenképpen arra gondoltam, milyen jó lenne találkoznunk. Herbert nagybátyám adta meg nekem az ön címét, azt mondja, nincs messze

Párizstól. A telefonszámát nem kaptam meg, de ki tudom keresni.

Hogy magamról is írjak valamit; én húszéves vagyok, és a Stanford Egyetemre járok. Egy évig katonai szolgálatban voltam, ezalatt megszakadtak a tanulmányaim. Amikor visszatérek, szeretnék mérnöki diplomát szerezni, de előtte még egy évet Európában töltenék és pihennék. Rengetegen csinálják így. Nagy a nyomás mindenfelé, úgy értem, Amerikában, de ön talán már olyan régen van Európában, hogy nem is tudja igazán, mire gondolok.

A nagybátyám sokat mesélt önről. Azt mondja, Dickie-vel jó barátok voltak. Akkor találkoztam vele, amikor én csak tizenegy éves voltam, ő meg huszonegy. Ügy emlékszem rá, hogy magas, szőke fiú volt.

Kérem, tudassa velem, hogy október végén, november elején otthon lesz-e Villeperce-ben. Remélem, hogy akkor találkozhatunk.

Üdvözlettel
Chris Greenleaf

Udvariasan kibújhatna alóla, gondolta Tom. Nincs semmi értelme, hogy további kapcsolatba kerüljön a Greenleaf családdal. Minden szökőévben egyszer levelet kapott Herbert Greenleaftől, Tom pedig kedves, udvarias levelekben válaszolt.

– Madame Annette, ne hagyja kihűlni a házi tűzhelyet!

– Miket beszél?

Legjobb tudása szerint fordította franciára.

– Viszontlátásra, Mr. Tom! Bon voyage![4]

Madame Annette a bejárati ajtóból integetett utána.

Tom a garázsban pihenő két autó közül a piros Alfa Rómeót választotta. Az Orlyn egy fedett parkolóba vitte, megmondta, hogy két-három nap múlva jön csak érte. A repülőtéren még vett egy üveg whiskyt is, hogy valamit vigyen a bandának. Egy nagy üveg Pernod már volt a táskájában (bár Londonba csak egyetlen palack szeszes italt szabad bevinni), de Tom a zöld folyosót választva mindig megmutatta azt az egy üveg italát, tehát sohasem néztek bele a táskájába. A gépen még vásárolt adómentes Gauloise-t[5] is, az mindig népszerű Londonban.

Angliában enyhén esett az eső. A busz az utca bal oldalán, családi házak mellett araszolt. A házak elnevezése mindig mulattatta Tomot, bár most a víz miatt alig tudta elolvasni őket. „Imád-lak, MegLAKolsz, Milfordi Mennyország" és társaik szerepeltek a lelógó táblákon. Egymáshoz lapuló Viktória korabeli házacskák és aprócska szállodák váltották egymást. A hotelek dór oszlopok közé szorított kapuja felett nagyképű neonfeliratok hirdették a Manchasteri Hadsereg, Alfred Király, Cheshire House neveket. Tom jól tudta, a keskeny folyosók mögött, e nemesen tekintélyes falak védelmében korunk legnagyobb gyilkosai húzták meg magukat egy-két éjszakára. Ők éppen olyan tekintélyesnek látszottak. Anglia az Anglia. Az Isten tartsa meg ilyennek!

A következő dolog, ami megragadta Tom figyelmét, egy plakát volt egy lámpaoszlopon. Az utca bal oldalán látható, hatalmas nyomtatott, fekete, lefelé hajló betűk Derwatt aláírását utánozták, a színes reprodukció a félhomályban sötétvörös vagy

---

[4] Jó utat!

[5] Erős francia cigaretta

fekete valamit ábrázolt, ami egy felhajtott zongorafedélre emlékeztetett. Kétségkívül egy új Derwatt-hamisítvány. Néhány lépésnyire onnan egy másik hasonló plakát ékeskedett a falon. Furcsa volt arra gondolni, hogy miközben egész Londonban hirdetik, ilyen csendben érkezik – gondolta Tom, amikor a West Kensington pályaudvarnál kiszállt a buszból. Ügyet sem vetettek rá.

A pályaudvarról Tom Jeff Constant műtermét hívta. Ed Banbury vette föl a kagylót.

– Ugorj egy taxiba, és gyere egyenesen ide! – rikkantotta Ed, a hangja nagyon feldobottnak tűnt.

Jeff műterme St. John's Woodban volt. A második emeleten – angolok számára a legtermészetesebb módon – legelöl, tehát baloldalt nyílt az ajtaja. Helyes, csinos kis ház volt, amely miatt sem felvágni, sem szégyenkezni nem lehetett.

Ed kitárta az ajtót.

– Istenem, Tom, nagyszerű, hogy látlak.

Keményen kezet ráztak. Ed magasabb volt Tomnál, puha szálú, szőke haja hajlamos volt a fülére hullani, állandóan félresimogatta. Harmincöt éves lehetett.

– És hol van Jeff? – Tom előhalászta a csinos vörös táskájából a Gauloise-t, a whiskyt, a becsempészett Pernod pedig a bőröndből került elő.

– A cégnek.

– Szuper! Jeff a galériában van. Te, figyelj, Tom, megcsinálod? Mert én összeszedtem a stábot, és már nincs túl sok időnk.

– Megpróbálom – mondta Tom.

– Bernard úton van, hogy segítsen. A sajtótájékoztató…

Ed idegesen a karórájára pillantott.

– Nem késhetne ez a Derwatt egy kicsit? Ötkor van a megnyitó?

– Hát persze. Semmi értelme hat előtt odaérni. Különben is, a maszkot is ki akarom próbálni. Jeff mondta, hogy emlékeztessünk rá, nem vagy sokkal kisebb, mint Derwatt, egyébként is, ki emlékszik az arányokra? Gondolod, hogy feljegyezte valaki? Derwattnak ugyan kékeszöld a szeme, de a tied is hasonló – nevetett Ed. – Kérsz egy kis teát?

– Nem, köszönöm. – Tom a sötétkék öltönyt bámulta Jeff heverőjén. Túl nagynak látszott és nem is volt kivasalva. Egy pár borzasztó cipő hevert a földön a kerevet mellett.

– Miért nem iszol egyet? – ajánlotta Tom Ednek. Ed úgy ugrált, mint egy macska. Mások izgalma általában megnyugtatta Tomot.

Megszólalt a bejárati csengő.

Ed Bernard Tuftsot engedte be.

Tom kezet nyújtott neki:

– Hogy vagy, Bernard?

– Köszönöm, minden rendben – mondta Bernard, de valahogy nagyon elesettnek tűnt.

Sovány, olajbarna bőrű, egyenes, fekete hajú férfi volt. A szeme melegen sötétlett.

Tom úgy gondolta, most nem az a cél, hogy Bernarddal fecsegjen, hanem hogy kitalálják, miként lehetne a terv egyszerűen célszerű.

Ed egy lavór vizet készített elő Jeff kicsiny, de modern fürdőszobájában. Tom megadta magát: engedte befesteni a haját, hogy sötétebb legyen. Bernard csak Ed enyhe, majd mind erősebb unszolására kezdett beszélni.

– Kicsit görnyedten járt – mondta Bernard. – Olyan monoton

hangja volt. Gondolom. Ilyen, ha sikerül utánozni. Időnként Derwatt váratlanul felnevetett. Kicsit zavarban volt nagy közönség előtt.

– Mint ahogy mindannyian – mondta Tom. Maga is idegesen felkacagott. Most egy egyenes székben ült, Ed fésülte. Tom jobb oldalán egy tányérban valami olyasmi volt, mint amit a borbélyüzletek padlójáról söprögetnek össze, de amikor Ed kirázta, kiderült, hogy nem más, mint egy szakáll hússzínű gézre dolgozva.

– Istenem, remélem, nem lesz nagyon erős a fény – morogta Tom.

– Akkor lássuk ezt! – mondta Ed.

Mialatt Ed a bajusszal dolgozott, Tom lehúzta a két gyűrűjét (az egyikük Dickie Greenleafé volt), és zsebre rakta. Megkérte Bernardot, hogy hozza oda a nadrágja bal zsebében lévő gyűrűt. Bernard megtette. Az ujjai hidegek voltak, remegtek. Tom meg akarta kérdezni tőle, hogy van Cynthia, de eszébe jutott, hogy Bernard már nem találkozik vele. Ahogy visszaemlékezett, éppen az esküvőjük előtt szakítottak. Ed most Tom haját vágta ollóval, hogy a homlokán sűrű legyen.

– Derwatt még… – Bernard megállt, mert elcsuklott a hangja.

– Maradj már csöndben, Bernard! – kiáltotta Tom, és hisztérikusan nevetni kezdett.

Bernard vele nevetett.

– Bocsánat. Tényleg nagyon sajnálom – mondta bűnbánóan, vagy legalábbis olyannak szánta.

A szakáll némi ragasztó segítségével került fel a helyére.

Ed azt mondta:

– Szeretném, ha egy kicsit körbesétálnál itt, Tom. Szokj a figurához. A galériába… szóval nem kell a tömeggel együtt

érkezned, másképp határoztunk. Van ott egy hátsó ajtó, Jeff majd azon fog beereszteni. A sajtót az irodába hívjuk, ott csak egyetlen állólámpa van az egész szobában, tudod. Elvittük a kis lámpát, meg a csillárból az égőt is kicsavartuk, így hát az nem világít tovább.

A felragasztott szakáll hűvös volt Tom arcán. Jeff vécéjében a tükör egy kicsit D. H. Lawrence-nek mutatta. A szája köröskörül tele volt szőrrel. Ez nem nagyon tetszett Tomnak. A tükör alatt három pillanatfelvétel mutatta Derwattot; Derwatt ingujjban olvas a fedélzeti nyugszékben, Derwatt egy Tom előtt ismeretlen férfi mellett állva. A férfi szembenéz a kamerával. Tom ezen a képen szemüvegben van.

– A szemüveg – mondta Ed, mintha csak olvasott volna Tom gondolataiban.

Tom elvette a kerek szemüveget, amit Ed nyújtott oda neki, és felrakta. Így már jobb lett az egész. Tom elmosolyodott, de csak finoman, nehogy elrontsa a száradó szakállat. A szemüveg nyilván dioptria nélküli üvegből volt. Tom görnyedten visszament a műterembe. Úgy kérdezte meg, reményei szerint Derwatt hangján:

– Hát akkor mondjatok nekem valamit erről a Murchisonról!

– Mélyebben! – mondta Bernard, és sovány karjával hadonászott.

– Ez a Murchison nevű ember – kezdte Tom.

Bernard közbevágott.

– M-murchison Jeff szerint azt gondolja, hogy Derwatt visszatért a régi technikájához. *Az óra* című festményén például. Nekem viszont, bevallom őszintén, halvány lila gőzöm nincs róla, miről beszél – Bernard gyors mozdulatokkal csóválta a fejét, és előkerített egy zsebkendőt, amibe belefújta az orrát. – Én

éppen nézegettem Jeff egyik felvételét, *Az órá*-t, amit vagy három éve hogy láttam. Mármint magát a képet. – Bernard olyan halkan beszélt, mintha a falaknak is fülei lennének.

– Murchison szakértő? – kérdezte Tom, és eltűnődött rajta, egyáltalán mit is takar ez.

– Nem. Amerikai üzletember – mondta Ed. – Gyűjtő. Ezért olyan bogaras.

Többről volt szó, gondolta Tom, hiszen nem lennének különben ennyire izgatottak.

– Gondoljátok, valami különlegességre kell készülnöm?

– Nem – mondta Ed. – Különleges a pali, Bernard?

Bernard zihált, azután megpróbált nevetni, aztán meg olyannak látszott, mint évekkel ezelőtt, amikor még ifjú volt és bohó. Tom rájött, hogy Bernard most jóval soványabb, mint három-négy éve, amikor találkoztak.

– Bárcsak tudnám – mondta Bernard. – Neked viszont szilárdan ki kell tartanod amellett, hogy *Az óra* Derwatté.

– Bízz bennem! – mondta Tom. Körbesétált, hogy gyakorolja azt a lassú, komótos járást, amit korrektnek vélt.

– De – folytatta Bernard – ha Murchison folytatni akarja, amiről beszélt, az *Ember a széken,* ami nálad van, Tom…

Az hamisítvány.

– Nem kell sohasem látnia – mondta Tom. – Én a magam részéről kedvelem.

– *A fürdőkád* – tette hozzá Bernard. – Ki van állítva.

– Izgulsz? – kérdezte Tom.

– Ugyanaz a technika – mondta Bernard. – Majdnem.

– Akkor te tudod, milyen technikáról beszélt Murchison? Miért állítottad ki *A filrdőkád-at,* ha ideges vagy miatta?

Ed adta meg a választ.

– Meg volt hirdetve a programban. Féltünk eltávolítani. Murchison kíváncsi lehet rá, kedve támadhatna, hogy megtudja, ugyan ki vette meg, és így tovább.

A beszélgetés nem vitt sehová, hiszen Tom képtelen volt tisztába jönni vele, vajon mit értett Murchison technikán ezeknél a képeknél.

– Sohasem fogsz Murchisonnal találkozni, ne izgulj! – mondta Tom Bernardnak.

– Te összeakadtál vele? – most Tom kérdezte Edtől.

– Nem, csak Jeff. Ma reggel.

– És milyen?

– Jeff azt mondja, olyan ötvenes, nagydarab amerikai fickó. Elég udvarias, de ostoba. Nem volt öv ezen a nadrágon?

Tom befűzte az övét a nadrágba. Megszaglászta a kabát ujját. Kicsit molyirtószaga volt, a cigarettafüstben azonban ez nem volt feltűnő. És különben is, Derwatt az utóbbi néhány évben mexikói viseletben járkálhatott, az európai ruháit bizonyára elrakta. Megnézte magát a hosszú tükörben. Ed egyik nagyon erős fényű reflektora világította meg, ekkor hirtelen röhögésben tört ki. Megfordult, és ezt mondta:

– Sajnálom, de az jutott eszembe, hogy, ha számításba vesszük Derwatt fantasztikus jövedelmeit, bizonyára csak hóbortból ragaszkodik a régi cuccaihoz.

– Mi mást várhatsz egy remetétől?

Megszólalt a telefon. Ed válaszolt. Tom hallotta, hogy megnyugtatja az illetőt, Tom valóban megjött, és indulásra kész.

Tom nem készült még el teljesen. Izzadt az idegességtől. Odaszólt Bernardnak, megpróbált vidám hangon beszélni.

– Hogy van Cynthia? Láttad valamikor?

– Nem találkozom vele többé. Vagy legalábbis nem gyakran

– Bernard egy pillantást vetett Tomra, aztán újra a földet bámulta.

– Mit fog mondani, ha megtudja, hogy Derwatt pár napra Londonba érkezik?

– Nem hiszem, hogy hozzászólna – válaszolta tompán Bernard. – Ő nem… nem fogja elrontani. Biztos vagyok benne.

Ed befejezte a telefonbeszélgetést.

– Cynthia nem mond semmit, Tom. Nem olyan. Emlékszel rá, ugye, Tom?

– Igen. Halványan – mondta Tom.

– Ha eddig nem beszélt, ezután sem fog – mondta Ed. Olyan módon fejezte ki magát, mintha azt mondaná: „Nem a legrosszabbfajta pletykafészek."

– Csodálatos teremtés – mondta magának Bernard álmodozva. Hirtelen felállt és kiment, talán, mert ki kellett egyébként is mennie, talán, mert hányingere támadt.

– Ne izgulj Cynthia miatt, Tom – mondta halkan Ed. – Egy helyen lakunk, tudod. Úgy értem, Londonban. Nyugton van vagy három éve. Hát igen. Mióta szakított Bernarddal. Vagy a fiú vele.

– Boldog az a lány? Talált valaki mást magának?

– Oh, hát van egy barátja, gondolom.

Bernard visszajött.

Tom whiskyzett, Bernard a Pernod-t vette magához, Ed nem ivott semmit. Azt mondta, nyugtatót vett be, fél a hatásától. Öt óra felé Tom összefoglalta és felfrissítette magában, amit tudnia kell: a város nevét, ahol Görögországban Derwattot majdnem hat éve utoljára hivatalosan láthatták. Ha faggatnák róla, azt fogja mondani, hogy más néven hagyta el egy görög tankhajón Veracruz irányában. Olajmunkásnak állt, illetve a hajót festette,

úgy dolgozott.

Kölcsönvették Bernard cilinderét. Régebbi volt Tom vagy Jeff akármelyik kalapjánál. (Jeff a fürdőszobában tartotta a fejfedőit.) Azután Tom és Ed felkerekedtek, Bernardot Jeff műtermében hagyták. Később mind ott fognak találkozni.

– Istenem, mennyire odavan – mondta Tom a járdán, és görnyedten vonszolta magát. – Meddig folytathatja így?

– Ne arról ítélj, amit ma láttál! Csinálja tovább. Mindig ilyen, ha kiállításunk van.

Bernard olyan, mint egy igásló – gondolta Tom. Ed és Jeff ebből az extra pénzből zsírosodtak; jó konyhájuk, jó életük lett Bernard képeinek jóvoltából.

Tom hirtelen egy taxi után intett. Nem szokott hozzá, hogy az utca bal oldalán mennek.

Ed elmosolyodott:

– Ez így nagyszerű! Megtarthatod!

A taxiállomásra értek, beültek egy kocsiba.

– És azt a… gondnokot vagy galériaigazgatót… Hogy is hívják?

– Leonard Hayward – mondta Ed. – Kábé huszonhat lehet. Kicsit olyan, mint Dick kalapján a szalag. Furcsa. A Kings Road butikjaiban szokott lógni, de különben oké. Jeff meg én engedtük be a buliba. Meg kellett tenni. Nagyobb a biztonság, mert nem lehet így zsarolni, ha a helyiség gondnokaként írott megállapodása van velünk. Mi elég jól megfizetjük, őt meg mulattatja. Jó néhány komoly vevőt szerzett nekünk – Ed Tomra nézett, és megint elmosolyodott. – Ne felejtsd el, hogy melós dumát kell nyomni. Egészen jól meg tudod oldani, ahogy emlékszem.

3.

Ed Banbury egy sötétvörös ajtó mellett nyomta meg a csengőt, az épület hátsó oldalán.

Tom hallotta, amint a kulcs megfordul a zárban. Az ajtó kinyílt, és Jeff állt ott, úgy, hogy kihajolt feléjük.

– Tom, ez szuper! – suttogta Jeff.

Lefelé mentek egy rövid folyosón egy aprócska irodába, ahol íróasztal, írógép és könyvek voltak. Krémszínű, faltól falig érő szőnyeg fedte a padlót. Vásznak és mappák támaszkodtak a falnak.

– El nem tudom mondani, milyen jól nézel ki – veregette meg Jeff Tom vállát. – Derwattnak! Remélem, nem fog leesni a szakállad.

– Még erős szélben sem! – tette hozzá Ed.

Jeff Constant kicsit súlyosabbnak látszott, az arca pirospozsgásabbnak tűnt, de az is lehet, hogy kvarclámpát használt. Kézelőjét négyszögletes, aranyláncra erősített mandzsettagombok fogták össze, fekete-kék csíkos öltönye vadonatújnak látszott. Tom észrevette, hogy tupé van a fején (fél parókának is szokták nevezni), a feje tetején lévő tonzúrát takarta el vele. A tar folt már egészen nagy lehet, ahogy Tom sejtette. A galériába vezető zárt ajtón keresztül átszűrődő beszédfoszlányokon női nevetés habzott, akár háborgó tengereken a hullámtaraj – futott át Tom fején, bár nem volt igazán költői hangulatban.

– Hat óra van – jelentette ki Jeff, és még jobban villogott a

mandzsettája, ahogy az órájára nézett. – Most nyugodt hangon be fogom jelenteni a sajtónak, hogy Derwatt megérkezett. Ez Anglia, itt nem kerülhet sor…

– Haha! Mire? – vágott közbe Ed.

– Pánikra! – mondta szilárdan Jeff. – Gondoskodom róla.

– Csak ülj ide hátra! Álldogálhatsz is, ahogy tetszik – mondta Ed, és rámutatott a sarokban álló íróasztalra. Egy szék volt mögötte.

– Az a Murchison izé itt van? – kérdezte Tom Derwatt hangján.

Jeff szája széles, bár kissé kényszeredett mosolyra húzódott.

– Hát persze. Találkozni is kell vele. De csak a sajtó után.

Jeff tettre készen állt, bár olyannak látszott, mint aki nem mondott el mindent. Kiment, Tom hallotta, ahogy a kulcs megfordult a zárban.

– Van itt egy fürdőszoba? – kérdezte.

Ed kikísérte a kis fürdőszobába, ami a könyvespolc egyik nyitható részéből nyílott. Tom hirtelen nagyot nyelt, amikor kilépett. Két úr jelent meg a sajtótól Jeff-fel az oldalukon, arcukon bamba csodálkozás és kíváncsiság tükröződött. Az egyikük olyan jó ötvenes lehetett, a másik meg a húszas éveiben járhatott, de az arckifejezésük teljesen egyforma.

– Bemutathatom Mr. Gardiner urat a Telegraph-tól? – indított Jeff. – Derwatt. És…

– Perkins – mondta a fiatalabb. – Sunday[6].

Újabb kopogtatás hallatszott az ajtón, még mielőtt kölcsönösen köszönhettek volna egymásnak. Tom görnyedten,

---

[6] Angol hetilap.

majdhogynem reumásan az íróasztal felé tartott. A szoba egyetlen lámpája a galéria bejárata felől, az ajtó közelében volt elhelyezve vagy tízlábnyira tőle. Tom azonban észrevette, hogy Mr. Perkinsnél villanófényes fényképezőgép van.

Még négy férfi és egy nő jöhetett be. Tom ilyen körülmények között különösen tartott az asszonyok szemétől. Jobban, mint bármi mástól.

Az asszonyt úgy mutatták be neki, mint Miss Eleanor Akárkit, a Manchesteri Akármi tudósítóját.

Záporozni kezdtek a kérdések, bár Jeff direkt kérte, hogy egy tudósító egyszerre csak egy kérdést tegyen fel. Teljesen hiába, mert minden riporter mohón követelt választ a kérdéseire.

– Szándékában áll, hogy örökre Mexikóban marad, Mr. Derwatt?

– Mr. Derwatt, mi úgy meg vagyunk lepve, hogy itt látjuk! Mi késztette, hogy Londonba jöjjön?

– Ne hívjon engem Mister Derwattnak – morgott Tom rosszkedvűen. – Csak Derwatt vagyok.

– Kedveli azokat a legutóbbi vásznait, amiket mostanában csinált? Melyiket tartja a legjobbnak?

– Egyedül él Mexikóban, Derwatt? – kérdezte Eleanor Akárki.

– Igen.

– Megmondaná a faluja nevét?

Három további férfi jött be. Tom tudta, hogy Jeff kinn váratja a negyediket.

– Az az egy dolog, amit nem fogok elárulni önöknek, az a falu neve – mondta Tom lassan. – Nem lenne tisztességes a lakóival szemben.

– Derwatt, kérem…

– Vannak kritikusok, akik azt mondják…

Valaki ököllel verte az ajtót.

Jeff visszadöngetett, és azt üvöltötte:

– Senki többet most!

– Néhány kritikus azon a véleményen van…- Az ajtó recsegő hangot adott, mintha széttörne. Tom nézte, ahogy Jeff a vállával visszanyomja, majd nyugodtan átsétáltatta tekintetét a kérdezőre. – …hogy néhány képe Picasso kubista korszakára emlékezteti őket. Arra, amikor elkezdte széttörni az arcokat és formákat.

– Nekem nincsenek korszakaim. Picassónak voltak. Ezért nem lehet egy ujjal sem bántani Picassót, még akkor sem, ha valaki akarná is. Azt sem lehet mondani, hogy „szeretem Picassót", mivel így nem tudjuk, melyik korszakáról beszélünk. Picasso játszik. Ez így rendben is lenne. De ezzel tönkretesz mindent, ami valódi… valódi és integrált személyiség. Miben áll tehát Picasso személyisége?

A riporterek szorgosan jegyzetelgettek.

– Melyik az ön kedvence a kiállításon? Melyik festményét szereti a legjobban?

– Nincs kedvencem. Nem, én igazán nem mondhatom, hogy bármelyik is a kedvencem volna a bemutatón. Köszönöm szépen.

Vajon Derwatt dohányzik? A pokolba, Tom már nyúlt is Jeff Craven A[7]-ja után, és az asztali öngyújtóról rágyújtott, még mielőtt két riporter is felugrott volna, hogy tűzzel szolgáljon neki. Tom elhajolt, hogy megvédje a lángtól a szakállát.

– Igazán a régieket kedvelem, A *vörös székek*-et, meg *Az elbukó asszonyt.* Talán. Eladták őket. Sajnos. Az isten tudja, kinek – Tom

---

[7] Angol dohányfajta

bizonytalan volt az utolsó tételnél, de az valóban létezett.

– Hol is van az a nem-tudom-micsoda, de olyan furcsa neve van? – kérdezte valaki.

Álszenten sütötte le a szemét Tom, Jeff bőrborítású asztalára.

– Elfelejtettem. *Az elbukó asszony.* Valami amerikai vette meg, gondolom.

A riporterek újra belemerültek a kérdezgetésbe.

– Meg van elégedve az eladásokkal, Derwatt?

(Ki a fene nem volna?)

– Mexikó megihlette önt? Ahogy látom, a vásznain nincs egy mexikói vonás sem.

Kis zökkenő, de Tom átjutott rajta. Mindig fantáziából szokott festeni.

– Le tudná írni azt a házat Mexikóban, ahol lakik?

(Ezt könnyen megteheti. Egyemeletes ház, négy szobával. Banánpálma a ház előtt. Minden reggel egy lány jár oda tízre takarítani, bevásárol a számára délelőtt, friss tortillával jön vissza, amit aztán vörös banánnal – frijoles-szal – fogyaszt el. Igen, hús ritkán van, de tartanak egy kecskét. A lány neve? Juana.)

– Derwatt néven ismerik a faluban?

– Hozzászoktak, de teljesen másképpen ejtik. Mostanában Filipo a nevem. Nem is szoktak másképpen hívni, csak don Filipónak.

– Fogalmuk sincs róla, hogy ön Derwatt?

Tom újra kicsit nevetni kezdett.

– Nem hinném, hogy nagyon érdekelné őket a The Times vagy az Arts Review vagy ilyesmi.

– Hiányzott London? Milyennek látja most?

– Hirtelen ötlet sugallatára jött vissza? – kérdezte az ifjú

Perkins.

– Igen. Szeszélyből – mosolygott Tom egy olyan férfi fáradt, filozofikus arckifejezésével, aki hosszú éveket töltött a mexikói hegyek magányában.

– Járt inkognitóban Európában? Tudjuk, hogy szereti a magányt.

– Nagyon hálás lennék magának, Derwatt, ha holnap szakítana számomra tíz szabad percet. Megkérdezhetem, hogy hol…

– Sajnálom, de még nem döntöttem el, hol szálljak meg – mondta Tom.

Jeff udvariasan próbálta távozásra késztetni a riportereket, a fényképezőgépek villogni kezdtek. Tom a fotósok kérésére hol fel, hol meg lefelé nézett. Jeff beengedte a fehér kabátos pincért egy tálca itallal. A tálca egy másodperc alatt kiürült.

Tom szégyenlős kézmozdulattal intett búcsút a jelenlévőknek.

– Köszönöm mindenkinek.

– Többen már nem jöhetnek – mondta Jeff az ajtóban.

– De én…

– Ah, Mr. Murchison! Fáradjon be, kérem!

Mr. Murchison hatalmas, kellemes kinézetű ember volt.

– Hogy van, Mr. Derwatt? – kérdezte mosolyogva. – Milyen váratlan meglepetés, hogy itt találkozhatunk Londonban.

Kezet ráztak.

– Jó napot, uram – köszöntötte Tom.

– Ő Edmund Banbury – szólt Jeff. – Mr. Murchison.

Ed és Mr. Murchison kölcsönösen üdvözölték egymást.

– Az egyik festménye, *Az óra* a birtokomban van. Ami azt illeti, itt is van velem. – Mr. Murchison most már szélesen

mosolygott, csodálkozva és tisztelettel nézte Tomot. Tom azt remélte, hogy a tekintete a megtiszteltetéstől zavaros, hogy először találkoztak.

– Hát igen – mondta Tom.

Jeff újra bezárta az ajtót.

– Nem ülne le nálunk, Mr. Murchison?

– De igen.

Murchison egy egyenes támlájú székre telepedett.

Jeff a polcok szélén és az asztalon lévő üres poharakat kezdte összeszedegetni. Nem nagyon izgatta magát.

– Hogy a lényegre térjek, Mr. Derwatt, én… engem nagyon érdekelne az a csekély változás, ami *Az óra* festési technikájában látható. Tudja, melyik képre gondolok? – kérdezte.

Véletlen vagy szándékos a kérdés? Tom kíváncsi lett volna rá.

– Hát persze.

– Elmondaná részletesen?

Tom még mindig ugyanúgy állt. A hideg egy pillanat alatt végigfutott a hátán, de azért mosolygott.

– Sohasem tudom leírni a képeimet. Nem lepne meg, ha nem is lenne óra rajta. Tudta, Mr. Murchison, hogy nem mindig én adom a képek címét? A kiállítás rendezői még elő is szedték a kérdéses vásznamat, itt van mögöttem. (Tom belenézett a katalógusba, amely a kiállított huszonnyolc képet mutatta, és amit Jeff vagy valaki más gondosan áttanulmányozhatott, majd nyitva az asztal tetején felejtett.) – Neked köszönhetem, Jeff?

Jeff ránevetett.

– Nem. Ednek, azt hiszem. Megkínálhatom egy itallal, Mr. Murchison? Hozhatok a bárból.

– Nem, köszönöm, eleget ittam – Mr. Murchison Tom felé

fordult. – Olyan kékes-fekete óra volt, amit tartott egy… – hát, emlékszik rá!

Úgy mosolygott Tomra, mintha valami ártatlan találós kérdést tett volna fel.

– Egy kislány, azt hiszem, aki szinte szembefordul a nézővel.

– Hmm. Igaz – mondta Murchison. – Akkor nem kezd semmit sem a kisfiúkkal, ugye?

Tom megkönnyebbülten nevetett fel, hiszen eltalálta.

– Hát igen, a kislányokat jobban szeretem.

Murchison meggyújtott egy Chesterfieldet. Barna hajú, világosbarna szemű férfi volt, erős álla egy kicsit talán túl húsos az arca többi részéhez viszonyítva.

– Szeretném, ha megnézné az én képemet. Megvan az oka. Egy pillanatig várjon, kérem. Kinn van a kabátoknál.

Jeff kiengedte az ajtón, azután újra lezárta a bejáratot.

Tom és Jeff egymásra néztek. Ed egy hang nélkül támaszkodott a falnak. Tom suttogva szólalt meg:

– Tényleg, fiúk, ha az a kép egész idő alatt a ruhatárban volt, miért nem tudta valaki elcsaklizni és elégetni?

– Haha – nevetett Ed idegesen.

Jeff határozott nevetése megszakadt. Továbbra is feszülten figyelt, mintha Murchison még mindig benn lenne a szobában.

– Hát akkor csak mondja – mondta Tom Derwatt lassú és bizalmas modorában. Megpróbálta becsukni a kézelőgombjait, de nem sikerült.

Murchison visszatért, egy barna csomagolópapírba tekert képet hozott a hóna alatt. Középnagyságú Derwatt volt, legfeljebb hatvanszor száz centiméter nagyságú.

– Tízezer dollárt fizettem érte – mondta mosolyogva. – Mondhatná, hogy óvatlanság volt tőlem a ruhatárban hagyni, de

én bízni szoktam az emberekben.

Egy zsebkéssel bontani kezdte a csomagot.

– Ismeri ezt a képet? – kérdezte Tomtól.

– Hát persze – mosolygott rá az alkotásra.

– Emlékszik rá, hogy festette?

– Az én képem – mondta Tom.

– A bíbor színek érdekelnek. A bíborvörös. Ez töményen kobaltkék, mint ahogy maga jobban látja, mint én – ebben a pillanatban Murchison majdnem bocsánatkérőleg mosolygott. – A kép legalább hároméves, hiszen van három éve is, hogy vásároltam. De nem tévedek, ha azt mondom, hogy ön lemondott a kobaltkékről, csak azért, hogy valami vörös és ultramarinkék keverékét használja, nagyjából öt vagy hat éve. Hogy mikor, azt nem tudnám pontosan megmondani.

Tom hallgatott. Azon a képen, ami Murchison birtokában volt, az óra fekete és bíbor színben pompázott. Az ecsetkezelés meg a színvilág az *Ember a széken* című vászonra emlékeztetett (szintén Bernard festménye), ami otthon volt meg neki. Tom nem tudta biztosan, mi van azzal a bíborral, amit Murchison annyira firtat. Egy rózsaszínűben játszó almazöld ruhába öltözött kislány tartotta az órát, a keze is rajta volt. A hatalmas óra egy asztalon állt.

– Az igazat megvallva, el is felejtettem – mondta Tom. – Talán tömény kobaltkéket is használtam hozzá.

– Aztán ott van *A fürdőkád* is – mondta Murchison, és a galéria felé intett a fejével. – Egyetlen másik képen sem találtam olyan feltűnőnek. A festők nem szoktak visszatérni ahhoz a színvilághoz, amelyen túljutottak. Az élénkvörös és ultramarin kombináció még érdekesebb. Legalábbis szerintem. Mostanában választotta ezt a módszert.

Tom nem izgatta fel magát. Kellett volna? Könnyedén megvonta a vállát.

Jeff kiment a kis fürdőszobába, a poharakkal meg a hamutálakkal bíbelődött.

– Hány évvel ezelőtt festette *Az órá*t? – kérdezte Murchison.

– Attól tartok, nem tudom megmondani önnek – mondta Tom őszinte hangon. Murchison a lényegét ragadta meg, legalábbis ami az időt illeti. Hozzá is tette:

– Négy-öt évvel ezelőtt történhetett. Régi kép.

– Nekem nem régi kép gyanánt adták el. És *A fiirdőkád*! Csak a múlt évre datálták, és ugyanaz a tömény kobaltkék van rajta.

A kobalt, ami az árnyék kedvéért került rá, mondhatni nem volt uralkodó szín *Az órá*-n. Murchisonnak azonban sasszeme volt. Tom meglátása szerint A *vörös székek*-en, amely korai és valódi Derwatt volt, ugyanaz a tömény kobalt szerepelt. Gondolkodóba esett, vajon határozott dátum van-e rajta. Ha valahogy be tudná bizonyítani, hogy A *vörös székek* csak hároméves alkotás, Murchison eltakarodhatna a pokolba. Meg kell beszélni Jeff-fel és Eddel. Majd később – gondolta Tom.

– Maga határozottan emlékszik rá, hogy festette *Az órá*t? – kérdezte Murchison.

– Határozottan tudom, hogy ez az én képem – mondta Tom. – Lehet, hogy Görögországban vagy Írországban festettem, de a dátumokra nem emlékszem. Mindig azok az időpontok, amit a galéria ad vagy nem ad a festménynek, az alkotás hivatalos dátumai, valahányszor csak festettem valamit.

– Nem hiszem, hogy *Az óra* az ön műve – mondta Murchison a jóindulatú amerikaiak meggyőződésével.

– Az isten szerelmére, de miért? – Tom jóindulata most összegabalyodott Murchisonéval.

– Minden idegszálam berzenkedik, ha ránézek, tudom. Amikor láttam a korábbi műveit a Philadelphiai Múzeumban. Ha mondhatom, Mr. Derwatt, ön…

– Csak Derwattnak hívjon. Azt jobban szeretem.

– …maga olyan termékeny, Derwatt, hogy lehet, hogy elfelejtette – úgy értem, hogy nem emlékszik a festésére. Az biztos, hogy *Az óra* tipikusan az ön stílusában készült és az ön témája…

Jeff, akárcsak Ed is, figyelmesen hallgatták. A szünetben Jeff közbevágott:

– Minden festménye Mexikóból érkezett, a többi Derwatt-tal együtt. Mindig kettőt vagy hármat küldött egyszerre.

- Hát igen. *Az óra* hátlapján szerepel egy dátum. Hároméves, ugyanazzal a fekete festékkel szerepel rajta Derwatt aláírása is – mondta Murchison, és körbeforgatta a festményt, hogy látni lehessen. – A szignót és a dátumot analizáltattam az Államokban. Ilyen gondosan jártam el – tette hozzá mosolyogva.

– Nem értem egészen, mivel van baja – közölte Tom. – Mexikóban festettem, a dátum is hároméves, az írás meg az enyém.

Murchison Jeffre nézett.

– Mr. Constant, ön ezt a képet a másik kettővel együtt kapta meg? Esetleg ugyanazzal a küldeménnyel?

– Igen, most már rémlik. Azt hiszem, a másik kettő is itt van, londoni tulajdonosaik kölcsönadták. *A narancsraktár* és az… emlékszel a másikra, Ed?

– A *Madárszellem* az, valószínűleg. Ugye?

Jeff bólintásából Tom láthatta, hogy igaz, vagy legalábbis Jeff úgy tett, mintha igaz lett volna.

– Az volt az.

– Nem a technikáról van szó. Van valami bíbor benne, de különböző színekből keverve. Az a két kép, amiről beszélünk, valódi lehet, későbbi, mindenesetre.

Murchison kicsit tévedett, azok éppen olyan hamisítványok voltak. Tom megvakarta a szakállát, de nagyon óvatosan. Nyugodt, kicsit szórakozott benyomást keltett.

Murchison Jeffről Tomra nézett.

– Lehet, hogy megszállottnak látszom, de megbocsásson, Derwatt, azt hiszem, önt meghamisították. A nyakamat teszem rá, hogy *Az óra* nem a maga műve.

– De Mr. Murchison – vágott közbe Jeff –, ez mindössze annak a kérdése, hogy…

– …megmutassák nekem azt a nyugtát, amelyben bizonyos számú kép érkezését egy meghatározott évben elismerik? Azoknak a műveknek a listáját, amelyek cím nélkül jöttek Mexikóból? Mi van, ha Derwatt nem is ad nekik címeket?

– A Buckmaster Galéria az egyedüli kereskedés, amely fel van jogosítva rá, hogy Derwattot forgalmazzon. Ezt a képet is tőlünk vette.

– Tisztában vagyok vele – mondta Murchison. – És nem is kárhoztatom sem magát, sem Derwattot. Csak annyit mondtam, hogy én nem hinném, hogy ez Derwatt. Nem tudom megmondani, hogy mi történt – Murchison kicsit zavarba jött a saját kitörésétől, amikor rájuk nézett, de tovább erősködött a meggyőződése mellett. – Az elméletem szerint egy festő sohasem hoz vissza egyetlen színt sem abból, amit valaha használt, ha már egyszer változtatott rajta, pláne, ha egy olyan finoman fontos színről van szó, mint a levendula Derwatt festményein. Egyetért velem, Derwatt?

Tom sóhajtott, és a bajuszában turkált a mutatóujjával.

– Nem tudnám megmondani. Nem vagyok olyan jó elméleti szakember, mint maga, ez látható.

Szünet.

– Akkor, Mr. Murchison, mi a szándéka velünk és *Az órá*val? Adjuk vissza a pénzét? – kérdezte Jeff. – Szívesen megtesszük, mivel Derwatt most igazolta a képet, és őszintén szólva most már tízezer dollárnál is többet ér.

Tom remélte, hogy Murchison elfogadja, de őt nem olyan fából faragták.

Arra használta fel a gondolkodási időt, hogy zsebre vágott kézzel Jeffet fürkészte.

– Köszönöm, de sokkal jobban érdekel az elméletem; a véleményem igazsága, mint a pénz. És, ha már Londonba jöttem, ahol több a jó művészeti szakértő, mint bárhol másutt a világon, az a legokosabb, amit tehetek, hogy megnézetem *Az órá*-t egy szakemberrel, és összehasonlíttatom más, vitathatatlan Derwattokkal.

– Nagyon helyes – mondta Tom kedvesen.

– Nagyon köszönöm, hogy fogadott, Derwatt. Élvezet volt találkozni önnel – Murchison a kezét nyújtotta.

Tom keményen megrázta.

– Nagyon örültem, Mr. Murchison.

Ed segített neki visszacsomagolni a képet, és hozott újabb zsinórt, hiszen Murchison spárgáját már nem lehetett újrakötni.

– Elérem itt a galériában? – kérdezte Murchison Tomtól. – Mondjuk holnap?

– Hát persze – mondta Tom. – Tudni fogják, hol találjanak.

Amikor végre elment, Edből hatalmas sóhaj szakadt ki.

– Nos, hát mennyire komoly a dolog? – kérdezte Tom.

Jeff jobban értett a képekhez. Ő szólalt meg elsőnek.

– Nagyon, ha szakértőhöz viszi. Legalábbis azt hiszem. És elviszi. Van valami baja azzal a bíborral. Lehet, hogy ezen a nyomon valami sokkal rosszabbhoz jut el.

Tom azt mondta:

– Miért nem megyünk vissza a műtermedbe, Jeff? Ki tudnál csempészni megint a hátsó ajtón, mint Hamupipőkét?

– Igen, de előbb Leonarddal szeretnék beszélni – morogta Jeff. – Berángatom, hogy találkozzatok. – Kiment.

A galériában a nyüzsgés csökkenőben volt. Tom ránézett Edre. Kicsit elsápadt az arca. Én eltűnhetek, de te nem – gondolta Tom. Felrántotta a vállát, az ujjait V alakban terpesztette szét.[8]

– Fel a fejjel, Banbury! Tegyél rájuk!

– Inkább az a baj, amit ők tesznek velünk – válaszolta Ed, és az ujjaival egy, az előbbinél sokkal közönségesebb mozdulatot tett.

Jeff Leonarddal jött vissza. Kis növésű, nett fiatalember volt. Edward-öltönyt viselt, amelyen sok-sok gomb és selyemgallér tündökölt. Leonardból kirobbant a nevetés, amikor Derwattot meglátta. Jeff meg is bökte.

– Hát ez valami csuda! – mondta Leonard, ahogy őszinte elragadtatással végigmérte. – Tudja, én rengeteg karikatúrát néztem meg eddig. De mióta tavaly Toulouse-Lautrec előtt földbe gyökerezett a lábam, nem láttam ilyen jót! – Leonard Tomra meredt: – Maga kicsoda?

– Ez – mondta Jeff – nem rád tartozik. Elég annyi, hogy…

– Elég annyi, hogy Derwatt briliáns sajtókonferenciát tartott.

– Holnapra már nem létezik. Visszatér Mexikóba – suttogta

---

[8] Victoria; a győzelem jele.

Jeff. – Na, akkor, dologra, Leonard!

– Ciao – mondta Tom, és kezet rázott vele.

– Hommage[9] – hajolt meg Leonard. Kihátrált az ajtó felé, és még hozzátette: – A tömeg már majdnem eloszlott. Eleget piáltak. – Azzal kisiklott.

Tom nem tudott annyira vidám lenni. Nagyon kikívánkozott már az álruhájából. És a fő probléma még korántsem volt megoldva.

Jeff műtermébe visszatérve azt tapasztalták, hogy Bernard Tufts már elment. Ed és Jeff meglepettnek látszott. Tomot is zavarba ejtette kissé, hiszen Bernardnak is tudnia kellett volna, mi történt.

– Ti el tudjátok érni Bernardot, ugye? – kérdezte Tom.

– Biztosan – mondta Ed. Teát készített magának Jeff konyhájában. Bernard mindig chez lui[10] van. Telefonálni is lehet neki.

Tom agyán átfutott, hogy előbb-utóbb a telefon sem lesz biztonságos.

– Mr. Murchison újra akar majd veled találkozni. Ez valószínű – mondta Jeff. – Nyilván egy szakértő társaságában. Úgyhogy el kell tűnnöd. Hivatalosan holnap kell elindulnod Mexikóba. Vagy inkább ma éjjel.

Jeff beleszürcsölt a Pernod-jába. Bizakodóbbnak látszott, talán, mert a sajtókonferencia és még a Murchisonnal folytatott beszélgetés is meglehetősen jól sikerült – állapította meg Tom.

– Mexikó a menedék – mondta Ed, amint előkerült a csésze teájával. – Derwatt valahol máshol lesz, Angliában a barátaival, még mi sem tudjuk majd, hogy merre. Teljen el néhány nap.

---

[9] Tiszteletem

[10] Otthon

Azután mehet Mexikóba. De hogyan? Ki tudja?

Tom újra felvette lötyögő kabátját.

– A *Vörös székek*-en van dátum?

– Igen – válaszolt Jeff. – Hatesztendős.

– Itt-ott megjelent, gondolom – tette fel Tom. – Az jutott eszembe, mi lenne, ha átdátumoznánk, és így túleshetnénk ezen a bíbor ügy ön.

Ed és Jeff egymásra néztek, azután Ed gyorsan beleszólt.

– Nem lesz az jó. Túl sok katalógusba került bele.

– Egy megoldás lenne. Rá kéne venni Bernardot, hogy fessen egy, de inkább két vásznat azzal a tömény kobaltkékkel. Ez egyfajta bizonyíték lehet rá, hogy mind a két fajta bíbort is használhatja. – Tom azonban megijedt, már amikor kimondta, és tudta is, hogy mitől. Érezte, hogy Bernardra nem nagyon számíthatnak a továbbiakban. Elkapta a tekintetét Edről és Jeffről. Ők is kételkedtek. Megpróbált felállni, egyenesen tartani magát, bízni a Derwatt-álruhában.

– Beszéltem nektek a nászutamról? – kérdezte Derwatt monoton hangján.

– Nem, mesélj róla! – mondta Jeff, és már kész volt rá, hogy nagyot nevessen.

Tom felöltötte Derwatt testtartását.

– A legmegkapóbb az atmoszféra volt. Spanyolország! Egy apartman a hotelban, ahol Heloise-zal voltunk, alattunk, a patióban egy papagáj rikácsolta napestig a *Carmen*-t, de hamisan. És valahányszor mi… hallhattuk, hogy „Ahhhahahaha! Haa! Ahahahahahahahahah haaa!”, az emberek kihajoltak az erkélyekről, és spanyolul üvöltözték, hogy „Fogd be már azt a mocskos csőrét! Ki tanította be ennek a kimondhatatlannak, hogy a *Carmen*-t énekelje? Tekerd ki a nyakát! Levesbe vele!”

Egyszerűen lehetetlen szeretkezni röhögés közben! Próbálta valaki? Nahát, azt mondják, hogy a nevetés különbözteti meg az embert az állattól. *Az* a másik tevékenység meg ugyanolyan. Ed, ki tudnál szabadítani engem ebből a csomagolásból?

Ed csak röhögött, de Jeff a kereveten hempergett a nevetéstől. Tom ugyan tudta, hogy csak ideiglenesen, de elmúlt a nyomás.

– Gyere a klozettbe! – Ed forró vizet eresztett a lavórba.

Tom a saját ruhájába készült visszaöltözni. Ha valahogy el tudná csábítani Murchisont magához a házába, még mielőtt valami szakértővel beszélhetne, lehetne valamit – Tom még nem is tudta, hogy mit – tenni az ügy érdekében.

– Hol szállt meg Murchison Londonban?

– Valami hotelben – mondta Jeff. – Nem mondta meg, hogy hol.

– Felhívhatnál néhány hotelt, és megtalálhatnád nekem?

Még mielőtt Jeff felemelhette volna a telefont, az megszólalt. Tom hallotta, ahogy Jeff azt magyarázza, Derwatt vonattal északra utazott, de ő sem tudja, hova.

– Nagyon magának való ember – mondta Jeff, majd miután letette, így szólt hozzájuk: – Egy újabb úriember a sajtótól. Személyes interjút szeretett volna.

Kinyitotta a telefonkönyvet.

– A Dorchesterrel fogom kezdeni. Olyan a pasas.

– Vagy inkább Westbury-típus – jegyezte meg Ed.

Nagyon sok, finoman felvitt vízre volt szükség, hogy leszedjék a ragasztott szakállat. Majd sampon következett, a színezést kellett kimosni a hajából. Végül Tom meghallotta Jeff vidám hangját:

– Nem, köszönöm, majd később újra hívom.

Jeff ekkor azt mondta:

– A Mandeville-ben van. Kinn a Wigmore Street-en.

Tom belebújt saját, Velencéből hozott rózsaszínű ingébe. Ezek után a telefonhoz ment, és lefoglalt egy szobát a Mandeville-ben Thomas Ripley néven. Este nyolc óra felé fog érkezni – mondta.

– Mit fogsz tenni? – kérdezte Ed.

Tom elmosolyodott.

– Még én sem tudom – mondta ki az igazságot.

4.

A Mandeville Szálló osztályon felüli volt, de semmilyen tekintetben nem volt drágább a Dorchesternél. Tom este negyed kilenckor érkezett, és úgy jelentkezett be, hogy a Villeperce-sur-Seine-i címét adta meg. Átfutott az agyán, hogy valamilyen hamis angol nevet jegyeztessen be, valamilyen angol vidéki címmel, hiszen ha nehézségei adódnának, gyorsan el kéne tűnnie. De fennállt annak a lehetősége is, hogy Murchisont meghívhatja Franciaországba, ez utóbbi esetben pedig az igazi nevére lesz szüksége. Megkérte a londinert, hogy vigye fel a poggyászát a szobájába, maga pedig benézett a bárba. Abban reménykedett, hogy Mr. Murchison ott lesz, de nem találta. Tom elhatározta, hogy iszik egy sört, és vár pár percig.

Tízperces várakozás meg egy Evening Standard sem hozta el Mr. Murchisont. A szomszédban rengeteg vendéglő volt, Tom tudott róluk, de nagyon nehezen férkőzhetett volna Mr. Murchison asztalához. Még kevésbé lehetett volna megismerkedni vele azon az alapon, hogy tegnap látta a Derwatt-kiállítás megnyitóján. Vagy azt mondhatná neki, hogy látta bemenni a hátsó szobába, hogy Derwatt-tal találkozzon? Igen! Tom éppen arra készült, hogy a közeli éttermek felfedezésére induljon, amikor látta, hogy Mr. Murchison érkezik. Hevesen gesztikulált valakinek, aki utánajött.

Tom legnagyobb meglepetésére, sőt ijedelmére az a másik ember nem volt más, mint Bernard Tufts. Gyorsan kicsúszott a bár másik végében levő kijáraton, ami az utcára nyílt. Bernard

nem látta meg, Tom majdnem biztos volt benne. Körülnézett, telefonfülkét keresett, és közben még egy másik szállodát is fürkészett, ahol szintén lehet telefonálni, de nem járt sikerrel. Visszatért tehát a Mandeville-be a főbejáraton, elvitte a szobakulcsát, a négy-tizenegyest.

A szobájában aztán felhívta Jeff műtermét. Három csöngetés után Tom megkönnyebbülten vette tudomásul, hogy Jeff vette fel.

– Helló, Tom! Épp lefelé indultam a lépcsőn Eddel, amikor meghallottam a telefont. Mi van?

– Van fogalmad róla, hol van most Bernard?

– Ma este békén hagytuk. Le van lombozódva.

– Hát éppen a Mandeville bárjában iszogat Murchisonnal.

– Micsoda?

– A szobámból hívlak. Most akkor, akármit is teszünk, Jeff… Hallasz engem?

– lg- igen.

– … ne mondd meg Bernardnak, hogy láttam. Azt se mondd meg neki, hogy a Mandeville-ben szálltam meg. És semmiről se adj neki fülest. Ami Bernardot illeti, hát nem vagyok biztos benne, hogy már most nem köp-e.

– Jaj, istenem! – morogta Jeff. – Bernard nem köphet a levesünkbe. Vagy legalábbis nem hinném.

– Később ott leszel ma éjjel?

– Igen. Körülbelül… éjfélre mindenképpen itt leszek.

– Megpróbállak újra hívni. De ne aggódj, ha nem sikerül. Te ne hívjál, mert… lehet, hogy valakit beinvitálok a szobámba – mondta Tom, és hirtelen felnevetett.

Jeff is nevetett, de egy kicsit rosszkedvűen.

– Oké, Tom.

Tom letette.

Határozottan találkozni akart Mr. Murchisonnal aznap este. Vajon Bernarddal együtt vacsorázik? Halál unalom kivárni. Tom felakasztotta az öltönyét, és berakta az ingeit a fiókba. Kis vizet fröcskölt az arcára, belenézett a tükörbe, hogy megbizonyosodjon róla, minden csepp ragasztó lejött-e az arcáról.

Szerencséje volt. Murchison egyedül ült, éppen a számláját írta alá. Az utcára nyíló ajtó még talán éppen Bernard után lengett. Tom mégis körbenézett az előcsarnokban, arra is számítania kellett, hátha Bernard a férfivécébe ugrott be, és még visszajöhet. Tom nem látta, de várt, amíg Murchison tényleg feláll, hogy a bár felé induljon. Tom szomorúnak és elgondolkodónak látszott. Így is érezte magát. Kétszer Murchisonra pillantott, egyszerre csak összevillant a szemük, mintha ismerné Murchisont valahonnan.

Tom odalépett hozzá.

– Megbocsát, de úgy rémlik, hogy ma a Derwatt- vernissage-on találkoztunk.

Tom a közép-nyugat-amerikai kiejtését vette elő, erősen ropogtatva az r-eket.

– Hát igen, ott voltam – mondta Murchison.

– Ön annyira amerikainak látszik! Magam is az volnék. Szereti Derwattot? – Tom a lehetőségek határáig afféle egyenes, őszinte, naiv figurának szerette volna beállítani magát. Persze ostobának sem akart látszani.

– Nagyon.

– Nekem van két vásznam – mondta Tom büszkén. – És vehetnék egy harmadikat is ma a kiállításon, ha marad. De még nem határoztam el magam. *A fiirdőkád-at* választottam.

– Óh! Énnekem is van egy Derwattom – mondta hasonló nyíltsággal Murchison.

– Igen? Mi a címe?

– Le is ülhetünk! – Murchison álltában egy szemben lévő széken kínálta hellyel. – Mit szólna egy italhoz?

– Köszönöm. Nem volna ellenemre.

Murchison leült.

– Az én képemnek *Az óra* a címe. Milyen nagyszerű, hogy egy olyan emberbe ütközöm, akinek egy vagy több Derwatt is a birtokában van!

Jött a pincér.

– Nekem egy whiskyt hozzon, kérem! És önnek? – kérdezte.

– Gint kérnék tonikkal – mondta Tom. Még hozzátette:

– Itt lakom a Mandeville-ben, úgyhogy írják a számlámhoz az italokat!

– Erről még beszélünk. Mondja csak, milyen képei vannak?

– *A vörös székek* – mondta Tom –, meg…

– Tényleg? Az egy gyöngyszem! *A vörös székek*! Londonban él?

– Nem. Franciaországban.

– Óh! – csalódott sóhaj. – És melyik a másik képe?

– *Az Ember a széken.*

– Azt nem ismerem – mondta Murchison.

Néhány percig Derwatt furcsa személyiségéről beszéltek, akkor Tom megemlítette, hogy látta Murchisont, amint bement a hátsó szobába. Hallotta, hogy ott van Derwatt.

– Csak a sajtót engedték be, de én leküzdöttem az akadályokat – mondta Murchison Tomnak. – Megvan a magam oka, miért vagyok itt éppen most, és amikor meghallottam, hogy Derwatt maga is itt van, nem akartam, hogy a lehetőség

kicsússzon a kezemből.

– Igen? És mi ez az ok? – kérdezte Tom.

Murchison megmagyarázta. Elmondta, miért gondolja, hogy Derwattot meghamisíthatták, Tom pedig elragadtatott figyelemmel követte. Arról van szó, hogy Derwatt mostanában az ultramarin és a kadmiumvörös keverékét használta. (A halálát megelőzőleg ő kezdte, nem Bernard – jött rá Tom.) Öt esztendőn keresztül folyamatosan így festett, viszont *A fürdőkád*-dal és *Az órá*-val visszatért a korai kobaltkékjéhez. Murchison maga is fest – vallotta meg Tomnak –, de csak kedvtelésből.

– Én nem vagyok szakember, higgye el, de majdnem minden festészetről vagy festőkről szóló könyvet elolvastam. Ami csak létezik. Nem kell szakértőnek lenni és mikroszkóp sem szükséges hozzá, hogy az ember meg tudjon különböztetni egy egyszerű színt egy keverttől, de ami szöget üt a fejembe, az az, hogy egy festő sohasem tér vissza egy olyan színhez, amit akár tudatosan, akár véletlenül elhagyott. Azt mondtam, véletlenül, nem tudatosan, mert egy festő, ha valamilyen új színt választ, azt a tudattalanja teszi. Nem használhat egy Derwatt levendulát, tudatosan egyáltalán nem. A következtetésem tehát az, hogy az én *Órá*-m és még jó néhány másik kép is, így *A fürdőkád* is, amiben ön érdekelt, nem igazi Derwattok.

– Ez aztán érdekes! És ami azt illeti, elképzelhető, hogy az én *Ember a széken*-em is sok vonásában megfelel annak, amit ön mond. És az *Ember a széken* négy éve készült. Nagyon szeretném, ha megnézné. Ön mit szándékozik kezdeni *Az órá*-v al?

Murchison rágyújtott egy Chesterfieldre.

– Még nincs vége a történetnek. Épp most ittam egy angollal, Bernard Tufts a neve. Ő is festő, és úgy látszik, ugyanarra gyanakszik Derwatt-tal kapcsolatban.

Tom összeráncolta a homlokát.

– Igazán? Ez fontos lehet. Valaki hamisítja Derwattot? Mit mondott a pasas?

– Az az érzésem, többet tud, mint amennyit elárult. De nem hinném, hogy benne lenne. Furcsa figura, és láthatóan nincs sok pénze sem. De kiismeri magát a londoni művészéletben. Mindössze figyelmeztetett: „Ne vegyen több Derwattot, Mr. Murchison!" Ehhez mit szól?

– Hm. De miért tette?

– Mondom, hogy nem tudom. Semmit nem tudok kiszedni belőle. De vette a fáradságot és megkeresett. Ahogy elmondta, nyolc londoni hotelt is felhívott, mielőtt megtalált. Megkérdeztem, honnan tudja a nevemet, erre azt válaszolta „a hír gyorsan jár". Furcsa. Hiszen én kizárólag a Buckmaster Galéria embereivel beszéltem. Nem gondolja? Holnapra van egy találkozóm egy emberrel a Taté Galériából, de még ő sem tudja, hogy egy Derwatt ügyében. – Murchison ivott egyet a whiskyjéből, azután folytatta. – Ha már azok a festmények Mexikóból érkeznek, tudja, mit fogok tenni holnap, azonkívül, hogy megmutatom *Az órd-t* Mr. Reimer-nek a Tate Galériában? Meg fogom kérdezni, hogy jogosult-e belenézni akár az átvételi elismervényekbe, akár a Buckmaster Galéria könyveibe a Derwattokra vonatkozólag. Engem nem a címek érdekelnek, hiszen Derwatt maga mondta, hogy nem mindig ő az, aki megadja a képek címeit, hanem a festmények száma. Biztosan el kellett vámoltatni őket, és ha lesznek olyan képek, amelyek nem szerepelnek a listán, megvan a megoldás. Derwattot mulattatná, ha kiderülne, hogy őt is becsapták, és néhány, de legalább három vagy négy képét itt festették Londonban, nem igaz?

Igaz, gondolta Tom. Nagyon mulatságos.

– Maga személyesen beszélt Derwatt-tal! Nem hozta szóba a festményét?

– Megmutattam neki! Azt mondta, hogy az övé, de azért véleményem szerint nem volt halál biztos benne. Nem azt mondta, hogy „Istenem, ez az enyém!” hanem néhány percig nézegette, és akkor mondta: „Persze hogy az én képem!” Nagyképűség talán a részemről, de közöltem Derwatt-tal, lehetségesnek tartom, hogy elfelejtkezik egyik-másik vásznáról, ha nincsen címük sem, és évekkel ezelőtt dolgozott rajtuk.

Tom úgy vonta meg a vállát, mint aki kételkedik benne, és ez is volt a helyzet. Egy festő még abban az esetben is emlékezni szokott a képére, ha nem ő adta a címét. Talán a rajzaira nem, gondolta Tom, de hagyta Murchisont, hogy folytassa.

– Van még egy másik ügy is; nekem nagyon nem tetszenek azok az emberek ott a Buckmaster Galériában. Jeffrey Constant, meg az a másik, az az újságíró, Edmund Banbury, feltehetőleg a kebelbarátja Constantnak. Mind a ketten régi és közeli barátságban vannak Derwatt-tal, ahogy észrevettem. Nekem jár a Listener, az Arts Review, sőt a Sunday Times is Long Islandre, ahol lakom, gyakran olvasom bennük Banbury írásait. Legtöbbször hivatkozik Derwattra, ha csak nem egyenesen Derwattról ír. És tudja, mi ütött szeget a fejembe?

– Micsoda? – kérdezte Tom.

– Lehet, hogy éppen Constant és Banbury próbálkoznak újabban hamisítványokkal, mert több Derwattot szeretnének eladni, mint amennyit Derwatt produkálni tud. Odáig nem mennék el, hogy Derwatt is benne volna a dologban, de nem figyelemre méltó, hogy Derwatt olyan szórakozott? Nem emlékszik már, hány festményt is festett?

Murchison nevetett.

Vicces, de nem mulatságos, gondolta Tom. Nem annyira, mint az igazság, Mr. Murchison. Tom elmosolyodott.

– Akkor holnap megmutatja a képét egy szakértőnek?

– Jöjjön fel, és nézze meg maga is!

Tom megpróbálta kifizetni a számlát, de Murchison ragaszkodott hozzá, hogy ő írja alá.

Felment vele a lifttel. Murchison a képet a fürdőszobája sarkában tartotta. Ugyanúgy volt becsomagolva, mint ahogy Ed összetekerte aznap délután. Tom érdeklődéssel szemlélte.

– Kiváló kép! – mondta Tom.

– Senki sem vitatja.

– Tudja, mit? – Tom most az íróasztalra állította, és a szoba másik végéről kezdte nézni, az összes lámpát bekapcsolta hozzá. – Van valami hasonlóság az én *Ember a széken*-emmel. Átjöhetne, és megnézhetné a képemet! Nagyon közel lakom Párizshoz. Lehet, hogy az én képem is hamisítva van. Magára bíznám, hogy hozza át Londonba, és mutassa meg, amikor visszajön.

– Hm – mondta Murchison. – Megoldható.

– Ha magát átverték, hát én sem úszhattam meg, gondolom – direkt sértés lenne, ha felajánlaná, hogy kifizeti Murchison repülőjegyét, gondolta Tom. Nem is tette. – Szép, nagy házban lakom jelenleg egyedül, leszámítva a házvezetőnőt.

– Rendben van, elmegyek – mondta Murchison, még álló helyzetben.

– Holnap délután szándékozom elutazni.

– Rendben van, elhalasztom a találkozót a Tate Galériában.

– Egy csomó más festményem is van. Nem mintha műgyűjtő lennék. – Tom a legnagyobb székbe telepedett. – Szeretném, ha vetne egy pillantást rájuk. – Egy Soutine. Két Magritte.

– Igazán? – Murchison szeme álmodozóan csillogott. –

Milyen messze lakik Párizstól?

Tíz perccel ezután Tom már a saját szobájában volt, egy emelettel lejjebb. Murchison ugyan azt ajánlotta, hogy vacsorázzanak együtt, de Tom jobbnak látta, ha azt mondja, neki éjjel tízkor találkozója van a Belgraviában, úgyhogy már indulnia kell. Murchison megbízta, hogy szerezzen neki egy retúrjegyet a repülőre másnap délután Párizsba. Tom felemelte a telefont, és foglaltatott a másnapi (szerda délutáni) két órás járatra két helyet. Majd odalenn üzenetet hagyott Murchisonnak arról, mit intézett. Rendelt egy szendvicset meg egy fél üveg Medocot. Mindezek után szunyókált tizenegyig, ekkor egy telefonbeszélgetést kezdett Reeves Minot-val Hamburgban. Mindez csak mintegy félórányi időt vett igénybe.

Reeves nincs itt, mondta egy férfi németes kiejtéssel.

Tom elhatározta, hogy kockáztat, mert már elege volt az egészből.

– Tom Ripley vagyok. Üzent nekem valamit?

– Igen. Az üzenet szerdára vonatkozik. A gróf aznap érkezik Milánóba. El tudna menni holnap?

– Nem, nem tudok holnap Milánóban lenni. Es tut mir leid.[11] – Tom még nem akarta megmondani ennek az embernek, akárki legyen is, hogy a grófot ő hívta meg, hogy látogasson el hozzá a következő alkalommal, amikor Franciaországba jön. Reeves azonban nem várhatja tőle, hogy a hírre mindent egyszerre hagyjon abba! Tom két másik alkalommal ugyan megtette, elrepült Hamburgba és Rómába, de elsősorban azért, mert élvezte ezeket a kis kirándulásokat. Úgy tett, mintha véletlenül került volna ezekbe a városokba, és invitálta volna meg a

[11] Nagyon sajnálom (német)

vendégeket, ahogy ezeket a futárokat a villeperce-i házban bemutatta. – Remélem, nem okoz különösebb komplikációt – mondta Tom. – Meg tudná mondani nekem a gróf milánói címét?

– Grand Hotel – közölte száraz hangon.

– Mondja meg, legyen szíves Reevesnek, hogy holnap valószínűleg érintkezésbe lépek vele. Hol tudom elérni?

– Reggel, a milánói Grand Hotelben. Vonattal megy Milánóba. Nem szeret repülni, tudja.

Tom nem tudta. Furcsa volt, hogy egy olyan ember, mint Reeves, nem szereti a repülést.

– Majd hívom. Most nem Münchenben vagyok, hanem Párizsban.

– Párizsban? – visszhangzott meglepetten. – Úgy tudom, Reeves megpróbálta felhívni a Négy Évszakban[12].

Hát ez nem jött be. Tom udvariasan elbúcsúzott.

Karóráján a mutató éjfél felé járt. Tom azon tépelődött, vajon felhívja-e még aznap éjjel Jeffet. És hogy mihez kezdjen Bernarddal? Egy megnyugtató beszélgetés járt a fejében; mindennél inkább erre lett volna szüksége, és még ideje is lett volna rá az elutazás előtt, másnap délután. De Tom tartott tőle, hogy Bernard még izgatottabb és még elutasítóbb lesz, ha bárki venné a fáradságot, és nyugtatgatni próbálná. Az, hogy Murchisont figyelmeztette, „Ne vegyen több Derwattot!”, úgy hangzott, mintha nem akarna több Derwatt-képet festeni, mindez pedig rendkívül rosszat tenne az üzletnek. Még rosszabb lehetőség, amelyre Bernard képes lehet, ha bevallaná akár a rendőrségen, akár bármelyik ál-Derwatt-vásárló előtt a tényeket.

---

[12] Híres szállodalánc tagja.

Vajon milyen lelkiállapotban van Bernard, és mire készül?

Tom elhatározta, nem mond semmit Bernardnak. Ő tudja, hogy a hamisítás ötlete tőle származik. Lezuhanyozott, és közben énekelni kezdett.

„Babbo non vuole
Mamma nemmeno
Come faremo
A far all'amor…"

A Mandeville falai azt az érzést (inkább illúziót) árasztották, hogy nem engedik át a hangot. Tom nem énekelt hosszan. Örült, hogy kikerült a szomorúságából, hiszen a dal boldogságot árasztott, Tom a szerencséjével kapcsolta össze.

Felvette a pizsamáját, és felhívta Jeff műtermét.

Jeff rögtön felkapta.

– Mi van?

– Ma beszéltem M. úrral, és egészen jól kijöttünk. Holnap velem tart Franciaországba, így a dolgok eltolódnak, tudod.

– Akkor megpróbálod meggyőzni egyről-másról, úgy gondolod?

– Igen. Valahogy így.

– Akarod, hogy elmenjek érted a szállodába, Tom? Biztosan túl fáradt vagy hozzá, hogy idebumlizzál.

– Nem, de nincs is szükség rá. Bele is szaladhatnál itt Mr. M.-be, ezt pedig igazán nem akarjuk.

– Hát nem.

– Hallottál valamit Bernardról?

– Nem.

– Mondd meg neki – Tom kereste a megfelelő kifejezést –,

közölni kell vele neked és nem nekem, hogy Mr. M. néhány napot várni fog, mielőtt bármit is kezdene a festményével. Rendkívül fontos, hogy Bernard ne pukkadjon ki. Megtennéd, hogy vigyázol rá?

– Miért nem te beszélsz Bernarddal?

– Mert az rosszul sülne el – mondta Tom egy kicsit zavartan. Néhányan mennyire nem értenek a lélektanhoz!

– Csodálatos voltál, Tom! – mondta Jeff. – Köszönöm.

Tom elmosolyodott Jeff elragadtatásának hallatán. – Vigyázz Bernardra! Felhívlak még az indulás előtt.

– Holnap egész délelőtt a műteremben leszek.

Jó éjszakát kívántak egymásnak.

Ha megmondta volna, mit akar Murchison, hogy elismervényt és feljegyzéseket keres a mexikói festményekre vonatkozólag, Jeff nyugtalankodni kezdene, gondolta Tom. Holnap reggel kell erre figyelmeztetnie, egy utcai telefonfülkéből vagy egy postai készülékről. Tom tartott a szállodai központostól. Reményei szerint le fogja beszélni Murchisont az elméletéről, de ha nem sikerülne, nem árt, ha a Buckmaster Galéria gondoskodik valamilyen hitelesnek látszó feljegyzésről.

5.

Másnap az ágyban reggelizett. Ezt a szolgáltatást néhány extra shilling befektetéssel Angliában megengedte magának, és közben felhívta Madame Annette-et. Éppen csak nyolc óra lehetett, de Tom tudta, hogy már legalább egy órája fenn van, és dalolva végzi házi teendőit. Beindítja a fűtést (elcsavar egy kis csapot a konyhában), elkészíti az infusion-t[13][13] (a teát), mivel a reggeli kávé meggyorsítaná a szívverését, megigazítja a különböző ablakdeszkákon található virágait, hogy több napot kapjanak. Bizonyára nagy örömére szolgál az a coup de fil[14] amely Londonból érkezik.

– Allo! Allo! Allo! – tajtékzott a kezelő.

– Allo? – incselkedett.

– Allo!

Három francia központos is csüngött a telefonon, plusz még Mandeville kezelője.

Végre előkerült Madame Annette.

– Gyönyörű itt a reggel! Ragyog a nap – jegyezte meg Madame Annette.

Tom csak mosolygott rajta. Nagyon hiányzott már neki ez a vidámság.

– …Igen. Én nagyon jól vagyok. Hogy van a foga? Nagyszerű! Azért hívom, hogy megmondjam, ma délután úgy

---

[13] Felöntés

[14] Telefonhívás

négy körül egy amerikai úrral együtt érkezem haza.

– Ah! – szólt Madame Annette elragadtatva.

– A vendégünk a mai éjszakát, de lehet, hogy a holnapit is ott tölti, tudja? Elő tudná készíteni a vendégszobát, kérem? Feldíszítené valamilyen virággal? És vacsorára lehetne valami tournedos[15], azzal a maga ízletes béarnaise-ével[16].

Madame Annette magánkívül volt örömében, hogy Tomnak vendége lesz, és valami konkrét, izgalmas tennivalója akad.

Tom ezek után felhívta Murchisont, és megbeszélte vele, hogy dél körül a szálloda halljában találkoznak, és közös taxival mennek Heathrow-ba.

Elindult, mert szándékában állt, hogy a Berkeley Square-re, egy férfidivatáru-üzletbe látogasson. Selyempizsamát szokott ott mindig vásárolni, ez a londoni látogatás szertartásának része volt. Egyben ekkor nyílt az utolsó esélye rá, hogy a földalattin utazzon. A földalatti is a londoni élet atmoszférájához tartozott, Tom pedig őszintén csodálta a falain pompázó graffitiket. A nap keservesen küszködött, hogy a nedves ködön átjusson, bár nem esett igazán. Tom a Bond Street-i állomáson szállt ki néhány elkésett kódorgóval együtt. A reggeli csúcs már lement. Tom mindenekfölött azt bámulta a londoni graffitik alkotóiban, hogy mozgólépcsőkről voltak képesek rajzolni a falakra. Fehérneműreklámok szegélyezték a felfelé vezető utat, a lányok csak harisnyatartóban meg bugyiban feszítettek, férfi és női anatómiai ábrákkal, továbbá néhol teljes mondatokkal is kiegészítve: IMÁDOK HERMAFRODITAKÉNT ÉLNI! Hogyan csinálhatták? Írás közben ellenkező irányban futottak, mialatt mozgott a lépcső alattuk? SZÍNESEK KIFELÉ! Ez szerepelt a

---

[15] Rostélyos

[16] Helyi specialitás

legtöbbször, néha azzal keverve, hogy SZÍNESEK KIFELÉ, DE AZONNAL! Tom kiszúrta Zeffirelli Rómeó és Júlia plakátját, amint Rómeó meztelenül a hátán fekszik, Júlia rámászik, és megbotránkoztató ajánlat gomolyog ki a száján. Rómeó válasza egy buborékból jön imigyen: „Oké, és te miért nem?”

Tom fél tizenegyre már megvette a pizsamáját. Sárgát vásárolt. Bíborszínűt szeretett volna, minthogy eddig olyan nem volt neki, és olyan sokat hallott erről a színről az utóbbi időben. A Carnaby Streeten fogott egy taxit. Vett még egy szűk, szatén jellegű nadrágot, nem igazán érdekelte a trapézszabás. Heloise-nak egy fekete, gyapjú, bővülő csípőnadrágot választott (feleségének huszonhatos derékbősége volt). A fülke, ahol Tom a saját nadrágját felpróbálta, olyan kicsi volt, hogy nem tudott hátralépni benne, így azt sem tudta megállapítani, hogy megfelelő-e a hossza. De Madame Annette imádott alakra igazítani, akár neki, akár Heloise-nak. Mellesleg két olasz is akadt, akik kétpercenként elhúzták a függönyt, és mindig azt mondták, bellissimo[17]. Majd visszahúzták, és néhány percnyi várakozás után megint megpróbálkoztak vele, hogy ők is sorra kerüljenek. Amikor Tom fizetett, két görög érkezett, akik arról vitatkoztak, milyennek számítanak az árak drachmában. Az egész bolt nem volt nagyobb háromszor négy méternél, nem csoda, hogy csak egy eladó szolgált ki; nem is lett volna hely kettőnek.

Kezében kemény papírcsomagjaival Tom egy utcai telefon-fülkébe vonult, hogy felhívja Jeff Constantot.

– Beszéltem Bernarddal – mondta Jeff. – Teljesen beijedt Murchisontól. Megkérdeztem, hogy mit is mondott neki, mivel

---

[17] Gyönyörű

Bernard elmondta nekem, hogy ő beszélt vele, tudod. Bernard megmondta, azt ajánlotta Murchisonnak, ne vegyen több festményt. Ez elég rossz hír, ugye?

– Igen – reagált Tom. – És mi van még?

– Hát, én megpróbáltam közölni Bernarddal, hogy mit is mondott, és mit kellett volna mondania, ha képes lett volna rá. Nehéz ezt így elmagyarázni, mert te nem ismered Bernardot. Eszméletlen bűntudata van Derwatt miatt, zseninek tartja meg efféle. Próbáltam meggyőzni arról is, hogy a saját lelkiismeretét megnyugtathatta volna azzal is, ha csak ennyit mondott volna Murchisonnak.

– Erre mit mondott Bernard?

– Valamit morgott az orra alatt, alig lehetett érteni. A kiállítás minden képe elkelt, egy kivételével, képzeld! És Bernardot bántja most a lelkiismeret miatta – Jeff nevetett.

– A *fürdőkád*! Az egyik azok közül, amiket Murchison kiszúrt.

– Ha mostanában nem kíván festeni, ne erőltesd!

– Ez az én álláspontom is. Annyira igazad van, Tom. De azt hiszem, két héten belül megint magához fog térni. Festeni fog. Nagyon vonzó lehet, hogy bemutatják, és annyira tartják, mint Derwattot. Úgy gondol Derwattra, mint a legtöbb ember Jézus Krisztusra.

Tomnak nem kellett mondani.

– Egy apróság még, Jeff! Murchison szeretne betekintést nyerni a galéria könyveibe a Derwatt-képekkel kapcsolatban, amelyek Mexikóból jöttek. Van valamilyen feljegyzésetek?

– N-nem. Mexikóból nincsenek.

– Össze tudnátok hozni párat? Csak azért, hogy rábírjuk, felejtse el az egészet?

– Megpróbálhatom, Tom – mintha Jeff egy picit kizökkent

volna az egyensúlyból.

Tom türelmetlen lett.

– Csináljatok valamit! De ne legyen vadonatúj! Tekintet nélkül Mr. M.-re, nem rossz ötlet, hogy valamilyen létező dolog legyen a kezünkben – Tom hirtelen hagyta abba. Van akik nem tudják, hogyan kell egy üzletet vezetni. Még olyan sikeres üzletet sem, mint a Derwatt Kft.

– Rendben van, Tom.

Tom letért a Burlington Árkádhoz, megállt egy ékszerbolt előtt. Vásárolt egy aranytűt – egy kis összekuporodott majmot ábrázolt – Heloise számára. American express csekkel fizetett. Heloise-nak a következő hónapban volt a születésnapja. Azután visszasétált a hotel irányába az Oxford Streeten. Az utcán nyüzsögtek a bevásárlószatyros, táskás, gyerekkocsis asszonyok, ahogy ez erre lenni szokott. Egy szendvicsember levélképeket készítő fotóstúdiót hirdetett, gyors és olcsó szolgáltatásokkal. Egy öregember régi kabátot hordott, mocskos, kialudt cigaretta fityegett a szájában. Vedd az útleveledet, és indulj neki Görögországnak, gondolta Tom, de az öreg pasas nyilván nem ment soha sehova. Tom kivette az öreg szájából a csikket, és egy Gauloise-t[18] rakott az ajkai közé.

– Tessék, egy cigaretta – mondta Tom. – Tüzem is van. – Gyorsan meggyújtotta egy gyufával.

– Kösz – mormogta a férfi a szakállából.

Tom beletuszkolta a maradék cigarettát a gyufával egy szakadt felsőkabát zsebébe, majd lehorgasztott fejjel eltűnt. Remélte, hogy senki sem látta.

A szobájából hívta fel azután Murchisont. Odalenn

---

[18] Erős francia cigaretta.

találkoztak, már a poggyászokkal együtt.

– Egy kicsit vásárolgattam a feleségemnek ma reggel – mondta Murchison a taxiban. Jókedvűnek látszott.

– Igen? Én is. Egy nadrágot vettem a Carnaby Streeten.

– Harrietnek egy Marks and Spencer kardigánt szoktam vinni és Liberty sálakat. Néha meg pár gombolyag gyapjút. Szeret kötögetni, és szereti a tudatát, hogy a gyapjú a régi jó Angliából való.

– Elhalasztotta a délelőtti találkozást?

– Egen. Péntek reggelre. Annak az embernek a házában leszünk.

A repülőtéren elég jót ebédeltek, egy palack bordóival öblítetek le. Murchison ragaszkodott hozzá, hogy kifizesse. Ebéd közben Murchison feltaláló fiáról mesélt, aki egy kaliforniai laboratóriumban dolgozik. A fiának és a menyének éppen nemrégiben született meg az első gyermekük. Murchison megmutatta a kislány fotóját, mialatt maga is nevetett önmagán, milyen elfogult nagyapa, de hát ez az első unokája, név szerint Karin, az anyai nagymama után. Murchison kérdésére válaszul Tom elmondta neki, azért választotta Franciaországot lakóhelyül, mert három évvel ezelőtt egy francia lányt vett feleségül. Murchison nem volt olyan goromba, hogy megkérdezze, mivel keresi a kenyerét, de arra kíváncsi volt, hogyan tölti a szabadidejét.

Történelmi könyveket olvasok – mondta könnyedén Tom. – Németül tanulok. Arról nem is beszélve, hogy a franciával is foglalkoznom kell. Meg kertészkedem. Elég nagy kertem van Villeperce-ben. Azután festek is – tette hozzá –, de csak hobbiból.

Délután háromkor már az Orlyn voltak. Tom elment a kis busszal a garázsba, hogy elhozza a saját kocsiját. Murchisont a

taxiállomáson vette fel, a csomagjaival együtt. Sütött a nap, egyáltalán nem volt olyan hideg, mint Angliában. Tom Fontainebleau-n át autózott, hogy Murchison a kastélyra is vethessen egy pillantást. Murchison azt mondta, hogy legalább tizenöt éve nem látta. Fél öt körül értek Villeperce-be.

– Itt szoktuk a legtöbb zöldséget vásárolni – mondta Tom, és megmutatta a falusi főutca bal oldalán az üzletet.

– Nagyon csinos. Romlatlan – mondta Murchison. Amikor azután elérkeztek Tomék házához, így szólt:

– Nahát, hát ez csodálatos! Valóban gyönyörű!

– Nyáron kellene megnéznie – mondta Tom szerényen. Amikor a gépkocsi zaját meghallotta, Madame Annette kisietett az üdvözlésükre, meg hogy segítsen a csomagok bevitelében. Murchison azonban nem tudta elviselni, hogy egy asszony ilyen nehéz dolgokat cipeljen, csak a cigarettákat meg az italokat bízta rá.

– Minden rendben volt, Madame Annette? – kérdezte Tom.

– Minden. Még a vízszerelő is kijött, hogy megjavítsa a vécét. Az egyik mellékhelyiségben szivárgott a víz, emlékezett rá Tom.

Tom és Annette felkísérték Murchisont a szobájába, amihez külön fürdő is tartozott. Tulajdonképpen Heloise fürdőszobája volt, az ő szobája nyílt a másik oldalon. Tom elmondta, hogy a felesége jelenleg Görögországban van a barátaival. Otthagyta Murchisont, hadd mosakodjon le és csomagoljon ki, megmondta, hogy lenn lesz a nappaliban. Murchison már most nagy érdeklődéssel nézegette a falon lévő rajzokat.

Tom lement és megkérte Madame Annette-et, hogy készítsen teát. Egy üveg angol kölnivízzel ajándékozta meg. Lake Mist volt a neve, a heathrow-i repülőtéren vette.

– Ó, Monsieur Tome, comme vous etes gentil![19]

Tom elmosolyodott. Madame Annette mindig éreztette, milyen hálás a nagyvonalúságáért.

– Jó lesz a tournedos ma este?

– Oh, remek! És desszertnek moussse au chocolat[20].

Tom bement a nappaliba, amit az asszony virágokkal díszített. Madame Annette felcsavarta a fűtést. Volt egy kandalló is. Tom szerette a tüzet, de tudta, mindig figyelni kell rá. Többnyire annyira lekötötte, hogy nem tudott elszakadni tőle, így hát mégsem gyújtotta meg. Megnézte az *Ember a széken*-t a kandalló fölött. Ugrálni kezdett örömében. Elégedettséggel töltötte el, hogy milyen nagyszerű, mennyire családias. Bernard jó festő. Csak pár hibát követett el abban a korszakában. A fenébe a korszakokkal! Logikusan egy igazi Derwattnak, *A vörös székek*-nek kellett volna a kandalló fölötti helyet biztosítani a nappali szobában. Jellemző rá, hogy a hamisítványt teszi a főhelyre – ismerte be. Heloise nem tudta, hogy az *Ember a széken* nem valódi, valójában semmit sem tudott az egész Derwatt-hamisításról. A festészet iránt csak alkalmanként érdeklődött. Ha volt valami szenvedélye, az az utazásban, egzotikus ételek élvezetében és ruhavásárlásban merült ki. Két külön vitrinje a szobájában úgy nézett ki, mintha egy nemzetközi kosztümmúzeum raktára lenne, persze próbababák nélkül. Voltak köpenyek Tunéziából, fodros, ujjatlan kabát Mexikóból, buggyos, görög katonai nadrág és még sorolhatnánk. Mindezek nagyon szépen mutattak azokkal a kínai hímzett kabátokkal együtt, amiket valahol Londonban vásárolt.

Tomnak hirtelen eszébe jutott Bertolozzi gróf, és odament a

---

[19] Oh, Monsieur Tom, maga milyen kedves!

[20] Csokoládéhab

telefonhoz. Nem kívánta kifejezetten, hogy Murchison meghallja a gróf nevét, de másfelől nem akart semmilyen fájdalmát sem okozni a grófnak, hiszen a nyíltsága talán még jól is jöhet. Tom megkérdezte a tudakozótól a milánói számot, megkapta, és meg is adta a francia központosnak. A kezelőnő megmondta, lehet, hogy a kapcsolat csak félórás várakozás után jön létre.

Mr. Murchison is megjelent. Átöltözött, most szürke flanelnadrágot viselt zöld-fekete tweedkabáttal.

– A vidéki élet! – mondta, és sugárzott. – Ah! – most megpillantotta *A vörös székek*-et pontosan vele szemben, a szoba túlsó oldalán. Közelebb ment, hogy jobban megvizsgálhassa.

– Mestermű! Valódi McCoy!

Semmi kétség – gondolta Tom. Árnyalatnyi gőg suhant át rajta, majdnem meg is bolondította az érzés.

– Hát igen. Nekem tetszik.

– Azt hiszem, már hallottam róla. A címére is emlékszem valahonnan. Gratulálok, Tom.

– És itt van az én *Ember a széken*-em! – büszkélkedett Tom, és a kandalló felé intett a fejével.

– Ah! – Murchison hangjának dallama megváltozott. Közelebb ment. Tom látta, hogy magas, erős alakja megfeszül a fokozódó koncentrálástól. – És ez milyen idős?

– Körülbelül négyéves – mondta Tom az igazságnak megfelelően.

– És mit fizetett érte, hogy ilyen durván rákérdezzek?

– Négyezer fontot, de még a leértékelés előtt. Kábé tizenegyezer-kétszáz volna dollárban – mondta Tom, egy fontot kettőnyolcvannal számítva.

– El vagyok ragadtatva, hogy láthatom – mondta Murchison, és bólintott. – Látja, ugyanaz a bíbor fordul elő megint. Nagyon

kevés, de nézze! – azzal a szék ülésének szélére mutatott. Mivel a kép magasan volt, a kandalló fölött, Murchison ujja néhány hüvelyknyi távolságra volt a vászontól.

Tom azonban tudta, melyik ecsetvonásra gondol. – Halvány kobaltkék. – Murchison átvágott a szobán, és megint megnézte magának A *vörös székek*-et. Talán tíz hüvelyk távolságból vizsgálgatta. – És ez a régiek közül. Halvány kobaltkék megint.

– Valóban azt hiszi, hogy az *Ember a széken* hamisítvány?

– Igen. Pontosan úgy, mint az én *Órá*-m. A minősége más. Rosszabb, mint *A vörös székek*-é. A minőség olyasvalami, amit nem lehet mikroszkóppal kimutatni. De itt látom. És biztosan tudok erről a halvány kobaltkékről is.

– Akkor – mondta Tom – talán ez annyit jelent, hogy Derwatt a halvány kobaltkéket és azt a kevert színt, amit ön emleget, felváltva használta.

Murchison felvonta a szemöldökét, és megrázta a fejét is.

– Én nem így látom.

Madame Annette betolta a teát a zsúrkocsin. A kocsi egyik kereke enyhén nyikorgott.

– Voila le thé[21], Monsieur Tome.

Madame Annette szokásos barna szalagos fánkját készítette el, meleg vaníliaillat áradt belőle. Tom kitöltötte a teát.

Murchison a kerevetre ült. Lehet, hogy nem is látta Madame Annette jövés-menését. Az *Ember a széken*-t bámulta, szédülten, elbűvölve. Aztán ránézett Tomra, elmosolyodott, az arca újra kedélyes lett.

– Látom, hogy nem hisz nekem. Ehhez joga van.

– Nem is tudom, mit mondjak. Nem látom a minőségi

---

[21] Tessék a tea, Monsieur Tom.

különbséget. Lehet, hogy nehéz a felfogásom. Ha, amiként mondja, elviszi egy szakértőhöz, hogy megnézesse, el fogom fogadni a véleményét. Apropó, az *Ember a széken* az a kép, amelyet visszavihetne Londonba, ha akarja.

– A legnagyobb örömmel. Írok róla egy elismervényt, sőt be is biztosíttatom az ön számára – nevetett fel Murchison.

– Be van már biztosítva, ne aggódjon.

Két csésze tea után Murchison már Heloise felől érdeklődött Tomnál, hogy mivel is foglalkozik az asszony. Vannak-e gyermekeik? Nincsenek. Heloise huszonöt éves. Tom nem gondolja, hogy a francia nőkkel többet kellene vesződni, mint a többivel, de azért megvannak a maguk fixa ideáik, hogy milyen tisztelettel kell bánni velük. Ezen a témán sem időztek el sokáig, hiszen minden asszony bizonyos tiszteletteljes bánásmódot követel magának, és Tom tudta, Heloise fajtájának igényeit abszolút nem lehet szavakba foglalni.

Megszólalt a telefon, Tom beleszólt.

– Bocsásson meg, inkább a szobámban veszem fel.

Felsietett a lépcsőn. Murchison nyugodtan hihette róla, hogy Heloise, és egyedül szeretne beszélni vele.

– Helló! – köszönt Tom. – Eduardo! Hogy vagy? Szerencsém van, hogy megkaptalak! Csicseregték a verebek! Egy közös párizsi barátunk hívott ma, ő mondta, hogy Milánóban vagy. El tudnál most látogatni hozzánk? Hiszen megígérted!

A bonviván gróf mindig szeretett kikapcsolódni egy kicsit az üzlete (export-import) sürgés-forgásából. Kis habozás után enyhe lelkesedést mutatott a látogatás iránt.

– De ne ma este, jó? Holnap már megfelel. Jól van?

Ennyi pont elég is volt Tomnak, aki nem volt teljesen biztos benne, Murchison nem lesz-e még ott.

– Igen. Sőt, pénteken talán még jobb is.

– Csütörtökön – mondta a gróf keményen, nem értette a dolgot.

– Rendben van. Érted megyek az Orlyra. De mikorra?

– A gépem… várj csak egy percre! – a grófnak egy kis idejébe telt, míg kikereste, hogy aztán visszatérjen a telefonhoz, és azt mondja: – Öt ötvenkor érkezem. Az Alitalia járatszáma három, nulla, hat.

Tom felírta.

– Ott leszek. Boldog vagyok, hogy el tudsz jönni, Eduardo!

Tom visszament a földszintre Thomas Murchisonhoz. Ekkor már tegezték egymást; Murchison elmondta, a felesége Tomminak hívja. Vízügyi mérnök volt, a vállalata csővezetékek lefektetésével foglalkozott, ő volt az egyik igazgató.

Körbesétáltak a hátsó kertben, ahol szűzen fehérlettek a fák. Tom egészen megkedvelte a vendégét. Biztosan meg tudná győzni, valahogy el lehetne téríteni. Mit kéne tennie?

A vacsora alatt, miközben Murchison valami nagyon nagy újdonságról beszélt a szakterületén, arról talán, hogy konzerv nagyságú konténereket lehetne csővezetéken szállítani, Tom azon gondolkodott, hogy Jeff és Ed miképpen tudnak majd olyan borítékokat szerezni, amelyen mexikói szállítmányozó vállalatok fejléce szerepel, hogy felsorolják benne az általuk szállított Derwatt-festményeket. És milyen gyorsan lehetne erre sort keríteni? Ed újságíró, az ilyen számkukac munkákra egyáltalán nem képes, erre tartották a galéria menedzserét, Leonardot. Jeff meg vajon majd a földre rakja ezeket a bizonyítékokat, és úgy tapos majd rajtuk, csak hogy ötévesnél idősebbnek látsszanak? A vacsora kitűnő volt, Murchison meg is dicsérte Madame Annette-et. Ezt egészen tűrhető franciára

fordította Tom, bár igaz, hogy hab helyett mártást mondott.

– A nappaliban kávézunk! – mondta Tom az asszonynak.

– Behozná, kérem, a brandyt?

Madame Annette meggyújtotta a tüzet. Tom és Murchison a sárga kereveten helyezkedtek el.

– De érdekes! – kezdte Tom. – Én az *Ember a széken*-t éppen úgy szeretem, mint *A vörös székek*-et. Még ha hamisítvány is. Ugyanúgy tetszenek. Nem furcsa? – Tom változatlanul középnyugati kiejtéssel beszélt. – Ahogy látod, díszhelyre kerültek ebben a házban.

– Hát persze, mert nem tudtad, hogy utánzat! – nevetett egy kicsit Murchison. – Jó lenne tudni, hogy ki követte el.

Tom kinyújtotta a lábát, és rágyújtott egy szivarra.

– Csak az lenne furcsább – kezdte kijátszani az utolsó ütőkártyáját –, ha az összes Derwatt-képet, amit most a Buckmaster Galéria kiállít, mindegyiket, amit tegnap láttunk, egy hamisító festette volna! Valaki, aki, hogy úgy mondjam, legalább olyan jó, mint Derwatt.

Murchison mosolygott.

– Mégis, mit tehet erre Derwatt? Visszakotródik és elfogadja? Ne légy nevetséges! Derwatt olyan, mint amilyennek én gondolom. Visszavonul, és egyben ki is megy a divatból?

– Soha nem gondoltál rá, hogy hamisítványokat gyűjtsél? Ismerek Olaszországban egy embert, akinek ilyen gyűjteménye van. Először hobbiból csinálta, de azután már nagyon magas áron tudta eladni a képeit más gyűjtőknek.

– Oh, hát én is hallottam ilyesmiről. De azért szeretem tudni, hogy hamisítványt veszek-e, amikor képet vásárolok.

Tom érezte, hogy egy nagyon keskeny és kellemetlen ösvényre tévedt. Újra próbálkozott.

– Én szeretek álmodozni, mindenféle olyan abszurd dologról, mint ez is. Bizonyos értelemben… minek megzavarni egy képhamisítót, aki ilyen kitűnő dolgokat fest? Én bizony kiakasztanám az *Ember a széken*-t is!

Mintha Murchison nem is hallotta volna Tom megjegyzéseit.

– Tudod – morfondírozott, és még mindig arra a képre meredt, amiről Tom beszélt –, ez nemcsak levendulaszín. Ez a kép lényege. A festmény lelke. Én nem tenném. Nem hígítanám fel ezt a remek italt.

Éppen akkor itták ki Tom pincéjének legjobb palack borát, egy nagyszerű Margaux-t.

– Gondolod, hogy a Buckmaster Galéria emberei szélhámosok lehetnek? – kérdezte Murchisont.

– Azoknak kell lenniük. Miért kezdenének különben egy képhamisítóval? Miért mutatnak be hamisítványokat eredetiekkel együtt?

Murchison úgy gondolta, hogy a most bemutatott képek mindegyike – *A fürdőkád*-on kívül – valódi, ezt Tom meg tudta állapítani.

– Ha tehát így van, és ezek meg a te *Órá*-d mind hamisítvány, hozzá még a többi is, akkor sem győztél meg igazán.

Murchison jó humorral felnevetett.

– Csak mert neked tetszik az *Embered a széken*. Ha a te képed négyesztendős, az enyém meg legalább három, akkor ez a tevékenység már jó ideje megy. Lehet, hogy több hamisítvány van Londonban, mint amennyit a kiállításra most kölcsönöztek. Őszintén szólva Derwatt maga is gyanús. Arra gyanakszom, hogy összebeszélt a Buckmaster embereivel, hogy lehetőleg még több pénzt kereshessen. Még valami: Derwatt-tól nem láttunk évek óta egy szál rajzot sem. Ez is furcsa.

– Tényleg? – kérdezte Tom megjátszott meglepetéssel. Tudta, hogy mi felé halad Murchison.

– A rajz adja meg a festő személyiségét – mondta Murchison. – Én magam is tapasztaltam, meg olvastam is valahol… csak hogy igazoljam magam – nevetett. – Attól, hogy csöveket gyártok, nagy érzékem lehet hozzá! Mégsem hiszi el senki. A rajz egy festő számára olyan, mint egy szignó, ráadásul nagyon bonyolult aláírás. Mondhatni könnyebb hamisítani egy aláírást, vagy akár egy egész festményt is, mint egy rajzot.

– Sosem gondoltam rá – mondta Tom, és a szivarja végét a hamutálcába rakta. – Azt mondod, hogy szombat délelőtt fogsz beszélni a Tate Galéria emberével?

– Igen. Van néhány régi Derwattjuk a Tate-ben, ahogy valószínűleg tudod is. Azután fogom felvenni a kapcsolatot Buckmasterékkel, persze minden előzetes értesítés nélkül, ha Riemer biztat rá.

Tom agya fájdalmasan lüktetni kezdett. Szombat, az holnapután. Riemer lehet, hogy össze fogja hasonlítani Az *óra*-t és az *Ember a széken*-t a galéria Derwattjaival és a jelenlegi kiállítási darabokkal. Bernard Tufts festményei vajon kiállják velük a versenyt? És ha nem? Újabb brandyt töltött Murchisonnak, egy kicsit magának is, pedig nem is kívánta. Karját összefonta a mellén.

– Tudod, én nem fogom beperelni őket – vagy amit, amit ilyenkor csinálnak –, ha a hamisítás tovább folytatódna, még akkor sem.

– Hah! Én egy kicsit maradibb vagyok. Talán régimódibb az attitűdöm. Gondolod, hogy Derwatt valódi volt a kiállításon?

– Derwatt egy szent. Legalábbis ezt hallottam.

– Legenda. Több is lehetne, mint szent, ha fiatalabb lenne

vagy szegényebb. Magányba vonult londoni barátai kerítették elő, ez világos. Sok minden történhet, ha valaki hirtelen meggazdagodik.

Tom nem ment tovább aznap este. Murchison hamar le akart feküdni, fáradt volt.

– Holnap reggel utánanézek a repülőnek. Londonban le kellett volna foglalnom. Hülyeség volt, hogy nem tettem.

– Muszáj reggel? – mondta Tom.

– Még reggel lefoglalom. A délutáni géppel indulok, ha ez neked is megfelel.

Tom felkísérte a vendégét a szobájába, hogy megbizonyosodjon róla, nincs-e szüksége valamire.

Megfordult az is a fejében, hogy felhívja Jeffet vagy Edet. De miféle újsággal szolgálhatna nekik azon kívül, hogy megpróbálja meggyőzni Murchisont, ne menjen el a Tate Galéria emberéhez? Ezenkívül Tom azt sem akarta, hogy Jeff telefonszáma túl gyakran jelenjen meg a számláján.

6.

Tom reggel eltökélt optimizmussal kezdte a napot. Régi, kényelmes ruháját vette fel, és miután az ágyban elfogyasztotta Madame Annette élvezetes kávéját (egy csésze fekete, hogy magához térjen), lement, hogy megnézze, Murchison nyüzsög-e már. Háromnegyed kilenc volt.

– A m'sieaur a szobájában reggelizik – mondta Madame Annette.

Mialatt Annette asszony összerámolta a szobáját, Tom a fürdőszobájában borotválkozott.

– Mr. Murchison ma délután elmegy, azt hiszem – válaszolt Annette kérdésére az esti vacsoramenüvel kapcsolatban.

– Viszont ma csütörtök van. Vehetnék egy pár füstölt szandált a halasnál – Tom nyelt egyet, és arra gondolt, hogy mondhatott volna akármi mást is szardínia helyett angolul Madame Annette. Kétszer jött a halszállító autó a faluba, önálló halkereskedés itt nem volt, Villeperce túl kis település volt hozzá.

Madame Annette odavolt az ötletétől.

– Csodálatos a szőlő a zöldségesnél! – folytatta. – Nem fogja elhinni…

– Vegyen! – biztatta Tom, de alig-alig figyelt rá.

Délelőtt tizenegykor Tom és Murchison már a Tomék birtoka mögötti erdőben sétált. Tom furcsa hangulatban, szokatlan lelkiállapotban lépkedett. Megmutatta vendégének saját művészi kísérleteit az emeleten, ahol dolgozni szokott. Főleg tájképeket és

portrékat készített. Megpróbálta a formákat egyszerűsíteni, Matisse példája lebegett előtte. De kevés sikerre jutott – gondolta. Heloise egyik arcképe (talán tizenkettedik alkotása) nem is volt rossz, Murchison megdicsérte. Istenem – gondolta Tom –, odarakom a pucér lelkemet, megmutatom a verseimet, amiket Heloise-nak írtam, levetkőzöm neki, eljárom a kardtáncot előtte, csak hogy úgy lássa a dolgokat, ahogy én. Hiába.

Murchison repülője délután négykor indult Londonba. Volt még idejük egy kellemes ebédre is, hiszen Orly alig egyórányi autóutat jelentett tőlük, ha semmi sem jön közbe. Mialatt Murchison cipőt váltott, hogy elmenjenek egy kicsit, Tom az *Ember a széken*-t háromszoros hullámpapírba, barna csomagolópapírba rakta, még zsineggel is alaposan átkötötte. Murchison a képet magával viszi a gépre – így mondta Tomnak. Azt is mondta, hogy a Mandeville-ben foglal aznap estére szobát.

– Ne felejtse el, hogy semmi előítéletem nincs – mondta Tom – az *Ember a széken* képpel kapcsolatban.

– Csak nem azt akarja mondani, nem hiszi el, hogy hamis? – mondta mosolyogva Murchison. – Vagy ragaszkodik a valódiságához?

– Nem – válaszolta Tom. – Talált. Meghajlok a szakértői vélemény előtt.

Tom úgy érezte, az erdő nem éppen megfelelő hely egy megbeszélés számára, amelynek most már mindenféle részletre is ki kell terjednie. Vagy tovább kéne terjesztenie a homályt? Tom egyáltalán nem volt boldog tőle, hogy Murchisonnal az erdő közepén társaloghat.

Megkérte Madame Annette-et, hogy aránylag korán adjon ebédet. Mr. Murchison indulása miatt háromnegyed egykor

kezdtek el enni.

Eltökélte, hogy nem hagyja eltérni a fővonaltól, mert még nem adott fel minden reményt. Van Meegeren példáját hozta fel, az ő pályafutása nem volt ismeretlen Murchison előtt. Van Meegeren Vermeer-hamisítványai végül nagy értéket képviseltek önmagukban is. Van Meegeren lehet, hogy hősködő önvédelemmel kezdte, de esztétikai szempontból (és ehhez semmi kétség sem fér) az invenciója, amely ezekben az „új" Vermeerekben tetten érhető volt, nagy gyönyörűséget okozott mindenkinek, aki csak vett belőlük.

– Nem tudom megérteni, hogy ilyen hidegen hagy, hogy mi igazán valódi – vallotta be Murchison. – Egy művész stílusa az igazsága, a becsülete. Van-e bárkinek joga hozzá, hogy lemásolja? Olyan, mintha valaki aláírását másolná le! Ugyanilyen okokból kérdem: szabad-e megrendíteni a hitelét? A bankban megkérdőjelezni a folyószámláját? Tehetség adta tekintélyét?

Összeszedték a tányérról a nyelvhal és a vaj utolsó darabkáit is, a krumpli morzsáival együtt. A nyelvhal valami remek volt, a fehérbor nem kevésbé. Olyan ebédet ettek, ami minden körülmények között elégedetté teszi az embert, sőt boldog is lehet tőle, a szerelmeseket ágyba invitálja – esetleg kávé után –, hogy szeretkezzenek, aztán pedig aludjanak egyet. De hiába volt olyan jó, Tomot nem érdekelte.

– A magam nevében beszélek – mondta Tom. – Én gyakran ilyen vagyok. Nem akarlak befolyásolni, biztos vagyok benne, hogy nem is tudnálak. De felhatalmazlak rá, hogy mondd meg annak a Mr. Constantnak, hogy én boldog vagyok a hamisítványommal, és meg akarom tartani.

– Megmondom. De gondolj a jövőre! Ha valaki tovább

csinálja ezt az egészet…

A citromfelfújtnál Tom még küszködött. Ő meg volt győzve. Miért nem tudja úgy megfogalmazni a meggyőződését, hogy Murchisont is megingassa? Murchison nem művészlélek. Különben nem beszélne így. Murchison nem ismeri el Bernardot. Mi az ördögöt akar Murchison az igazsággal meg a szignókkal, sőt a rendőrséggel is kezdeni ahhoz képest, amit Bernard a műtermében végez? Ami letagadhatatlanul nagy festészet. Hogyan is írta Van Meegeren a jegyzeteiben? „Egy művész erőlködés nélkül hozza létre a dolgokat. A hamisító küszködik, de ha sikerrel jár, az valódi teljesítmény.” Tom rájött, hogy ez az ő alapelve is. De a fene vigye el, ez a mocskos Murchison pápább akar lenni a pápánál! Bernard mindenképpen tehetséges, sokkal több adottsága van, mint Murchisonnak, aki a víz- és csővezetékeivel, szállítmányozási csomagolásával együtt is csak egy szimpla mérnök Kanadából, amilyen minden fiatalember lehet, Murchison maga mondta.

Kávét. Most a brandy sem kell, bár az üveg ott van a kezében.

Thomas Murchison húsos arca valahogy vörösesbe játszott, de kő is lehetett volna Tom előtt. Nagy szeme aránylag intelligensen nézett rá.

Egy óra harminc perc volt az idő. Egy órán belül indulniuk kell Orlyba. Menjen vissza rögtön ő is Londonba, mihelyt a gróf távozott? Mit tudna ott tenni? A fenébe a gróffal, gondolta Tom. A Derwatt Kft. fontosabb, mint az a vacak bizsu, ami nála lehet. Arra is rájött, hogy Reeves nem mondta meg neki, hol keresgéljen a gróf bőröndjében vagy tárcájában, vagy akármijében. Feltételezései szerint Reeves az este még fel fogja hívni. Tom boldogtalannak érezte magát, és most már mégis el

kellett mozdulnia abból a székből, amibe az elmúlt tíz percben befészkelte magát.

– Felhoznék önnek egy üveg bort a pincémből – mondta Tom. – Velem tart, hogy kiválasszuk?

Murchisonnak széles mosolyra húzódott az arca.

– Milyen nagyszerű ötlet! Köszönöm, Tom!

A pincét kívülről szokták megközelíteni. Zöld ajtajához néhány kőlépcső vezetett, de a földszinti vészkijáraton át egy, a bejárati helyiségből nyíló pótvécéből is oda lehetett jutni. A szobát a vendégek ruhatárának használták. Tom és Heloise azért csináltatták ezt a zárt lépcsőt, hogy rossz időben ne kelljen kimenniük a házból.

– A bort majd elviszem az Államokba. Kár lenne magányosan elszopogatni Londonban – mondta Murchison.

Tom felgyújtotta a lámpát a pincében. Hatalmas, szürke helyiségvolt. Olyan hűvös, mint a jégszekrény – ellentétben a központi fűtéses házzal. Öt-hat hatalmas hordó pihent az állványokon, valószínűleg nem voltak már teljesen teli. Sok borospalack várakozott felhalmozva a fal mellett. Az egyik sarokban a központi fűtés olajtartálya, a másikban a melegvíztároló kapott helyet.

– Itt vannak a vörösborok – mutatott Tom egy állványra, amelynek több mint a fele sötét, porlepte palackokkal volt megrakva.

Murchison elismerően füttyentett.

Itt kell megcsinálni, ha kell, gondolta Tom. Bár nem tervelte ki végig, nem is forgatott semmit a fejében. Csak mozogjunk, mondogatta magának, de nem tett mást, csak lassan haladt előre, egyik-másik palack vörös sztaniolba csavart nyakát simogatva. Az egyiket elő is húzta.

– Margaux. Ez ízlett.

– Nagyszerű – mondta Murchison. – Nagyon szépen köszönöm, Tom. Majd mindenkinek elmondom, milyen pincéből került elő.

Tom azt válaszolta:

– Nem tudnád megváltoztatni az álláspontodat? Már csak a sportszerűség kedvéért is? Amikor a szakértőkkel a hamisításról beszélsz?

Murchison kicsit kinevette.

– Nem lehet, Tom. Sportszerűség? Meg nem tudom érteni, miért véded őket – hacsak Murchisonnak nincs egy ötlete, és Tom pontosan tudta, mi az. Hogy Tom Ripley is részese az egésznek, vagy legalábbis a haszonból részesül.

– Hát igen, érdekelt vagyok benne – mondta gyorsan Tom.

– Tudod, ismerem azt a fiatalembert, akivel a hotelben tárgyaltál a minap. Ő a hamisító.

– Micsoda? Hogy… hogy…

– Igen, az az ideges pasi, a Bernard. Ismerte Derwattot. Egészen idealista módon kezdődött, tudod…

– Úgy érted, Derwatt tud az egészről?

– Derwatt halott. Találtak valakit, aki megszemélyesíti – bökte ki Tom, hiszen úgy érezte, már nincsen vesztenivalója. De nyerni még lehet a dolgon. Murchison például az életét, de mindezt Tom nem tudta ilyen tisztán megfogalmazni, legalábbis szavakban nem.

– Így tehát Derwatt meghalt. Mikor?

– Öt-hat éve. Görögországban.

– Tehát az összes kép…

– Bernard Tufts műve. Láttad, milyen a fickó. Megöli magát, ha kiderül, hogy a halott barátjának a képeit hamisította.

Megmondta neked, hogy ne vegyél többet. Ennyi nem elég? A galéria megbízta, hogy fessen néhány képet Derwatt stílusában, tudod, és… – Tom hirtelen rájött, hogy ő bízta meg, de nem számít. Az is tiszta lett előtte, hogy hiába érvel. Nemcsak azért, mert Murchison olyan csökönyös, hanem mert ebben az érvelésben van egy nagy hiba, egy olyan hézag, amiről Tom maga is tudott. Látta, mi helyes és mi nem. De hiába hadakozott egymással a két énje olyan komolyan azért, hogy megmentse Bernardot, hogy megmentse Derwattot és a hamisítványokat; Murchison sohasem értett volna meg semmit.

– Bernard ki akar szállni a dologból. Nem hinném, hogy hajlandó lennél kockáztatni egy emberi életet, azt, hogy megölje magát, csak azért, hogy bebizonyítsd az igazadat? Ugye, nem?

– Akkor kellett volna a szégyenre gondolnia, amikor elkezdte – Murchison Tom kezére meredt, aztán az arcára, majd ismét a kezét kezdte vizsgálgatni.

– Te személyesítetted meg Derwattot. Igen? Ráismerek Derwatt kezére – Murchison keserűen mosolygott. – És még azt mondják rólam, hogy nem látok meg kis dolgokat!

– Nagyszerű megfigyelő vagy – mondta gyorsan Tom. Hirtelen dühbe gurult.

– Istenem, már tegnap felfigyelhettem volna erre. Gondoltam is rá. Nem viselhetsz szakállat, ugye?

Tom ezt mondta:

– Hagyd őket békén, ugye megteszed? Nagy kárt okoztak? Bernard képei nagyszerűek, ezt nem lehet tagadni.

– Egy nyavalyát fogom be a számat! Nem! Nem én, még ha egy kazal pénzt is ajánlana valaki, hogy betömje vele!

– Murchison arca kivörösödött, az álla remegett. Elég határozottan a földre csapta a bort, de nem sikerült eltörnie.

A visszautasítás enyhe sértésnek számít, érezte most Tom. Kis sértés, de a felháborodás és a további erősebb tiltakozás kezdeti jele. Tom majdnem azonnal felkapta és meglendítette az üveget, Murchisont fejbe is vágta vele. Ekkor eltörött, a bor kispriccelt belőle, és a palack alsó része a padlóra esett. Murchison nekitántorodott a borosállványnak. Megingatta, de semmi sem került a földre Murchisonon kívül, aki összeroskadt, végigsodorta a borosüvegek tetejét, de egyiket sem lökte le. Tom megragadta a legelső tárgyat, ami a kezébe akadt – egy üres szenesvödör volt és Murchison fejéhez vágta. Tom újra lendült. A vödör feneke nehéz volt; Murchison vérzett, valamilyen kicsavart helyzetben oldalra fordult a kőpadlón. Nem mozdult.

Mit kezdjen a vérrel? Tom körbejárkált, valamilyen régi rongyot vagy legalább újságpapírt keresett. A tartály alatt volt is egy elég nagy felmosórongy, mocskos és merev az időtlen fekvéstől. Visszament, és megpróbálta feltörölni vele a vért, de egy perc után felhagyott a haszontalan kísérlettel. Újra körülnézett. Egy hordó alá is rakhatná, gondolta. Megragadta Murchison bokáját, azután elejtette, és a nyakát tapintotta meg. Nem érezte az érverését. Tom nagy lélegzetet vett, és megfogta Murchisont a hóna alatt. Húzta-vonta a súlyos testet egy hordó felé vonszolva. A hordó mögött egy sarok sötétlett. Murchison lába egy kicsit kiállt, Tom behajlította a térdét, hogy ne látszódjék. Minthogy azonban a hordó néhány hüvelykkel a föld felett egy állványon volt elhelyezve, Murchison mindenképpen észrevehető volt alatta, ha valaki a pince közepéről az adott sarok felé nézett. Felágaskodva Murchison egész testét is szemügyre lehetett venni. Az egész pincében nem akadt egy darab linóleum, újság vagy bármi, amivel le lehetett volna takarni. Madame Annette átkozott tisztasága!

Tom félrerúgta a véráztatta rongyot, ami Murchison lábához szánkázott. Szétrúgta a törött üvegeket is a padlón – a bor most már vérrel keveredett azután gyorsan felkapta az üveg nyakát, és leütötte vele a csupasz villanykörtét, ami egy szál dróton függött a mennyezeten. A körte üvege csilingelve pattant szét a padlón.

Tom lihegett egy kicsit, de igyekezett visszatérni a normális lélegzéséhez. Sötétben ment a lépcsőhöz, és fel is jutott. Bezárta az ajtót. A tartalék vécében volt egy mosdókagyló, gyorsan kezet is mosott. Némi vér festette rózsaszínűvé a csordogáló vizet. Tom arra gondolt, ez Murchison vére. De amikor csak nem akart abbamaradni, rájött, hogy megvágta a hüvelykujja tövénél a kezét. Nem volt valami mély vágás, lehetett volna rosszabb is, szerencsésnek tarthatta magát. Lekapott a falon lévő vécépapír-gurigáról néhány lapot, és betekerte vele az ujját.

Madame Annette a konyhában volt elfoglalva, ez is szerencse volt. Ha az asszony érdeklődne, Tom azt mondja majd neki, hogy Mr. Murchison a kocsiban van. Ideje volt elindulni.

Tom felszaladt Murchison szobájába. A vendége csak a cilinderét és a mosdóban lévő toalettholmijait nem csomagolta el. Ezeket Tom aztán Murchison bőröndjének zsebébe rakta, és lezárta a koffert. Majd a táskát és a kalapot levitte a lépcsőn, aztán ki a bejárati ajtón. A holmikat az Alfa Rómeóba tette, majd visszafutott *Az órá*-ért, mely még mindig be volt csomagolva. Murchison olyan biztos volt magában, hogy nem bíbelődött a kibontásával az *Ember a széken* képpel való összehasonlítás kedvéért sem. A gőg a bukás előszele, gondolta Tom. A betekert *Ember a széken*-t Murchison szobájából átvitte a sajátjába, a fürdő sarkába állította, majd *Az órá*-t levitte a lépcsőn. Lekapta az esőkabátját a pótvécében lévő fogasról, és kiment a kocsihoz.

Elgurult Orly irányában.

Murchison útlevele és repülőjegye a kabátzsebében lehet. Később majd gondoskodhat róla. Legokosabb volna elégetni, talán, amikor Madame Annette a délelőttönkénti, szokásos kisbevásárlást intézi, és már nincs a házban. Az is megfordult Tom fejében, hogy elfelejtett szólni Madame Annette-nek a gróf érkezéséről is. Majd valahonnan felhívja, de semmiképpen sem az Orly repülőtérről. Nem akar sokat időzni ott.

Ha Murchison el akart volna repülni, éppen időben lettek volna.

Tom az indulási bejárathoz állt. Itt a taxik és a magánautók nem maradhattak túl sokáig, legfeljebb lerakhatták a csomagokat és az utasokat, vagy felvehettek valakit. Tom megállt, kirakta Murchison bőröndjét, nekitámasztotta *Az óra* festményt, és Murchison kabátját is rápakolta, majd elhajtott. A járdán még jó néhány csomag várta a gazdáját, azt észrevette. Fontainebleau irányában autózott, megállt egy út menti presszóban. Olyan közepes nagyságú eszpresszó volt a déli autópálya és az Orly közötti úton.

Rendelt egy sört, és kért egy telefontantuszt. A készülék nem tantusszal működött. Tom a kassza közelében lévő telefonon a háza számát tárcsázta.

– Halló, én vagyok – jelentkezett be Tom. – Mr. Murchisonnak az utolsó pillanatban kellett elsietnie, megkért, hogy köszönjek el magától, és köszönjem meg a fáradozását.

– Oh, hát értem én.

– Alors,[22] jönni fog egy másik vendég ma este, Bertolozzi gróf, egy olasz úr. Orlyban fogadom, de hatra biztosan otthon

---

[22] Tehát

leszünk. Tudna vásárolni valamit? Mondjuk talán borjúmájat?

– A hentesnél nagyszerű gigot[23] van!

Tom nem volt most olyan hangulatban, hogy bármiféle csontos húst egyen.

– Ha nem okoz különösebb nehézséget, én ma inkább borjúmájat szeretnék.

– Margaux-val? Vagy Marsaul-t[24] szeretne inkább?

– A bort bízza rám!

Tom kifizette a hívást – azt mondta, Sens-ba telefonált, ami messzebb volt, mint az ő faluja –, és kiment az autójához. Kényelmes tempóban autózott el Orlyba, elhaladt az indulási bejárat mellett, és látta, Murchison holmija változatlanul ott van, ahol hagyta. Először a kabát fog eltűnni, gondolta Tom. Egy ügyes ifjú ember viszi el majd további feldolgozásra. És, mivel az útlevele ebben a felsőkabátban tartózkodik, az ifjú vállalkozó némi előnyökre is szert tehet általa. Tom mosolygott egy kicsit, mialatt behajtott a P4. szektorba. Ez az egyik egyórás parkoló területe volt.

Lassan átsétált az üvegajtón, amely önműködően nyílt ki előtte, vásárolt egy Neue Zürcher Zeitung-ot az újságosnál, azután megnézte, mikor érkezik Eduardo gépe. Pontosan jött, még volt néhány perce. Bement a zsúfolt bárba – mindig tele volt emberrel –, végre elkapott egy pincért a könyökénél, és rendelt egy kávét. Kávé után vásárolt egy kilátójegyet, és felment oda, ahol az érkezést szokták nézni az emberek.

A gróf felhajló karimájú filckalapot viselt. Hosszú, vékony bajusza meg kidomborodó pocakja volt, amit a félig gombolt felsőkabát is látni engedett. Elmosolyodott, az arcát valódi olasz,

---

[23] Ürücomb

[24] Borfajták

spontán jókedv öntötte el, amikor az útlevél-ellenőrzésnél észrevette, és üdvözlésképpen integetett.

Kezet ráztak, könnyedén meg is ölelték egymást. Tom segített neki cipelni a csomagjait, és nagyon figyelmes volt vele. A gróf még egy aktatáskával is fel volt szerelve. Vajon mit hozott, és hova rejthette? A francia vámosok nem nyitották ki a bőröndjét, csak odébb lökték.

– Ha várna itt egy percig, mennék és hoznám a kocsimat – mondta Tom, amikor kinn voltak a járdán. – Néhány lábnyira van csak innen.

Tom elügetett, és öt perc múlva már ott is volt.

Az indulási kapu mellett kellett elmennie. Észrevette, hogy Murchison bőröndje, a festménnyel együtt még ott van, de a kabát már eltűnt. Egy probléma már megoldódott, még kettő van hátra.

A hazafelé vezető úton felületesen elcsevegtek az olasz és a francia aktuálpolitikáról. A gróf Heloise felől érdeklődött.

Tom alig ismerte a grófot, ez alkalommal találkoztak másodszor, de Milánóban nagyon érdeklődött a festészet iránt. Hz volt a szenvedélye a grófnak.

– Jelenleg egy' Derwatt-esposizione[25] van Londonban. Előre várom a jövő hetet. Mit szól hozzá, hogy Derwatt ellátogatott Londonba? Én teljesen megvoltam lepetve. Évek óta az első fotó róla!

Tom nem vette a fáradságot magának, hogy megvegye a londoni lapokat.

– Nagy meglepetés, valóban. Azt mondják, nem sokat változott.

---

[25] Kiállítás

Tomnak nem állt szándékában, hogy megemlítse, nemrégiben maga is Londonban járt, és látta a bemutatót.

– Azt is várom, hogy az ön otthoni képét megtekintsem. Melyik is az? Az a kislányos?

– A *vörös székek* – Tomot meglepte, hogy a gróf így emlékezett rá. Mosolygott, és görcsösebben szorította a kormánykereket. A pincében lévő hulla, a kísérteties nap, az idegtépő kora délután ellenére Tom örült, hogy hazamehet, a tett helyszínére, ahogy mondani szokták. Tom nem érezte, hogy ez bűn lett volna. Vagy még előtte állt, aznap éjjel vagy holnap fog rátörni a bűntudat? Remélte, hogy nem.

– Itáliában elromlott a presszókávé. A kávéházakban – jelentette ki a gróf ünnepélyes baritonján. – Meggyőződésem szerint a maffia van a dolog mögött – savanyúan bámult ki néhány pillanatig az ablakon, azután folytatta. – És az olasz borbélyok! Kezdek kételkedni benne, hogy ismerem a saját hazámat. Az egyik kedvenc borbélyomnál, a Via Venetón zöldfülű, fiatal segédek dolgoznak. Az egyikük megkérdezte, milyen fajta sampont kérek. Én azt mondtam neki: „Csak mossa meg a hajamat, már amennyi maradt belőle.” „De zsíros vagy száraz, signor? Háromfajta samponunk van. Korpás a haja?” „Nem!” – mondtam. – „Nem létezik manapság olyan ember, akinek normális a haja, vagy pedig a közönséges sampon ment ki a divatból?”

Akár Murchison, a gróf is elismerte a Belle Ombre szimmetriájának szépségét. A kert, bár alig maradt benne rózsa a nyárról, gyönyörű, dús fenyőkkel övezett, szögletes gyepszőnyegével ejtette bűvöletébe. Otthonos volt, és mégsem megalázkodóan szerény. Újra Madame Annette fogadta őket a bejárati lépcsőn, ugyanúgy, mint tegnap, amikor Thomas

Murchison érkezett. Tom ugyanúgy a vendégszobába vezette. (Madame Annette ekkorra már kitakarította.) Teázáshoz késő lett volna, így Tom azt mondta a grófnak, jöjjön le, amikor akar. A vacsora nyolcra várja.

Ezek után kicsomagolta az *Ember a széken* képet a szobájában, levitte és visszaakasztotta a szokásos helyére. Madame Annette észrevehette volna, hogy néhány órán keresztül nem volt ott, de ha rákérdezett volna, Tom úgy döntött, azt válaszolja neki: Mr. Murchison a saját szobájába vitte, hogy más megvilágításban is meg tudja csodálni.

Tom széthúzta a súlyos, vörös függönyöket az üvegajtó előtt, ás kinézett a hátsó kertre. Az est beállt, a sötétzöld árnyékok elfeketedtek. Rájött, hogy pontosan azon a helyen nézelődik, ahol a pincében Murchison teste van. Hirtelen odébb ment. Akármilyen későn is, de még aznap éjjel le kell jutnia, és mindent el kell követnie, hogy a bor- és vérfoltokat eltüntesse. Hogyan viszi fel a hullát a házba? A szerszámoskamrában volt egy talicska. Vajon el tudja tolni egy ponyva alatt Murchisont a ház mögötti erdőbe, és képes lesz-e ott elföldelni? (A ponyva is a fészerben volt.) Primitív módszer. Meg kellemetlen is, hogy olyan közel van a házhoz, de csak ez a legjobb megoldás.

A gróf fürgén lépkedett, ahogy jött lefelé. Pedig nagydarab, meglehetősen magas termetű ember volt.

– Ah, hah! Ahha! – Ugyanúgy elragadták *A vörös székek,* mint Murchisont. A kép a szoba túlsó oldalán függött. A gróf azonban megfordult, és egyszerre a kandalló fölé nézett. Úgy látszott, hogy az *Ember a széken* még nagyobb benyomást tett rá.

– *Ember a széken*! Nagyszerű! Bűbájos! – Mind a két festményt megcsodálta. – Nem okozott csalódást nekem. Gyönyörűség mind a kettő. Akárcsak ez az egész ház is. A rajzok a szobámban!

Madame Annette jött be a jegesvödörrel meg néhány pohárral a zsúrasztalon.

Amikor a gróf meglátta az italt, azt mondta, szeretne belekóstolni.

– A londoni galéria megkérte magát, hogy adja kölcsön a képeit az esposizione-ra?

Huszonnégy órával ezelőtt Murchison kérdezte ugyanezt tőle, de csak az *Ember a széken*-nel kapcsolatban, mivel arra volt kíváncsi, hogy a galéria miként viselkedik nyilvánvaló hamisítás esetén. Tomnak kicsit szédült a feje, kis híján összeesett. Ráhajolt a zsúrkocsira, azután kiegyenesedett megint.

– Kérték. De a szállítás és a biztosítás annyi macerával jár, tudja. Két évvel ezelőtt kölcsönadtam *A vörös székek*-et.

– Vehetnék egy Derwattot – mondta elgondolkodva a gróf.

– Ezt például, ha megengedhetném magamnak. Egy kisméretű képet szeretnék, megfelelő áron.

Tom a jégre tiszta whiskyt töltött magának.

Megszólalt a telefon.

– Bocsásson meg – mondta Tom, és felvette.

Eduardo körbesétált a szobában, és a falakon legeltette a szemét.

Reeves Minot volt. Megkérdezte, hogy megjött-e a gróf, és hogy Tom egyedül van-e.

– Nem, nem vagyok.

– Benn van a…

– Nem hallok tisztán.

– Fogpaszta – mondta Reeves.

– Ooh! – Tom szájából a fáradtság, a megvetés, sőt, talán az unalom hangja mordult. Mi ez, valami gyermekjáték? Vagy egy tetves film részlete?

– Nagyszerű. És a cím? Ugyanaz, mint utoljára?

Tomnak volt egy helye Párizsban, de három vagy négy címre is küldte már a legkülönbözőbb tárgyakkal Reeves.

– Az lesz a jó. Az utolsó. Minden rendben van különben?

– Azt hiszem, igen, köszönöm – mondta kedvesen Tom. Éreztethette volna, hogy Reeves beszéljen a gróffal, de talán jobb is, ha nem tudja, hogy Reeves hívta fel. Tom úgy érezte, nincs igazán formában, bal lábbal kelt. – Köszönöm a hívást.

– Nem kell visszahívni, ha minden oké – mondta Reeves, és letette.

– Megbocsát egy percre, Eduardo? – mondta Tom, és felrohant a lépcsőn.

Bement a gróf szobájába. Az egyik bőröndje nyitva állt azon a régi faládán, ahova Madame Annette és a vendégek általában a kofferjaikat szokták rakni, de Tom először a fürdőszobába nézett be. A gróf még nem rakta ki a toalettszereit. Tom a bőröndhöz indult, és talált egy átlátszatlan műanyag táskát cipzárral. Megpróbálkozott vele – dohány hullott ki belőle. Egy másik műanyag zacskóban borotválkozókellékek, fogkefe és fogkrém találtatott. A tubus vége kicsit merevnek érződött és le is volt zárva. Reeves emberének bizonyára van valamilyen eszköze, amellyel a fémet újra le tudja plombálni. Tom óvatosan végigvizsgálta a tubust, érezte, hogy valami kemény tárgy rejlik a vége felé. Undorodva rázta a fejét, zsebre vágta a tubust, visszarakta a műanyag készletet. Visszament a saját szobájába, a tubust komódja bal felső fiókjába rakta, ahol a mandzsettagombjainak dobozát és a keményített gallérokat tartotta.

Tom odalenn újra csatlakozott a grófhoz.

Az étkezés alatt Derwatt meglepő visszatértéről folyt a szó,

meg az interjúról, amit a gróf a sajtóban olvasott.

– Mostanában Mexikóban él, nem igaz? – kérdezte Tom.

– Igen. És nem mondja meg, hogy hol. Mint B. Traven, tudja. Haha!

A gróf dicsérte az ennivalót, és jó étvággyal falatozott. Megvolt az az európai szokása, hogy tele szájjal is tudott beszélni. Ezt az amerikaiak nem tudják anélkül megtenni, hogy ne jöjjenek zavarba, és ne tűnjenek nagyon furcsának.

Étkezés után a gróf észrevette Tom lemezjátszóját, és azon kívánságának adott hangot, hogy zenére vágyik. A *Pelléas és Mélisande*-ot választotta. A harmadik felvonás duettjét akarta hallani, amit valamilyen szaggatott szoprán és mély férfihang adott elő. Mialatt hallgatta, sőt együtt is énekelt velük, a gróf arra is képes volt, hogy társalogjon.

Tom megpróbált figyelni a grófra, és nem koncentrálni a zenére, de mindig is nagyon nehéznek tartotta a kettőt együtt. Egyáltalán nem volt kedve a *Pelléas és Mélisande*-hoz. Amire szüksége lett volna ebben a pillanatban, az a *Szent Iván-éji álom* mesés nyitánya volt, Tom fejében ez lüktetett. A *Pelléas* súlyos drámaisága helyett az invenciózus vidámság. Elkeseredetten vágyott arra, hogy megteljen invencióval.

Belemerültek a brandyzésbe. Tom ajánlotta, hogy másnap délelőtt autózzanak ki, és ebédeljenek Moret-sur-Loing-ben. Eduardo azt mondta, hogy egy délutáni vonattal Párizsba akar menni. Előzőleg azonban szeretne megbizonyosodni arról is, hogy Tom minden kincsét látta-e, így azután Tom körbevezette a házban. Még Heloise szobájába is bevitte, ahol egy Marie Laurencin volt elhelyezve.

Akkor jóéjszakát kívántak egymásnak, és Eduardo visszavonult a szobájába Tom néhány művészeti könyvének

társaságában.

A saját szobájában Tom előkapta a Vademecum fogkrémet a fiókjából, megpróbálta a végén kinyitni az ujjával, de nem sikerült. Bement a szobába, ahol festeni szokott, és néhány fogót vett magához a munkaasztaláról. Ismét visszatért a saját szobájába, szétoperálta a tubust, amiből egy fekete henger került elő. Biztosan mikrofilm. Kíváncsi lett, hogy baj nélkül túlélte-e a krémet. Mivel inkább arra hajlott, hogy nem, egy kicsit áttörölte egy Kleenex papír zsebkendővel. Mentolszaga volt. Megcímzett egy borítékot a

M. Jean-Marc Cahannier-nek
16 Rue de Tison
Paris IX.

címre, berakta a hengert egy pár papírlap közé, és belegyömöszölte a borítékba. Magában megfogadta, hogy abbahagyja ezt a hülye üzletet. Nagyon megalázó volt az egész. Megmondhatta volna Reevesnek anélkül, hogy megbántaná. Reevesnek az a furcsa elve volt, hogy minél több kézen megy keresztül valami, annál nagyobb biztonságban van. Reeves korlátolt figura. Bizonyára veszít az üzleten, ha mindenkinek fizet. Vagy volnának olyan emberek is, akik Reeves javára mondanának le a pénzükről?

Tom belebújt a pizsamájába, és köntöst húzott rá. Kinézett a hallba, elégedetten vette tudomásul, hogy Eduardo ajtaja alól semmi fény nem szűrődik ki. Két ajtó is volt a konyha és Madame Annette hálószobája között, hiszen volt egy kis átjáró a személyzeti bejárónál a konyha mögött. Így aztán nem volt valószínű, hogy a madame akár őt, akár a konyha fényét láthatja. Tom szerzett egy mocskos, szürke tisztítórongyot és egy ajaxos dobozt, magához vett egy villanykörtét a szekrényből, és zsebre

rakta. Lement a pincébe. Remegett. Most jött csak rá, hogy egy zseblámpára is szüksége lesz, meg egy székre is, hogy elérhesse a foglalatot. Visszament tehát a konyhába, és magával vitte az egyik hokedlit, ami a konyhaasztalhoz tartozott, a hallban álló asztal fiókjából pedig egy elemlámpát vett magához.

A hóna alatt tartotta a lámpát, miközben kivette a törött körtét, és az újat a helyére csavarta. A pince fénybe borult. Murchison cipői is látszottak. Tom legnagyobb ijedelmére Murchison lába már a hullamerevség állapotában volt. Vagy talán még mindig él? Tom erőt vett magán, hogy megbizonyosodjon a haláláról, különben le nem tudta volna hunyni a szemét aznap éjszaka. Ujjával megérintette Murchison kezét. Ennyi elég is volt. A kéz hideg volt és merev. Tom a ronggyal bebugyolálta az áldozata cipőjét is.

Volt egy hidegvizes mosdó a sarokban. Tom megnedvesítette a rongyot, és nekilátott a munkának. Valamennyi szín kijött belőle, amit ő azután ki is mosott, de sok javulás nem látszott a padlón. Talán csak azért, mert még mindig nedves volt, és ettől látszott sötétnek. Mondhatja Madame Annette-nek, hogy egy palack vörösbort ejtett el, ha egyáltalán kérdezne valamit. Felszedte a törött villanykörte és a palack utolsó darabkáit is, és kirázta a mosdóba. A lefolyóból óvatosan kihalászta és berakta a köntöse zsebébe. Megint a padlón dolgozott a ronggyal. Újra felment, a konyha erősebb fényében biztos lett benne, hogy a rongy színéből eltűnt a vörös, vagy majdnem teljesen eltűnt. A rongyot a mosdó alá rakta, a lefolyó fölé.

De az az átkozott test! Tom felsóhajtott. Arra gondolt, bezárja a pincét, ameddig másnap ki nem kíséri Eduardót, de ez feltűnne Madame Annette-nek, ha le akarna menni. Azonfelül megvan a saját kulcsa is a külső ajtóhoz, amin egy másfajta zár van. Tom

elővigyázatosságból felvitt magával egy üveg rosé-t és két palackot a Margaux-ból, majd a konyhaasztalra helyezte. Adódhat olyan alkalom, amikor a személyzet megléte kifejezetten zavaró.

Amikor aznap Tom ágyba került, még sokkal fáradtabb volt, mint az előző este. Mi lenne, ha egy hordóba rakná a holttestet? De szakképzett bognárra lenne szüksége, hogy vissza tudja rakni annak rendje-módja szerint a hordó tetejét – gondolta később. És Murchisonnak valamilyen folyadékban kellene úszkálnia, hogy az üres hordóban ne verődjön össze-vissza. És hogyan emelje be a súlyos testet a hordóba?

Tomnak eszébe jutott Murchison bőröndje meg az a kép, *Az óra* is Orlyn. Azóta már biztos magával vitte valaki. Murchisonnak lehet egy címjegyzéke, valamilyen régi borítékja. Holnap talán Murchisont eltűntnek nyilvánítják. Vagy holnapután. A Tate Galéria embere holnap reggelre várja. Tom kíváncsi volt rá, hogy vajon Murchison szólt-e valakinek arról, hogy Tomhoz készül. Remélte, hogy nem.

7.

A péntek napos volt, de hideg, bár nem eléggé metsző ahhoz, hogy kegyetlennek lehessen nevezni. Tom és Eduardo a nappaliban az üvegajtó mellett reggeliztek, amin keresztültört a napfény. A gróf pizsamában és köntösben volt, ezt, miként mondta, nem engedné meg magának, ha egy hölgy is volna a háznál, de remélte, hogy Tomnak azért nem lesz ellenére.

Kicsivel tíz óra után a gróf felment, hogy felöltözzön, majd a bőröndjeivel együtt jött le, készen arra, hogy ebéd előtt még autózzanak egyet.

– Nem tudom, kölcsönvehetnék-e egy fogkrémet – mondta Eduardo. – A magamét a szállodámban felejtettem Milánóban. Milyen buta dolog!

Tom már várta, hogy a gróf mondja, és majdhogynem örült neki, amikor elhangzott. Kiment, hogy beszéljen Madame Annette-tel, aki a konyhában tevékenykedett. Minthogy a gróf toalett-táskája már odalenn volt a bőröndjében, Tom úgy gondolta, a legjobb, ha megmutatja neki azt a tartalék mellékhelyiséget a mosdóval. Madame Annette odavitte neki a fogpasztát.

A posta is megjött, Tom bocsánatot kért, és belenézett. Egy lapot kapott Heloise-tól, minden komolyabb információ nélkül. Egy másik levél Christopher Greenleaftől érkezett. Tom feltépte. Így szólt:

19… okt. 15.

Kedves Mr. Ripley!

Éppen most találtam egy charterjáratot Párizsba, így hát hamarabb jövök, mint gondoltam. Remélem, otthon lesz mostanában. Egy barátommal, Gerald Haymannal repülök, aki ugyanilyen idős, mint én vagyok. De megígérem, nem hozom a nyakára, mert bár helyes fiú, fárasztó is tud lenni. Párizsba október 19-én, szombaton érkezem. A szombat éjszakát valahol Párizsban töltöm, mivel a gép francia idő szerint este hétkor ér földet.

Addig is üdvözlöm tisztelettel:

Chris Greenleaf

Szombat! Az már holnap! Annyi legalább biztos, hogy Chris nem jön ide. Te jóisten! Még csak az hiányzik, hogy Bernard is felbukkanjon! Arra gondolt, megkéri Madame Annette-et, hogy semmilyen telefonhívást ne fogadjon a következő két nap során, de ez egyfelől rendkívül furcsa lenne, másfelől nagyon bántaná a madame-ot, aki legalább egyszer fel szokta hívni a barátnőjét, Yvonne asszonyt, aki szintén házvezetőnőként dolgozott a faluban.

– Rossz hírek? – kérdezte Eduardo.

– Dehogy, egyáltalán nem! – válaszolt Tom.

Ki kell juttatnia Murchison holttestét. Lehetőleg még ma éjjel. És természetesen Christ is távol kell tartania, majd azt gondja neki, nem ér rá keddig. Tomnak víziói támadtak, szinte látta maga előtt a francia rendőrséget, amint behatolnak a pincébe, és másodpercek alatt (mert így logikus) Murchison tetemére

bukkannak.

Tom kiment a konyhába, hogy elköszönjön Madame Annette-től. Egy nagy ezüst levesestálat fényesített éppen, meg egy csomó leveseskanalat, mindegyiken Heloise családi monogramja, a P. F. P. szerepelt.

– Elmegyek egy rövid időre. A gróf úr távozik. Hozzak valamit visszajövet?

– Ha véletlenül találna valahol igazi, friss petrezselymet, Monsieur Tome.

– Megjegyzem. Persil[26]. Még öt előtt megjövök, gondolom. Egyedül fogok vacsorázni. Készítsen valami egyszerűt.

– Segítsek a valise[27]-cipelésben? – állt fel Madame Annette. – Nem is tudom, ma hol jár a fejem.

Tom biztosította afelől, hogy nincs szükség rá, de azért a madame kijött, hogy búcsút mondjon a grófnak, aki aztán meghajolt felé, és francia bókjaival halmozta el a főztjét.

Nemours-ba autóztak, megnézték a piacteret és szökőkútjait, azután észak felé fordultak a Loing mentén Moret-ba, amelynek egyirányú utcáin Tom ma már remekül kiismerte magát. A városkában csodálatos, szürke tornyok nyújtózkodtak (a régebbi városkapu helyén) a folyó mindkét partján. A gróf el volt ragadtatva.

– Nem olyan poros, mint Olaszország – jegyezte meg.

Tom mindent elkövetett, hogy ne tűnjön idegesnek a hosszúra nyúlt ebéd alatt, de gyakran bámult ki az ablakon, és a folyóparti szomorú fűzfákat nézegette. Azt kívánta, bárcsak átvehetné a hajlékony ágak bólogató ritmusát. Gyenge szellő mozgatta őket ide-oda. A gróf valami hosszadalmas történetet

---

[26] Petrezselyem

[27] Bőrönd

mesélt a lánya második házasságáról, amelyet egy nagynevű bolognai család kitagadott fiával kötött. A fiút pont azért tagadták ki, mert olyan lányt vett el, aki már egyszer férjnél volt. Tom alig figyelt a történetre, mert Murchison elhelyezésén törte a fejét. Kockáztassa meg, hogy a folyóba lökje? Meg tudná oldani, hogy a híd korlátján is átemelje egy nehezékkel súlyosbítva? Hogy ne lássák? És, ha a folyó partjára vonszolja is, lemerül-e? Ha egy követ kötne rá? Szemerkélni kezdett. Ettől könnyebb lesz ásni. A ház mögötti erdő a legjobb ötlet eddig.

A meluni állomáson Eduardónak csak tíz percet kellett várnia a párizsi vonatra. Miután Tom meg ő szívélyes búcsút vettek, Tom bevágódott a legközelebbi trafikba, hogy elegendő bélyeget vegyen a Reeves emberének küldendő levélre. Nehogy csak azért, mert öt centime hiányzik róla, egyik vagy másik postahivatalnok kezébe kerüljön.

Tom megvette a petrezselymet Madame Annette számára. Persil franciául, Petersilie németül, prezzelomo olaszul. Aztán hazaindult. A nap leszállóban volt. Tom arra volt kíváncsi, hogy bármilyen fény, akár egy elemlámpa fénye is, felhívhatja-e Madame Annette figyelmét, ha kipillant a fürdőszobájából, ami a hátsó kertre nézett. Az erdőt viszont soha senki nem látogatta Tom tudomása szerint, sem piknikezők, sem gombászok nem jártak arra. Szándékában állt tehát, hogy egy kicsit mélyebben megy az erdőbe, nehogy valahogy Madame Annette észrevehesse.

Amikor hazaért, Tom rögtön farmernadrágot húzott, és előszedte a talicskát a szerszámoskamrából. Az alsó teraszról induló kőlépcsőhöz tolta. Azután, mivel még elég világos volt, keresztülment vele a gyepen megint a fészer felé haladva. Ha a madame felfigyelt volna rá, azt mondta volna, hogy

komposztálni fog az erdőben.

Madame Annette fürdőszobájában égett a fény, de az üvegablak mögött pára gomolygott, Tom feltételezése szerint fürdött a hölgy. Minden este ilyen időben mosakodni szokott, ha nem akadt túl sok tennivalója a konyhában. Tom előkapott egy négyágú villát a fészerből, és bevitte az erdőbe. Megfelelő helyet keresett, ahol reményei szerint elkezdheti a gödröt. Ettől kicsit felvidult, hiszen másnap reggelre, talán már hajnalra is, végezhet az egésszel. Néhány vékony fa között meg is találta azt a pontot, ahol úgy gondolta, nem lesz túl sok vastag gyökér, amin át kell vágnia magát. Tom szerint ez volt a legjobb hely, bár csak mintegy harminc méterre esett az erdő szélétől. Ott egy mező húzódott. Tom élénk mozdulatokkal túrta a talajt, ezáltal kicsit megszabadult az egész napi nyomasztó idegfeszültségtől.

A szemétlerakó a közelben van – jutott eszébe –, és megállt. Zihált, hangosan felnevetett, ahogy fölemelte a fejét, hogy levegőhöz jusson. Össze kell szedni a krumplihéjat meg az almacsutkákat a szemetesben, és az egészet rá kell önteni Murchisonra. Majd jól bepermetezni azzal a szerrel, ami elindítja a vegyi lebontást. Volt a konyhában egy zsákkal belőle.

Besötétedett…

Visszament a villával, a fészerben a helyére rakta. Látta, hogy Madame Annette fürdőszobájában ég a villany – még csak hét óra volt –, ekkor Tom lement a pincébe. Most már bátrabban érintette meg Murchisont, azaz a dolgot, ahogy magában nevezte. Hirtelen benyúlt a hulla zakójának belső zsebébe. Az útlevél és a repülőjegy érdekelte. Csak egy tárcát talált, két hitelkártya esett ki belőle a földre. Tom habozott egy kicsit, azután a tárcával együtt visszarakta ugyanoda. A zakó oldalzsebében egy karikán kulcsot talált, Tom otthagyta. A

másik oldalzseb már nehezebb diónak bizonyult. Murchison azon az oldalán feküdt, merev volt, mint egy szobor és majdnem olyan nehéz is. A bal zsebében nem volt semmi. A nadrágzsebeiben csak némi francia pénz csörgött, angol apróval keverve, Tom ezt is békén hagyta. A két gyűrűje is Murchison ujján maradt. Ha egyszer a földben majd ráakadnak, nem lehet kétség afelől, kicsoda; Madame Annette előzőleg találkozott is vele. Tom otthagyta a pincét, és felkapcsolta a lámpát a lépcső tetején.

Megfürdött, és éppen a tisztálkodása végén járt, amikor megszólalt a telefon. Tom kinyúlt érte abban a reményben, hogy Jeff lesz az valami jó hírrel – de mi lehet ilyenkor jó?

– Elló, Tom? Jacqueline vagyok. Hogy van?

Az egyik szomszédjuk, Jacqueline Berthelin volt a telefonban. A férjével, Vincent-nal néhány kilométernyire onnan, egy kisvárosban lakott. Meghívta csütörtökön ebédre. Cleggék is ott lesznek, az a középkorú angol házaspár, akik (Tom tudta róluk) valahol Melunban laktak.

– Nincs szerencsém, kedves Jacqueline. Vendégem jön. Egy amerikai fiatalember.

– Hozza magával, szívesen látjuk őt is!

Tom megpróbált szabadulni tőle, de nem igazán sikerült. Azt mondta, vissza fogja hívni néhány napon belül, hiszen nem biztos abban sem, az amerikai barátja meddig marad.

Éppen ki akart menni a szobából, amikor a telefon újra csengett.

Ez alkalommal már Jeff volt. A Strand-i Palace Hotelből hívta, és azt kérdezte:

– Hogy állnak a dolgok arra felétek?

– Óh, minden rendben van, köszönöm – mondta Tom egy

mosollyal, és az ujjával a hajába túrt, mintha semmi más baja nem lett volna, csak annak az embernek a hullája a pincében, akit a Derwatt Kft. érdekében ölt meg. – És a te dolgaid?

- Hol van Murchison? Még mindig nálad vendégeskedik?

– Tegnap elindult Londonba. De… én nem hinném, hogy beszélni fog azzal a… tudod, a Tate Galéria szakértőjével. Biztos vagyok benne.

– Te vetted rá?

– Igen – mondta Tom.

Jeff megkönnyebbült sóhaja szállt át a csatornán.

– Szuper, Tom. Te egy zseni vagy.

– Mondd meg nekik, hogy nyugodjanak meg. Főleg Bernard.

– Hát igen. Ez a mi problémánk. Persze hogy közlöm vele. De nagyon le van sújtva. Megpróbáljuk elvinni valahova Máltára, vagy valami isten háta mögötti helyre, ameddig vége lesz a kiállításnak. Ő mindig így viselkedik, ha kiállítás van, de most még sokkal rosszabb, tudod, hogy miért.

– Miket csinál?

– Rágja magát, hogy őszinte legyek. Felhívtuk Cynthiát – aki még mindig szereti a maga módján, gondolom. Nem mondtuk meg neki, hogy… hogy mitől fél. – Jeff sietett hozzátenni: – Csak megkértük, hogy töltsön egy kevés időt Bernarddal.

– Kitalálom, hogy azt mondta, nem.

– Így igaz-

– Bernard tudja, hogy beszéltél vele?

– Ed megmondta neki. Tudom, hogy ez hiba volt, Tom.

Tom türelmetlen lett.

– Nem tudnátok elintézni, hogy Bernard néhány napig nyugton maradjon?

– Gyógyszereket adunk neki, enyhe nyugtatót csempésztem

a teájába ma délután is.

– Megmondanád neki, hogy Murchison is… megnyugodott?

Jeff felnevetett.

– Igen, Tom. De mit keres akkor Londonban?

– Azt mondta, van még néhány tennivalója. Aztán visszatér az Államokba. Figyelj, Jeff, most néhány napig ne hívjál. Különben sem vagyok biztos benne, hogy otthon leszek.

Tom arra gondolt, hogy meg tudja majd magyarázni azt a néhány telefont közte és Jeff között, ha a rendőrség érdeklődne iránta; *A fürdőkád* megvételén töri a fejét, és erről beszélt a Buckmaster Galériával.

Aznap este Tom kiment a fészerbe, és egy ponyvával meg kötelekkel együtt tért vissza. Mialatt Madame Annette a konyhát takarította, Tom becsomagolta Murchison testét, és úgy kötötte össze a kötelet, hogy jó fogás eshessen rajta. A holttest egy nagy otromba fatörzsnek látszott, és olyan súlyos is volt, vagy még annál is nehezebb, gondolta Tom. Odavonszolta a pincelépcsőhöz. Az a tény, hogy le van takarva, kicsit megnyugtatta, de hogy az ajtó közelében van, csak néhány lépcsőfoknyira a bejárattól, újra megfeszítette az idegrendszerét. Mit mondhat, ha Madame Annette meglátja, vagy ha megszólal a bejárati csengő, mint mindig szokott, ha egy cigány házaló csönget be, mert kosarat árul, vagy Michel, a város ezermestere kérdezi meg, hogy nincs-e valami munka a számára, vagy éppen az a fiú jelentkezik, aki katolikus lapokkal jár házról házra – ugyan mit mondhat arról a szörnyűséges tárgyról, amit éppen a talicskájába gyömöszöl? Az is meglehet, hogy nem is kérdeznek semmit, csak a maguk francia módján negatív megjegyzéseket tesznek.

– Nem könnyű darab, nem igaz? – és emlékezni fognak rá.

Tom nagyon rosszul aludt, érdekes módon a saját horkolása zavarta. Nem zuhant mély álomba, így könnyű volt reggel ötkor felkelnie.

Félrelökte a szőnyeget a bejárati ajtó előtt, és lement a pincébe. Murchison a lépcső feléig elég simán feljutott, de Tom rengeteg energiát pazarolt rá. Abba kellett hagynia. A kötél kicsit vágta a kezét, ő meg túl türelmetlen volt hozzá, hogy kimenjen a fészerbe a kertész kesztyűjéért. Újra megragadta, és a lépcső tetejére cibálta. A márványpadlón már könnyebb volt húzni. Megváltoztatta az elképzelését; mi lenne, ha megkerülné a talicskával a házat, és azt a másik oldalon hagyná? Jobban szerette volna a veranda üvegajtaján keresztül kijuttatni Murchisont, de nem tud átjutni vele a nappalin anélkül, hogy felszedné a szőnyegeket. A kinyúlt testet lelökte a kinti négy-öt lépcsőfokon. Megpróbálta úgy belepakolni a talicskába, hogy amikor megemeli, meg tudjon maradni benne, de a talicska megbillent, és Murchison a másik oldalon gurult a földre. Már-már mulatságos volt az egész.

Borzasztó volt még a gondolata is, hogy a hullát vissza kelljen vonszolnia a pincébe. Elképzelhetetlen! Tom egy percet azzal töltött, hogy összeszedte az erejét. Nekiveselkedett. Úgy nézett arra az átkozott dologra a földön, mintha csak eleven, üvöltő sárkány vagy más természetfölötti lény lenne, akit azelőtt kell megölni, hogy ő gyilkolná meg az áldozatát. Beemelte a talicskába.

A kereke besüllyedt a talajba. Tom rögtön rájött, hogy reménytelen vállalkozás volna átrángatni a füvön, hiszen az a tegnapi záporban teljesen átázott. Rohanva nyitotta ki a háza nagykapuját. Itt-ott szabálytalan kövek vezettek a bejárati lépcsőtől odáig, ezen egész könnyen átvergődött. A talicska most

már a kemény talajú, homokos úton gördült. Tom jobb oldalán egy csapás vezetett az erdőbe. Inkább ösvény volt, mint út, szekerek számára jobban járható, mint autóval, de azért volt olyan széles, mint egy gépkocsi. Ha Tom a lyukak és kiemelkedések között át tud lavírozni a talicskával, talán el is éri az erdőt. Még nem volt biztos benne, de kicsit megkönnyebbült, mert már látta az út végét. Elérhető.

Tolta egy darabig a talicskát, majd keresgélni kezdett, hol állhat meg, és hol kezdhet el ásni. Volt egy meredek rész a csapás fölött az erdő irányában, amivel nem számolt előzőleg, így hát kifordította a hullát és felvonszolta oda. Majd a talicskát is bevitte a fák közé, hogy a csapásról senki ne láthassa meg. Ekkorra elkezdett pirkadni. Tom a fészer felé indult, hogy elhozza a villát. Egy ásót is hozott magával, a rozsdás szerszámot a ház régi gazdája hagyta náluk, amikor Heloise-zal megvették. Az ásón volt egy lyuk is, de mégis nagy segítségére lehet. Tom visszatért, folytatta az ásást. Gyökerekbe ütközött. Tizenöt perc múlva már biztos volt, reggelig nem lehet befejezni. Fél kilenckor Madame Annette biztosan bekopog a kávéval a hálószobájába.

Tom elbújt, amikor egy házilag készített fatalicskát toló, kék ruhás ember jött át a csapáson. A talicska tűzifával volt telerakva. A férfi nem is nézett Tom felé. Annak az útnak az irányában haladt, ami Tomék házához vezetett. Vajon honnan jön? Lehet, hogy lopta azt a fát, és éppen annyira szerette volna elkerülni a tekintetét?

Tom addig ásott, amíg a gödör vagy négy láb mély nem lett. Gyökerek szelték át meg át, úgyhogy fűrész is kellett volna, hogy átvágja őket. Valamilyen árkot keresett, ahová Murchison tetemét ideiglenesen elrejthetné. Mintegy tizenöt lábnyira onnan

talált is egyet, odavonszolta a kötélnél fogva. A ponyvát avarral meg ágakkal fedte be. Legalább az ösvényen járó-kelő emberek tekintete elé nem kerül, gondolta.

A pihekönnyű talicskát most kitolta a csapásra, és mindenesetre vissza is vitte a fészerbe, nehogy Madame Annette kérdezősködhessék, ha kinn látja.

A főbejáraton kellett visszamennie, mert a veranda üvegajtaja már zárva volt. A homlokán izzadság gyöngyözött.

Odafenn forró, nedves törölközővel törölte végig magát, újra pizsamát húzott és visszabújt az ágyába. Hét óra negyven perc volt. Túl sokat tett a Derwatt Kft. érdekében – ez járt a fejében. Érdemesek voltak rá? Bernard talán. Érdekes lenne, ha Bernard ezzel túljutna a válságon.

Azonban nem így kell tekinteni a dolgokat. Senkit sem ölt volna meg csak azért, hogy megmentse. A Derwatt Kft. vagy akár Bernard érdekében sem tette volna, gondolta Tom. Hanem, mert a pincében Murchison rájött, hogy ő személyesítette meg Derwattot. Tom azért gyilkolta meg, hogy magát mentse. Tom mégis megkísérelte megkérdezni magától, vajon már akkor szándékában állt megölni, amikor lementek a pincébe? Vagy akkor még nem akarta? Egyszerűen nem tudott válaszolni. És mit számít ez?

Bernard volt hármójuk közül az egyetlen, akit nem tudott teljesen megérteni, mégis őt szerette a legjobban. Ed és Jeff indítéka egyszerű; pénzt akarnak keresni. Tom egyáltalán nem volt biztos benne, hogy Cynthia szakított Bernarddal. Nem lett volna meglepő a számára, ha Bernard (aki különben szerelmes volt Cynthiába) szakított volna a lánnyal, mert szégyellte a hamisításait. Érdekes lett volna meghallgatni Bernard véleményét. Hát igen, Bernardban volt valami rejtélyes, és a

homály vonzza az embereket, gondolta Tom, szerelmet is ébreszthet. Annak ellenére, hogy ott volt az a csúf, ponyvával átkötött test a háza mögött az erdőben, Tom gondolatai a fellegekben jártak. Furcsán túlzó, kellemes álmodozás lett úrrá rajta Bernard ösztöneiről, félelmeiről, szégyenkeznivalóiról, lehetséges szerelmeiről. Bernard habitusában, akárcsak Derwatt jellemében, volt egy kevés a szentekéből.

Néhány légy szállt be, nagyon idegesítették. Tom az egyiket a hajából szedte ki. Az éjjeliszekrénye körül zümmögtek. Elmúlt a szezonjuk; nyáron rengeteg volt belőlük. Ez a francia vidék híres volt róla, hogy legalább annyi fajta legyet produkál, mint sajtot, ahogy valahol olvasta is. *Az* egyik légy a másik hátára ugrott, hogy párosodjanak. Vakító napvilágnál! Tom gyorsan meggyújtott egy szál gyufát, és a gazfickókhoz tartotta. Zzzzz, zzz! Lábak kerültek a levegőbe, és vonaglottak még egy utolsót. Ah, Liebestod[28], a halál egyesíti őket!

Mintha mindez nem a Belle Ombre-ban, hanem Pompeji-ben történt volna, gondolta Tom.

---

[28] Szerelmi halál (német)

8.

Tom a vasárnap reggelt lustálkodással töltötte. Levelet írt Heloise-nak az American Express címén Athénba. Délután fél háromkor szokás szerint a rádió humoros műsorát hallgatta. Néha, vasárnap délután Madame Annette úgy találta a sárga leereveten, fetrengve a nevetéstől. Heloise meg a madame is időnként megkérték, hogy fordítsa a hallottakat, de a poénokat többnyire nem sikerült visszaadnia. Négykor, a déli telefonhívásra válaszul, Tom Antoine és Agnes Grais-ékhoz ment teázni. Ők Villeperce másik végén laktak, hanem azért gyalog is el lehetett jutni odáig. Antoine építészmérnök volt, Párizsban dolgozott, a munkanapjait a műtermében töltötte. Agnes, a csöndes, szőke, huszonnyolc éves fiatalasszony azalatt Villeperce-ben vigyázott két apró gyermekükre. Négy másik vendég is volt Grais-éknél, mindannyian párizsiak.

– Mivel foglalatoskodott, Tom? – kérdezte Ágnes, és behozta a férje specialitását: a tea után felkínált erős, régi holland gint, amelyet Grais-ék szerint csak tisztán ajánlatos fogyasztani.

– Festegettem egy kicsit. Körbejártam a kertet, kiszedegettem a rossz dolgokat. (Vajon tisztázásnak mondják a franciák a gyomlálást?)

– Nem érzi egyedül magát? Mikor jön vissza Heloise?

– Talán egy hónap múlva.

Másfél óra múlva Tom kezdett megnyugodni tőlük. Új vendégeire vonatkozólag semmilyen megjegyzést nem tettek. Sem Murchisonnal, sem pedig gróf Bertolozzival kapcsolatban.

Lehet, hogy nem is szereztek róla tudomást, pedig Madame Annette sokat fecsegett mindenről az élelmiszerboltban. Grais-ék azt sem vették észre, hogy a kötéltől vörös volt a tenyere, majdnem vérzett is.

Este Tom csak lerúgta a cipőit, úgy dőlt le a sárga kerevetre, közben a Harrap-szótárban böngészett. A kötet olyan nehéz volt, hogy vagy a combjának, vagy pedig az asztal szélének kellett nekitámasztania. Előre számított egy telefonra, ami be is jött negyed tizenegykor. Chris Greenleaf hívta Párizsból.

– Tom Ripley van a telefonnál?

– Igen. Halló, Chris, hogy van?

– Köszönöm jól. Most érkeztem ide a barátommal. Állatira örülök, hogy otthon van. Nem volt már időm rá, hogy megkapjam a levelét, ha ugyan válaszolt nekem. Nohát, nézze…

– Hol szállt meg?

– A Hotel Louisianában. Odahaza nagyon ajánlották a haverjaim. Ez az első estém Párizsban, még a bőröndömet sem nyitottam ki. De arra gondoltam, inkább felhívom magát.

– Mik a tervei? Mikor szeretne idelátogatni?

– Akármikor. Persze valamennyi turistalátványosság után. Talán először a Louvre-ot nézném meg…

– Mit szólna keddhez?

– Hát, rendben van, de én inkább holnapra gondoltam, mert a barátom holnap egész nap el lesz foglalva. Van itt egy unokatestvére, egy idősebb ember, egy amerikai. Én azt reméltem…

Tom valahogy nem tudta leszerelni. Semmilyen kifogás sem jutott eszébe.

– Holnap. Rendben van. Délután? Délelőtt kicsit el vagyok foglalva.

Tom elmagyarázta neki, hogy a Gare de Lyon-on kell vonatra szállni Moret-les-Sablons irányában, de meghagyta, hogy mikor kiválasztotta a vonatot, hívja fel újra, hogy tudja, mikor menjen érte az állomásra.

Valószínűleg nála fog éjszakázni. Tom rájött, hogy be kell fejeznie az ásást, és másnap reggel el kell intéznie Murchison elföldelését. Talán ezért egyezett bele, hogy Chris másnap eljöjjön hozzá. Újabb, sürgető késztetést jelentett.

Chris naivnak tűnt, volt benne valami a Greenleafek jó modorából, és talán nem fog visszaélni a vendégszeretetével. Tom arca összerándult, amikor mindez megfordult a fejében, mert ó bizony visszaélt Dickie-ékével annak idején Mongibellóban. Éretlen ifjú volt még, igaz, de akkor már huszonöt éves, nem pedig húsz. Tom Amerikából érkezett. Dickie édesapja, Herbert Greenleaf küldte oda, hogy vigye haza a fiát. Klasszikus alaphelyzet: Dickie nem akart visszamenni az Egyesült Államokba. És Tom naivitása volt az, amitől most elszégyellte magát. Mi mindent kellett megtanulnia! Hát igen, ott maradt Európában, meg lett is némi pénze – tulajdonképpen Dickie-é –, a lányok pedig szerették, egy kicsit szaladtak is utána, Tom legalábbis úgy érezte. Heloise Plisson volt az egyik, akinek megtetszett. Tom szemszögéből pedig ő igazán nem volt begyepesedett, sem kőből való. Messze volt attól, hogy unalmas legyen. Tom nem ígért házasságot, Heloise sem akart hozzámenni. Életének sötétlő fejezete, bár nem túl hosszú szakasza következett ezután. Heloise mondta neki, amikor együtt béreltek egy bungalót Cannes-ban, hogy „ha már együtt élünk, miért ne házasodjunk össze… Apropos, nem vagyok biztos benne, hogy a papa tovább is támogat bennünket, ha valóban összeházasodunk (vajon hogy is mondta a támogatást

franciául?), ca serait un fait accompli[29]".

Tom teljesen zöldnek látszott az esküvőjén, noha csak polgári szertartás volt, és az egész egyáltalán nem volt valami ünnepélyes szertartás. Heloise később nevetve emlegette: „Teljesen zöld voltál!" Igaz. De Tom csak túljutott ezen az állapoton. Remélte, hogy Heloise talál valami dicsérnivalót is rajta. Bár tudta, hogy abszurditás az ő esetében. A vőlegény dolga, hogy ilyeneket mondjon: „Drágám, csodálatos voltál!", vagy hogy „… az arcodon boldogság és szépség ragyog", vagy valami más hasonló marhaságot. Nos, Tom olyan sápadt volt ekkor, hogy szinte zöld lett. Végül nem esett össze a padsorok közötti folyosón – volt egy keskeny ösvény a néhány üres pad között a délfrancia polgármesteri hivatalokban. A házasságkötést titokban kellett tartani – idézte föl az emlékeket Tom –, akárcsak a nászéjszakát, ami nem volt valami nagy durranás. Hiszen az esküvőn magán különben is mindenki agya ezen forog, ettől lesz a dolog olyan szemérmetlenül nyilvánvaló. Van valami közönséges az egészben. Miért ne lehetne meglepni a barátainkat azzal, hogy közölnénk: „Oh, hát mi együtt vagyunk már három hónapja." A múltban talán megvolt a maga oka a nyilvános esküvőknek – amikor a lány kisiklik a kezünkből, és nem tudnánk megúszni a dolgot anélkül, hogy ötven rokona olajba ne főzne minket különben –, de manapság minek?

Tom ágyba bújt.

Vasárnap reggel, újra csak öt óra körül, felhúzta a farmerét és csendesen lement a lépcsőn.

Ekkor Madame Annette-be ütközött, aki a konyhából a hallba vezető ajtót nyitotta ki, amikor Tom a bejárati ajtón éppen

---

[29] Kész tények elé fogjuk állítani.

kimenni készült. Madame Annette egy fehér törölközőt szorított az arcára – kétségkívül meleg konyhasó volt benne és fájdalmas arckifejezést vágott.

– A foga, Madame Annette? – kérdezte együttérzően Tom.

– Egész éjjel nem aludtam – mondta Madame Annette. – Ilyen korán felkelt, Monsieur Tome?

– A fenébe a fogorvossal – mondta Tom angolul. Franciául folytatta. – Idegölés! Maga az ötlet is képtelenség. Hallgasson rám Madame Annette! Van nekem valamilyen sárga kapszulám odafenn. Párizsi. Most jutott eszembe, kifejezetten fogfájásra való. Várjon egy percet!

Tom felszaladt a lépcsőn.

A madame bevett egy kapszulát. Pislogott, miközben lenyelte. Seszínű kék szeme volt, vékony felső szemhéja némi északi vonást mutatott, főleg a szeme sarkában. Apai részről breton lehetett.

– Ha akarja, elvihetem ma Fontainebleau-ba – mondta Tom. Heloise fogorvosa ott lakott, és Tom szerint talán még vasárnap segítene a madame-on.

– Miért kelt fel ilyen hajnalban? – kérdezte Madame Annette, akinek a kíváncsisága, úgy látszik, nagyobb volt a fájdalmánál.

– Dolgozgatok a kertben egy kicsit, azután majd visszafekszem egy órára. Én is rossz alvó vagyok.

Tom gyöngéden visszakísérte a szobájába, és az egész üveg kapszulát is nála hagyta. Huszonnégy órára való mennyiség, mondta neki.

– Ne is törődjön a reggelimmel vagy az ebédemmel, kedves madame. Pihenjen a mai napon!

Azután Tom visszatért a feladatához. Racionálisan fogta fel, vagy legalábbis azon volt. Az ároknak legalább öt láb mélynek

kellett lennie, és semmi butaságot nem szabad elkövetni vele kapcsolatban. Egy elég rozsdás, de hatékony fűrészt vitt magával a fészerből, aminek segítségével aránylag eredményesen vette föl a küzdelmet a keresztül-kasul hálózó gyökerekkel, bár a lágy földdel is meg kellett birkóznia a fűrész fogainak. Jól haladt. Elég világos volt, bár még nem kelt fel a nap, amikor végzett a gödörrel, és kifújhatta magát. A pulóvere eleje teljesen összesározódott (balszerencséjére drapp kasmíranyagból készült). Körülnézett – senki sem volt a kis csapáson, ami átvezetett az erdőn. Milyen jó, gondolta, hogy a franciák kikötik a kutyáikat éjszakára, hiszen kiszimatolhatták és széttúrhatták volna az avart Murchison hullája fölött, méghozzá olyan hangosan hirdetve ugatásukkal a nagy felfedezést, hogy kilométerekre is elhallatszik. Megint megragadta a Murchison ponyváját rögzítő kötelet. A test olyan hangot hallatott, amikor beesett, hogy szinte muzsika volt Tom fülének. A föld visszakotrása már gyerekjáték volt. Maradt annyi homok, hogy kiemelkedjen. Tom minden irányban szétszórta a földet. Azután lassan, szinte elégedetten gyalogolt a gyepszőnyegen keresztül a bejáratig.

A pulóvert Heloise fürdőszobájában valamilyen finom szerrel kimosta. Remekül aludt délelőtt tízig.

Főzött egy kis kávét a konyhában, majd kiment, hogy az újságosától elhozza az Observer-t és a Sunday Times-t. Általában megállt valahol, hogy belenézzen a lapokba – nagy kincs volt neki és igyon egy kávét. De ma egyedül akart lenni, amikor megnézi Derwatt sajtóját. Majdnem elfelejtkezett Madame Annette napilapjáról, a Le Párisién helyi változatáról. A szalagcímek mindig vörös betűkkel virítottak rajta. Ma egy megfojtott tizenkét éves gyerekről szólt a híradás. Az

újságosstand plakátjai odakinn a legkülönbözőbb lapokat reklámozták azonos erőbefektetéssel, de egyaránt nagyon furcsán.

JEANNE ÉS PIERRE
ÚJRA CSÓKOLÓZTAK

Kicsodák is lehetnek?

MARIE TAJTÉKZIK
CLAUDE-DAL KAPCSOLATBAN!

A franciák sohasem zavarják egymást, ők mindig tajtékzanak.

ONASSIS ATTÓL TART,
HOGY JACKIE-T ELLOPJÁK TŐLE

Ettől hánykolódnak álmatlanul a franciák.

BÉBIT NICOLE-NAK!

Ki a csoda az a Nicole, Krisztus szerelmére? Tom sohasem tudta, hogy kik ezek az emberek – filmsztárok, popénekesek –, de mindenesetre eladták a róluk szóló lapot. Az angol királyi család tevékenysége nem hihető, ugyan ki fogadná el, hogy Fülöp és Erzsébet évente háromszor válni akarnak, továbbá, hogy Margaret és Tony egymás arcába köpnek?

Tom Madame Annette lapjait a konyhaasztalra rakta. Mind a két újság, az Observer és a Sunday Times egyaránt lehozta a

fényképét, amint Philipp Derwatt gyanánt szerepel a művészeti rovatban. Az egyik képen a szája éppen valami válaszra nyílik, egy gusztustalan szakáll közepén. Tom gyorsan átfutotta a szövegrészt, nem akarta igazán szóról szóra elolvasni.

Az Observer-ben az állt: „… hosszú elvonultságát szerda délután szakította meg Philipp Derwatt. Meglepetésszerűen került elő a Buckmaster Galériában. Jobban szereti, ha csak erwattnak szólítják, de egyáltalán nem szeret nyilatkozni, amikor mexikói hollétéről faggatják. Kicsit beszédesebb volt kortársaival és jelenlegi munkáival kapcsolatban. Picassóról azt mondta: „«Picassónak korszakai voltak. Nekem nincsenek.»" A Sunday Times fotóján Jeff íróasztala mögött áll, a baljával gesztikulál, úgy, ahogy emlékezete szerint sohasem tette. Mégis ott van a fényképen „olyan ruhába öltözve, amely éveken át gyűrődhetett a szekrényben. A tucatnyi riporter rohamát olyan keményen állta, mintha hat év menekülés után került volna bíróság elé. Mi legalábbis úgy gondoljuk." Vajon ez a „gondoljuk" nem célzás valamire? Tom úgy érezte, hogy nem, hiszen a cikk további része kedvező színben tüntette fel. „Derwatt mostani vásznain ugyanaz a magas színvonal, az az idiosynchratikus, bizarr, talán beteges vonás figyelhető meg. Derwatt festményei közül egy sem akad, amelyik csak úgy oda lenne kenve, ami ne lenne megoldva. Szeretettel készültek, technikailag gyorsan és könnyedén alkotta őket a művész. Nem szabad azonban a könnyedséget a felületességgel összekeverni. Derwatt szerint nincs olyan képe, amin két hétnél kevesebbet dolgozott volna… És naponta legalább hét órán keresztül szokott festeni. Gyakran még többet is. Férfiak, kislányok, székek, asztalok, furcsa dolgok a tűzön – ezek uralkodnak a képeken. A kiállítás újabb sikernek ígérkezik." Nem tettek megjegyzést rá, hogy az interjú után

Derwatt elpárolgott.

Milyen kár, gondolta Tom, hogy ezekből a bókokból semmit sem lehet majd Bernard Tufts sírkövére vésni, amikor egyszer valahol majd sor kerül rá. Tomot az egész cikk arra a feliratra emlékeztette, ami mindhárom látogatása során könnyet csalt a szemébe a római anglikán temetőben, és amitől még ma is nedves lett a tekintete: „Olyan ember fekszik itt, akinek vízbe vésték a nevét." Bernard, az összeesküvő, a művész talán maga fogalmazza meg majd a sírfeliratát halála előtt? Vagy název nélkül lesz híres, egyik vagy másik Derwatt-képe alapján?

Egyáltalán, fog-e festeni újabb Derwatt-képet? Azt csak a Jóisten tudja. Tom számolt vele. Esetleg saját festményeket alkot, Tufts néven?

Madame Annette úgy dél körül már jobban érezte magát. És, ahogy Tom előre látta, a fájdalomcsillapító hatása alatt már nem is akart Fontainebleau-ba menni valamilyen másik, jobb fogorvoshoz.

– Madame, engem mostanában elárasztanak a meghívottak. Nagy kár, hogy Madame Heloise nincs itthon. Ma este egy újabb fiatalember érkezik, Monsieur Christophe-nak hívják. Amerikai. Minden szükséges bevásárlást elintézek a faluban… Non, non. Csak pihenje ki magát!

Tom valóban bevásárolt, és kettő előtt még haza is ért. Madame Annette elmondta, hogy hívta egy amerikai, de mivel nem értették meg egymást, újra fogja hívni.

Chris valóban telefonált, hogy Moret-ban várhatja fél hétkor.

Tom régi flanelcuccaiba bújt, garbót és sivatagi csizmát vett, az Alfa Rómeóval indult el hazulról. Ma este a menün viande

hachée[30] szerepelt, az a francia hamburger, amely olyan vörös és ízletes, hogy akár nyersen is fogyasztható. Tom látott olyan amerikaiakat, akik még huszonnégy órája sem voltak távol Amerikától, amikor egy párizsi drugstore-ban hagymás és ketchupos hamburgerektől ájuldoztak.

Első pillantásra felismerte Chris Greenleafet – olyan volt, amilyennek elképzelte. Bár jó néhányan eltakarták Tom elől, Christopher szőke fejbúbja magasan a többiek fölé emelkedett. A szeme és szemöldökének íve ugyanolyan volt, mint Dickie-é annak idején. Tom üdvözlésre emelte a karját, de Christopher habozott egy kicsit, míg a tekintetük valóban össze nem tudott kapcsolódni, ekkor Tom elnevette magát. A fiú mosolya hasonlított Dickie-ére, ha valamiben különböztek, az a szájuk volt. Tom úgy találta, Christophernek vastagabb ajkai voltak, mint Dickie-nek. Minden bizonnyal anyai részről örökölte.

Kezet fogtak.

– Tényleg vidéken vagyunk erre.

– Hogy tetszett Párizs?

– Oh, nagyon. Nagyobb, mint gondoltam.

Christopher mindent magába szívott. Útközben nyújtogatta a nyakát, a legközönségesebb eszpresszó, gyümölcsfa, családi ház is érdekelte. Barátja, Gerald két vagy három napot fog Strassbourgban tölteni, mesélte Tomnak.

– Ez a legelső francia falu, amit látok. Ugye igazi? – kérdezte, mintha csak színpadi díszletet csodálna.

Tomot előbb szórakoztatta, azután furcsán idegesítette Chris lelkesedése. Visszaemlékezett rá, hogy milyen őrült boldogság lett úrrá rajta is – igaz, hogy akkor nem volt kinek elmondani –,

---

[30] Húspástétom

amikor az első pillantást vethette a vonatból a pisai ferde toronyra, vagy meglátta Cannes ívelt parti fényfüzérét.

Belle Ombre-ot sem lehetett jól látni a sötétben, de Madame Annette felgyújtotta a lámpát a bejárati ajtó előtt, így a kontúrjait már ki lehetett venni a bal oldali sarokról. Arra volt a konyha. Tom mosolygott magában, amint Chris elragadtatott felkiáltásait hallgatta, neki is tetszett a dolog. Nagy néha olyan hangulatba került, hogy szerette volna az egész Belle Ombre-ot a Plisson családdal együtt szétrugdalni, mint egy homokvárat. Olyankor fogta el ez az érzés, amikor a francia hevesvérűség, kapzsiság vagy nagyotmondás (ami nem is volt igazán hazugság, hanem a tények szabad kezelése) kiborították. Ha mások dicsérték Belle Ombre-ot, Tomnak is tetszett, begurultak a garázsba, Chris két bőröndje közül az egyiket ő vitte fel. A fiú azt mondta, van mindene.

Madame Annette kinyitotta a bejárati ajtót.

– A házvezetőnőm, hűséges támaszom, aki nélkül nem tudnék élni – mutatta be Tom. – Madame Annette, Monsieur Christophe.

– Örülök, hogy megismerhetem. Bonsoir – mondta Chris.

– Bonsoir m'sieur.[31] A m'sieur szobája rendben van.

Tom felkísérte a fiút.

– Hát ez csodálatos! Mint egy múzeum!

Tom szerint is komoly mennyiségű szatén és aranyutánzat volt a szobában.

– A díszítés a feleségem műve, gondolom. Most éppen nincs idehaza.

– Láttam egy közös fényképüket. Herbert bácsi mutatta nekem New Yorkban, épp a minap. Szőke, ugye? És a neve

[31] Jó estét, uram.

Heloise?

Tom otthagyta Christ, hadd mosakodjon, odalenn várni fogja, mondta.

Gondolatai újra Murchison körül forogtak. A repülőgép utaslistájáról hiányozni fog. Ha a rendőrség átfésüli a párizsi hoteleket, hamar kiderül, hogy nem szállt meg sehol. A bevándorlási ellenőrzés ki fogja mutatni, hogy az október 14-ről 15-re virradó éjszakát a Mandeville Szállóban töltötte, és közölte, hogy 17-én visszajön. Tom saját neve és címe ott van regisztrálva a hotel vendégei között október 15-én. Biztos, hogy aznap éjjel nem csak ő volt a szálloda egyedüli francia lakója. Vajon kihallgatja majd a rendőrség? Vagy mégsem?

Christopher lejött. Megfésülte hullámos haját, de változatlanul a kordnadrágját és bakancsát viselte.

– Remélem, hogy nem vár ma estére vendégeket. Ha mégis, átöltözöm.

– Magunk leszünk. Vidéken különben is azt hord az ember, amit akar.

Christopher megnézte Tom képeit, de több figyelmet fordított egy rózsaszínű akt grafikára, mint a festményekre.

– Egész évben itt lakik? Nagy élvezet lehet.

A fiú elfogadott egy whiskyt. Tomnak újra számot kellett adnia az időtöltéseiről, megemlítette tehát, hogy kertészkedik és nyelveket tanul, de csak a maga nem hivatalos módján. Tom szigorúbban vette a tanulást, mint bevallotta. Eddigi gyakorlata erre vallott. Szerette ezt a hobbit, már amennyire egy amerikai oda tud lenni valamiért. Ha egyszer valami a mániája lesz. Ilyenek pedig csak kevesen voltak. De amin Tom nem nagyon gondolkodott, még kevésbé öntötte szavakba. Vágyott a semmittevésre és egy kis luxusra is, amikor összeakadt Dickie

Greenleaffel, most pedig, hogy megszerezte magának, a vonzalma cseppet sem halványult.

Az asztal mellett Christopher Díckie-ről kezdett beszélni. Elmondta, hogy van egy Mongibellóban készült fotója, amelyen Tom is szerepel. Christopher kicsit nehezen beszélt Dickie haláláról – az öngyilkosságról ahogy mindannyian. A fiú érzékeny volt, és Tom meglátása szerint jó modora is ezen nyugodott. Elbűvölte a gyertyaláng fénye, amint a fiú szembogarának kékjében tükröződött, hiszen mindez Dickie szemére és a nápolyi vagy a Mongibellóban eltöltött gyertyafényes éjszakákra emlékeztette.

Miközben Christopher a verandaajtóban nyújtózkodva a krémszínű mennyezetre nézett, azt mondta.

– Valami mesés lehet itt lakni, egy ilyen házban! És mellékesen még a zene is szól, és festmények is vannak!

Tomnak eszébe jutott az az idő, amikor ő volt húszéves, és fájdalom öntötte el. Chris családja nem volt szegény, de Tom biztos volt benne, hogy az ő házuk meg sem közelíti az övét. Kávézás közben a *Szent Iván-éji álom* zenéjét tette fel.

Este tízkor megint megszólalt a telefon.

A francia központos megkérdezte, hogy a száma ennyi meg annyi-e, majd közölte vele, ne tegye le, mert Londonból hívják.

– Halló, itt Bernard Tufts beszél – mondta egy mély hang, és utána recsegés.

– Halló! Tom vagyok. Hallasz engem?

– Nem tudnál hangosabban beszélni? Azért hívlak, mert…

– Bernard hangja elveszett a morajlásban.

Tom Chrisre nézett, aki egy lemezborítót olvasgatott éppen.

– Most jobb? – Tom ordított a telefonba, a készülék pedig úgy recsegett-ropogott, mint egy hegység villámcsapás idején.

Tom bal füle csengett a zajtól, és átrakta a kagylót a másik oldalra. Hallotta, ahogy Bernard küszködik a lassan és hangosan kiejtett szavakkal, de hiába, érthetetlen maradt. Tom annyit hallott. „Murchison . Boldog volt, hogy valamit határozottan mondhat rá. Azt ordította: „Londonban van!" Most valami Mandeville-lel kapcsolatban hallatszott. Hogy a Tate Galéria embere megpróbálta ott elérni Murchisont, aztán beszélt a Buckmaster Galériával is? Tom tud-e róla? „Bernard, ez reménytelen!" – üvöltötte kétségbeesetten. „Nem írhatnád meg nekem?" Tom nem tudta, hogy vajon lerakta-e a kagylót vagy sem, mert egy búgó hang hallatszott. Feltételezése szerint Bernard feladhatta, és megszakította az összeköttetést.

– Ha az ember meggondolja, hogy százhúsz dollárt fizet ebben az országban csak azért, hogy telefonja legyen! – mondta Tom. – Bocsánat az üvöltözésért.

– Óh, mindig hallottam, hogy a francia telefon bűn rossz - mondta Chris. – Fontos hívás volt? Heloise?

- Nem, nem.

Chris felállt.

– Szeretném megmutatni az útikönyveimet. Szabad? – azzal előrefutott a lépcsőn.

Csak idő kérdése, hogy a francia rendőrség vagy az angol, esetleg az amerikai kihallgassa Murchisonról, gondolta Tom. Reménykedett, hogy amikor sor kerül rá, Chris már nem lesz itt.

A fiú három könyvvel jött le. Megvolt neki a Guide Bleu Franciaországról, egy művészeti album a francia kastélyokról, és egy hatalmas könyv a Rajna-vidékről, ahova akkor akart menni, amikor Gerald Haymann visszaér Strassbourgból.

Élvezettel kortyolt egyet az italából, és folytatta:

– Komoly kétségeim vannak a demokráciával kapcsolatban.

Szörnyű, hogy ezt pont egy amerikai mondja. A demokrácia a jólneveltség bizonyos minimumát feltételezi mindenkiről, Amerika meg is kívánja ezt adni mindenkinek. De nekünk sincs a birtokunkban. Ráadásul még az sem igaz, hogy mindenki akarná…

Tom alig figyelt rá. Egy-egy elejtett megjegyzése azonban kielégítette Christ, legalábbis aznap este.

Újra felcsörgött a telefon. Tom ránézett a telefonasztalkán lévő kis ezüstórára: öt perc múlva tizenegy.

Egy férfihang közölte franciául, hogy rendőrtiszt, elnézést kér a késői zavarásért, de Ripley úr ott van-e?

– Jó estét, m'sieur. Nem ismeri véletlenül ezt az amerikait, akinek Thomas Murchison a neve?

– De igen – mondta Tom.

– Nem tett véletlenül látogatást önnél mostanában? Szerdán? Vagy csütörtökön?

– De igen.

– Ah bon! Önnél van még?

– Nem. Csütörtökön visszament Londonba.

– Hát nem ment. De a bőröndjét megtalálták az Orlyn. Nem szállt fel arra a tizenhat órás gépre, amelyre akart.

– Óh.

_ Maga a barátja Murchison úrnak, Reeply úr? – kérdezte rosszul kiejtve Tom nevét.

_ Nem, nem vagyok az. Csak rövid ideje ismerem.

– Hogyan indult el az önök házából az Orlyra?

– Én vittem ki kocsival. Csütörtökön úgy fél négy körül, délután.

– Nem tud róla, hogy van-e valamilyen barátja Párizsban, ahol megszállhatna? Egyetlen hotelben sem találták.

Tom szünetet tartott, gondolkozott.

– Nem. Nem említett nekem senkit.

Ez természetesen csalódás volt a rendőrnek.

– Otthon lesz a következő néhány napban, Mr. Reeply? Esetleg beszélgethetnénk.

Ekkor Christopher kíváncsi lett.

– Mi volt ez az egész?

Tom elmosolyodott.

– Óh, valaki érdeklődött egy barátunk holléte felől. De nem tudom.

Vajon ki kavarta meg Murchison körül a dolgokat? Tom is tudni szerette volna. A Tate Galéria embere? Az Orlyban működő francia rendőrség kezdett szimatolni? Vagy esetleg Murchison felesége?

– Milyen Heloise? – kérdezte Christopher.

9.

Amikor Tom reggel lejött, Madame Annette elmondta neki, hogy Cristophe úr sétálni ment. Tom remélte, hogy nem a ház mögötti erdőbe. Sokkal valószínűbb volt, hogy Chris a faluban nézett szét. Felkapta a londoni vasárnapi lapokat, amikbe tegnap éppen csak belepillantott. A hírrovat minden kis tételén átszaladt, nehogy akármilyen kis megjegyzés Murchisonról vagy az Orlyn történt eltűnéséről elkerülhesse a figyelmét. Nem volt semmi.

Chris érkezett mosolyogva, sugárzó arccal. Vett egy drót habverőt a helyi droguerie-ben[32], amivel a franciák a tojáshabot szokták felverni.

– Apró ajándék a nővéremnek – mondta. – Nem nyom sokat a csomagomban. El fogom mondani neki, hogy az ön falujából való.

Tom megkérdezte, nem bánná-e, ha autóznának, és egy másik városban ebédelnének.

– Hozza magával a Guide Bleu[33]-jét is! A Szajna mentén megyünk majd.

Tom meg akarta várni a postáját, ami néhány percet igénybe vett.

A postás csak egy levelet hozott. Durva kezek címezték meg, fekete tintával. Rögtön megérezte, hogy csakis Bernardtól jöhet, noha nem ismerte az írását. Kinyitotta a levelet, és az alján lévő

---

[32] Itt: vegyesbolt

[33] Kék útikönyv

aláírás igazolta feltételezését.

127. Copperfield St.
S.E. 1.

Kedves Tom!
Bocsásd meg nekem ezt a váratlan levelet. Nagyon szeretnélek látni. Átmehetnék? Nem kell hogy megvárj a reptéren. Jólesnék beszélni veled egy kicsit, persze, csak ha akarsz.

Üdv:
Bernard T.

Ui. Megpróbállak felhívni, még mielőtt megkapnád a levelemet.

Rögtön táviratoznia kellene Bernardnak. De mit? Tom sejtette, hogy a visszautasítás még jobban kétségbe ejtené. Bár most éppenséggel nem igazán akarta látni. Most aztán igazán nem! Talán egy szomszédos kisvárosban adhatná fel sürgönyét, hamis névvel és címmel a feladó helyén, ami különben minden francia táviratblanketta alján szerepelt. Christ minél hamarabb útjára kell bocsátania, amit különben nem szívesen tett.

– Hát akkor indulunk?

Chris felkelt a díványról, ahol képeslapot írt.

– Nagyszerű!

Tom két francia rendőr orrára nyitotta az ajtót, éppen bekopogni készültek. Tom hátraugrott a tisztelgésre emelt fehér kesztyűs öklök előtt.

– Bonjour. Reeply úr?

– Igen. Fáradjon be. – Bizonyára Melunből jöttek, gondolta Tom, mert a villeperce-i két rendőr ismerte, és Tom számára sem voltak ismeretlenek. De ezek új arcok voltak.

A rendőrök befáradtak ugyan, de nem foglaltak helyet. Levették a sapkájukat, a hónuk alá rakták, és a fiatalabb előhúzott egy jegyzettömböt meg egy ceruzát a zsebéből.

– Én hívtam önt a múlt éjjel Mr. Murchison ügyében – mondta az idősebbik tiszt, aki a commissaire[34] volt közülük. – Beszéltünk Londonnal, és néhány telefon után megbizonyosodtunk afelől, hogy ön és Mr. Murchison egyazon repülőgépen érkeztek Orlyra szerdán. Londonban pedig ugyanabban a szállodában, a Mandeveelben szálltak meg – a commissaire önelégülten mosolygott. – Ön úgy nyilatkozott, hogy három óra harminckor szállította Murchison urat az Orlyra csütörtök délután?

– Igen.

– Elkísérte a repülőtérre is?

– Nem, mert nem tudtam leparkolni a kocsimmal a járdán, ahol kiraktam.

– Látta, ahogy bemegy a repülőtéri bejáraton?

Tom elgondolkodott.

– Nem néztem vissza, amikor elhajtottam.

– Merthogy a bőröndjét otthagyta az úton, ő maga meg egyszerűen eltűnt. Várt valakit, találkozni akart valakivel az Orlyn?

– Semmi ilyesmit nem mondott.

Christopher Greenleaf kicsit távolabbról figyelte az egészet, de Tom biztos volt benne, hogy egy szót sem ért belőle.

---

[34] Felügyelő

– Emlegette a barátait, akiket meg szándékozott látogatni Londonban?

– Nem, semmi ilyesmire nem emlékszem.

– Ma reggel megint odaszóltunk a Mandeveelbe, ahova vissza akart menni, és megkérdeztük, van-e valami újság. Arról informáltak minket, hogy nincs, de egy úr… – A kollégájához fordult.

– Monsieur Riemer – segítette ki a fiatalabb tiszt.

– Riemer úr telefonált a hotelbe, mivel Murchison úrral kellett volna pénteken találkoznia. A londoni rendőrségtől tudjuk, hogy Murchison úr abban volt érdekelve, hogy néhány, birtokában lévő festmény eredetiségét igazolja. Tud ezzel kapcsolatban valamit?

– Óh, igen. Murchison úr magával hozta a képet. Meg akarta nézni az én itteni Derwattjaimat. – Tom rámutatott a falra. – Ezért jött át velem Londonból.

– Aha, értem. Milyen régen ismeri Murchison urat?

– Múlt kedd óta. Egy galériában láttam, ahol Derwatt-kiállítás volt, azután a hotelben este, akkor kezdtünk el beszélgetni. – Tom megfordult és kiszólt. – Bocsásson meg, Chris, de ez most fontos.

– Csak folytassa, engem nem zavar – mondta Chris.

– Hol van Mr. Murchison festménye?

– Magával vitte – mondta Tom.

– A bőröndjében? Nem volt benne – a commissaire a kollégájára nézett, mind a két férfi arca meglepetést tükrözött.

Ellopták, hála istennek Orlyn, gondolta Tom. – Barna papírba volt csomagolva. Murchison vitte. Remélem, nem lopta el valaki.

– Hát, valószínűleg ez történt. Mi volt a kép címe? Mekkora

volt? Le tudná írni?

Tom mindenre pontosan válaszolt.

- Akkor ez most megbonyolítja itt a dolgokat, hiszen ez a londoni rendőrségre tartozik, amúgy is mindent közölnünk kell velük, amit csak tudunk. Ez a kép az „*Horloge*”[35], aminek az eredetiségét firtatta Murchison?

– Igen, rögtön kételkedett benne. Ő jobb szakértő, mint én vagyok – mondta Tom.. – Engem is érdekelt, amit mondott, hiszen nekem magamnak is van két saját Derwattom. Így hát meghívtam, hogy nézze meg őket.

– És – a commissaire rejtélyesen fintorgott – mit mondott az ön képeiről? – a szimpla kíváncsiság kérdeztette meg vele.

– Bizonyára azt hiszi, amit én is, hogy eredetiek – válaszolta Tom. – Azt hiszem, a magáéról is kezdte ezt gondolni. Azt is mondta, hogy lemondja Riemer úrral a találkozót.

– Aha – a commissaire a telefonra nézett, talán arra gondolt, hogy felhívja Melunt, de nem kérdezte meg, hogy használhatja-e.

– Megkínálhatom önöket egy pohár borral? – kérdezte Tom a rendőrökre is gondolva.

Ők visszautasították a bort, de a festményekre szívesen vetettek volna egy pillantást. Tom örömmel mutatta meg nekik. A két rendőr körbesétált, és morgott valamit, amit az elismerés jelének is lehetett venni elbűvölt ábrázatukból és gesztusaikból ítélve, ahogy a vásznakat és rajzokat csodálták. Szabadidejükben nagy múzeumbarátok lehettek.

– Híres festő Angliában ez a Derwatt? – kérdezte az ifjabb tiszt.

– Igen – válaszolta Tom.

---

[35] Óra

A kihallgatás véget ért. Megköszönték Tomnak, és távoztak.

Tom külön örült, hogy Madame Annette aznap reggel éppen távoli bevásárlásait végezte.

Christopher elnevette magát, amikor bezárta a rendőrök után az ajtót.

– Miről szólt ez az egész? Csak annyit tudtam kivenni, hogy „Orly” és „Murchison”.

– Úgy látszik, hogy Thomas Murchison, az amerikai, aki a múlt héten látogatott ide, nem szállt fel a londoni repülőre az Orlyn. Ott találták meg a bőröndjét a repülőtér előtti járdán, ahol én múlt csütörtökön hagytam.

– Eltűnt? Istenem! Hisz annak már négy napja!

– Semmit sem tudtam az egészről tegnap éjszakáig. Ez volt a tegnap éjjeli telefon. A rendőrség hívott.

– Jesszusom, milyen furcsa! – Chris feltett pár kérdést, amire Tom ugyanolyan lelkiismeretesen felelgetett, mint a rendőröknek. – Teljesen leblokkolhatott, hogy csak így otthagyta a poggyászát.

Tom nevetett.

– Abszolút így van. Fel nem foghatom.

Barangoltak a Szajna partján az Alfa Rómeóval. Samois környékén Tom megmutatta Chrisnek a hidat, ahol Patton tábornok vezette Párizs felé a csapatait 1944-ben. Chris kiszállt, és elolvasta a kis szürke oszlop feliratát. Olyan köny- nyes szemmel tért vissza, mint Tom Keats sírjától. Fontainebleau-ban ebédeltek, mert Tom nem szerette a Bas Samois-i éttermet. Chez Bertrand, vagy mi volt a neve. Valahányszor csak Heloise-zal itt ettek valamit, sohasem kaptak tisztességes addition[36]-t. A

[36] Számlát

vendéglős családjának ráadásul megvolt az a rossz szokása, hogy a vendég még evett, de ők már mosták fel a padlót, és olyan zajjal húzkodták a fémlábú székeket a kövön, hogy azt emberi fül nem képes elviselni.

Később Tomnak eszébe jutott Madame Annette apró megbízása, champignon a la greque, célerie remoulade[37] és valamilyen káposzta, aminek már elfelejtette a nevét, hiszen nem is törődött vele. Csupa olyasmi, amiket Villeperce-ben nem lehetett megkapni. Vásárolt Fontaineblau-ban még néhány eledet is a tranzisztoros rádiójába.

Hazafelé menet Chrisből kibugyborékolt a nevetés. Azt mondta:

– Ma reggel, amikor az erdőben sétáltam, beleütköztem valamibe, ami úgy nézett ki, mint egy friss sír. A reggeli rendőrök miatt olyan poénos az egész. Ők keresnek valakit, aki eltűnt, de az ön házában volt. Ha meglátnák azt a sírdombforma valamit az erdőben… – azzal tovább hahotázott.

Hát igen, nagyon vicces, átkozottul mulatságos – Tom nevetett rajta, milyen őrült veszélyben van. De nem tett rá semmilyen megjegyzést.

---

[37] Görög gomba, őrölt zellerrel

10.

Másnap borult volt az idő, és kilenc óra felé esni kezdett. Madame Annette kiment, hogy rögzítsen valamilyen zárat, ami nagyon zörgött. Meghallgatta a rádiót is, szörnyű orage-t[38] jósoltak, Tomot is figyelmeztette rá.

A szél idegessé tette. Chris és az ő számára aznap lehetetlen kimenni. Déltájban a vihar rosszabbodott, a szél úgy hajtogatta a magas nyárfák tetejét, mint egy ostort vagy mint egy kard csúcsát. Időnként egy-egy kisebb, halott ág le is zuhant a ház közelében, csak úgy kattogott a tetőcserepeken, ahogy legörgött.

– Tényleg sohasem láttam ilyet errefelé – mondta Tom az ebédnél.

Chris azonban Dickie-re vagy talán az egész családra jellemző hideg modorával mosolygott, és élvezte az ítéletidőt.

Fél órára a világítás is kihagyott. Tom szerint mindig ez történik Franciaországban, ha vidéken van az ember, még ha enyhe is a szélvihar.

Ebéd után Tom felment abba a szobába, ahol festeni szokott. Az alkotás néha segített rajta, ha ideges volt. Az asztalánál állva dolgozott, a vásznat pedig néhány vastag művészeti könyv meg kertészeti szakirodalom szilárd satujába fogta.

A vászon alja újságpapírra meg egy festékes rongyra támaszkodott, amit Tom egy régi lepedőből hasított le. Tom lelkesen hajolt a munkája fölé, gyakran el is hátrált tőle, hogy megszemlélje. Madame Annette portréja volt, egy kicsit De Kooning stílusában festve, ami annyit jelentett, hogy a hasonlóság alapján sohasem lehetett volna ráismerni a hölgyre.

---

[38] Vihar

Tom egyáltalán nem tudatosan utánozta De Kooning-ot, nem is jutott az eszébe, amikor ebbe a művébe kezdett. De most már semmi kétség sem maradhatott afelől, hogy a kép stílusa nagyon erősen emlékeztetett rá. Madame Annette ajkai rózsaszínű mosolyra húzódtak szét határozottan szabálytalan, szürkésfehér fogai előtt. Sápadt, bíborszínű ruhában volt, fehér gallérral a nyaka körül. Az egészet széles és hosszú ecsetvonásokkal hozta létre. Tom előtanulmányként a nappaliban egy elsietett vázlatot készített róla a térdén lévő füzetbe. Madame Annette nem vette észre.

Most villámlott egyet. Tom felegyenesedett, és mély lélegzetet vett. A mellkasa is fájt a feszültségtől. A táskarádióján a Francé Culture interjú szólt, amit egy kényelmetlen hanghordozású szerzővel készítettek. „Az ön könyve, Hublot (Heoblein?) úr, olyannak látszik, hogy… (recsegés), amely elrugaszkodik a… (recsegés). Néhány kritikusa szerint mostani erőfeszítése a sartre-izmus elleni harc kihívása lehet a koncepcióját tekintve. Mostanra azonban az ellenkezője…” Tom hirtelen zárta el.

Vészjósló reccsenés hallatszott az erdő irányából, Tom kinézett az ablakon. A fenyők és nyárfák csúcsai még mindig hajladoztak, de ha egy fa kidőlt volna, azt sem láthatta az erdő zöldesszürke homályában. Igazán lezuhanhatna egy fa arra a; átkozott sírra, gondolta Tom. Reménykedett. Madame Annett hajához vöröset kevert barnával – még ma be akarta fejezni a festményt. Ekkor lentről hangok hallatszottak. Férfihangok.

Tom lement a hallba.

A hangok angolul szóltak, de nem tudta kivenni, miről beszélnek Chris és még valaki. Bernard, gondolta Tom. Angol kiejtéssel. Hát ő az, istenem!

Tom a festőkést óvatosan a terpentinesbögre mellé rakta. Becsukta az ajtót maga mögött, és lement a lépcsőn.

Bernard volt, sárosan és nedvesen álldogált a lábtörlőn a bejárati ajtóban. Tom megijedt sötét szemétől, amely mélyen ült egyenes szemöldöke alatt. Bernard ijedtnek látszott – állapította meg Tom. Azután egy perccel később már arra gondolt, teljesen úgy néz ki, mint maga a halál.

– Bernard! – mondta Tom. – Isten hozott!

– Hello – mondta Bernard. Egy sportszatyor volt a lábánál.

– Ő Christopher Greenleaf – mondta Tom. – Bernard Tufts. Hadd mutassalak be benneteket egymásnak.

– Mi már bemutatkoztunk – mondta Chris mosolyogva, szemmel láthatólag örült az új társaságnak.

– Remélem, nem baj, hogy most jöttem, és… így – mondta Bernard.

Tom biztosította, hogy nem. Most Madame Annette érkezett, és Tom bemutatta neki is.

Madame Annette elkérte Bernard kabátját.

Tom franciául szólt oda neki: „Előkészíthetné a kis szobát Monsieur Bernard számára?” Volt egy második vendégszobájuk is, amit Heloise „kis hálónak” hívott.

– És Bernard úr is velünk vacsorázik ma este – azután Bernardhoz fordult. – Hogy csináltad? Taxival jöttél Melunből?

– Igen, Melunből jöttem. Már Londonban kinéztem a térképen a várost.

A sovány és szögletes Bernard teljesen olyan volt, mint az írása. A kezét dörzsölte. Még a kabátja is csuromvizes volt.

– Kérsz egy kardigánt, Bernard? Mit szólnál egy brandyhez? Felmelegítene.

– Oh, köszönöm, nem kérek.

– Gyere be a nappaliba! Kis teát? Megkérhetem, madame, hogy készítsen egyet, amikor lejön? Ülj le, Bernard!

Bernard aggályoskodva nézett Chrisre, mintha azt várná, hogy először ő foglaljon helyet. De a következő percek során Tom rájött, hogy Bernard a világon mindent aggódva nézett, a hamutálcát éppen úgy, mint a kávézóasztalkát. A szóváltás különösen szurkálódó is lehetett volna, Bernard nyilván nem örült neki, hogy Christopher is itt van. Chris viszont semmit nem fogott fel az egészből. Ellenkezőleg, úgy gondolta, milyen hasznos a jelenléte, hiszen Bernard részegnek látszott. Támolygott, a keze remegett.

– Igazán nem foglak sokáig zavarni – mondta Bernard.

Tom elnevette magát.

– Csak nem indulsz még ma vissza? A lehető legrosszabb idő van, három éve nem láttam még ilyet, mióta csak itt vagyok. Nehezen ért földet a géped?

Bernard nem emlékezett rá. Tekintete a – saját – *Ember a széken* képére ugrott a kandalló fölé, majd megint vissza.

Tom arra a kobaltkékre gondolt a képen. Most már úgy hatott Tomra, mint valami vegyi fegyver. Bernardra is, Tom legalábbis feltételezte.

– Régen nem láttad *A vörös székek*-et – jegyezte meg Tom.

A kép Bernard mögött függött.

Bernard most felállt, megfordult, lábával a kerevetre támaszkodva.

Tom erőfeszítését a Bernard arcán átsuhanó gyönge, de valódi mosoly jutalmazta.

- Igen. Gyönyörű – mondta Bernard a maga csöndes hangján.

– Ön festő? – érdeklődött Chris.

– Igen – Bernard újra leült. – De nem olyan jó, mint Derwatt.

– Madame Annette, feltenne egy kis vizet teának? – kérdezte Tom.

Madame Annette lejött az emeletről törölközőket tartva a kezében.

– Azonnal, Monsieur Tome.

– Meg tudná mondani nekem – kezdte faggatni Bernardot Christopher –, mitől lesz jó vagy rossz egy festő? Például nekem az a benyomásom támadt, hogy néhány festő ugyanúgy fest mostanában, mint Derwatt. Nem emlékszem pontosan a szóban forgó nevekre, de ők nem annyira híresek. Ja, igen, Parker Nunnaly az egyik. Ismeri a munkáit? Mi az, ami Derwattot olyan nagyszerűvé teszi?

Tom megpróbált magában korrekt választ adni, azzal, hogy „az eredetiség". De az a szó, hogy „nyilvánosság" is az agyába férkőzött. Várta, hogy mit fog Bernard mondani.

– A „személyisége" – mondta óvatosan Bernard. – Hogy ő Derwatt.

– Ismeri? – kérdezte Chris.

Enyhe fájdalom nyilallt Tom lelkébe; a Bernard iránt érzett együttérzése hasított belé.

Bernard bólintott.

– Óh, igen – csontos keze most a térdét verdeste.

– Érezte a személyiségét, amikor találkozott vele? Látta rajta, úgy értem?

– Igen – mondta Bernard még merevebben. De megrándult, talán a beszélgetés izgalmától. Ugyanakkor sötét tekintete láthatóan valami mást keresett, amiről beszélhetnének.

- Nem volt valami fair kérdés – mondta Chris. – A legtöbb nagy művész nem vesztegeti az erejét, a személyiségét rá hogy a magánéletben mutogassa. Teljesen mindennaposnak látszanak a

felszínen.

Felszolgálták a teát.

– Nincsen bőröndöd, Bernard? – kérdezte Tom. Tudta, hogy nincs neki, de izgatta Bernard általános közérzete.

– Nincs. Csak átugrottam hozzád – mondta Bernard.

– Ne is törődj vele! Van mindenem, ami csak kell neked.

– Tom Chris tekintetét érezte magán, és tudta, hogy Bernard feltehetően azon gondolkodik, mennyire értik meg ők ketten egymást.

– Nem vagy éhes? – kérdezte Tom Bernardtól. – A házvezetőnőm imád szendvicset készíteni – csak aprósütemény volt a tea mellett. – Madame Annette-nek hívják. Tőle kérhetsz bármit, ha szeretnéd.

– Nem, köszönöm – Bernard csészéje háromszor is nekikoccant a tálnak, ahogy lerakta.

Tom kíváncsi lett volna rá, hogy vajon Jeff és Ed annyira lenyugtatózták-e Bernardot, hogy most semmire sincs szüksége? Bernard befejezte a teáját, Tom pedig felvitte a szobájába.

– Meg kell osztanod a fürdőszobádat Chrisszel – mondta Tom. – Átmész a hallon és a feleségem szobáján – Tom nyitva hagyta az ajtót. – Heloise nincs itt, Görögországban van. Remélem, tudsz maradni egy kicsit, Bernard. Mi baj van tulajdonképpen? Mitől vagy ilyen zaklatott?

A „kis hálóban” voltak, az ajtó zárva volt.

Bernard megrázta a fejét.

– Úgy érzem, végem van. Ennyi az egész. A kiállításnak vége. Ez volt az utolsó, amin festhettem. Az utolsó kép. *A fürdőkád.* Most meg… ők megpróbálják, folyton próbálkoznak vele, tudod, visszahozni az életbe.

Nekem pedig sikerült – mondhatta volna Tom, de az arca

ugyanolyan komoly maradt, mint Bernardé. – És ha az utóbbi öt év során élt Derwatt? Biztos vagyok benne, hogy nem fognak kényszeríteni rá, hogy fessél, ha nem akarsz.

– Megpróbálják. Jeff és Ed. Nekem viszont elegem lett. Teljesen.

– Azt hiszem, tudják. Ne is törődj vele. Megtehetjük… Nézd, Derwatt megint elvonulhat a magányába. Mexikóba, gondjuk, hogy a most következő években fest ugyan, de minden kiállítástól elzárkózik – Tom fel-alá sétált beszéd közben. Évek telhetnek el. Amikor pedig meghal, elégethetjük az összes újabb festményét, vagy valami ilyesmi, és senki sem láthatja többet őket – Tom mosolygott.

Bernard homályos szemmel bámult a földre, ettől Tom azt kezdte érezni, hogy olyan viccet mondott, aminek a poénját nem értette a közönség. Vagy, mi több, szentségtörést követett el, rossz viccet mondott a székesegyházban.

– Pihenned kellene, Bernard. Akarsz valami nyugtatót? Van egy pár enyhe, negyedadagos gyógyszerem.

– Nem, köszönöm.

– Szeretnél megmosakodni? Ne foglalkozz Chrisszel meg velem! Mi békét hagyunk neked. Este nyolckor van vacsora, ha csatlakozni akarsz hozzánk. Gyere le korábban, ha egy italra vágysz.

A szél éppen azt mondta, hogy húúhúú, és egy hatalmas fa hajlott meg tőle. Mind a ketten látták az ablakból. A fa Tom hátsó kertjében volt, és Tom azt hihette, hogy a ház is beleroppan. Ösztönösen megfeszítette a lábát. Hogy lehet valaki nyugodt ilyen időben?

– Behúzzam a függönyöket? Akarod?

– Nem számít – nézett Bernard Tomra. – Mit mondott

Murchison, amikor meglátta az *Ember a széken*-t?

– Azt mondta, hamis. Először. De meggyőztem róla, hogy nem az.

– Hogy tudtad? Murchison azt mondta nekem, hogy elgondolkodott a levendulaszínen. Igaza van. Három hibát is elkövettem. Az *Ember a széken*-t, *Az órá*-5 és *A fürdőkád*-at. Nem is tudom, hogy eshetett meg velem. Nem gondolkoztam. Murchison nem tévedett.

Tom hallgatott. Azután azt mondta:

– Természetesen mindannyiunkat megriasztott. De egy élő Derwatt-tal mindent túl lehet élni. Volt a dolognak valami veszélye, hogy kiderülhet, nem létezik. De most már túljutottunk rajta, Bernard.

Mintha Bernard nem is követte volna a szavait. Azt kérdezte:

– Felajánlottad megvételre *Az órá*-t vagy más effélét?

– Nem, viszont meggyőztem róla, hogy Derwattnak vissza kellett térnie egy-két festményében, de lehet, hogy háromban is, ahhoz a levendulaszínhez, amit előzőleg használt.

– Murchison ráadásul még a képek kvalitásáról is beszélt nekem. Krisztusom! – Bernard visszaült az ágyra, sőt hátrahanyatlott. – Mit csinál most Murchison Londonban?

– Nem tudom. De azt tudom, hogy nem fog találkozni a szakértővel, és nem készül semmire, mert meggyőztem róla, hogy ne tegye – mondta Tom, hogy lecsillapítsa.

– Egyetlen módját ismerem annak, hogy meg lehessen győznöd. Egyetlen, kegyetlen módját.

– Mire gondolsz? – kérdezte Tom mosolyogva, bár kissé rémülten.

– Meggyőzted róla, hogy hagyjon békét. Hogy sajnáljon meg. Én nem akarom, hogy szánalomból tegyenek bármit velem.

– Szó nem volt rólad, természetesen. Te bolond vagy – szerette volna Tom mondani. Bernard ugyanis tényleg becsavarodott, legalábbis ideiglenesen ki volt borulva. Mégis, pontosan azt emlegette, amivel Tom a pincében próbálkozott, még mielőtt megölte volna Murchisont. Rá akarta beszélni, hagyja futni Bernardot, hiszen ő soha egyetlen Derwatt-képet sem fog többé festeni. Még azzal is kísérletet tett, hogy megértesse Murchisonnal, mennyire tiszteli Bernard halott bálványát, Derwattot.

– Nem hinném, hogy Murchisont meg lehetett győzni – mondta Bernard. – Te szeretnéd, hogy jobban érezzem magam, ezért hazudsz nekem, ugye, Tom? De nekem most már végképp elegem lett a hazugságokból.

– Nem. – Tom azonban nagyon kellemetlenül érezte magát, mert tényleg hazudott Bernardnak. Ritkán esett meg vele, hogy a hazugság kényelmetlen lett volna neki. Látta előre, hogy előbb-utóbb meg kell mondania, hogy Murchison meghalt. Ez volt az egyetlen lehetősége, hogy Bernard biztonsága részben helyreálljon, legalább a hamisítványokat tekintve. De Tom most nem tudta közölni vele ebben az idegtépő viharban. Bernard jelen lelkiállapotában pedig egyenesen rohamot kapna a hírtől.

– Egy perc múlva itt vagyok – mondta Tom.

Bernard egyszer csak felkelt az ágyról, és az ablak felé ment. A szél keményen az üvegtáblához verte az esőcseppeket.

Tom összerezzent tőle, de Bernard nem. Elment a szobájába, szerzett pizsamát és egy madraszi köntöst Bernardnak, továbbá házipapucsot és egy új fogkefét is, ami még műanyag tokjában várt új gazdájára. Bevitte a fogkefét a fürdőszobába, ha Bernardnak nem lett volna, a többi holmit pedig a szobájába rakta. Megmondta, hogy lenn lesz, ha szüksége volna valamire,

de most egyedül hagyja, hogy pihenjen egy kis ideig.

Chris a maga szobájában lehetett, Tom látta a fényeit. A viharban a ház természetellenesen elsötétült. Tom a saját szobájába ment, és elővette a gróf fogpasztáját a legfelső fiókból. Ha alulról feltekerték, még használni lehetett. Jobb, ha felhasználás után dobja el, mintha Madame Annette halászná elő a szemétből, és Tom nem tudná megmagyarázni, miért pazarol vele. Saját fogkrémjét átvitte Chris és Bernard fürdőszobájába.

Mi az ördögöt lehet kezdeni Bernarddal? – gondolkodott el.

És mi van, ha a rendőrök visszajönnek, és éppen úgy ott találják, mint ahogy Chris is ott volt? Bernard elég jól ért franciául, gondolta Tom.

Leült, hogy Heloise-nak írjon levelet. Az írás mindig megnyugtatta. Ha kételkedett a helyes franciaságban, nem bíbelődött a szótárral, mert a hibái mulattatták Heloise-t.

19… október 22.

Heloise, drágám!

Dickie Greenleaf unokatestvére, egy Christopher nevű helyes fiú van nálunk néhány napig. Először látogatott el Párizsba. El tudod képzelni, hogy húszévesen az ember először lássa Párizst? Nagyon meglepte, hogy ekkora. Kaliforniából jött.

Ma szörnyű vihar tombol. Mindenki ideges. Szél fúj, meg az eső is zuhog.

Hiányzol. Megkaptad a vörös fürdőruhát? Megmondtam Mme Annette-nek, hogy légipostával küldje, és egy csomó pénzt is adtam rá. Ha nem így történt, megverem. Mindenki kérdezi, hogy

mikor jössz már haza. Grais-éknél teáztam. Nagyon egyedül érzem magam nélküled. Gyere haza, hogy megint egymás karjában alhassunk.

Nagyon odaadó férjed

Tom

Lezárta a levelet, és lement, hogy a hall asztalára rakja.

Christopher most a nappaliban olvasott a kereveten. Felugrott.

– Figyeljen – mondta halkan –, mi baj van a barátjával?

– Válságba került. Londonban. A munkája miatt is, és én azt hiszem, hogy… most szakított a barátnőjével, vagy inkább az vele. Nem is tudom.

– Jól ismeri?

– Nem túlságosan. Nem.

– Tudja, azon tűnődtem, hogy olyan állapotban van – ha nem venné rossz néven, én elindulnék. Holnap reggel. Esetleg még ma este.

– Ma este semmiképpen se, Chris! Ilyen időben? Engem egyáltalán nem zavar, hogy maga itt van.

– De őt zavarja, ez az érzésem. Mármint Bernardot – Chris a fejével a lépcső felé intett.

– Nos, hát rengeteg olyan szoba van a házban, ahol beszélgethetünk, Bernard meg én, ha azt akarná. Ne izgassa…

– Rendben van, ha gondolja. Akkor holnap.

Hátsó zsebébe rakta a kezét, és a veranda üvegajtajához ment.

Bármelyik pillanatban bejöhetett Madame Annette, hogy behúzza a függönyöket, gondolta Tom, ez legalább valami

nyugalmat jelenthet ebben a zűrzavarban.

– Nézze csak! – azzal Chris kifelé mutatott a gyepre.

– Mi az?

Ha csak egy fa zuhant volna le, gondolta Tom, az lenne a kisebbik baj. Egy percbe is beletelt, míg megpillantotta azt, amit Chris látott, olyan sötét volt. Valaki lassan mozgott keresztül a pázsiton. Az első gondolata az volt, hogy Murchison szelleme, és felugrott. De Tom nem hitt a szellemekben.

– Bernard az! – mondta Chris.

Természetesen Bernard volt. Tom kinyitotta a veranda ajtaját, és kilépett az esőbe. Most már mindenfelől hideg permet hullott.

– Hé, Bernard, mit csinálsz?

Tom látta, hogy Bernard nem is reagál, csak megy lassan, felemelt fejjel a gyepen át. Feléje iramodott, a veranda legfelső kőlépcsőjéről startolt, a többin majdnem lezuhant, a legalján pedig a bokája is kifordult, ahogy utolsó pillanatban elkapta a korlátot.

– Hé, Bernard, gyere be!

Chris is lefutott, hogy Tomhoz csatlakozzon.

– Bőrig fog ázni – mondta Chris, és megkísérelte megfogni a karját, de természetesen nem merte.

Tom keményen csuklón ragadta Bernardot.

– Azon igyekszel, hogy iszonyatosan megfázz?

Bernard feléjük fordult, és mosolygott, az eső lefolyt fekete haján, és a homlokán csurgott végig. – Tetszenék nekem. De tényleg. Így is érzem – felemelte a karját, és kiszabadult Tom szorításából.

– De most bejössz? Kérlek, Bernard!

Bernard Tomra mosolygott.

– Minden rendben van – mondta, mintha csak viccelődne.

Mind a hárman bementek a házba, de csak nagyon lassan, mert Bernard mintha minden esőcseppet fel akart volna szívni magába. Jó hangulatban volt, vidám megjegyzéseket is tett, amikor az ajtóban levetette a cipőjét, hogy ne sározza össze a szőnyeget. A kabátjától is megszabadult.

– Neked tényleg át kell öltöznöd – mondta Tom. – Majd szerzek valamit – a saját cipőjét is levetette.

– Jól van, akkor átöltözöm – mondta Bernard némi beletörődéssel, mialatt kezében a cipővel felment a lépcsőn.

Chris Tomra pillantott, és ösztönösen ugyanúgy ráncolta össze a szemöldökét, mint Dickie. – Ez a fickó lökött – suttogta. – Tényleg lökött.

Tom bólintott, és valami különösen megrázta, mint mindig, ha valaki a jelenlétében el volt varázsolva. Olyan érzés volt, mintha összetört volna. A dolog hamar bekövetkezett, általában huszonnégy óra elteltével szokta érezni. Óvatosan lépett a bokájára, forgatta. Nem látszott komolynak a bokasérülése, gondolta. – Hát igaza lehet – mondta Chrisnek. – Felmegyek, és szerzek neki száraz ruhát.

11.

Este tízkor Tom bekopogott Bernard ajtaján.

– Én vagyok az, Tom.

– Óh, gyere be, Tom – hallatszott nyugodtan Bernard hangja. Az íróasztalnál ült tollal a kezében. – Kérlek, ne izgasson, hogy az esőben sétáltam. Egyedül voltam, és esett. Ez elég ritkán esik így össze.

Tom talán túlságosan is megértette.

– Ülj le, Tom! Csukd be az ajtót! Érezd otthon magad!

Tom Bernard ágyára ült. Az ebédnél már megígérte, hogy benéz hozzá, így is tett. Bernard az étkezés alatt kicsit vidámabban viselkedett. Most a madraszi köntös volt rajta. Néhány ív papír hevert az asztalon, Bernard fekete tintás kézírásával, de Tomnak olyan érzése támadt, hogy Bernard nem leveleket írt.

– Jó ideje gondolom, te Derwattnak hiszed magad – mondta Tom.

– Néha. De ki is lehetne valóban ő? Amikor Londonban sétálok az utcán, akkor egyáltalán nem. Csak nagyon ritkán, festés közben, másodpercekre érzem, hogy ő vagyok. És tudod, most már könnyen beszélhetek is róla, sőt élvezhetem is, mert fel fogom adni az egészet. Nagyon remélem.

Ez lehetett a vallomás az íróasztalon. De kinek tette?

Bernard a karját a szék hátára tette.

– Tudod, hogy az én hamisításom ugyanúgy négy-öt év alatt jutott a tetőpontra, mint ahogy Derwatt festészete is? Nem

furcsa?

Tom nem tudta, mit mondjon erre. Valamit, ami elég korrekt, sőt tisztelettudó lehet?

– Lehet, hogy furcsa. Te viszont érted Derwattot. A kritikusok pedig ugyanezt mondják. Hogy a festészete fejlődött.

– Nem tudod elképzelni sem, hogyan lehet úgy festeni, mint – Bernard Tufts. Az ő festészete nem fejlődött ilyen ütemben. Olyan, mintha most Tuftsot hamisítanám, merthogy pontosan ugyanazokon a Tufts-képeken dolgozom, mint öt évvel ezelőtt. – Bernard most őszintén nevetett. – Bizonyos értelemben több erőfeszítésembe kerül, hogy önmagam legyek, mint Derwatt. És ettől őrülök meg, tudod. Érthető. Te is beláthatod, hogy változtatnom kell az életemen, adni kell egy lehetőséget magamnak, ha ugyan maradt még valami belőle.

Úgy értette, hogy Bernard Tuftsnak kell az a sansz, Tom jól tudta.

– Olyan helyzetben vagyok, hogy megtehetem. Te lehetsz az egyik, aki elindít.

Tom előhalászta a zsebéből a Gauloise-át, és eggyel megkínálta Bernardot.

– Tiszta lappal akarom kezdeni. Be akarom vallani, mit tettem, és elölről kezdeni újra.

– Bernard! Meg kell szabadulnod ettől a gondolattól! Nem egyedül te vagy belekeverve! Gondold meg, mit tennél Jeff-fel és Eddel! Az összes általad festett kép olyan lenne… Gyónjál egy papnak, ha nagyon akarsz, de ne a sajtónak tegyél vallomást! Se az angol rendőrségnek!

– Te hülyének tartasz engem, tudom. Néha az is vagyok, de csak egyetlen életem van, és azt is majdnem tönkretettem, most nem akarom tönkretenni a maradékát. És különben is, ez az én

ügyem.

Bernardnak remegett a hangja. Vajon gyengeségből vagy elszántságból? Tom kíváncsi volt.

– Én nagyon is megértelek – mondta kedvesen.

– Nem akarok nagyon drámai lenni, de látni akarom, vajon elfogadnak-e az emberek, vagy ha úgy tetszik, meg tudnak-e nekem bocsátani?

Nem fognak, gondolta Tom. A világ meg abszolúte nem. Vajon nagyon megütné-e, ha ezt a szemébe mondaná? Talán. Lehet, hogy öngyilkos lesz, ahelyett, hogy vallomást tenne. Tom a torkát köszörülte, és megpróbált gondolkozni, de semmi sem jutott az eszébe.

– Még valami, azt hiszem, Cynthia tetszéssel fogadná, ha könnyítenék a lelkiismeretemen. Szeret engem. Én is őt. Tudom, hogy most látni se kíván. Londonban Ed elmondta nekem. Nem tudok rá haragudni érte. Jeff és Ed szerint én egy nyomorék vagyok – mondta Bernard remegő hangon –, és melyik asszony szeretne… – Bernard Tomra nézett, széttárta a karját, mosolygott. – Látod, milyen jót tett nekem az eső? Átáztatott, de nem mosta le a bűneimet.

Újra felhangzott a nevetése. Tom megirigyelte ezért az óvatlan könnyedségért.

– Cynthia az egyetlen nő, akit szerettem. Nem mondom… volt neki egy-két kalandja utánam is, biztos vagyok benne. Én voltam az, aki végül is szakított. Olyan ideges lettem, annyira féltem, amikor Derwatt utánzásába fogtam… – Bernard nyelt egyet. – De biztos vagyok benne, hogy még mindig engem szeret, ha én én vagyok. Meg tudod ezt érteni?

– Hát persze. Biztos. Cynthiának írsz éppen?

Bernard a kezével a papírok felé intett, és mosolygott.

– Nem. Mindenkinek. Ez csak egy ténymegállapítás. A sajtónak, vagy bárkinek.

– Na, ezt kell leállítani – mondta nyugodtan Tom. – Szeretném, ha néhány napig eltöprengenél a dolgokon, Bernard.

– Nem töprengtem már eleget eddig is?

Tom valami erősebbre gondolt, világosabban kell kifejeznie magát, hogy meg tudja állítani Bernardot, de félig Murchison foglalta le az agyát. A rendőrök meg lehet, hogy visszajönnek. Milyen komolyan fogják a nyomokat kutatni? Átnézik az erdőt is? Tom Ripley tekintélye egy kicsit rozsdafoltos – talán a Dickie Greenleaf-sztorinak köszönhetően. Bár tisztázták a gyanú alól, de egy ideig gyanúsított volt, és a happy end ellenére valami mégiscsak ragadt rá. Miért nem rakta Murchison tetemét a furgonba, és miért nem vitte mérföldekkel odébb, mondjuk a fontainebleau-i erdőbe, hogy ott temesse el? Ott is aludhatott volna, miután végzett a kötelező feladattal.

– Beszélhetnénk erről holnap? – kérdezte Tom. – Másképpen is lehet tekinteni az egészre, Bernard.

– Hát persze hogy beszélhetünk róla. Bármikor. De én holnap sem fogok másképp érezni. Először veled akartam beszélni róla, mert te találtad ki az egészet, Derwatt feltámasztását. A legelején akartam kezdeni, látod. Logikus vagyok

Volt valami enyhe őrület abban, amilyen dogmatikusan elővezette a gondolatait. Tom megint nagyon kényelmetlenül érezte magát.

Csöngött a telefon. A készülék Tom szobájában volt, a hangja a ház hallján keresztül jutott odáig.

Tom felugrott.

– Nem szabad megfeledkezned a többiekről, akik benne

vannak.

– Nem rántalak bele, Tom.

– Hívnak. Jó éjszakát, Bernard – mondta Tom gyorsan, és átsietett a szobájába. Nem akarta, hogy Chris vegye fel a kagylót odalenn.

A rendőrség volt újra. Elnézését kérték, hogy ilyen későn zavarják, de…

Tom azt mondta, hogy:

– Sajnálom m'sieur, de nem hívhatna öt perc múlva megint? Én most éppen…

Az udvarias hang azt mondta, hogy természetesen, majd később visszahívja.

Tom letette a kagylót, az arcát a kezébe temette. Az ágya szélén ült. Felállt és bezárta az ajtaját. Az események kissé elébe vágtak. Sietnie kellett Murchison elföldelésével a miatt az átkozott gróf miatt. Mekkora hiba! A Szajna meg a Loinge az egész járásban mindenütt ott kanyarogtak, csöndes hidak várták volna, különösen hajnali egykor. A rendőrség telefonja csak rossz hírt hozhat. Mrs. Murchison – Harriet, vagy hogy is hívta a férje? – felbérelhetett egy angol vagy amerikai magánnyomozót, hogy találja meg a férjét. Tudott róla, mi volt a misszió célja, megállapítani egy festményről, hogy hamisítvány-e vagy sem. Vajon gyanítja-e, hogy nem játszott tisztességesen? Ha Madame Annette-et kihallgatják, csak azt mondhatja, hogy ő ténylegesen nem látta, hogy Mr. Murchison csütörtök délután valóban elhagyta-e a házat.

Ha viszont a rendőrség még aznap éjjel odalátogatna, Chris esetleg magától is felajánlhatja, hogy információkat ad arról a sír formájú halomról az erdőben. Tom már maga előtt látta Christ, amint azt mondja angolul: „Miért nem beszél nekik arról a…" és

Tom nem tud majd mást mondani róla a rendőröknek franciául, hiszen Chris ott akar majd lenni, és nézni, hogy áskálódnak.

Újra megszólalt a telefon. Tom nyugodtan felvette.

– Hello, Mr. Reeply. A meluni prefektúráról beszélek. Kaptunk egy telefont Londonból. Murchison úr ügyében Mrs, Murchison felvette a kapcsolatot a Londoni Városi Rendőrség, gél. Ők meg azt kérik tőlünk, hogy még ma lássuk el őket minden elérhető információval. Az angol felügyelő holnap reggel érkezik. Nos, aziránt érdeklődnénk, hogy Murchison úr folytatott-e valakivel önöktől telefonbeszélgetést? Szeretnénk lenyomozni a számokat.

– Nem emlékszem rá – mondta Tom –, hogy egyetlen telefonhívást is folytatott volna tőlünk. De én egész idő alatt távol voltam – utánanézhetnek a számla alapján, gondolta Tom, de csak jöjjenek rá maguk.

Egy perccel később már le is tette.

Barátságtalan gesztus volt, hogy a londoni rendőrség nem egyenesen tőle kérte kérdéseire a választ, ez is megfordult a fejében. Úgy érezte, hogy a londoni rendőrök még mindig gyanakszanak rá, ezért szerzik be hivatalos csatornákon az információt. Tom valahogy jobban tartott az angol nyomozóktól, mint a francia detektívektől, noha az utóbbiak mindenekfölötti precizitása és szőrszál-hasogatása nagyban megnövelték a veszélyt.

Két teendője is adódott: el kell távolítania a tetemet az erdőből, és Christ a házából. És Bernard! Tom agya alig tudott megbirkózni ezzel a feladattal.

Lement a lépcsőn.

Chris olvasott, ásítozva kelt fel.

– Éppen készültem visszavonulni. Hogy van Bernard? Azt

hiszem, a vacsoránál már jobban volt.

– Igen, én is úgy hiszem – Tom utálta, hogy Chris így beszél, vagy, ami még rosszabb, célozgat.

– Találtam egy menetrendet a telefonnál. Van egy vonat kilenc ötvenkettőkor és egy tizenegy harminckét perckor. Kapok taxit, hogy kivigyen az állomásra?

Tom megkönnyebbült. Voltak ugyan korábban is vonatok, de az elképzelhetetlen lett volna Chrisnek.

– Akármelyiket választhatod. Kiviszlek én az állomásra. Nem tudom még, mit kezdek Bernarddal, de azt hiszem, néhány napot velem egyedül szeretne eltölteni.

– Reménykedem benne, hogy biztonságban van – mondta komolyan Chris. – Tudja, az jutott eszembe, hogy néhány napot még maradhatok. Csak, hogy segítségére lehessek, ha szükség lenne rá – mondta halkan Chris. – Volt egy fickó Alaszkában – ott szolgáltam –, aki mikor összeomlott, nagyon hasonlóan viselkedett, mint Bernard. Minden előjel nélkül erőszakos lett, és behúzott mindenkinek.

– Én nem tartom valószínűnek. Majd ha Bernard már elment, talán Gerald barátjával együtt eljöhetnek ide megint. Vagy amikor a Rajna-vidékről visszatérnek.

Chris a prospektusába temetkezett.

Amikor azután felment (a 9.52-es vonatot akarta reggel elérni), Tom fel-alá sétált a nappaliban. Öt perc múlva éjfél. Valamit kell kezdeni még az éjjel Murchison hullájával. Kiásni a gödröt hajnalig, ez is teljes embert kíván. Berakni a furgonba, és elvinni, de hova? Valamilyen kis hídon kellene megszabadulni tőle. Talán. Tom azt mérlegelte, hogy megkéri Bernardot, segítsen neki. Vajon Bernard feldobja-e, vagy együttműködik, amikor a valósággal kerül szembe? Tom érezte, hogy nem lesz

képes rábeszélni Bernardot, ne valljon az igazságnak megfelelő dolgokat. A hulla ráébresztheti a helyzet komolyságára?

Pokoli kérdés.

Nem ugrik fejest Bernard Kierkegaardba ettől? Tom elmosolyodott, amikor ez a mondat az eszébe jutott. Ő maga viszont már akkor megtette, amikor Londonba sietett, hogy Derwatt bőrébe bújjon… Az ugrás sikerült. Újabb lendületet vett azzal, hogy megölte Murchisont. Az ördögbe! Ha nincs kockázat, siker sincs.

Tom odament a lépcsőhöz, de lelassította a mozgása ritmusát, mert megfájdult a bokája. Megpihent az első lépcsőfokon, kezével abba az angyalba kapaszkodott, amely az oszlopot tartotta. Eszébe villant, hátha Bernard megmakacsolja magát ma éjjel. Bernarddal is kezdeni kéne valamit! Kinyírni. A gondolattól is rosszul lett. Tom nem akarta megölni Bernardot. Talán nem is lett volna képes rá. Ha viszont Bernard visszautasítja, hogy segítsen, és ráadásul Murchisont is belefoglalja a vallomásába…?

Felment a lépcsőn.

A hall sötét volt, attól a kis fénytől eltekintve, ami Tom saját szobájából áradt. Bernard kikapcsolta a lámpáját, és valószínűleg Chris is, de mindez nem jelentette, hogy aludt volna, Nagyon nehezen emelte fel Tom a kezét, hogy Bernard ajtaján kopogtasson. Halkan tette, mivel Chris ajtaja csak nyolclábnyira volt tőlük. Nem akarta, hogy Chris kihallgathassa, mondván Bernard lehetséges támadásától akarja megvédeni.

12.

Bernard nem válaszolt. Tom kinyitotta az ajtót, és bement. Be is csukta maga mögött.

– Bernard?

– Hmm. Tom?

– Én vagyok. Bocsáss meg. Felgyújthatom a villanyt?

– Persze. – Bernard nyugodt hangon válaszolt, és meggyújtotta az éjjeliszekrény lámpáját. – Mi baj van?

– Semmi. Csak szerettem volna kicsit nyugodtan beszélni veled, nem akartam, hogy Chris is hallja.

Tom az egyenes hátú széket közvetlenül Bernard ágya mellé húzta, és leült rá. – Bernard, nagy bajban vagyok, szeretnélek megkérni, hogy segíts nekem, ha hajlandó vagy rá.

Bernard figyelmesen húzta össze a szemét. Egy Capstan[39] után nyúlt, és rágyújtott.

– Mi a baj?

– Murchison meghalt – mondta Tom halkan. – Ezért nem kell izgulnod miatta.

– Meghalt? – torzult el Bernard arca. – Miért nem mondtad meg nekem?

– Mert… én öltem meg. Itt a pincében.

Bernard levegőért kapkodott.

– Te tetted? Nem mondod komolyan, Tom!

– Psszt! – Tomnak az a furcsa érzése támadt, hogy Bernard most józanabb, mint ő. Ez csak megnehezítette a dolgot, mert

---

[39] Cigarettafajta

Bernardtól sokkal furcsább reakciókra volt elkészülve.

– Itt kellett megölnöm, és itt is van eltemetve a ház mögötti erdőben. Az a problémám, hogy még ma éjjel el kell vinni onnan. A rendőrök már felhívtak, tudod. Holnap már ide is jöhetnek, és körülnézhetnek erre.

– Megölted? – mondta még mindig hitetlenkedve Bernard. – De miért?

Tom borzongva felsóhajtott.

– Először is, kell-e mondanom, hogy fel akarta robbantani a céget? A Derwattot. Másodsorban, ami még rosszabb; felismert a pincében. A kezem alapján. Azt mondta: „Maga alakította azt a festőt, Londonban." Egy perc alatt a világon minden tönkrement. Én nem akartam megölni, amikor idehoztam.

– Halott – ismételte tompán Bernard.

Tom egyre türelmetlenebb lett, ahogy a percek szálltak.

– Hidd el nekem, megtettem mindent, ami csak tőlem tellett, hogy békét hagyjon az egésznek. Megmondtam, te vagy a hamisító, az az ember, akivel a Mandeville bárjában találkozott. Igen, láttalak – mondta Tom, még mielőtt Bernard szóhoz jutott volna. – Mondtam azt is, hogy te több Derwatt-képet nem fogsz festeni. Kértem, engedjen futni, de Murchison nem tágított. Így aztán… Segítesz nekem eltüntetni a közelből?

Bernard lassan kelt fel az ágyból.

– Mit akarsz, mit tegyek?

Tom felállt.

– Csak húsz percről volna szó. Nagyon hálás lennék, ha segítenél. El kell szállítanunk a furgonnal. Sokkal könnyebben megy, ha ketten vagyunk hozzá. Egyedül meg képtelen is volnék megcsinálni. Túl nehéz – kicsit jobban érezte magát, mert végre azt mondhatta, amit gondolt. – Ha nem akarod, rendben van.

Megpróbálkozhatom egyedül, de…

– Oké. Segítek.

Bernard beletörődően beszélt, talán úgy is gondolta, de Tom mégsem bízott meg benne teljesen. Később, talán egy fél óra elteltével, előre nem látható reakciói támadhatnak. Olyan hanghordozással szólt, mint egy szent (talán még annál is több), amikor megnyilatkozott.

– Követlek bárhova, amerre csak vezetsz.

– Felvennél valamit? Mondjuk a nadrágot, amit adtam. Próbálj meg csöndben maradni! Nem szabad, hogy Chris meghalljon minket.

– Jól van.

– Le tudnál jönni, mondjuk úgy tizenöt perc múlva a bejárati lépcsőkhöz? – Tom az órájára nézett. – Tizenkét óra huszonhét van.

– Igen.

Tom lement, kinyitotta a bejárati ajtót (Madame Annette zárta be éjszakára). Azután saját szobájába bicegett, levetette a mamuszát, cipőt és kabátot húzott. Visszament a hallba, és magához vette az asztalról a kocsikulcsokat. Minden lámpát leoltott, egyet kivéve; a nappaliban gyakran hagyta égve egész éjszaka. Amikor ezzel megvolt, felhúzta az esőkabátját meg valamilyen gumicsizmát is, amely a hátsó vécé padlóján hevert. A hall asztali fiókjából szedte elő a zseblámpáját, meg azt a hordozható lámpát, amit abban a tartalékmosdóban tartottak. Ez a földön áll majd a helyszínen.

Kivezette a Renault furgont a kis ösvényre, ami az erdőbe vitt. Csak parkolófényt használt, amikor pedig elérte azt a pontot, amit akart, még azt is leoltotta. Bement az erdőbe, megtalálta a sírt; a zseblámpája fényét olyan szűkre fókuszálta,

ahogy csak lehetett. Elment a fészerig, elővette a villát és az ásót, visszavitte ahhoz a sáros földkupachoz, ami Murchison sírja lett. Majd lassan a házhoz ment. Tartalékolta az erejét. Nem lepte volna meg, ha Bernard késik, vagy egyáltalán nem lesz ott található.

Bernard azonban úgy állt ott a sötét hallban, mint egy szobor. Saját ruháit hordta – néhány órával ezelőtt még mindegyik darab nedves volt, de Bernard kiteregette őket a szobájában egy hosszú fűtőtestre – Tom észre is vette.

Intett neki, és Bernard elindult utána.

A kis úton látta, hogy Chris ablaka már sötét. Csak Bernard villanya égett.

– Nincs túl messze. Ez is a baj – mondta Tom, és hirtelen valami bolond vidámság lett úrrá rajta. Átadta Bernardnak a villát, az ásót magánál tartotta, mert arra gondolt, hogy ásni nehezebb munkát jelent.

– Van egy rossz hírem: elég mély.

Bernard furcsa egykedvűségével látott munkához, de a villával nagyon keményen és hatékonyan dolgozott. Meglazította a földet, Tom pedig a gödörben állva olyan gyorsan lapátolt, ahogy csak tudott.

– Szünet – mondta végül Tom, de közben azért kiemelt két nagy követ, mindegyik legalább harminc fontot nyomott. A kocsi hátuljához vitte őket. Kinyitotta a hátsó ajtót, és berakta.

Bernard elérte a testet. Tom leszállt, megpróbált az ásóval alányúlni, de túl keskeny volt az árok. Akkor ketten, a tetem két oldalán kapaszkodtak a kötelekbe. A Tom felőli kötél elszakadt, és ki is bomlott. Tom átkozódva bogozta újra össze, mialatt Bernard tartotta a lámpát. Valami Murchison testébe akadhatott a föld alatt, mintha valamilyen erő dolgozott volna ellenük. Tom

keze sáros volt, vörös, majdnem vérzett is.

– Nagyon nehéz – mondta Bernard.

– Igen. Jobb volna, ha elszámolnánk háromig, és arra gyürkőznénk neki.

– Igen.

– Egy, kettő… – nekifohászkodtak – három! Hopp!

Murchison feljutott a felszínre. Bernard állt a nehezebb részén, a vállánál.

– Ami még hátra van, az könnyebb lesz – mondta Tom, csak hogy mondjon valamit.

Berakták a testet a kocsiba. A ponyvából még mindig csöpögött a nedvesség, Tom esőkabátjának eleje csupa kosz lett.

– El kell tüntetni ezt a mocskot – Tom hangja rekedt volt a fáradtságtól.

Már csak a legkönnyebb feladat maradt hátra. Tom néhány megfelelő méretű ágat rakott a gödörre, a szél törte le őket a fákról. Bernard időnként a villával belepiszkált a földbe. Tom azt mondta:

– Rakjuk a szerszámokat a kocsiba!

Így is tettek. Aztán Tom és Bernard is beszálltak, Tom hátramenetben az útra tolatott, de nagyon kevés kakaót adott a motornak. Azon a földúton sehol nem tudott megfordulni. Tom legnagyobb ijedelmére most meglátta, hogy Chris szobájának ablakában kigyullad a fény. Pont, amikor az útra fordult és előrefelé kezdett menni. Tom felnézett a sötét ablakra – Chris szobájának volt egy oldalablaka is ami úgy pislogott rá, mintha csak üdvözölné. Egy szót sem szólt Bernardnak. Erre nem volt utcai világítás. Tom csak abban reménykedett, hogy az autó sötétzöld színe beolvad majd a környezetébe, noha a parkolófények (teljesen fölöslegesen) be voltak kapcsolva.

– Hova megyünk? – kérdezte Bernard.

– Van egy hely nyolc kilométernyire innen. Egy híd.

Egyetlen autó sem ment az úton, de ez egy óra ötven perckor, hajnalban nem ritkaság. Tom elég gyakran járt errefelé haza a különböző partikból jövet ilyen idő tájt. Onnan tudta.

– Köszönöm. Bernard. Minden jól ment – mondta Tom.

Bernard hallgatott.

Odaértek, amit Tomi kitalált, egy Voisy nevű falu közelébe. Tom egészen mostanáig sohasem szentelt különösebb figyelmet neki. Ma éjjel viszont, amint elhagyták a helység névtábláját, át kellett menniük a községen, hogy elérjenek ahhoz a hídhoz, ami eszébe jutott. A folyó a Loing. gondolta Tom, az meg a Szajnába ömlik. Murchison azonban, a két nagy kővel, nem jut majd olyan messzire. Sötét volt, csak egy kis fény világított a híd egyik oldalán, a másik teljesen homályba veszett. Tom a másik végéhez hajtott. A zseblámpája fényénél a két követ a ponyvába rakták, és többszörösen átkötötték a kötelekkel.

– Most dobjuk bele! – mondta Tom halkan.

Bernard nyugodtan, de hatásosan mozgott látszott, hogy pontosan tudja, mit csinál. A testet – bár a kövek is rajta voltak – ketten aránylag könnyedén vitték odébb. A fából készül; korlát legfeljebb négy láb magas lehetett. Tom visszament, körbenézett. A sötét faluban mindössze két utcai lámpa világított. előtte pedig a híd a homályba hullt.

– Megkockáztathatjuk a közepéről, gondolom – mondta Tom.

Így aztán a kis híd közepére mentek. A holttestet néhány pillanatra lerakták, erőt gyűjtöttek. Lehajoltak, és együttes erőfeszítéssel emelték át a korláton.

Az ijesztően hangos csobbanás akkora, detonációszerű zajjal

járt a csendben, mint egy ágyúlövés. Felébreszthette volna a falut. Ezt követően csak a csörgedezés hallatszott. Visszamentek az autóig.

– Ne szaladjunk! – mondta Tom, talán feleslegesen. Nem is lett volna erejük hozzá.

Beültek a kocsiba, és rögtön, elindultak, egyenesen előre. Tom nem nézte, de nem is bánta, hova megy.

– Be van fejezve! – mondta Tom. – Ez az átkozott ügy már nem a mi kezünkben van.

Csodálatosan boldognak, könnyűnek és szabadnak érezte magát.

– Gondolom, nem mondtam cl neked, Bernard – kezdte vidáman, a torka sem volt ekkor száraz hogy azt mondtam a rendőröknek, Murchisont csütörtökön elvittem az Orlyra, a csomagjával együtt; ott raktam ki. Hogy lekéste a gépet, arról már nem tehetek. Ha! – Tomból olyan nevetés szakadt ki, amely csak a félelmetes pillanatok elmúltával szokott kirobbanni belőle, de csak akkor, ha egyedül maradt. - Mellesleg *Az órá-t* ellopták az Orlyn. Murchison a bőröndjével együtt vitte. El tudom képzelni, hogy ha valaki meglátja a Derwatt szignót a képen, felakasztja, és senkinek sím szól róla.

Vajon Bernard tényleg az ó oldalán áll? Nem szólt egy szót sem.

Újra esni kezdett. Tom vidámnak érezte magát. Az eső elmoshatja, e kell mosnia a kocsi nyomait a háza körüli földútról és a mostanra már üres sírgödör közeléből is.

– Ki kell szállnom – mondta Bernard, és az autó kilincsét fogta.

– Mi?

– Hánynom kell,

Amint mód nyílt rá, Tom az út szélére húzódott, és megállt. Bernard kilépett.

– Akarod, hogy melletted legyek?

– Köszönöm, nem – Bernard kicsit odébb ment jobb kéz felé, ahol egy sötétlő pad emelkedett néhány láb magasan. Föléhajolt

Tom megsajnálta Bernardot. Ó olyan jól van és boldog, mialatt a másiknak felfordult a gyomra. Bernard három-négy percig is öklendezett.

Egy autó közeledett hátulról, nem is nagyon gyorsan. Tom úgy érezte, el kellene oltania a fényeit, de azután hagyta, ügy ahogy volt. Az útkanyarulat miatt ennek a kocsinak a fénye egy másodpercre Bernard alakján futott át. Rendőrautó volt. Az isten szerelmére! Kék fénnyel! Kikerülte Tom kocsiját, és ugyanazzal a sebességgel folytatta az útját. Tom megnyugodott. Hála istennek! Kétségtelenül arra gondolhattak, hogy Bernard vizelni állt meg az országút szélén. Franciaországban ez egyáltalán nem törvényellenes, akár teljes napvilágnál sem. Bernard semmit sem szólt a kocsiról, amikor visszaszállt; és Tom sem utalt rá egy árva szóval sem.

Amikor visszaértek a házhoz, Tom nyugodtan a garázsba vitte a kocsit, azután kivette az ásót és a villát, és a falnak támasztotta. A kocsi hátulját egy ronggyal törölgette le. Bezárta a garázsajtót, de csak félig, nem akarta, hogy akkorát dördüljön. Bernard várakozott. Tom intett neki, mind a ketten kimentek. Becsukta a garázs ajtaját, finoman zárta rá a lakatot. A bejárati ajtónál levetették a cipőiket, és kézben vitték tovább. Tom észrevette, hogy Chris lámpája már akkor sem égett, amikor a ház közelébe jutottak a kocsival. Most a zseblámpája fényénél mentek fel a lépcsőn. Jelezte Bernardnak, hogy menjen a saját szobájába, mert pár perc múlva ó is ott lesz.

Kiürítette az esőkabát zsebeit, és a köpenyt a fürdőkádba dobta. Lemosta a gumicsizmáit a kád csapjánál, a csizmát a beépített szekrénybe lökte. Később lemoshatja a kabátot is, és ugyanoda zárhatja, így elkerülheti másnap reggel Madame Annette tekintetét. Pizsamában és mamuszban, nagyon csöndesen ment be Bernardhoz.

Bernard harisnyás lábbal állt, és cigarettázott. Sáros kabátja az egyik szék hátára volt téve.

– Túl sok baj már nem érheti ezt a ruhát – mondta Tom. – Bízd rám, én rendbe hozom.

Bernard nagyon lassan, de megmozdult. Levette a nadrágot, és Tom kezébe adta. Ő a nadrágot és a zakót a saját szobájába vitte. Később majd leszedheti róla a sarat, és elviheti egy gyorstisztitóba. Nem volt valami jó öltöny, de Bernardra illett. Jeff vagy Ed mesélte, hogy Bernard nem fogadta el a teljes összeget, amit a Dertvatt Kft.-ből adni akartak neki. Tom visszaút Bernard szobájába. Ez volt az első alkalom, amikor őrült a parkettának; nem recsegett.

– Hozhatok neked valami innivalót, Bernard? Nem ártana, szerintem – most már megengedhette magának, hogy odalenn meglásssa valaki, akár Madame Annette, akár Chris. Nyugodtan mondhatta, hogy Bernarddal együtt kedvük szottyant egy kis autózásra, és éppen most értek vissza.

– Nem kérek, köszönöm – mondta Bernard.

Tomot érdekelte, hogy Bernard el tud-e majd aludni, de nem mert felajánlani sem meleg kakaót, sem pedig akármilyen enyhe nyugtatót, mert félt, Bernard megint csak azt mondaná: „Köszönöm, nem.“ Tom azt suttogta:

– Sajnálom, hogy bele kellett hogy keverjelek. Holnap reggel addig alszol, ameddig akarsz. Chris elutazik.

– Rendben. – Bernard arca sápadt olajzöld színű volt. Nem nézett Tomra. Finom vonalú, vékony szája, amit ritkán húzott mosolyra, még ritkábban beszédre, csalódottnak látszott.

Úgy néz ki, mint akit elárultak, gondolta Tom.

– Majd rendbe hozom a cipődet is. – Tom felkapta őket.

A fürdőszobában – most már a saját szobája és a fürdő ajtaját egyaránt bezárta Chris esetleges felbukkanása ellen – kimosta az esőkabátját és Bernard öltönyét. Átdörgölte Bernard sivatagi bakancsát, és egy újságpapírra tette a vécé radiátora mellé. Madame Annette (bár ó készítette a reggeli kávéját, és ágyába szolgálta fel neki) nem tette be a lábát a fürdőszobája-, ba, legfeljebb egyszer egy héten, hogy beengedje a takarítónőt. Éppen ma volt esedékes egy délutáni nagytakarításra.

Végül Tom saját kezét hozta rendbe. Nem volt olyan rossz állapotban, mint ahogy érezte. Nivea krémet kent rá. Furcsa módon azt érezte, mintha az eltelt néhány órát átaludta volna, álmában vándorolt volna olyan helyekre, ahol a keze kivörösödött. Minden a világon olyan irreálissá vált.

A telefon úgy csendült meg, ahogy valami rendkívüli közleménynél szokott. Tom ugrott, hogy lecsavarja a hangerőszabályzót, mert ijesztően hangos volt.

Kevés hiányzott a hajnali háromból.

Biip... biip... brrr... dup... dup... biip.

Tengeralattjáróból jöhetnek ilyen hangok. Honnan hívhatják?

– Vous etes... ne quittez pas... Athenes vous apelle.[40] Heloise.

– Ello... Tome! Tome!

Néhány őrjítő másodpercig ez volt minden, amit Tom megértett.

– Nem tudnál hangosabban beszélni? - kérdezte franciául.

---

[40] Ön a… Ne tegye le… Athénből hívják…

Heloise elmondta neki, bár alig tudta kivenni a szavait, hogy boldogtalan és unatkozik, terriblement ennuyé[41]. Valami más (vagy) valaki? abszolút gusztustalan is.

– Ez a nőszemély, akit Noritának (vagy Lolitának?) hívnak…

– Gyere haza, édesem, annyira hiányzol nekem! - kiáltotta Tom angolul. - A pokolba az egésszel!

– Ön a... Ne tegye le... Athénből hívják...

Szörnyen unatkozik.

– Tudom, hogy mit kell tennem - ez tisztán hallatszott. – Legalább két órája próbálkozom vele, hogy elérjelek. A telefon sem működik erre.

Nem arra találták fel. Csak arra, hogy pénzt szivattyúzzon ki belőlünk. De nem mindenhol - Tom örült az asszony apró kacagásának is. Mintha egy hableány nevetne a tenger alatt.

– Szeretsz engem?

– Hát hogyne szeretnélek!

Amint jobban hallották egymást, szétszakadt a vonal... Tom biztos volt benne, nem Heloise tette le.

A telefon nem csengett többet. Reggel öt óra volt Görögországban, Tom legalábbis úgy kalkulálta. Vajon Heloise egy athéni hotelből hívta? Vagy arról a hülye jachtról? Nagyon szerette volna látni. Megszokta már, és hiányzott neki. Ez volna a szerelem? Vagy a házasság? Előbb azonban a romokat akarta eltakarítani. Heloise meglehetősen erkölcstelen volt, de ezt azért nem tudná megemészteni. És persze semmit sem tudott a Dervvatt-hamisítványok ügyéről.

---

[41] Szörnyen unatkozik.

13.

Tom szédelegve ébredt Madame Annette kopogtatására, aki a feketekávéját szervírozta.

– Jó reggelt, Monsieur Tome! Szép napunk van ma!

A nap valóban kisütött, tegnap óta fantasztikusan megváltozott az idő. Tom belekortyolt a kávéjába, hagyta, hogy fekete varázsa átjárja, azután felkelt és felöltözött.

Bekopogott Chris ajtaján. Még mindig bőven volt idő, hogy elérjék a kilenc ötvenkettes vonatot.

Chris az ágyban feküdt, hatalmas térképet terített a térdére.

– Úgy határoztam, hogy a tizenegy harminckettessel megyek – ha megfelel. Akkor néhány percet még heverészhetek az ágyban.

– Biztosan megfelel – mondta Tom. – Megkérhette volna Madame Annette-et, hogy hozza be a kávéját.

– Oh, az már túlzás – ugrott ki Chris az ágyból. – Inkább sétálnék egyet.

– Oké. Később találkozunk.

Tom lement a lépcsőn. Újra felmelegítette a kávét. Odaállt az ablakhoz, és kinézett rajta, miközben kortyolgatott. Látta, hogy Chris kinyitja a nagykaput, úgy megy ki a házból. Balra fordult, a város irányába. Valószínűleg tejeskávét fog reggelizni croissant-nal[42] egy eszpresszóban, francia szokás szerint.

Bernard persze alszik, és ez mindenkinek csak jó lehet.

Tíz óra tízkor megcsörrent a telefon. Egy angol hang szólt

---

[42] Kiflivel

bele óvatosan:

– Webster detektívfelügyelő vagyok a Londoni Városi Rendőrségtől. Mr. Ripley?

Ez lenne vajon életének vezér motívuma?

– Az beszél.

– Az Orlyról hívom. Nagyon szeretnék találkozni önnel ma délelőtt, ha lehet.

Tom szívesen mondta volna, hogy a délután jobban megfelelne, de a szokásos arcátlansága valahogy cserbenhagyta. Továbbá úgy érezte, a felügyelő még azt gondolhatná, a délelőtt folyamán még gyorsan el akar rejteni valamit.

– A délelőtt tökéletesen megfelel. Vonattal jön?

– Gondoltam, taxit fogok – mondta a hang bizonytalanul. – Nem látszik nagyon távolinak. Mennyi idő alatt érek oda autóval?

– Kábé egy óra.

– Akkor egy óra múlva látom.

Chris még biztos itt lesz akkor. Tom kitöltött egy újabb csésze kávét, és felvitte Bernardnak. Jobban szerette volna, ha Webster felügyelő előtt titokban marad Bernard ottléte, de az adott körülmények között nem tudni, mit böffenthet ki Chris… Tom úgy gondolta, a legjobb, ha nem rejti el Bernardot.

Már ébren volt, a hátán feküdt, a fejét két párna támasztotta, az ujjával az álla körül játszadozott. Bizonyára a hajnali meditációja közepén tarthatott.

– Jó reggelt Bernard. Kérsz egy kis kávét?

– Igen, köszönöm.

– Jönni fog egy ember ide egy órán belül Londonból. Veled is akar majd beszélni. Murchisonról van szó, természetesen.

– Igen – mondta Bernard.

Megvárta, míg egy-két kortyot lenyelt a kávéból.

– Nem tettem bele cukrot, nem tudom, hogyan szereted.

– Nem számít. Ez nagyszerű kávé.

– Namármost Bernard, a legjobb, ha azt mondod Murchisonról, hogy sohasem találkoztál vele, nem is láttad. Nem beszéltetek a Mandeville bárjában. Megértetted?

Tom reménykedett benne, hogy megértette.

– Igen.

– Nem is hallottál Murchisonról, még Jeff vagy Ed közvetítésével sem. Ahogy tudhatod, terólad nem gondolják, hogy nagyon közeli barátja lennél Ednek vagy Jeffnek. Ti mindannyian ismeritek egymást, de sem Jeff, sem Ed nem vették a fáradságot, hogy közöljék veled, akadt egy amerikai, aki gyanakszik rá, hogy *Az óra* nem eredeti.

– Igen – mondta Bernard. – Hát persze.

– Ezt a legkönnyebb megjegyezni, mert ez igaz. – Tom folytatta, mintha egy iskolai osztály tanulóinak magyarázna, azok meg nem nagyon figyelnének. – Te tegnap érkeztél ide, mintegy huszonnégy órával ezelőtt, miután Murchison már elindult Londonba. Persze nem láttad, meg nem is hallottál róla.

– Rendben van – bólintott Bernard. A fél könyökére támaszkodott.

– Szeretnél enni valamit? Tojást? Hozhatok egy croissant-t neked. Madame Annette lenn volt, és hozott néhányat.

– Nem, köszönöm.

Tom lement a lépcsőn.

Madame Annette jött ki a konyhából.

– Nézze csak, Monsieur Tome! – Az újság címoldalára mutatott. – Nem az az úr, aki itt járt nálunk csütörtökön? Monsieur Murcheeson. Azt írja, hogy nem találják.

A la recherche de M. Murcheeson[43] – Tom ránézett Murchison kéthasábos fényképére, ami enyhén mosolygós arccal mutatta. A kép a Le Párisién Edition Seine et Marne első oldalának bal alsó sarkában szerepelt.

– Igen, ő az – mondta, és elkezdte olvasni, ami alatta állt.

Thomas F. Murchison (52) amerikai férfinek múlt csütörtök (október 17.) óta nyoma veszett. A bőröndjét az Orly repülőtéren találták meg az indulási oldalon, de nem szállt fel a londoni gépre. Mr. Murchison, New York-i üzletember egy barátját látogatta meg Melunben. Felesége, Harriet az angol és francia rendőrség segítségével a keresésére indult.

Tom hálás volt, hogy nem említették a nevét.

Chris érkezett a bejárati ajtón át, egy csomó magazinnal a hóna alatt. Napilap azonban nem volt nála.

– Helló, Tom! Madame! Gyönyörű napunk van!

Tom üdvözölte, azután azt mondta Madame Annette-nek:

– Arra gondoltam, mostanra már megkerült. De ami azt illeti, egy angol jön ma reggel, hogy fel tegyen néhány kérdést.

– Óh, igen? Ma reggel?

– Félóra múlva, vagy valahogy így.

– Micsoda rejtély! – mondta Madame Annette.

– Miféle rejtély? – kérdezte Chris Tomtól.

– Murchison. A fényképe benn van a mai lapban.

Chris érdeklődve a fényképre nézett, és fennhangon felolvasta az alatta lévő néhány mondatot. Fordítgatta is.

– Istenem! Még mindig nem találják.

---

[43] Murchison úr nyomában

– Madame Annette – kezdte Tom –, lehet, hogy az az angol ebédre is marad. Tudna gondoskodni négyünkről?

– Persze, M'sieur Tome – kiment a konyhába.

– Milyen angol? – kérdezte Chris. – Egy másik valaki?

Chris franciatudása gyorsan fejlődik, gondolta Tom. – Hát igen, Murchison felől akar érdeklődni. De tudja, ha el akar menni a tizenegy harmincassal…

– Nem maradhatnék? Mennek vonatok közvetlenül tizenkettőt követően, meg a délután folyamán is! Kíváncsi lennék a Murchison-ügyre, hogy ugyan mit találtak ki. Természetesen nem leszek benn a nappaliban, ha egyedül akar lenni.

Tomot bosszantotta a dolog, de azért így szólt:

– Miért ne? Nem titok.

A detektívfelügyelő fél tizenegy körül érkezett meg a taxival. Tom elfelejtette elmagyarázni neki, hol találja meg a házat, de a nyomozó azt mondta, bement a postára, hogy Mr. Ripley otthona felől érdeklődjön.

– Milyen gyönyörű helyen lakik! – mondta a felügyelő vidáman. Körülbelül negyvenöt éves lehetett, vasalt ruhát hordott. Fekete, vékony szálú haja s egy kis pocakja volt, fekete keretes szemüveget viselt, azon keresztül nézelődött figyelmesen.

– Régóta lakik itt?

– Három éve – válaszolta Tom. – Foglaljon helyet! – Tom nyitott ajtót, mert Madame Annette nem látta meg a taxit, amikor megérkezett. A felügyelő kabátját is elvette.

A vendég csinos, nem túl vastag táskát hozott, amiben el lehet tenni egy öltönyt is. Úgy rakta a kerevetre, mintha sohasem akarna megválni tőle.

– Hát akkor a legfontosabbal kezdjük. Mikor látta utoljára Mr. Murchisont?

Tom egy egyenes székre ült.

– Múlt csütörtökön. Úgy fél négy felé, délután. Kivittem az Orlyra. Londonba indult.

– Tudom. – Webster résnyire nyitotta a fekete táskáját, és egy jegyzetfüzetet vett elő belőle, majd előhúzott egy tollat is a zsebéből. Néhány másodpercig jegyzetelt.

– Jó hangulatban volt? – kérdezte mosolyogva. A kabátzsebéből cigarettát szedett elő, és sietve rágyújtott.

– Igen. – Tom éppen azon volt, hogy elmondja, kapott tőle egy Margaux-t is ajándékba, de nem akarta felhívni a figyelmet a pincére.

– És ott volt vele az a kép is, *Az óra,* gondolom.

– Igen. Barna csomagolópapírban.

– Feltehetőleg az Orlyn lopták el. Hát igen. Ez volt az, amit Mr. Murchison hamisítványnak vélt?

– Először. Akkor még azt mondta, gyanakszik.

– Milyen jól ismeri Mr. Murchisont? És milyen régóta?

Tom magyarázkodott.

– Úgy emlékszem, abban a galériában, ahol Derwatt megjelent, hátul lehetett az irodában. De erről csak hallottam. Látni aznap este, a hotel bárjában láttam. Ott beszéltem vele. Meg akartam kérdezni tőle, milyen Derwatt.

– Értem. És aztán?

– Iszogattunk, és egy idő után Murchison megosztotta velem meggyőződését, miszerint jó néhány Derwatt-képet hamisítottak. Én erre elmeséltem neki, hogy nekem is van pár Derwatt-képem itthon, Franciaországban. Megkérdeztem, nem jönne-e el, hogy megnézze őket. Így azután szerda délután

átröpültünk, és itt töltötte az éjszakát.

A detektívfelügyelő jegyzetelt.

- Ön kifejezetten a Derwatt-kiállításra ment Londonba?

– Óh, dehogy. – Tom kissé elmosolyodott. – Két ok miatt is mentem. Részben valóban a Derwatt-kiállításért, másrészt pedig a feleségemnek novemberben lesz a születésnapja, ő meg szereti az angol holmikat. Kardigánt meg nadrágot a Carnaby streetről. Vettem is valamit a Burlington Arcade-on – Tom felnézett az emeletre, eszébe villant, hogy felmegy és lehozza azt az arany majmos tűt, de visszafogta magát. – Nem vásároltam Derwattot ekkor, bár gondolkodtam rajta, hogy megveszem *A fürdőkád*-at. Az egyetlen olyan kép volt, amit nem adtak el.

– Öööö… sugalmazta-e ön Murchisonnak a saját festményeivel kapcsolatban, hogy esetleg ezek is hamisítványok lennének?

Tom habozott.

– Elismerem, hogy kíváncsi lettem. De sohasem kételkedtem az én képeimben. És miután megtekintette őket, Mr. Murchison is úgy gondolta, valódiak.

Tom igazán nem akart belemélyedni Murchison színelméletébe. És Webster felügyelőt sem érdekelték komolyabban Tom Derwatt képei, még annyira sem, hogy megfordítsa a fejét, és néhány pillanatig A *vörös székek*-re nézzen. Az *Ember a széken* vele szemben függött.

– Nem az én stílusom, attól tartok. Modern festmény. Egyedül él, Mr. Ripley? Ön és a felesége?

– Igen, nem számítva a házvezetőnőnket, Madame Annette-et. A feleségem most éppen Görögországban van.

– Szeretnék beszélni vele – mondta a felügyelő még mindig mosolyogva.

Tom elindult a konyha felé, hogy előkerítse Madame Annette-et, de Chris éppen szembejött vele a lépcsőn.

– Ah, Chris, ez Webster detektívfelügyelő Londonból. Vendégem, Christopher Greenleaf.

– Üdvözlöm – mondta Chris, és kezet nyújtott. Csodálkozó arccal vette szemügyre a londoni rendőrség képviselőjét.

– Van szerencsém – mondta kedvesen Webster, mialatt előrehajolt, hogy megrázza Chris kezét. – Greenleaf. Richard Greenleaf. A barátja volt, nemde, Mr. Ripley?

– Igen. És Chris az unokaöccse – Websternek nemrégiben kellett kikeresnie, gondolta Tom. Mélyen beáshatta magát a Tom Ripley-dossziéba, hiszen nehéz bárkiről feltételezni, hogy Dickie nevére ilyen jól emlékezzen. Hat éve már! – Szólok Madame Annette-nek, ha megbocsátanak.

Madame Annette éppen valamit hámozott. Tom megkérte, jöjjön le, hogy a londoni úrral találkozhasson.

– Feltehetőleg beszél franciául.

Amikor Tom visszament a nappaliba, Bernard lefelé tartott a lépcsőn. Tom nadrágját viselte, és egy kardigánt ing nélkül. Tom bemutatta Websternek.

– Mr. Tufts, festő. Londonból.

– Óh – mondta Webster. – Találkozott Mr. Murchisonnal, mialatt itt volt?

– Nem – mondta Bernard, és az egyik sárgával kárpitozott székre telepedett. – Csak tegnap érkeztem.

Madame Annette jött be.

Webster detektívfelügyelő felállt, mosolygott, és azt mondta:

– Enchanté, madame – tökéletes franciasággal folytatta, bár jellegzetes angol kiejtéssel beszélt. – Én azért vagyok itt, hogy Thomas Murchison úr ügyében nyomozzak. Eltűnt.

– Ah, igen! Ma reggel olvastam róla a lapokban – mondta Madame Annette. – Nem találták meg?

– Nem, madame – egy újabb mosoly, mintha valamilyen szórakoztatóbb témára lehetne áttérni. – Az a benyomásunk, hogy ön és Mr. Ripley voltak az utolsók, akik látták őt. Vagy ön is itt volt, Mr. Greenleaf? – kérdezte Christ angolul.

Chris hebegett valamit, de vitathatatlanul komolyan válaszolt.

– Nem. Sohasem találkoztam Mr. Murchisonnal…

– Milyen idő tájt hagyta el Mr. Murchison a házat csütörtökön, emlékszik rá, Madame Annette?

– Talán. Éppen az étkezés után volt. Egy kicsit korábban készítettem el az ebédet aznap. Mondjuk, úgy fél három lehetett.

Tom hallgatott. Madame Annette pontosan emlékezett.

A felügyelő Tomhoz fordult.

– Említette, hogy Párizsban barátai lennének? Bocsásson meg, asszonyom, de nem tudok tovább franciául beszélni.

A beszélgetés azonban két nyelven folyt tovább, néha Tom, néha meg Webster fordítgatott Madame Annette számára, mert Webster kíváncsi volt, mit szól az egészhez, ha ugyan volt mit mondania.

Murchison senkit sem említett Párizsban, és Tom is azt mondta, nem hiszi, hogy bárkivel találkozott volna a repülőtéren.

– Látják, Mr. Murchison és a festmény eltűnése valószínűleg összefügg – mondta Webster felügyelő. (Tom elmondta Madame Annette-nek, hogy azt a festményt, ami Mr. Murchisonnál volt, ellopták az Orlyn. Madame Annette szerencsére emlékezett rá, hogy a kép az úr bőröndjére támasztva állt a hallban még indulás előtt. A madame csak egy gyors pillantással mérte fel,

Tom szerint nagy szerencséjére. Webster arra is gondolhatott volna, hogy ő semmisítette meg.) – A Derwatt Corporation, azt hiszem, nevezhetem így, elég nagy vállalkozás. Derwatt mint festő van benne, azután ott vannak a barátai, Constant és Banbury, akiknek a birtokában van a Buckmaster Galéria. Persze ez a tulajdonjog csak kiegészítés az alaptevékenységük, a fotó és az újságírás mellé, de a Derwatt Művészeti Termék Társaság és a perugiai Derwatt Művészeti Iskola is hozzájuk tartozik. Ha mármost mindez hamis, az már valami. – Bernardhoz fordult. – Gondolom, ön ismeri Mr. Constantot és Mr. Banburyt, Mr. Tufts?

Tom újra érezte azt a bénító félelmet. Webster nagyon mélyre áshatott. Ed Bunbury éveken keresztül még csak meg sem említette cikkeiben Bernard nevét – pedig Derwatt barátainak régi köréhez tartozott.

– Igen, ismerem őket – mondta Bernard félig kábulatban, de nyugodtan.

– Beszélt ön Derwatt-tal Londonban? – kérdezte Tom a felügyelőtől.

– Nem lehet megtalálni – mondta Webster felügyelő, és előrehajolt. – Nem én próbáltam előkeríteni, hanem Mr. Murchison eltűnése után az egyik kollégám. Ami még furcsább – ekkor Madame Annette kedvéért áttért a franciára – hogy semmi nyoma sincs annak, hogy Derwatt akár Mexikóból, akár máshonnan lépett volna be Angliába. Nemcsak az elmúlt napokban, hanem évekre visszamenőleg sem. Valójában az egyetlen nyom, amit a Kivándorlási Hivatal őriz, mindössze annyi, hogy Derwatt hat évvel ezelőtt Görögország irányába hagyta el az országot. Ahogy talán tudja is, azt hisszük, megfulladhatott, vagy öngyilkosságot követhetett el valahol Görögországban.

Bernard előrehajolt ültében, alkarjával a térdére támaszkodott. Vajon megfelel-e a kihívásnak, vagy köpni fog?

– Igen, hallottam róla – mondta Tom Madame Annette-nek.

– Mi beszéltünk róla, mármint Derwattról, a festőről, és arról, hogy esetleg öngyilkos lehetett.

– Így van, asszonyom – szólt Webster udvariasan. – Most bocsásson meg nekünk egy pillanatra. Minden fontos dolgot el fogok mondani franciául is – aztán Tom felé fordult. – Ez tehát annyit jelent, hogy Derwatt úgy jött és ment Angliába és Angliából, mint a vörös Pimpernel, vagy mint egy szellem – felnevetett. – De ön, Mr. Tufts, ismerte Derwattot a régi szép napokban, úgy hallottam. Látta Londonban?

– Nem, nem láttam.

– Viszont a kiállításán ott volt – Webster mosolya mintha Bernard borongásának mániákus ellentéte lett volna.

– Nem. Később is elmehetek. Nagyon felizgat, bármi történik is Derwatt-tal.

Webster rögtön más tekintettel nézett Bernardra.

– Miért?

– Odavagyok érte. Tudom, nem szereti a nyilvánosságot. Arra gondoltam, hogy majd, amikor túl leszünk minden cécón, még meglátogathatom. Mielőtt visszamegy Mexikóba.

Webster nevetett, és ráütött a combjára.

– Nahát, ha akárhol megtalálja, mondja meg neki, hogy szeretnék szót váltani vele a lehetséges hamisításokról. Mr. Banburyvel és Mr. Constanttal már beszéltem. Ők látták *Az órá*-t, és azt mondták, hogy valódi. De természetesen könnyen nyilatkozhattak így – tette hozzá Tomra mosolyogva –, hiszen el akarták adni. Közölték azt is, hogy Derwatt a sajátjának ismerte el. De ebben a tekintetben – most – én csak Mr. Constant vagy

Mr. Banbury szavában bízhatom, hiszen nem tudom sem Derwattot, sem Murchisont megtalálni. Érdekes volna, ha Derwatt megtagadná, vagy legalább kételkedne benne, és… Hát bizony, nem írhatok le rejtélyeket, még képzeletben sem! – Webster szívből nevetett a szája sarkából, és a kerevetre vetette magát. A nevetés másokra is átragadt, rokonszenves volt, bár kicsit túl nagy és romlott fogak közül bugyborékolt elő.

Tom tudta, hogy Webster mit akar mondani: a Buckmaster Galéria emberei képesek arra, hogy valahol elzárva tartsák Derwattot, és akár el is tegyék láb alól. Murchisont is el tudják hallgattatni. Tom azt mondta:

– De Mr. Murchison szólt nekem Derwatt-tal folytatott beszélgetéséről. Azt mondta, Derwatt elismerte a képeit. Ami izgatta Mr. Murchisont, az volt, hátha Derwatt megfeledkezett a festményeiről. Vagy én mondom, hogy nem ő festette. Derwatt azonban láthatólag emlékezett rájuk – most Tomon volt a nevetés sora.

Webster detektívfelügyelő Tomra nézett és kacsintott, majd elhallgatott – Tom érzései szerint udvariasságból. Mintha csak ezt mondaná: „Most meg az ön szavában kell megbíznom, az is elég.” Webster végül így szólt:

– Majdnem biztos vagyok benne, hogy valaki úgy érezte, érdemes megszabadulni Thomas Murchisontól. Mi másra is gondolhatnék? – udvariasan franciára fordította a szavait Madame Annette számára.

Madame Annette azt mondta: „Tiens![44]” – és Tom anélkül, hogy rápillantott volna, érezte a hangjában a rémületet.

Tomot boldoggá tette, hogy Webster nem ismerte Jeffet és Edét, vagy legalábbis nagyon felületes kapcsolatban állt velük.

---

[44] Nahát

Furcsa volt, hogy nem kérdezett egyenesen rá, ő ismeri-e őket, gondolta Tom. Vagy esetleg Ed és Jeff már elmondták, hogy éppen csak, de ismerik, mert két képet is vásárolt tőlük?

– Madame Annette, kaphatnánk egy kávét? Megkínálhatom kávéval vagy egy itallal, felügyelő úr?

– Láttam a zsúrkocsin egy kis Dubonnet-t. Szívesen innék belőle egy kevés jéggel és citromhéjjal, ha nem okoz sok fáradságot.

Tom továbbította Madame Annette-nek a kérést.

Senki sem akart kávét. Chris a veranda üvegajtaja előtt egy szék hátára támaszkodott, és egyáltalán semmit nem kívánt. Úgy látszott, hogy a történet teljesen magával ragadta.

– Pontosan minek alapján gondolta Mr. Murchison – kérdezte Webster – hogy ez a kép hamis?

Tom elgondolkodva sóhajtott. A kérdést hozzá intézték.

– A kép szelleméről beszélt. Meg az ecsetkezelésről is. De csak homályosan.

– Én meg egészen biztos vagyok benne – mondta Bernard hogy Derwatt sohasem fogadott volna el semmilyen hamisítványt a saját munkájának. Ez nem is kérdés. Ha *Az óra*-t hamisítványnak tartotta volna, ő lett volna az első, aki megmondja. Rögtön a rendőrséghez fordult volna, gondolom.

– Vagy a Buckmaster embereihez – szólt közbe a felügyelő.

– Persze – mondta Bernard szilárdan. Hirtelen felállt.

– Megbocsátanak egy pillanatra? – felfelé indult a lépcső felé.

Madame Annette felszolgálta Webster italát.

Bernard egy vastag, barna, elrongyolt notesszel jött le, amiben valamit keresgélt, miközben átment a szobán.

– Ha akar valamit tudni Derwattról, én kimásoltam néhány gondolatát a naplójából. A füzet Londonban maradt az egyik

bőröndjében, amikor Görögországba indult. Én kaptam kölcsön a koffert egy időre. A napló főleg a festéséről szólt, azokról a nehézségekről, amikkel nap mint nap találkozott, de van benne egy bekezdés… Igen, itt van. Hét éve már, hogy leírta. Ez valódi Derwatt. Felolvashatom?

– Igen, kérném rá – mondta Webster.

Bernard olvasni kezdte:

– „Nincsen mélyebb depresszió egy művész számára annál, mint amit Énjének visszatérése okozhat." Az Én szót nagybetűvel írta. „Az én nem más, mint egy szemérmes, de önhitt, egocentrikus, viszont öntudatos nagyító, amin sohasem szabad áttekinteni. A pillantás az örvény közepére sodor (és ez maga a borzalom), hiszen a festés és a semmittevés (aminek sohasem volna szabad bekövetkeznie) között kerül sor rá."

– Bernard egy kicsit elnevette magát. – „Ez a depresszió a szerencsétlenség mellett olyan fölösleges kérdésekben nyilvánul meg, hogy: mi is ez az egész? És annak megállapításában, mennyire tévedtem! És egy még rosszabb felfedezésben, amit már régen meg kellett volna tennem: nem függhetek olyan emberektől, akikről feltételeztem, hogy kedvelnek engem, amikor szükségem volt rájuk. Ha minden jól megy, nem kellenek. Nem szabad gyönge pillanatokban mutatkozni. Lehet, hogy egyszer valamikor még szememre hányják, lehet, hogy el kell égetni az egészet, mint egy mankót a felgyógyulás után. A sötét éjszakák emléke csak bennem élhet…" A következő bekezdés így szól – mondta Bernard tisztelettel -: „Vajon azok, akik valóban szót értenek egymással, akik nem félnek a megtorlástól, a legjobb házastársak? Hova tűnt a kedvesség és a megbocsátás a világból? Leginkább azoknak a gyermekeknek az arcán találkozom velük, akik velem szemben hatalmas, ártatlan

szemeket meresztenek a világra, és nem ítélkeznek semmiről. A barátok pedig? Amikor az ellenséggel, a Halállal birkózunk, az öngyilkosság lehetőségét latolgatva hívogatja őket az ember. És ekkor, egytől egyig, mindannyian el vannak foglalva, nincsenek otthon, nem érnek rá ma este, mert valami halaszthatatlan dolguk akadt. A telefonjuk sem válaszol. Az ember pedig túl büszke hozzá, hogy megtörjön, és azt mondja: «Nekem látnom kell téged ma este.» Ez egyben az utolsó kísérlete arra, hogy kapcsolatba kerüljön valakivel. Milyen szánalmas, mennyire emberi, milyen nemes és hogy hasonlít Istenre a kommunikáció! Az öngyilkosság bizonyítja csak varázsos erejét." Bernard bezárta a noteszt.

– Persze nagyon fiatalon írta ezeket a sorokat. Még nem volt harmincéves.

– Igen megható – mondta a felügyelő. – Mit mondott, mikor írta mindezt?

– Hét évvel ezelőtt. Novemberben – válaszolt Bernard. _ Októberben Londonban öngyilkosságot kísérelt meg. Akkor írta, amikor felgyógyult. Nem volt nagy roham. Altató.

Tom akaratlanul is felfigyelt. Nem hallott arról, hogy Derwatt öngyilkossággal próbálkozott.

– Talán túl érzelgősnek találja – mondta Bernard a felügyelőnek. – De a naplót nem arra szánta, hogy bárki elolvassa. A Buckmaster Galériában van a többi. Bár Derwatt nem kérte rá őket.

Bernard hebegni kezdett, szerencsétlenül nézett ki, talán azért, mert nagyon vigyázott, hogy hitelesen hazudjon.

– Öngyilkos típus volt tehát? – kérdezte Webster.

– Óh, dehogy! Hullámzó kedélyű ember volt. De teljesen normális, festő létére, gondolom. Amikor ezt írta, nagyon le volt

törve. Egy murális megbízása esett kútba, pedig már majdnem befejezte. A zsűri dobta vissza a munkáját, mert néhány mezítelen alak szerepelt rajta. Valamilyen postahivatal számára készült valahol – Bernard úgy nevetett, mintha az egésznek semmi jelentősége nem lett volna már.

Milyen furcsa: Webster arca komoly és elgondolkodó maradt.

– Azért olvastam fel magának, hogy megmutassam, Derwatt milyen becsületes – folytatta Bernard rettenthetetlenül. – Becstelen ember nem írna ilyesmit, vagy bármit, ami ebben a könyvben a festészetről, de akár egyszerűen az életről fel van jegyezve – Bernard az ujjával ütögette a noteszt. – Én is azok közé tartozom, akik túlontúl el voltak foglalva ahhoz, hogy meglátogassák, amikor szüksége volt rá. Nem is gondoltam akkor, hogy ilyen rossz hangulatban van, tudja. Még pénzszűkében is lehetett, de túlságosan büszke volt, hogy kérjen bármit is. Egy ilyen ember nem szokott lopni, sem elkövetni, akarom mondani belemenni, bármilyen hamisításba.

Tom arra gondolt, hogy Webster felügyelő az alkalomhoz illő ünnepélyességgel közli, hogy „értem”, de csak ült összeszorított térddel, és gondolataiba merült.

– Azt hiszem, hogy amit felolvasott, nagyszerű! – törte meg Chris a hosszú hallgatást. Amikor erre sem szólt senki semmit, lehorgasztotta a fejét, majd újra felemelte, mint aki meg akarja védeni az álláspontját.

– Újabb bekezdés? – kérdezte Webster. – Engem nagyon érdekel, amit olvasott, de…

– Egy-kettő akad – mondta Bernard, és lapozgatta a noteszt. – De az is hatéves. Például ez: „Az örök hiány az egyetlen, ami képes megszüntetni az alkotástól való félelmünket.” Derwatt

mindig is tisztelte a saját tehetségét. Nagyon nehéz nekem ezt szavakba önteni.

– Azt hiszem, értem – nyugtázta Webster.

Tom megérezte Bernard komoly, majdhogynem személyes csalódását. Madame Annette-re nézett, aki ott állt az íves ajtó és a kerevet között félúton.

– Beszélt ön Derwatt-tal akár telefonon is Londonban? – kérdezte Webster Bernardot.

– Nem – mondta Bernard.

– Vagy Banburyvel, esetleg Constanttal, mialatt Derwatt ott volt?

– Nem. Nem gyakran fordulok elő náluk.

Tom arra gondolt, senki sem gyaníthatja, hogy Bernard hazudik. Maga volt a megbízhatóság.

– Azért jó viszonyban van velük? – Webster megcsóválta a fejét (kicsit inkább dicsérő mozdulatnak látszott a kérdéshez képest). – Úgy értsem, ön már évekkel azelőtt, hogy Derwatt Londonban élt, ismerte őket?

– Óh, igen. Miért is ne? Csakhogy én nem túl gyakran jártam Londonban.

- Tud róla, hogy Derwattnak lettek volna barátai? – folytatja Bernard faggatását Webster meglehetősen halk hangon. _ Olyanok, akik helikopteren vagy csónakon be- és kicsempészték volna Anglia határán keresztül, mint egy sziámi macskát vagy egy pakisztánit?

– Nem tudom. Egyetlen ilyen valakiről sem tudok.

– Másik kérdés: ön bizonyára írt Derwattnak Mexikóba, amikor megtudta, hogy életben van?

– Nem, nem írtam. – Bernard nyelt egyet, és szokatlanul nagy ádámcsutkája úgy meglátszott, mintha bajban lenne.

– Ahogy mondtam már, nagyon kevés kapcsolatban voltam velük, Jeff-fel és Eddel, a Buckmasterekkel. Ők meg nem tudták Derwatt falujáról, hogy hol lehet, hiszen a festményeket Veracruzból küldték, hajóval. Gondoltam, Derwatt is írhatna nekem, ha akarna. És mivel nem tett ilyesmit, én sem tettem olyat. Úgy éreztem…

– Igen? Úgy érezte?

– Úgy éreztem, hogy Derwattnak elege lett mindenből. Lelkileg. Talán a görögöknél, talán még Görögország előtt. Azt hiszem, ez változtatta meg, sőt el is keseríthette annyira, hogy így érezzen a régi barátai iránt, ha nem akart kommunikálni még velem sem. Így látta és így tette a dolgait.

Tom sírni szeretett volna, Bernard olyan fájdalmasan igyekezett. Úgy kínlódott, mint valaki, aki színpadon színészkedni kényszerül, pedig nem színész, és a fellépés minden percét gyűlöli.

Webster felügyelő Tomra nézett, azután Bernardra vetett egy pillantást.

– Azt hiszem, Derwatt tényleg teljesen torkig volt mindennel – mondta nagyon hirtelen Bernard. – Elege lett mindenkiből, amikor Mexikóba indult. Ha egyszer el akart tűnni, én aztán nem fogom megakadályozni ebben. Elmehetnék Mexikóba, és kereshetném akár örökké, akkor sem találnám meg, úgy hiszem.

Tom majdnem elhitte ezeket a szavakat, amiket hallott. El kell hinnie, mondogatta magának. Így aztán hinni is kezdte. Odament a zsúrkocsihoz, hogy feltöltse Dubonnet-val Webster poharát.

– Értem. És most, amikor Derwatt feltehetőleg újra elment Mexikóba, vagy talán el is jött onnan, most nem tudja a címét, ahova írhat neki? – kérdezte Webster.

– Biztos, hogy nem. Csak annyit tudok, hogy fest, és feltehetőleg boldog.

– És a Buckmaster Galéria? Ők sem tudják majd, hol keressék?

Bernard újra megrázta a fejét.

– Amennyire én tudom, nem.

– De hova küldik a pénzt, amit keresett?

– Azt hiszem, egy Mexikó City-ben lévő bankba, azzal, hogy továbbítsák Derwattnak.

Nagyon köszönöm ezeket a sima válaszokat, gondolta Tom, amint lehajolt, hogy kitöltse a Dubonnet-t. Jégért ment ki a szobából, és a zsúrkocsin hozta be a vödröt.

– Nálunk marad ebédre, felügyelő úr? Már megmondtam a házvezetőnőmnek, hogy szívesen látnám.

Madame Annette kisiklott a konyhába.

– Nem, nem, köszönöm szépen – mosolygott Webster felügyelő. – Ebédmeghívásom van Melunbe, a rendőrségen. Csak a szabadidejükben tudok velük beszélgetni, gondolom. Ez nagyon is francia dolog, nem igaz? Háromnegyed egyre ott kell lennem, úgyhogy most rögtön hívok is egy taxit.

Tom felhívta a meluni vállalatot a kocsiért.

– Körülnéznék egy kicsit a birtokán – mondta a felügyelő. – Gyönyörűnek látszik.

Ettől kicsit megváltozhat a hangulat, gondolta Tom, mintha valaki azért akarna egy pillantást vetni a rózsákra, hogy a teázás unalmas csevegésétől meneküljön, bár Tom szerint most nem erről van szó.

Chris is követheti őket, ha már annyira elbűvölte a brit rendőrség, de Tom tagadólag intett felé, és a felügyelő társaságában egyedül távozott. Lementek a kőlépcsőn, azon,

amin tegnap, az esőáztatta Bernard nyomában majdnem leesett. Félig előbújt a nap, a fű majdnem száraz volt. A felügyelő kezét kitérdelt nadrágjába törölte. Webster biztosan nem gyanúsítja semmilyen rossz cselekedettel, gondolta Tom, de azt is érezte, hogy az egész nem teljesen világos. Kizökkent az idő, ó kárhozat! Furcsa, hogy ezen a reggelen éppen Shakespeare járt a fejében.

– Almafák. Meg körte. Magának csodálatos lehet itt az élete. Van valami foglalkozása, Mr. Ripley?

A kérdés olyan keményen hangzott, mintha egy bevándorlási hivatalnok tette volna fel. Tom azonban már hozzászokott.

– Kertészkedek, festek és tanulok. Azt, amihez kedvem van. Hivatalos elfoglaltságom persze olyan értelemben nincsen, hogy naponta vagy hetente Párizsba kellene mennem. Néha azért belátogatok. – Tom felvett egy követ, amit a fűben talált, és megcélzott vele egy fatörzset. A kő csattanva találta el a célját, ekkor éles fájdalmat érzett megrándult bokájában.

– És az erdő. Az is az öné?

– Nem. Amennyire tudom, közhasználatban van. Vagyis állami. Néha-néha szerzek onnan tűzifát úgy, hogy a letört ágakat összegyűjtöm. Akar sétálni egy kicsit? – Tom az ösvényre mutatott.

Webster felügyelő öt-hat lépést tett a csapás irányában, de miután lenézett rá, visszafordult. – Nem, most nem, köszönöm. Jobb, ha megkeresem a taximat.

A taxi már ott állt az ajtó előtt, amikor visszaértek.

Tom elköszönt a felügyelőtől, és Chris is elbúcsúzott. Tom

még Bon appétit-t[45] is kívánt neki.

– Csodálatos! – mondta Chris. – Megmutatta azt a sírdombot az erdőben? Nem néztem ki az ablakon, azt hiszem, nem lett volna udvarias.

Tom mosolygott.

– Hát nem.

– Már azon voltam, hogy megemlítem, de aztán úgy döntöttem, hülyeség lenne. Hamis nyomra vezetne – nevetett Chris. Még a fogai is Dickie-éi voltak, hegyes szemfoga mögött elég keskeny sorban sorakoztak a többiek.

– El tudja képzelni, hogy a felügyelő kiássa Murchison miatt? – pukkadt ki Chris.

Tom is nevetett.

– Hát igen, ha én Orlyban tettem ki, hogy jött vissza?

– Ki ölhette meg? – kérdezte Chris.

– Nem hinném, hogy halott – mondta Tom.

– Elrabolták?

– Nem tudom. Talán. Azzal a festménnyel sem tudok mihez kezdeni. Hol van Bernard?

– Felment.

Tom felsétált hozzá az emeletre. Bernard ajtaja most zárva volt. Tom kopogtatott, és valami morgás hangzott fel válaszul.

Bernard az ágya szélén üldögélt, a keze összefonva. Megvertnek és holtfáradtnak látszott.

Tom olyan vidáman szólt hozzá, ahogy csak tudott, vagy amennyire mert.

– Jól ment a dolog, Bernard. Tout va bien.[46]

– Megbuktam – mondta Bernard, és szörnyű szemet

---

[45] Jó étvágyat

[46] Minden rendben ment.

meresztett.

– Mi a csodáról beszélsz? Nagyszerű voltál!

– Lebuktam. Ezért kérdezgetett Derwattról. Hogy hogyan lehet Mexikóban megtalálni? Derwatt hibázott, és én se voltam különb.

14.

Egyike volt a legrosszabb lunchöknek, amelyet Tom valaha is végigült. Még akkor is, ha azzal az étkezéssel hasonlítjuk össze, amit Heloise szüleivel költött el azt követően, hogy a lány közölte velük, előzőleg összeházasodtak. De ez legalább nem tartott olyan sokáig. Bernard olyan reménytelen állapotban ült ott, mint egy színész, ha előadás után teljesen lerohadtnak érzi magát. Tom legalábbis úgy gondolta. Semmiféle vigasztaló szó nem segített rajta. Bernard olyan kimerültségtől szenvedett – Tom jól tudta –, amely a színészeket fogja el, ha minden erejüket kiadták.

– Tudja, a múlt éjjel – mondta Chris, miközben az utolsó pohár tejével végzett, amit a borral párhuzamosan ivott – egy autót láttam kihátrálni az erdei ösvényről. Úgy egy óra körül lehetett. Viszont nem hinném, hogy fontos. A kocsi minimális fénnyel hátrált, mintha valaki nagyon nem akarta volna, hogy látszódjon.

Tom annyit mondott:

– Valószínűleg szerelmesek voltak.

Nagyon félt tőle, hogy Bernard valahogy reagálni fog az egészre. De hogyan? Lehet, hogy nem is hallotta.

Bernard bocsánatot kért, és felállt.

– Istenem, milyen izgatott – mondta Chris, amikor Bernard hallótávolságon kívül került. – Rögtön el is indulok. Remélem nem maradtam túl sokáig.

Tom meg akarta nézni a délutáni vonatokat, de Chrisnek

más ötlete támadt. Autóstoppal akart Párizsba menni. Nem lehetett lebeszélni róla. Meg volt róla győződve, hogy nagy kaland lesz. Tom tudomása szerint indul egy vonat öt óra előtt valamivel, ha nem sikerülne. Chris a bőröndjeivel együtt jött le az emeletről. Bement a konyhába is, hogy elbúcsúzzon Madame Annette-től,

Azután kimentek a garázsba.

– Elbúcsúzna a nevemben Bernardtól is? Az ajtaja csukva volt. Az az érzésem, hogy nem akarta, hogy zavarják, de azt sem szeretném, hogy udvariatlannak tartson.

Tom biztosította, hogy mindent elintéz Bernarddal. Az Alfa Rómeóba ültek.

– Tényleg akárhol kitehet a kocsiból – mondta Chris.

Tom úgy gondolta, hogy a fontainebleau-i emlékműnél lesz a legjobb, ahol a párizsi autópálya kezdődik. Chris teljesen olyannak látszott, mint ami volt is, magas, amerikai fiú vakación. Nyilván könnyen kap majd autóstoppot Párizsba.

– Hívjam fel egy pár nap múlva? – kérdezte Chris. – Érdekel, hogy mi lesz. Persze a lapokat is átnézem majd.

– Jól van – mondta Tom. – De majd telefonálok én. Hotel Louisiane, rue de Seine, ugye?

– Igen. El nem tudom mondani önnek, milyen csodálatos élmény volt nekem! Látni belülről egy francia házat!

Hát azt bizony megtehette, bár jobb erről nem felvilágosítani, gondolta Tom. Hazafelé menet gyorsabban hajtott a szokásosnál. Izgatott lett, bár nem tudta pontosan, min is kellene aggódnia. Úgy érezte, megszűnt a kapcsolat Jeff és Ed meg őközte, de nem lett volna bölcs dolog helyreállítani az összeköttetést. Az is eszébe jutott, meg kell próbálnia rábeszélni Bernardot, maradjon még. Ez sem könnyű. De ha visszamegy Londonba, ez annyit

jelent, hogy a Derwatt-kiállítás borzalma megint csak kiül Bernard arcára, amikor az utcán a poszteredet látja, vagy Jeff-fel és Eddel találkozik, akik maguk is riadtak és kibillentek az egyensúlyukból. Bevitte a kocsit a garázsba, és egyenesen Bernard szobájába sietett. Bekopogott.

Nem volt válasz.

Tom kinyitotta az ajtót. Az ágy rendbe volt téve, ugyanúgy, mint reggel, amikor még Bernard üldögélt rajta, most Tom látta is az ágynemű gyűrődésein, hogy hol. De minden egyéb tárgyának nyoma veszett, a táskáját éppúgy nem lehetett megtalálni, mint a vasalatlan nadrágját, amit Tom a faliszekrénybe rakott. Tom egy gyors pillantást vetett a saját szobájába is; Bernard ott sem volt. Sehol egy levél. Madame Clusot porszívózott a szobájában, Tom Bon jour madame-mal[47] köszönt is neki.

Lement a lépcsőn.

– Madame Annette!

A hölgy most nem a konyhában, hanem a hálószobájában volt. Tom bekopogtatott, és amikor hallotta a hangját, kinyitotta az ajtót. Madame Annette az ágyon feküdt egy drapp kötött takaró alatt, és a Marie Claire[48]-t olvasta.

– Ne zavartassa magát, asszonyom! – mondta Tom. – Csak aziránt érdeklődöm, hol van Monsieur Bernard?

– Nincs a szobájában? Talán kiment sétálni.

Tom nem akarta közölni a madame-mal, hogy összeszedte minden holmiját, úgy távozott.

– Mondott önnek valamit?

---

[47] Jó napot, asszonyom

[48] Francia női magazin

– No, m'sieur[49].

– Nos – Tom nagy nehezen elmosolyodott nem kell izgulni miatta. Volt valamilyen telefon?

– No, m'sieur. Ma este hány vacsoravendégre számíthatunk?

– Kettőre. Köszönöm, Madame Annette – mondta Tom, mert arra gondolt, Bernard még visszajöhet. Kiment és bezárta az ajtót.

Istenem, gondolta, egy Goethe-versbe kellene mélyedni, hogy megnyugodjon. De Abschied[50] vagy micsoda volt a címe. Német szilárdság, Goethe-i felsőbbrendűség, és talán zsenialitás. Erre volt most szüksége. Levette a polcról a Goethes Gedichte[51] kötetet, és mintha a sors vagy a tudatalattija intézte volna, a Der Abschied-nél nyílt ki a kötet. Tom majdnem kívülről tudta, idézni azonban sohasem merte, mert félt, hogy nem tökéletes a kiejtése. Már az első sorai is felizgatták.

Lass mein Aug' den Abschied sagen
Den mein Mund nicht nehmen kannl
Hadd búcsúzzon tőled a szemem, a szám nem képes rá.
Sclnuer, wie schiver ist er zu tragen!
Und ich bin – [52]

Megakadt, mert ajtócsapódás hallatszott. Valaki érkezett. Bernard jött vissza, taxival, gondolta Tom.

De nem. Heloise volt az.

Hajadonfőtt volt, hosszú szőke haja lengett a szélben. A táskájában kotorászott.

---

[49] Nem, uram
[50] A búcsú
[51] Goethe költeményei
[52] Nagyon nehéz elviselni… Én meg…

Tom odarohant az ajtóhoz, és feltépte.

– Heloise!

– Ah, Tome!

Összeölelkeztek. Ah, Tome, Tome! – Tom nem szerette könyvízű nevét, de Heloise szájából jólesett hallani.

– Olyan napbarnított vagy! – mondta angolul, bár azt értette rajta, leégtél. – Szabaduljunk meg ettől a pasastól. Mibe kerül?

– Száznegyven frank.

– Gazember! Orlytól… – Tom visszafogta azokat az angol szavakat, amiket ki akart volna mondani. Kifizette a számlát. A sofőr még a poggyász felcipelésében sem segített. Tom vitt be mindent a házba.

– Óh, milyen jó megint itthon! – mondta Heloise, és kitárta a karját.

Egy nagy, szőnyegszerű csomagot gurított a sárga kerevetre. Görög készítmény. Barna bőrszandál volt rajta, rózsaszínű trapéznadrág és terepszínű amerikai tengerészkabát. Tom kíváncsi lett rá, hogy hol szerezte.

– Minden rendben. Madame Annette is kéznél van a hálószobájában – mondta Tom, és áttért a franciára.

– Milyen szörnyű vakációm volt! – ült le Heloise a kerevetre. Rágyújtott egy cigarettára. Néhány perc kellett azért hozzá, hogy megnyugodjon. Így aztán Tom a bőröndöket kezdte felhurcolni az emeletre. Az egyiknél Heloise fel is sikkantott, mert alulra szánta. Tom akkor otthagyta, és felkapott egy másikat.

– Muszáj olyan szörnyen amerikainak és tevékenynek lenned?

Mi mást tehetett volna? Álljon ott, és várjon, amíg kicsomagol?

– Igen – bevitte a holmit a másik szobába.

Amikor lejött, Madame Annette volt a nappaliban. Heloise-zal Görögországról beszélgettek. A jachtról, a házról (valószínűleg egy kis halászfaluban volt), de ahogy Tom észrevette, Murchisónról nem esett szó. Még. Madame Annette odavolt Heloise-ért, mert szerette kiszolgálni az embereket, és Heloise meg azt szerette, ha kiszolgálják. Most ugyan nem kívánt semmit, de Madame Annette ragaszkodott hozzá, hogy egy csésze teával kedveskedjen neki.

Akkor aztán Heloise mesélt neki a vakációjáról a Princesse de Grece-en. A jacht egy Zeppo nevű pasas tulajdonában volt. A neve Tomot a Marx fivérekre emlékeztette. Tom látott felvételeket erről a szőrös állatról, aki minden, általa összegyűjtött görög tengerész stricinél nagyobbra értékelte magát, bár csak egy közepes tőzsdecápa gyermeke volt. (Az apja telekben spekulált. Nem valami nagy durranás. Olyan ember, aki átverte a saját népét, de őt magát is átverték a fasiszta ezredesek odaát, Zeppo és Heloise véleménye szerint.) Mindenesetre keresett annyi pénzt, hogy a fia körbeutazgathasson a jachtján, kaviárral etesse a halakat, és pezsgővel töltse meg a jacht medencéjét, amelyben, ha nem hideg, még akár úszkálhattak is. „Zeppo el akarta dugni a pezsgőt, ezért tette a medencébe” – magyarázta Heloise.

– És ki bújt Zeppo ágyába? Remélem, nem az Egyesült Államok elnökének a felesége.

– Bárki – mondta Heloise angolul, és kifújta a füstöt.

Heloise nem, ebben Tom biztos volt. Heloise néha – bár nem túl gyakran – be volt ugyan sózva, de azért nem feküdt le akárkivel, mióta házasok voltak. Hála istennek Zeppóval semmiképp nem. Az egy gorilla. Heloise sohasem ment volna ilyen messzire, hiszen Zeppo olyan undorítóan bánt a nőkkel.

Tom viszont úgy tartotta – bár sohasem merte ki is fejteni a nézeteit egy asszonynak –, hogy ha egy nőt már a kezdet kezdetén azzal kényeztet el valaki, hogy gyémánt karkötőt vagy Dél-Franciaországban villát vesz neki, nem panaszkodhat utólag. Heloise-t szemmel láthatólag leginkább egy Norita nevű asszony féltékenysége irritálta, mert egy bizonyos férfi túlontúl felfigyelt őrá. Tom alig figyelt erre a pletykarovatra, mert azon törte a fejét, hogyan mondja el Heloise-nak hírei egyikét-másikát anélkül, hogy túlságosan felizgatná.

Tom arra is készen állt, hogy Bernard ösztövér alakja bármelyik pillanatban feltűnhet az ajtóban. Fel-alá sétált a szobában, minden fordulatnál a bejáratra nézett.

– Jártam Londonban.

– Igen? Hogyhogy?

– Hoztam neked valamit – Tom felszaladt az emeletre. A bokája már jobban volt. A Carnaby Streeten vásárolt nadrággal együtt tért vissza. Heloise az ebédlőben fel is próbálta. Remekül állt neki.

– Imádom! – mondta Heloise, és arcon csókolta Tomot.

– Egy Thomas Murchison nevű emberrel együtt jöttem haza – mondta Tom, és mesélni kezdte, mi is történt.

Heloise nem hallott az eltűnéséről. Tom elmondta, hogy Murchison gyanakodott rá, *Az óra* hamisítvány. Tom meg azt mondta, meg van győződve róla, hogy semmilyen képhamisításról nem lehet beszélni a Derwatt-festményekkel kapcsolatban, és így ő, akárcsak a rendőrség, nem tehet Murchison eltűnésével kapcsolatban semmit. Ahogy Heloise nem tudott a hamisítványokról sem, ugyanennyire titokban maradt előtte, hogy mekkora jövedelemre tett szert Tom a Derwatt Kft. jóvoltából. Ez évi tizenkétezer dollár lehetett,

körülbelül ugyanannyi, mint amennyi a Dickie Greenleaf örökségéből származó részvényjövedelem. Heloise számára fontos volt a pénz, de hidegen hagyta, honnan származik. Tudta, hogy az ő családja ugyanannyival járul hozzá a háztartásukhoz, mint Tom, de ezt sem hánytorgatta fel neki soha. Sőt, kevesebbet már nem is lehetett volna törődni vele – ez Heloise másik elismerésre méltó vonása volt. Tom elmondta, hogy a Derwatt Kft. ragaszkodott hozzá, hogy részesedjen a hasznukból legalább bizonyos százalékban, mert évekkel ezelőtt segített megszervezni az üzletet, még mielőtt ők találkoztak egymással. Tomnak a Derwatt Kft.-ből származó jövedelmét megküldték, és ő a pénz kezelését egy New York-i cégre bízta. Ez forgalmazta a Derwatt-tal reklámozott művészeti árucikkeket. (Ez véletlenül szintén görög vállalat volt.) Ők viszont tudták, hogy Derwatt nem létezik, és minden hamisítvány.

Tom folytatta.

– Másik ügy, Bernard Tufts dolga. Nem hinném, hogy valaha találkoztál volna vele, néhány napja itt vendégeskedett, ma délután pedig elmehetett sétálni… a holmijával együtt. Nem tudom, hogy visszajön-e vagy sem.

– Bernard Toofts? Un anglais?[53]

– Igen. Nem ismerem igazán. Barátaim barátja. Festőművész, most egy kicsit ki van borulva a barátnője miatt. Feltehetőleg Párizsba ment – Tom nevetett. Egyre inkább azt érezte, hogy Bernard nem fog visszatérni. Taxival Orlyba vitethette magát, és a legelső géppel Londonba mehetett.

– Van még egy újságom. Holnap estére meg vagyunk hívva Berthelinékhez vacsorára. El lesznek ragadtatva, hogy már itthon vagy! Jaj, majdnem elfelejtettem, volt egy másik vendégem is.

---

[53] Egy angol?

Christopher Greenleaf, Dickie unokaöccse. Két éjszakát töltött itt. Megkaptad a levelemet róla? – nem kaphatta meg, hiszen csak kedden adta fel.

– Mon dieu,[54] milyen sok dolgod volt! – mondta Heloise angolul, valami furcsa, felszínes féltékenységgel a hangjában.

– Hiányoztam neked, Tome?

A karját a fiú nyaka köré fonta.

– Te hiányoztál nekem. De tényleg.

A dolog, amit Heloise a földszintre szánt, egy alacsony, tömzsi, kétfülű váza volt. Két bika állt rajta leszegett fejjel, szemben egymással. Csinos darab. Tom nem kérdezte, hogy értékes régiség-e vagy bármi más ilyesmit, mert az adott pillanatban nem nagyon tudta érdekelni. Felrakta Vivalditól a *Négy évszak*-ot. Heloise az emeleten csomagolt, azt mondta, utána meg fürödni akar.

Fél hét körül Bernard még nem érkezett vissza. Tom azt gyanította, hogy Bernard mégis inkább Párizsban van, nem Londonban, de ez csak amolyan megérzés volt, nem lehetett komolyan számítani rá. Ebéd közben, melyet Heloise otthon költött el, Madame Annette-tel csevegett arról az úrról, aki reggel Mr. Murchison után kérdezősködött. Heloise-t az egész csak felületesen érdekelte, és nem izgatta különösebben, Tom egyértelműen látta rajta. Sokkal fontosabb volt neki Bernard.

– Várható, hogy visszajön? Még ma este?

– Tulajdonképpen nem is tudom – mondta Tom.

A csütörtök reggel nyugodtan telt, még egy telefonhívás sem volt. Igaz, hogy Heloise felhívott négy párizsi számot, köztük édesapját fővárosi irodájában. Most Heloise mezítláb mászkált a házban egy kifakult farmernadrágban. Madame Annette

---

[54] Istenem.

Parisien-jében semmit nem írtak Murchisonról. Amikor a madame aznap délután kiment színleg vásárolni, valószínűleg benézett Madame Yvonne-hoz, a barátnőjéhez, hogy tájékoztassa Heloise megérkezéséről és a londoni rendőrnyomozó látogatásáról.

Tom Heloise-zal a sárga kerevetre heveredett. Álmosan a mellére hajtotta a fejét. Aznap reggel szeretkeztek. Elképesztő! Világmegváltó eseménynek számíthatott volna, de Tom számára nem volt olyan fontos, mint az, hogy a megelőző éjszakán Heloise a karjában aludt el. Heloise gyakran mondogatta:

– Jó veled aludni, mert amikor megfordulsz, nem lesz földrengés az ágyban. Nem is tudom igazán, hogy mikor fordulsz a másik oldaladra – mindez tetszett Tomnak, de sohasem kérdezte, hogy ki okozta a földrengést az ágyban. Heloise élt. Furcsa volt Tomnak. Nem iktathatta ki az életéből. Olyan volt, mint egy kép a falon. Akarhatott volna gyereket, néha mondogatta is. De Heloise mindeközben létezett. Nem mintha Tom eldicsekedhetett volna bármilyen, jelenleg is a birtokában lévő tárggyal, hogy ő szerezte volna, de azért némi lelkesedést érzett azért a gyönyörért, amiben éppen része lehetett. És ez a lelkesedés hiányzott láthatólag Heloise-ból, mert mindent megkapott, amit csak kívánt, amióta csak a világon volt. Tom furcsán érezte magát szeretkezés közben, mert Heloise mintha valahogy félig külön lett volna tőle, mintha a testétől valamilyen lélektelen, irreális gyönyört várna, minden azonosulás nélkül. A puritanizmus, esetleg a szemérem okozta ezt az érzést Tom részéről? Esetleg mentális félelem a teljes odaadástól, hogy kimondja: „Ha nem lenne enyém, ha elveszíteném Heloise-t, nem is létezhetnék többé”? Tom tudta, képes hinni benne, de nem szerette sem bevallani, sem

megengedni magának ezt az egészet. Heloise-nak sem mondta soha, hiszen ahogy a dolgok most álltak, talán nem is lett volna igaz. Hogy teljesen ki legyen szolgáltatva neki, ez több volt, mint eshetőség. Kevés köze volt a szexualitáshoz, sokkal inkább a kölcsönös függést jelentette. Heloise viszont nem nagyon szokott az ilyen dolgokra tekintettel lenni. Jó partner volt, a maga passzív módján. Egy férfivel vagy egy fiúval többet nevetett volna Tom, és ebben volt talán a legnagyobb különbség közöttük. Tom emlékezett rá, mi történt, amikor egy alkalommal a szülei jelenlétében azt találta mondani: „Biztos vagyok benne, a maffia minden tagját megkeresztelték, de mi jó származott belőle?" – Heloise nagyot nevetett rajta, de a szülei egyáltalán nem. Ők (a szülők) valahogy kiszimatolták, hogy nincs megkeresztelve, amiben különben Tom maga sem volt biztos, Dottie néni mindenesetre sosem tett róla említést. Tom szülei akkor haltak meg, amikor ő még nagyon kicsi volt, így hát erről a témáról sosem esett szó. Plissonéknak lehetetlen volt elmagyarázni, hogy az Egyesült Államokban a keresztelő, a mise, a gyónás, de a kifúrt fül és a maffia is valamiképpen katolikus, és nem protestáns fogalmak. Plissonék, Heloise szülei szigorú, vallásgyakorló katolikusok voltak. Ha pedig valamiben biztos volt Tom, az az lehetett, hogy ő nem az.

Heloise akkor volt a legélénkebb – Tom véleménye szerint –, amikor dühbe gurult. Ez pedig egyre-másra bekövetkezett, Tom nem is tudta kiszámítani, hogy mitől. Egy késedelmes párizsi szállítás is fel tudta bosszantani, amikor is (hamisan) megesküdött rá, hogy soha többet abból az adott boltból nem fog rendelni. Komolyabb dühroham lett úrrá rajta, ha unatkozott, avagy valami támadás érte az egóját, vagy esetleg az egyik vendég ellentmondott neki az asztalnál. Heloise uralkodott

magán, amíg a vendég (vagy vendégek) el nem ment(ek), de utána fel-alá rohangált, szónokolt, a párnákat a falhoz vágta, és azt kiabálta: „Foux-moi la paix! Salauds!” („Menjenek a pokolba! Mocskok!”) Ekkor Tom volt az egyedüli közönsége. Ha ilyenkor Tom elkezdett mondani valami enyhe kis csillapító beszédet, Heloise rögtön sántikálni kezdett, a szeméből ömlött a könny, de egy perccel utána már képes volt nevetni is. Tom úgy gondolta, ez latin vonás benne. Mindenesetre nem angol.

Tom talán egy órányit dolgozgatott a kertben, aztán Julio Cortazar *Les Armes Secretes* című könyvéből olvasott. Felment az emeletre, hogy tovább dolgozzon Madame Annette portréján. A hölgynek aznap – csütörtök lévén – kimenője volt. Délután hatkor megkérte Heloise-t, hogy jöjjön be és nézze meg.

– Nem rossz, tudod-e? Nem sokat dolgoztál rajta. Nekem tetszik.

Tomnak kedvére volt a véleménye.

– Ne beszélj róla a madame-nak! – a képet a falnak támasztotta, a hátával kifelé.

Készülődtek, hogy Berthelinékhez induljanak. Nem kellett különösebben kiöltözniük. A farmer is megteszi. Vincent is olyan férj volt, aki hét közben Párizsban dolgozik, és csak víkendre jön vidéki házába.

– Mit tudott mondani a Papa? – kérdezte Tom.

– Boldog volt, hogy újra visszajöttem Franciaországba.

A Papa nem nagyon szerette őt, Tom ezzel tisztában volt. De egy kis rossz érzés azért volt a Papában, mert mindeközben úgy gondolta, Heloise elhanyagolta a férjét. Tom feltételezése szerint a kispolgári erények hadakoztak benne lánya jellemének felismerésével.

– És Noelle? – Noelle Heloise kedvenc párizsi barátnője volt.

– Ugyanaz. Unatkozik, azt mondja. Sohasem szerette az őszt.

Berthelinék bár jómódú emberek voltak, szívesen éltek bizonyos mértékig nomád életmódot (budi a kert végében, a konyhában nem volt meleg víz). A vizet egy fafűtéses katlanban forralták. Vendégeik, Cleggék (egy angol pár) az ötvenes éveikben járhattak, akár maguk a vendéglátók. Vincent Berthelin fia, akit Tom ezelőtt sohasem látott, huszonkét éves, sötét hajú fiatalember volt. (A korát az apja árulta el Tomnak a konyhában, ahol Ricards-ot iszogattak, mialatt Vincent főzte az ételeket.) Most egy barátnőjével élt Párizsban, és azon törte a fejét, hogy abbahagyja építészeti tanulmányait a Képzőművészeti Egyetemen. Ez nyugtalanította Vincent-t.

– Az a lány nem méltó hozzá – támadta le Tomot. – Mindez az angolok befolyása, tudja?

Vincent De Gaulle nagy híve volt.

Az ennivaló remek lett; csirkét, rizst, salátát, sajtot és almatortát kaptak – utóbbit Jacqueline készítette. Tom agya azonban máshol járt. Azért jókedvű volt, elsősorban, mert Heloise kellemes hangulatban volt, annyira, hogy még mosolygott is. Mesélt a görög kalandjairól, a legvégén megkóstolták az ouzó[55]-t is, amit Heloise hozott a vendégségbe.

– Undorító íze van annak az ouzónak! Rosszabb, mint a pernod – mondta Heloise otthon, mialatt a fürdőszobában a fogát mosta. Már a hálóruháját, valami rövid kis kék micsodát viselt.

A hálószobában Tom új londoni pizsamáját vette fel.

– Lemegyek egy kis pezsgőéért – szólt oda Heloise.

– Majd megyek én! – kapta fel Tom a papucsát.

– Ki kell szednem ezt az ízt. Mellesleg szeretnék egy kis

---

[55] Görög gyantás szeszes ital

pezsgőt inni. Az ember azt hihetné, hogy Berthelinék nyomorban élnek, annak alapján, amit megisznak. Vin ordinaire[56].

Heloise lement a lépcsőn.

Tom feltartóztatta.

– Majd én felhozom – mondta Heloise. – Te hozz jeget!

Tom valahogy nem akarta, hogy lemenjen a pincébe. Maga a konyhába ment. Éppen a jeget szedte ki, amikor sikoltást hallott. Halk sikolyt, mert messziről jött a hang, de Heloise szörnyű sikolya volt. Tom átrohant a hallon.

Egy újabb sikítás hallatszott. Tom a tartalék vécénél ütközött Heloise-ba.

– Mon Dieu! Valaki felakasztotta magát odabenn!

– Jesszusom! – Tom feltámogatta Heloise-t a lépcsőn.

– Ne menj le, Tome! Iszonyatos!

Biztosan Bernard volt. Tom remegett, mialatt felfelé mentek a lépcsőn, és az asszony franciául beszélt, míg ő angolul válaszolt.

– Ígérd meg, hogy nem mész le! Hívd a rendőrséget!

– Rendben van, hívom.

– Ki az?

– Nem tudom.

Heloise hálószobájába mentek.

– Maradj itt – mondta Tom.

– Ne hagyj egyedül!

– Ragaszkodom hozzá – mondta Tom franciául, és leszaladt a lépcsőn. Egy whisky ilyenkor a legjobb, gondolta. Heloise ritkán ivott röviditalokat, úgyhogy ez most hamar segíteni fog rajta. Aztán jöhet a nyugtató. Tom visszafutott a palackkal, és egy

---

[56] Közönséges bor

poharat is lekapott a zsúrkocsiról. Félig teletöltötte, és az asszony szájához emelte. Heloise foga vacogott.

– Hívod a rendőrséget?

– Igen.

Ez mindenképpen öngyilkosság, gondolta Tom. Bizonyíthatónak kell lennie. Nem emberölés. Tom sóhajtott, és majdnem ugyanúgy remegett, mint Heloise. Az ágya szélére ült.

– Mi legyen a pezsgővel? Rengeteg van belőle.

– Igen. Non! Nem szabad lemenned oda! Telefonálj a rendőröknek!

– Rendben – Tom lement a lépcsőn.

A tartalékmosdóba indult, de csak egy pillanatig habozott a nyitott ajtóban – a pincevilágítás még égett –, majd a lépcsőn lefelé lépkedett. Megrázkódott, amikor azt a sötét, lógó alakot lebillent fejjel meglátta. A kötél rövid volt. Tom pislogni kezdett. Mintha nem lett volna lába. Közelebb ment.

Madárijesztő volt.

Tom elmosolyodott, aztán felnevetett. Megütötte a görbe lábat – ami nem volt más, mint üres nadrág, Bernard Tufts nadrágja.

– Heloise! – kiáltotta, és nem törődött vele, hogy felkeltheti Madame Annette-et. – Heloise, ez egy madárijesztő! – angolul mondta. – Nem igazi! C'est un mannequin[57]! Nem kell félni!

Néhány percbe beletelt, míg meggyőzte. Vicc volt, talán Bernard csinálta, de lehet, hogy Christopher – tette hozzá Tom. Mindenesetre megvizsgálta a lábát, és biztos lett a dolgában.

Heloise viszont lassan dühbe gurult, ez annak a jele volt, hogy magához tért.

---

[57] Csak egy baba

– Milyen hülye vicceik vannak ezeknek az angoloknak. Imbecillisek! Bolondok!

Tom megkönnyebbülten nevetett.

– Megyek le a pezsgőért. Hozok jeget is.

Lement újra. A madárijesztő olyan övön függött, amire Tom ráismert. A saját öve volt. Egy vállfa tartotta a sötétszürke zakót, a nadrág a kabát gombjával volt hozzáerősítve, a fej egy szürke rongy, amit madzaggal a testhez kötöttek. Tom gyorsan egy széket hozott a konyhából – szerencsére Madame Annette nem ébredt fel –, visszatért a pincébe, és leszedte az egészet. Az öv a gerendába vert szögön lógott. Ledobta az üres ruhákat a földre, majd gyorsan egy pezsgőt választott. Kivette a vállfát a zakóból, és az övvel együtt felvitte. Még a jegesvödröt is magához tudta venni, és le tudta oltani a fényeket, mielőtt a lépcsőn felért volna.

15.

Tom hét óra előtt ébredt. Heloise elég hangosan aludt. Tom halkan kelt ki az ágyból, felvette a köntösét (Heloise hálószobájában voltak).

Madame Annette is fenn lehetett már. Tom csöndesen ment le a lépcsőn. El akarta távolítani Bernard ruháit a pincéből, mielőtt Madame Annette rájuk lelhetne. A bor, illetve Murchison vére okozta folt nem volt komoly. Ha egy technikus vizsgálná meg vérnyomok után kutatva, biztosan találna valamit, de Tom elég derűlátó volt hozzá, hogy azt gondolja, ilyesmire nem kerülhet sor.

Legombolta a nadrágot a kabátról. Egy papírlap hullott ki belőle, Bernard feljegyzése. Ügyetlen, merev kézzel írta:

„Én Bernard Tufts akasztottam fel magamat távollétemben, és nem Dercvatt. D. iránt érzett bűntudatomat azonban csak egy módon tudom eloszlatni, ha végzek azzal az énemmel, aki az utóbbi öt évben voltam. Most azután becsületes munkát akarok folytatni, az életemből még hátralévő időben

B. T.”

Tomnak volt egy olyan érzése, hogy a legjobb lenne összegyűrni és eldobni a feljegyzést. Aztán összehajtogatta, és a

köntöse zsebébe rejtette. Szüksége lehet még rá. Nem lehet tudni. Ki tudja, hogy Bernard hova tűnt és mit csinál? Kirázta Bernard gyűrött ruháját, és a sarokba rúgta. Az öltönyt a tisztítóba küldi. Nem lehet baj belőle. Először fel akarta vinni a saját szobájába, de azután úgy határozott, a hall asztalán hagyja, ahol Madame Annette-nek gyűjtötte a tisztítóba szánt holmikat.

– Bonjour, Monsieur Tome – mondta Madame Annette a konyhából. – Már megint milyen korán fenn van! Madame Heloise is? Kér egy teát?

Tom bement a konyhába.

– Azt hiszem, ma reggel inkább aludni szeretne. Olyan soká, ameddig csak akar. Én viszont szívesen meginnék most egy kávét.

Madame Annette azt mondta, majd felviszi hozzá. Tom felment, és felöltözött. Szeretett volna egy pillantást vetni a sírra az erdőben. Bernard bármit elkövethetett, ami nem mindennapos, például kihantolhatta félig-meddig a sírt. Isten tudja, esetleg magát is beáshatta ugyanoda.

A kávéja után lement a lépcsőn. A nap bizonytalanul világított, a fű harmattól volt nedves. Tom tévelygett a bokrok között, nem akart nyílegyenesen a sírhoz indulni. Hátha Madame Annette vagy Heloise az ablakból figyelik. Vissza sem nézett, mert azt tartotta, hogy az egyik pillantás vonzza a másikat.

A sír pont olyan volt, mint ahogyan Bernarddal együtt otthagyták.

Heloise csak tíz után ébredt fel. Madame Annette mondta meg Tomnak, aki ekkor a dolgozószobájában volt, hogy Madame Heloise látni szeretné. Bement tehát a hálószobájába. Ágyban itta a teáját.

Grapefruitot rágcsálva mondta:

– A barátaid viccei egyáltalán nem tetszenek nekem.

– Nem lesz több ilyen. Elvittem a ruháit a pincéből. Ne is gondolj rá többet! Elmehetnénk valami szép helyre ebédelni. Valahová a Szajna mellé. Egy késői ebédre.

Heloise-nak tetszett az ötlet.

Valamilyen kisvárosban találtak egy számukra új vendéglőt. Persze a Szajnától távol, ahogy ez már lenni szokott.

– Utazzunk el valahova? Ibizára? – kérdezte Heloise.

Tom habozott. Szívesen elhajózott volna valahova, mindenféle poggyászával együtt, ha könyveit, a lemezjátszóját, a festékét és a vázlatfüzetét is magával vihette volna. De menekülésnek látszik, érezte, Bernard, Jeff, Ed, sőt még a rendőrség szemében is – még akkor is, ha tudják, hova utazik.

– Gondolkodom rajta. Talán.

– Görögországnak rossz utóíze lett. Mint az ouzónak – mondta Heloise.

Tomnak kedve támadt egy kis kellemes szunyókálásra lunch után. Heloise-nak nem kevésbé. Az asszony ágyában aludtak volna az esti étkezés idejéig, amikor fel kellett volna kelniük. Kihúznák a telefont, úgy, hogy csak lenn szólalhasson meg, és Madame Annette vegye fel. Az ilyen pillanatok miatt – gondolta Tom, miközben lassú tempóban autózott Villeperce irányában az erdőn keresztül – nem bánta, hogy munka nélkül van, tehetős és házasember.

Tom egyáltalán nem volt felkészülve arra, amit a bejárati ajtajában látott, amikor a kulcsával kinyitotta az ajtót. A sárga kereveten, szemben a bejárattal Bernard ült.

Heloise először nem is vette észre, és azt mondta:

– Tome, nem hozhatnál nekem egy kis Perrier-t kis jéggel?

Olyan áááálmos vagyok! – Heloise Tom karjaiba omlott, és nagyon meglepetten vette észre, milyen feszült.

– Bernard van itt. Tudod, az az angol, akiről beszéltem. Tom bement a nappaliba.

– Helló, Bernard. Hogy vagy?

Képtelen volt kezet nyújtani, de megpróbált mosolyogni. Madame Annette jött be a konyhából.

– Á, Monsieur Tome! Madame Heloise! Nem is hallottam, hogy jön a kocsi. Biztosan süketülök. A monsieur visszatért. – Madame Annette láthatóan ideges volt.

Tom olyan nyugodtan beszélt, ahogy csak tudott.

– Igen. Jól van. Vártam – bár emlékezett rá, azt mondta, hogy nem biztos benne, vajon Bernard visszajön-e vagy sem.

Bernard felállt. Borotválatlan volt.

– Bocsánatot kérek, hogy bejelentés nélkül visszajöttem.

– Heloise, ő Bernard Tufts. Az a festő, aki Londonban él. A feleségem, Heloise.

– Jó napot – mondta Bernard.

Heloise megdermedt ott, ahol volt.

– How do you do – válaszolt angolul.

– A feleségem kicsit fáradt. – Tom az asszony felé indult.

– Velünk maradsz, vagy felmennél inkább?

Pici fejmozdulattal kérte Heloise Tomot, menjen vele.

– Egy perc múlva itt leszek, Bernard – mondta Tom, és utánament.

– Ő az, aki azt a trükköt csinálta? – kérdezte Heloise, amikor már a hálószobájában voltak.

– Attól tartok. Elég szélsőséges figura.

– Mit keres itt? Nem tetszik nekem. Kicsoda egyáltalán? Sohasem beszéltél róla előzőleg. És a te ruháidat hordja.

Tom vállat vont.

– Egyik londoni barátom barátja. Azt hiszem, meg fogom tudni győzni, hogy menjen el még ma délután. Valamennyi pluszpénzre is lesz szüksége. Meg ruhákra. Majd megkérem.

Tom arcon csókolta a feleségét. – Bújj az ágyba, szívem. Hamarosan jövök én is.

Tom kiment a konyhába, és megkérte Madame Annette-et, hogy vigye fel Heloise Perrier-jét.

– Monsieur Bernard is itt vacsorázik? – kérdezte Madame Annette.

– Nem hinném. De mi igen. Valami egyszerűt kérnék. Nagyon nagyot ebédeltünk – Tom visszatért Bernardhoz.

– Párizsban voltál?

– Igen, Párizsban – Bernard még mindig nem ült le.

Tom nem tudta, milyen irányban induljon el.

– Megtaláltam az alteregódat odalenn. A feleségem majdnem elájult. Nem volna szabad ilyen trükköket csinálni – pláne, ha asszony is van a házban – mosolyodott el Tom. – Mellesleg a házvezetőnőm elvitte a ruháidat a tisztítóba, én meg gondoskodom majd róla, hogy megkapd Londonban, vagy ahol leszel. Ülj le! – Tom helyet foglalt a kereveten. – Mik a terveid? – olyan, mintha egy halálos beteget kérdezgetne a hogyléte felől, gondolta magában Tom. Zavarban volt, de még sokkal rosszabbul érezte magát, amikor rájött, hogy a szíve is kicsit gyorsabban ver a szokásosnál.

Bernard leült.

– Oh – hosszú szünet.

– Nem mész vissza Londonba? – Tom kétségbeesetten vett le egy szivart a kávézóasztalkáról. Ez egy percre megoldást teremtett, de vajon meddig?

– Azért jöttem, hogy beszéljek veled.

– Rendben van. Miről?

Újabb csend következett. Tom félt megtörni. Bernard beburkolózhatott átláthatatlan fellegeibe, az utolsó napok gondolatködébe. Olyan volt, mintha egy pici, gyapjas barikára próbálna vadászni egy hatalmas juhnyáj közepén, gondolta Tom.

– Nekem annyi időm van rád, amennyit csak akarsz, Bernard. Barátok között vagy.

– Nagyon egyszerű. Újra kell kezdenem az életemet. Tisztán.

– Igen, tudom. Nos, hát megteheted.

– A feleséged tud az én hamisításaimról?

Tomnak el kellett ismernie, logikus a kérdés.

– Nem, természetesen nem. Senki sem tudja. Franciaországban senki.

– És Murchisonról?

– Elmondtam neki, hogy Murchison eltűnt. És hogy én Orlynál tettem ki – Tom halkan beszélt, mert Heloise fönn lehetett a hallban, és meghallhatta. De azt is tudta, hogy a hang a kanyargó lépcső miatt nem terjed jól felfelé.

Bernard ekkor valami olyasmit mondott, ami felbosszantotta.

– Nem tudok úgy beszélni, hogy mások is vannak a házban. Mint például a feleséged. Vagy a házvezetőnő.

– Rendben van, menjünk el valahova.

– Nem.

– Nos, hát én aligha kérhetem meg Madame Annette-et, hogy menjen el. Ő irányítja a házat. Akarsz sétálni egyet? Van egy csöndes kávéház…

– Nem, köszönöm.

Tom hátradőlt a kereveten a szivarjával, amely most már úgy illatozott, mint egy égő ház. Általában szerette a szagát.

– Mellesleg, semmi hír nincs az angol felügyelőről, mióta találkoztatok. A franciáról sem.

Bernardon semmi hatás nem látszott. Azután azt mondta:

– Rendben van, járjunk egyet.

Felállt, és kinézett a veranda ajtaján.

– Talán a hátsó úton menjünk.

Kimentek, át a pázsiton. Egyikük sem vett felsőkabátot, bár hűvös volt. Tom hagyta, vezesse Bernard, ahova akarja.

Bernard az erdő felé fordult, elindult egy csapáson, lassan, egy kicsit bizonytalanul. Tom kíváncsi lett rá, vajon attól gyöngült-e el, mert éhes volt. Hamarosan elértek addig a pontig, ahol előzőleg Murchison teteme feküdt. Tom félelmet érzett, ettől a nyakán, a füle mögött még a haj is felmeredt. Nem a hely riasztotta, hanem Bernard, erre kellett rájönnie. A kezét úgy tartotta, hogy szabad legyen, és egy kicsit távolabb haladt Bernard oldalán.

Bernard ekkor lelassított, majd megfordult, és együtt kezdtek visszagyalogolni a házba.

– Min töröd a fejed? – kérdezte Tom.

– Oh, én nem is tudom, hogyan érhet ez az egész véget? Egy embernek már a halálát okozta.

– Igen, sajnos. De tulajdonképpen semmi közöd hozzá. Ha nem festesz több Derwatt-képet, egy új Bernard Tufts indulhat – tiszta lappal. Nem igaz?

Bernard nem felelt.

– Felhívtad Edet vagy Jeffet, amikor Párizsban voltál?

– Nem.

Tom nem fárasztotta magát azzal, hogy angol lapokat vásároljon, és Bernard sem bíbelődhetett vele. Bernard önmagában hordozta a gondjait.

– Ha akarod, felhívhatod Cynthiát is a házból. A szobámból elintézheted.

– Beszéltem vele Párizsból. Látni sem akar.

– Oh – hát itt a baj. Ez lehetett az utolsó szalmaszál, Tom így gondolta.

– Még mindig írhatsz neki. Lehet, hogy jobb is úgy. Vagy meglátogathatod, amikor visszamész Londonba. Ostromoljad! – nevetett Tom.

– Cynthia azt mondta, nem.

Csönd.

Cynthia távol akarja tartani magát az ügytől, Tom feltételezése szerint. Nem mintha nem bízott volna Bernard szándékainak komolyságában, hogy abbahagyja a hamisítási tevékenységét. Senki sem kételkedhetett Bernard szavaiban, ha egyszer állított valamit – de elege lett. Bernard fájdalma túlnőtt azon, amit Tom fel tudott fogni ebben a pillanatban. A teraszon álltak, a veranda ajtaja előtt.

– Be kéne mennünk, Bernard. Fázom. Gyere be – Tom kinyitotta az ajtót.

Bernard szófogadóan követte.

Tom felszaladt, hogy megnézze Heloise-t. Még mindig merev volt a hidegtől vagy a félelemtől. Heloise a saját hálószobájában ült az ágyán, fényképeket és képes levelezőlapokat rendezgetett.

– Mikor megy el?

– Édesem, a barátnője Londonban van. Felhívta Párizsból, Látni sem akarja őt. Boldogtalan, és én nem tudom elküldeni. Nem tudom, mire készül. Nem látogatnád meg, drágám, néhány napig a szüleidet?

– Non!

– Beszélni szeretne velem. Csak remélhetem, hogy hamarosan elindul.

– Miért nem rakhatod ki? Nem is a te barátod! És bolond!

Bernard maradt.

* * *

Még be sem fejezték az ebédet, amikor megszólalt az ajtócsengő. Madame Annette ment le, majd visszatért, és így szólt Tomhoz:

– Két rendőr van itt, Monsieur Tome. Beszélni szeretnének önnel.

Heloise türelmetlenül sóhajtott, és ledobta a szalvétáját. Utálta, hogy az asztalnál üljön csöndben, úgyhogy fel is állt.

– Már megint lábatlankodnak – mondta franciául.

Tom is felállt.

Csak Bernardon nem látszott semmi zavar.

Tom bement a nappali szobába. Ugyanaz a két rendőr volt, akik hétfőn felkeresték.

– Sajnáljuk, hogy zavarnunk kell önt, m'sieur, de a telefonja nem működik. Már be is jelentettük.

– Tényleg? – az üzemzavar a telefonnal minden hatodik héten, teljesen megmagyarázhatatlan módon be szokott következni, de most Tom arra gyanakodott, hogy Bernard követhetett el valamit, például elvághatta a vezetéket. – Nem is tudtam. Köszönöm.

– Felvettük a kapcsolatot az ön angol vizsgálójával. Azaz hogy inkább ő lépett kapcsolatba velünk.

Heloise jött be mérgesen, de Tom feltételezése szerint kíváncsian is. Tom bemutatta a rendőröket, azok újra elmondták a nevüket. Delauney felügyelő, meg valaki, akinek a nevét Tom

nem tudta kivenni.

Delauney azt mondta:

– Nemcsak Murchison úr hiányzik, hanem a festő, Derwatt is. Webster, aki szintén megpróbálta felhívni magát ma délután, szeretné tudni, vajon bármelyikükről hallott-e valamit.

Tom mosolygott, kicsit szórakoztatta a dolog.

– Én soha az életben nem láttam Derwattot, ő meg biztosan nem ismer engem – mondta Tom, miközben Bernard jött be a szobába. – És legnagyobb sajnálatomra Murchison úrról sem tudok semmit. Bemutathatom Bernard Tuftsot, angol barátomat? Bernard, a két úr a rendőrségtől jött.

Bernard morgott valami köszönésfélét.

A neve semmit sem mondott a francia rendőröknek, vette észre Tom.

– Még azok, akiké a galéria, ahol a képei ki vannak állítva, sem tudnak Derwattról semmit – mondta Delaunay. – Akármilyen meglepő.

Ez tényleg furcsa volt, de Tom egyáltalán nem tudott segíteni nekik.

– Véletlenül nem ismeri azt az amerikait, Mr. Murchisont? – kérdezte Bernardot Delaunay.

– Nem – mondta Bernard.

– És ön, asszonyom?

– Nem – mondta Heloise.

Tom elmesélte, hogy a felesége éppen most érkezett haza Görögországból, de ő beszámolt neki Monsieur Murchison látogatásáról és eltűnéséről is.

A tiszteken látszott a tanácstalanság: nem tudták, merre induljanak tovább. Delaunay azt mondta:

– Az adott körülmények között, Ripley úr, kért fel minket

Webster felügyelő, hogy végezzünk egy házkutatást önöknél. Csak formalitás, tudja, de szükséges. Lehet, hogy így valami nyomra akadhatunk. Murchison úrra vonatkozólag, természetesen. Segítenünk kell az angol confrere[58]-eket, ha lehet.

– Az biztos! Most szeretne hozzákezdeni?

Elég sötét volt már odakinn, ami azt illeti, de a rendőrök azt mondták, hogy elkezdik most, és legfeljebb másnap reggel folytatják. Mind a két tiszt a kövezett teraszon állt, és a sötét kert meg a mögötte lévő erdő felé nézett – Tom legalábbis úgy érezte.

Tom irányítása mellett fésülték át a házat. Először Murchison hálószobája érdekelte őket, majd az, amit utána

Chris használt. Madame Annette kiürítette a szemétkosarat. A tisztek belenéztek a fiókokba. Mindegyik üres volt, kivéve annak a fiókos szekrénynek – vagy ahogy franciául nevezik, commode-nak – a két legalsó fiókját, amelyben ágynemű és egy pár takaró lapult. Benéztek Heloise hálószobájába is. (Heloise odalenn a dührohamával küszködött, Tom nagyon jól tudta.) Bekukkantottak Tom műtermébe, még az egyik fűrészét is megemelték. Volt egy padlásszoba is. Kiment a világítása, így Tomnak le kellett mennie egy körtéért vagy egy zseblámpáért. Tele volt porral. Székek huzattal letakarva, egy régi kerevet, amit az előző lakó hagyott ott, és Tom meg Heloise még nem távolítottak el, voltak felhalmozva. A rendőrök a saját zseblámpájukkal néztek minden bútordarab mögé. Valami nagyobb dolgot kerestek. Akármilyen abszurd is volt az ötlet, mintha arra gondoltak volna, hogy a tetem a kerevet mögött fekszik.

Ott volt még a pince is. Tom ugyanazzal a könnyedséggel

---

[58] Testvéreinket

mutatta be a helyiséget, mint előbb a padlást. A folt jobb oldalán állt, ide-oda mutogatott a zseblámpa fénycsóvájával, pedig eléggé világos volt minden. Tom egy kicsit tartott tőle, hogy Murchison vére a borosüvegek állványa mögött a cementpadlóra csöpöghetett. Nem vizsgálta át előzőleg elég gondosan. Ha viszont bármilyen vérnyom maradt volna is, ami elkerüli a figyelmüket, azt most akkor sem jelenthette, hogy nem fognak egy mélyreható kutatásba másnap, gondolta Tom.

Azt mondták, másnap reggel nyolckor ott lesznek, ha nem túlságosan korai az időpont. Tom megnyugtatta őket, nyolc éppen megfelel majd.

– Sajnálom – mondta Tom Heloise-nak és Bernardnak, amikor bezárta az ajtót. Olyan érzése volt, hogy ezek ketten halálos csöndben ültek a kávéjuk mellett egész idő alatt.

– Miért tartottak házkutatást? – kérdezte Heloise.

– Mert az a bizonyos amerikai még mindig nem került elő, Az a Monsieur Murchison.

Heloise felállt.

– Beszélhetnék veled odafönn, Tome?

Tom bocsánatot kért Bernardtól, és felment vele.

Heloise bement a hálószobájába.

– Ha nem rakod ki ezt a fou-t[59], én még ma este elhagyom a házat.

Nagy dilemma volt. Tom azt szerette volna, ha Heloise maradna, de ha megtette volna, sehova sem tudott volna kimozdulni Bernarddal, ezt tudta jól. És akárcsak Bernard, ő sem tudta elképzelni, hogy mihez kezdene, ha Heloise sértődött pillantásai kísérnék mindenhova.

---

[59] Bolondot

– Megpróbálom megint kirakni – mondta. Heloise nyakába csókolt. Az asszony ennyit még engedett neki.

Tom lement a lépcsőn.

– Bernard, Heloise nagyon izgatott. Nem mennél vissza Párizsba ma este? Elvinnélek kocsival. Vagy Fontainebleau-ba. Egy sor jó hotel van arrafelé. Ha beszélni akarnál velem, holnap el is ugorhatok érted.

– Nem.

Tom sóhajtott.

– Akkor Heloise hagy itt engem ma este. Megyek, szólok neki. – Tom visszament a lépcsőn, és közölte a feleségével.

– Mi ez, egy újabb Dickie Granelafe? Nem lehet megmondani neki, hogy menjen el a házadból?

– Én soha… Dickie nem volt az én házamban – Tomban bennszakadt a szó. Heloise elég dühös volt hozzá, hogy maga rúgja ki Bernardot. De talán neki se sikerülne, gondolta Tom, hiszen Bernard makacssága túlment minden illemszabályon.

Heloise egy kis bőrtáskát kapott elő a mellékhelyiség tetejéről, és csomagolni kezdett. Azt mondani sem kell, hogy Tom felelősnek érezte magát Bernardért. Feltételezte, hogy Heloise kíváncsi lesz rá, miért.

– Heloise, drágám, nagyon sajnálom. Elviszed a kocsit, vagy akarod, hogy kivigyelek az állomásra?

– Az Alfával megyek Chantillyig. Mellesleg a telefonnal semmi baj sincs. Most próbáltam ki a szobádból.

– Lehet, hogy a zsaruknak szót fogad.

– Lehet, hogy a zsaruk hazudtak. Meg akartak lepni minket – Heloise megállt, miközben egy szoknyát rakott a táskába.

– Mit tettél, Tome? Csináltál valamit azzal a Murchisonnal?

– Nem! – tiltakozott Tom megrökönyödve.

– Tudod, hogy az apám több hülyeséget, több botrányt nem tud lenyelni.

Heloise a Greenleaf-ügyre célzott. Tom tisztázta magát, igaz, de valami gyanú azért maradt a dologban. A latinok viccelődnek ugyan, de a latin viccek igaznak bizonyulnak nemegyszer. Lehet, hogy Tom megölte Dickie-t. Mindenki tudta, hogy a pénze Dickie halálából származott, akármennyire is próbálta rejtegetni. Heloise éppen úgy tisztában volt vele, mint az édesapja, akinek az üzlet területén magának sem volt teljesen tiszta a keze. De Tom össze is vérezhette a magáét. Non olet pecunia, sed sanguis.[60]

– Nem lesz több botrány – mondta Tom. – Ha tudnád, mennyire erőlködöm, hogy elkerüljem a botrányt, hogy csak ez a célom…

Heloise becsukta a bőröndöt.

– Sosem tudom, mivel foglalkozol.

Tom felvette a táskát, azután letette, összeölelkeztek.

– Szeretnék veled lenni ma éjjel.

Heloise is kedvet érezhetett hozzá, de nem akarta szavakba foglalni. Ez az ő fous-moi-le-camp[61] magatartásának másik oldala lehetett. Most pedig elmegy. A francia nők gyakran úgy érzik, hogy ott kell hagyni a szobájukat, a házukat, vagy valaki mást kérnek meg ugyanerre. Minél kényelmetlenebb az egész a partnerük számára, annál inkább; ez azonban még mindig kevésbé idegesítő, mintha sikoltoznának. Tom ezt francia helyváltoztatási viszketegségnek nevezte.

– Telefonáltál már a családodnak? – kérdezte Tom.

– Ha ők nem is lesznek otthon, a személyzet ott lesz.

---

[60] A pénznek nincs szaga, de a vérnek…

[61] Fütyülök az egészre

Az út majdnem kétórai autózást jelent.

– Felhívsz az érkezés után?

– Viszontlátásra, Bernard! – kiáltott vissza Heloise a bejárati ajtóból. Azután Tomhoz fordult. A férje az ajtóig kísérte.

– Non.

Tom keserűen nézett utána, amint az Alfa Romeo vörös zárófénye balra fordul a kapuban, és eltűnik.

Bernard ülve cigarettázott. A konyhából a szemétvödör fedelének gyönge zörgése hallatszott. Tom felkapta a hall asztalról a zseblámpát, és bement a tartalékmosdóba. A pincébe indult, a bortároló állvány mögé is benézett, oda, ahol Murchison feküdt. Visszatért a földszintre.

– Tudod, Bernard, ma éjjel szívesen látlak, de holnap reggel a rendőrök idejönnek, és sokkal gondosabban fogják átvizsgálni a házat – hirtelen az erdő is eszébe jutott. – Neked is feltehetnek bosszantó kérdéseket. Nem akarnál még előttük elmenni, tehát nyolckor?

– Lehetséges.

Nemsokára este tíz óra. Madame Annette jött be, hogy megkérdezze, akarnak-e még egy kávét.

Tom és Bernard udvariasan elhárították.

– Madame Heloise ment el? – kérdezte Madame Annette.

– Úgy határozott, hogy meglátogatja a szüleit – mondta Tom.

– Ilyenkor? Ah, Madame Heloise! – a hölgy összeszedte a kávéskészletet,

Tom érezte, hogy nem szereti Bernardot, és nem is bízik benne, Heloise sem tette. Milyen kár, hogy Bernard igazi jelleme nem tud érvényesülni, csak a felületes benyomástól riadnak vissza az emberek. Rájött, hogy sem a házvezetőnő, sem Heloise nem tudta volna megkedvelni a festőt, hiszen Derwatt-

rajongásán kívül semmit sem tudtak róla. Ezt pedig csak „hasznosításnak” gondolhatták. Továbbá Heloise, Madame Annette-tel együtt, teljesen eltérő társadalmi hátterük ellenére sem érthette meg a hatalmas fejlődést, ahova a majdhogynem munkásszármazású Bernard Tufts, a talentumából adódó csaknem erkölcsi magaslatnak nevezhető helyzetig jutott, még akkor is, ha a munkáit idegen névvel szignálta. Bernard nem törődött a dolog pénzügyi oldalával – ez éppen olyan megfoghatatlan volt mind a kettőjük számára. A hölgy aránylag gyorsan ment ki a szobából, Tom azonban úgy érezte, hogy csendben dühöngött.

– Volna valami, amiről szeretnék mesélni neked – mondta Bernard. – A Derwatt halálát követő éjszakán történt. A baleset után huszonnégy órával hallottunk róla, hogy mi volt Görögországban. Egyszer csak látom, hogy Derwatt ott áll a hálószobámban. A holdfény besüt az ablakon. Emlékszem, lemondtam a randevúmat Cynthiával, mert egyedül akartam maradni. Láttam Derwattot, éreztem a jelenlétét. Még mosolygott is. Azt mondta: „Ne légy megijedve, Bernard. Jól vagyok. Fájdalmaim sincsenek.” El tudod képzelni, hogy Derwatt ilyen előre kiszámítható dolgot mondjon, mint ez? Es mégis ezt hallottam.

A belső fülével. Tom tisztelettel hallgatta.

– Felültem, és vagy egy percig figyeltem rá. Derwatt körbekóválygott a szobámban, ahol néha festeni meg aludni szoktam.

Bernard úgy értette, hogy Tufts-képeket, nem pedig Derwattokat.

Bernard folytatta.

– Azt mondta: „Folytassad, Bernard. Én nem sajnálom.” –

Úgy vettem ki a szavaiból, azt nem bánja, hogy megölte magát. Pedig az életét nem bánta már. Az ugyanis – és Bernard most először tekintett Tomra, amióta csak megszólalt – addig tart, ameddig előre eltervezik. Nagyon kevéssé valószínű, hogy bárki befolyásolhatná. A sors. Az teszi meg helyettünk.

Tom habozott.

– Derwattnak volt humorérzéke. Jeff azt mondta, hogy talán örült is volna, hogy ilyen sikerrel működsz helyette.

Hála istennek ez nem is jött ki rosszul.

– Egy pontig. Hát igen, lehetett volna szakmai játék is. Az üzleti része viszont biztos nem tetszett volna neki. A pénz éppen annyira öngyilkosságba hajszolhatja az embert, mint a nyomor.

Tom látta, hogy Bernard gondolatai valamilyen rendezetlen, és főleg vele ellenséges irányba kezdenek fordulni. Hogy el akarta távolítani reggel, amiatt van az egész? Esetleg ezt vette sértésnek Bernard?

– Azok az átkozott kopók olyan kora reggel jönnek, attól félek, lebukom.

Bernard előrehajolt.

– Nem érted? Tegnap már mondtam, hogy én rontottam el.

Annál a londoni detektívnél, amikor megpróbáltam elmagyarázni neki Derwattot.

– Te egyáltalán nem rontottál el semmit. Nézd, Chris tudta, hogy gondolod. Webster meg direkt meg volt hatva. Emlékszem, mondta is.

– Webster még mindig annak a lehetőségét latolgatta, hogy hamisak-e a festmények, és hogy Derwatt tudta-e. A stílusát én még csak közvetíteni sem tudom. Minden tőlem telhetőt megtettem, de nem sikerült.

Tom kétségbeesetten próbálta Bernardot visszaerőltetni a

normális kerékvágásba.

– Webster Murchisont kereste. Erre szól a megbízása. Egyáltalán nem Derwattot. Felmegyek.

Bement a szobájába, felvette a pizsamáját. Kinyitotta az ablakot, az reccsent egyet. Ágyba bújt. Madame Annette ma este nem rendezte el neki. Reszketett, szerette volna bezárni az ajtaját. Hülyeség. Túlzott elővigyázatosság lenne. Végül is nyitva hagyta. Trevelyan *Angol társadalomtörténetének* közepénél járt, felvette, hogy folytassa, de azután inkább a Harrap-szótárt vette a kezébe. Forge – ófranciául műhely. Faber – a kovács. A forge szónak a franciában csak a fémmegmunkáláshoz van köze. Franciául a forgery[62] falsification vagy contrefaire formában fordul csak elő. Tom tudta már. Becsukta a könyvet.

Vagy egy óra hosszat feküdt álmatlanul. Minden percben egyre hangosabban hallotta a vér lüktetését a fülében. Ahhoz elég zajos volt, hogy ébren tartsa és hallja, hogy valami lezuhan a magasból.

A karórája világító mutatóiról látta, hogy éjfél után fél egyre jár. Hívja fel Heloise-t? Nagy kedve lett volna hozzá, de nem akarta a papa újabb rosszallását kivívni, hogy ilyen késői órán telefonál. A fenébe a többi emberrel!

Ekkor érezte, hogy a vállánál megragadják, és kezek fonódnak a torkára. Lerúgta a takaróját. Hiába próbálta lefejteni Bernard markát a torkáról, végül a lábát feszítette neki, és úgy tolta el. A kezek elengedték a nyakát. Bernard nagy puffanással a padlóra zuhant, lihegett. Tom a lámpa felé fordult, majdnem lelökte, a pohara leesett, a víz a kék keleti szőnyegen fröccsent szét.

---

[62] Angolul egyértelműen hamisítást jelent.

Bernard csak nagyon nehezen kapott levegőt.

Tom is hasonlóan érezte magát.

– Istenem, Bernard – mondta Tom.

Bernard nem akart vagy nem tudott válaszolni. Ült a padlón, a haldokló gall harcos pózában fonta össze a karját. Megint rátámad, amikor visszanyeri az erejét? Tom kíváncsi lett rá. Felkelt, rágyújtott egy Gauloise-ra.

– Bernard, milyen marhaságokat csinálsz? – buggyant ki belőle a nevetés, és a füsttől köhögni kezdett. – Még csak esélyed sem lehet. A menekülésre sem! Madame Annette tudja, hogy itt vagy, és a rendőrség ugyancsak – Tom figyelte, ahogy Bernard feltápászkodik. Nem túl gyakran fordul elő, hogy az áldozat rá tud gyújtani, és mezítláb fel-alá sétálgat, miközben arra mosolyog, aki az imént meg akarta ölni. – Máskor ne tegyél ilyet! – Tudta, milyen abszurdak a szavai. Bernard ügyet sem vetett rá, hogy mi történik vele. – Nem akarsz mondani nekem valamit?

– De – mondta Bernard. – Utállak. Mert az egész a te hibád. Sohasem lett volna szabad belemennem. Igaz. De tőled származik az egész

Tom tisztában volt ezzel. Ő lett a misztikus gonosz, minden rossz alapja.

– Mindannyian be akarjuk fejezni, senki sem akarja folytatni.

– Én meg végeztem Cynthiával.

Tom elnyomta a cigarettáját.

– Azt mondtad, hogy néha Derwattnak érzed magad, amikor festesz. Gondold csak el, mit tettünk a nevével! Amikor meghalt, egyáltalán nem volt még híres.

– Elrontottuk – mondta Bernard olyan hangon, mint a kárhozat vagy az utolsó ítélet, mint maga a pokol hírnöke. Az ajtóhoz ment, és a szokásosnál még sötétebb tekintettel távozott.

Ugyan hová indul, lett rá kíváncsi Tom. Bernard még mindig nem vetkőzött le, pedig már hajnali három óra volt. Kimegy az éjszakába? Vagy lefelé veszi az útját, és felgyújtja a házat? Tom ráfordította a kulcsot az ajtóra. Ha Bernard visszajönne, dörömbölnie kéne, hogy Tom beengedje, de ennyi figyelmeztetés azért jár neki.

Nem kifejezett nyereség, ha másnap reggel a rendőrök társaságában lenne.

16.

Október 26-án, szombaton negyed tízkor Tom a veranda üvegablakánál állva figyelte az erdőt, ahogy a rendőrök Murchison első sírját kezdik kiásni. Tom mögött Bernard járkált a nappali szobában nyugodt léptekkel, megállíthatatlanul. A kezében pedig Tom azt a hivatalos levelet tartogatta, amelyet a Buckmaster Galéria küldött neki, Thomas Murchison holléte után kutatva. Hiszen ők sem tudták, merre lehet.

Három rendőr dolgozott aznap reggel; köztük kettő új volt Tom számára. A harmadik, Delaunay felügyelő nem ásott.

– Tudta, hogy van egy frissen bolygatott hely az erdőben? – kérdezték tőle. Tom azt válaszolta, hogy nem. Az erdő nem tartozik a telkéhez. Csendőrök mentek át a gyepen, hogy a bajtársaikkal beszélgessenek. Előzőleg a házban voltak.

Tom Chris Greenleaftől is kapott egy levelet. Még ki sem nyitotta.

Most még sokkal gondosabban olvasta el az elsőt. Jeff vagy azért írta, mert gondolta, hogy Tom postáját ellenőrizhetik, vagy pedig szórakozásból. Tom inkább az előzőre tippelt.

Buckmaster Galéria
Bond Street W. 1
19.. okt. 24.

Tisztelt Thomas Ripley úrnak
Bell Ombre
Villeperce 77.

Kedves Mr. Ripley!

Értesülésünk szerint Webster nyomozófelügyelő tett a napokban látogatást önnél Mr. Thomas Murchison ügyében, akinek a társaságában múlt szerdán Franciaországba utazott. Ezúton kívánjuk tájékoztatni, hogy mi csütörtök, azaz 15-e óta nem láttuk őt. Akkor látogatta meg ugyanis a galériánkat.

Tudjuk, hogy szándékában állt a találkozás Derwatt-tal, még mielőtt ő (mármint Murchison úr) az Egyesült Államokba hazatérne. E pillanatban nem tudjuk, Derwatt Anglián belül hol tartózkodik, de reméljük, hogy Mexikóba való visszatérte előtt még érintkezésbe lép velünk. Lehetséges, hogy már meg is szervezett egy látogatást Mr. Murchisonnal, de erről semmi biztosat nem tudunk. (Kísérteties teadélután lesz, gondolta Tom.) Nekünk, de a rendőrség számára is egyaránt fontos ténynek számíthat, hogy Derwatt *Az óra* című festményének szintén nyoma veszett.

Kérjük, hogy amennyiben bármilyen információ birtokába jutna, hívjon fel bennünket. (A mi számlánk terhére.)

Megkülönböztetett tisztelettel
Jeffrey Constant

Tom megfordult. Szemtelenül jó kedve támadt – legalábbis pillanatnyilag. Bernard mogorvasága már kezdett unalmassá válni. Szerette volna azt mondani:

– Figyelj, te vén marha, mi az ördögnek kóválygosz itt egyáltalán?

Tom azonban tudta, hogy Bernard mit tervez; újabb rohamra készül. Így hát egy percig visszatartotta a lélegzetét, Bernardra mosolygott, ő még csak nem is nézett rá. Tom inkább arra figyelt, hogyan csivitelnek a kékcinkék valami faggyú mellett, amit Madame Annette akasztott egy fára. Madame Annette kisrádiója is behallatszott halkan a konyhából. Sőt, az erdő messzeségéből még a rendőrök szerszámainak csengését is meghallotta.

Tom Jeff levelére közömbös pléhpofával annyit mondott:

– Nos, hát nem fognak találni az égadta világon semmit Murchisonból arrafelé.

– Csak kerüljenek el a folyóhoz! – mondta Bernard.

– Megmondod nekik?

– Nem.

– Akkor meg milyen folyóról van szó? Nem is emlékszem rá, melyik volt.

Tom biztos volt benne, hogy Bernard sem tudja.

Várta, hogy a rendőrök az erdőből visszatérjenek, mondván nem találtak semmit. De az is lehet, hogy nem bíbelődnek a közléssel, semmit sem szólnak. Esetleg beljebb hatolnak az erdőben, kutatnak tovább. Ez egy egész napot betöltő program. Nem is rossz időtöltés a rendőrök számára, főleg egy ilyen szép napon. Ebéd egy közeli faluban, vagy még inkább a körzetükben lévő otthonukban, azután meg újra az erdő.

Kinyitotta Chris levelét.

19.. október 24.

Kedves Tom!

Még egyszer szeretném megköszönni azokat a szép

napokat, amelyeket nálad tölthettem. Pont az ellentéte volt annak, amilyen nyomorúságosán most lakom, bár ennek is van valami varázsa. Múlt este akadt egy kalandom. Találkoztam egy Valerie nevű lánnyal az egyik Saint- Germaine-de-Pres-beli kávéházban. Megkérdeztem, nem jönne fel hozzám a hotelbe egy pohár borra? (Hm.) Elfogadta. Én Geralddal együtt lakom, de amilyen úriember néha, tapintatosan eltűnt. Valerie néhány perccel utánam jött fel, bár attól nem tartottam, hogy kikezd a pultossal odalenn. Ez neki jutott eszébe. Azt is megkérdezte, megmosakodhat-e. Mondtam, hogy nincs fürdőszobám, csak egy mosdókagylóm, de felajánlottam, hogy kimegyek a szobából azalatt, míg lemosakszik. Amikor aztán újra kopogtattam, megkérdezte, nincs-e a szállodában olyan fürdőszoba, ahol kád is van? Mondtam, hogy persze, de el kell kérnem a kulcsát. Meg is tettem. Ezek után visszajött, és azt akarta, hogy menjek ki, ameddig mosakszik. Megtettem, oké, de azért ekkor már nem fért a fejembe, mi az ördögöt tud mosakodni annyit? Odalenn várakoztam a járdán. Amikor újra felmentem, már elment, a szoba üres volt. Kerestem a folyosókon, a hallban, mindenhol! Elpárolgott! Gondoltam, na ez a lány kimosta magát az életemből. Legközelebb nagyobb szerencséd lesz, Chris!

Lehet, hogy Rómába megyek Geralddal…

Tom kinézett az ablakon.

– Kíváncsi vagyok, mikor fognak végezni. Aha, ott jönnek!

Az ásóikkal integetnek.

Bernard nem nézett rájuk.

Tom kényelmesen a sárga kerevetre ült.

A franciák bekopogtattak a hátsó ablakon, Tom intett nekik, hogy jöjjenek be, majd felugrott, hogy kinyissa nekik a bejáratot.

– Semmi nem volt az árokban ezen kívül – mondta Delaunay felügyelő, és egy kis pénzérmét mutatott. Egy aranyszínű, húsz centime-os pénzdarab volt.

– A dátum: ezerkilencszázhatvanöt.

Tom is elmosolyodott.

– Furcsa, hogy ezt találta.

– Mai kincsünk – mondta Delaunay, és zsebre vágta a fémpénzt.

– A gödröt nemrégiben ásták. Nagyon furcsa. Egy holttestnek is elég nagy lenne. Nem látott senkit sem ásni mostanában?

– Én aztán nem. De nem is lehet látni azt a helyet a házból. A fák eltakarják.

Tom kiment a konyhába, hogy Madame Annette-tel beszéljen, de a hölgy nem volt ott. Bizonyára bevásárolni ment, de a körútja ez alkalommal bizonyára hosszabb lesz a szokásosnál, hiszen három vagy négy ismerősnek is el kell mondani, hogy érkeztek rendőrök a házba, és miként kutattak át mindent Murchison után, akinek a képe a lapokban is megjelent. Tom összekészített egy tálcára egy üveg bort meg hideg sört is, és bevitte a nappaliba. A francia rendőr Bernarddal csevegett. A festészetről beszélgettek.

– Ki használja az erdőt arrafelé? – kérdezte Delauney.

– Jaj, hát hébe-hóba különböző parasztemberek, gondolom – válaszolt Tom. – Rőzsét gyűjtenek. Ritkán látok valakit az

ösvényen.

– És mostanában?

Tom elgondolkodott.

– Nem emlékszem senkire.

A három rendőr elindult. Rögzítettek néhány dolgot: a telefonja működik, a femme de ménage[63] vásárolni ment (Tom azt mondta, hogy szerinte megtalálhatják a faluban, ha beszélni akarnának vele), Heloise a szüleit látogatta meg Chantillyben. Delaunay nem háborgatta Tomot a címükért.

– Szeretnék ablakot nyitni – mondta Tom, amikor végre elmentek. Megtette, a homlokzat ablakát és a verandaajtót is kinyitotta.

A hideg nem zavarta Bernardot.

– Megyek, és megnézem, mit csináltak – mondta Tom, és a gyepen keresztül az erdőbe indult. Milyen megkönnyebbülés, ha a törvény emberei elhagyják a házunkat!

Betömték a lyukat. A vörösesbarna földkupac, amit egész csinosan fölékotortak, kicsit ki is emelkedett a talaj szintjéről. Tom visszasétált a házba. Te jóságos isten, gondolta, hány további vitát és veszekedést képes még elviselni? Egyvalamiért azonban hálás lehet, Bernard nem önsajnáló típus, inkább őt okolta. Ez legalább valami aktív cselekedet, mindenesetre pozitív dolog.

– Nos – mondta Tom, amikor belépett a nappali szobába – alapos munkát végeztek. Húsz centime-ért. Miért nem megyünk el, mielőtt…

Ekkor Madame Annette kinyitotta a konyhából befelé vezető ajtót. Tom tudta, anélkül, hogy odanézett volna. Odalépett a

---

[63] Házvezetőnő

madame-hoz, hogy beszéljen vele.

– Nos, Madame Annette, a rendőrök elmentek. Nem találtak semmit, attól tartok – nem szándékozott az erdőben rejlő sírhalomról beszámolni.

– Nagyon furcsa, nemde? – mondta a madame gyorsan, ahogy franciául át szoktak térni más, fontosabb dolgokra.

– Rejtély. Ugye?

– A rejtély Párizsban van, az Orlyn – válaszolta Tom. – Nem itt.

– Itt fognak lunchölni ön és Monsieur Bernard?

– Ma nem – mondta Tom. – Elmegyünk valahova. Ami pedig az estét illeti, hát ne fárassza magát. Ha Madame Heloise telefonálna, megmondaná neki, hogy este visszahívom? Tulajdonképpen – Tom habozott – ma délután ötkor biztosan fel fogom hívni. Különben miért nem veszi igénybe a kimenőjét a nap hátralevő részében?

– Vettem egy kis karajt mindenesetre. Hát igen, találkozhatnék is Madame Yvonne-nal.

– Ez az! – vágott közbe Tom. Bernardhoz fordult.

– Mi is kiruccanhatnánk valahova.

Nem tudtak azonban gyorsan elindulni. Bernardnak valami tennivalója akadt a szobájában, ahogy mondta, Madame Annette viszont elhagyta a házat, hogy a barátnőjével ebédeljen Villeperce-ben. Tom a végén bekopogtatott Bernard ajtaján.

Bernard éppen írt valamit az asztalnál.

– Ha egyedül akarsz maradni…

– Tulajdonképpen nem – mondta Bernard, azzal felkelt, de eléggé elcsigázva.

Tom kicsit zavarban volt. „Mit akarsz nekem mondani?” akarta kérdezni. Meg, hogy „Miért vagy itt?” De nem tudta

rávenni magát, hogy feltegye ezeket a kérdéseket.

– Induljunk!

Bernard vele tartott.

Tom fel akarta hívni Heloise-t. Most déli fél egyre járt, el tudná csípni még ebéd előtt. Odahaza déli egykor volt az étkezés. Amikor Tom és Bernard a szobába léptek, megszólalt a telefon.

– Talán Heloise – mondta Tom, és felkapta a kagylót.

– Vous etes… brrrppp. Ne quittez pás! Londres vous apelle.[64]

Jeff hallatszott.

– Helló, Tom! Egy postáról hívlak. Át tudnál jönni esetleg…

megint?

Tom tudta, hogy ez annyit jelentett, hogy mint Derwatt.

– Itt van Bernard.

– Gondoltuk. Hogy van?

– Egész jól – mondta Tom. Nem is gondolt Bernardra, aki kibámult a veranda ablakán. Feltételezni sem lehetett, hogy hallgatózik, de Tom nem lehetett biztos benne. – Most éppen nem tudok – mondta. Vajon rájöttek-e, hogy most, mikor megölte Murchisont?

– Nem gondolhatnád meg magad? Kérlek!

– Kötelezettségeim vannak itt, tudod. Mi történt?

– Itt járt az a felügyelő. Azt akarta tudni, hol van Derwatt. Át akarta nézni a könyveinket.

Jeff nyelt egyet, a hangja talán öntudatlanul is mélyebbé vált, talán, hogy titokban maradjon, de ugyanakkor olyan elkeseredettnek hallatszott, mintha nem is törődne vele, értik-e a vonal túlsó végén. – Ed meg én csináltunk pár listát az újabb

---

[64] Ön…? (zörgés) ….Ne tegye le! Londonból hívják!

időkből. Azt mondtuk, hogy mindig formalitásokat nélkülöző bemutatókat szerveztünk, de soha nem veszett el semmi, Gondolom, minden rendben lement. De ők magára Derwattra kíváncsiak, és erre csak te volnál képes újra.

– Nem hiszem, hogy okos dolog volna – vágott közbe Tom.

– Ha igazolnád a könyveinket…

A fenébe a könyvekkel, gondolta Tom. A fenébe a bevételükkel! De mi lesz Murchisonnal, ez csak az ő felelőssége marad egyedül? És mi lesz Bernard életével? Egy furcsa pillanatban rá kellett jönnie; anélkül, hogy előre elhatározná, Bernard öngyilkosságot fog elkövetni. Valahol. Jeff és Ed pedig a saját bevételeik miatt aggódnak, az ő hírnevüket féltik, és attól tartanak, hogy ők börtönbe kerülhetnek!

– Kötelezettségeim vannak itt. Lehetetlen most Londonba mennem.

Jeff kiábrándulva hallgatott. Tom megkérdezte:

– Mrs. Murchison átjött Angliába, tudsz róla?

– Nem hallottunk róla semmit.

– Derwatt maradjon, ahol van. Akárhol. Nem lehet neki egy olyan barátja, akinek magánrepülője van? Ki tudja? – nevetett Tom.

– Mellesleg – mondta Jeff egy kicsit vidámabban – mi történt *Az órá*-val? Tényleg ellopták?

– Igen. Baromi vicces, mi? Kíváncsi vagyok, most ki gyönyörködik abban a kincsben.

Ez volt az utolsó keserű megjegyzés, ekkor Jeff letette, Tom nem hívta újra.

– Menjünk, sétáljunk egyet! – mondta Bernard.

Ennyit Heloise telefonjáról, gondolta Tom. Kezdte mondani, hogy még tíz perc, ameddig a szobájából felhívja, de azután

jobbnak vélte, ha megnyugtatja Bernardot.

– Kabátot veszek.

Körbejárták a falut. Bernard nem akart kávézni, egy pohár bort sem kívánt, sem ebédet. Egy kilométert tehettek meg a Villeperce-ből kivezető utak egyikén, amikor visszafordultak, ki-kitérve a farmokra igyekvő teherautók és lovaskocsik elől. A kocsikat hatalmas igáslovak húzták. Bernard Van Gogh arles-i időszakáról beszélt. Ő maga kétszer is járt ott.

– Vincent-nak is, mint mindenki másnak, megvolt a maga élettartama. El tudná valaki képzelni a nyolcvanesztendős Mozartot? Vagy Bachot, ahogy huszonhat évesen meghal? Az embert kizárólag az minősíti, amit alkotott, sem több, sem kevesebb. Sohasem az emberről beszélünk, mindig a műveiről.

Esőre állt. Tom már jóval korábban felhajtotta a kabát gallérját.

– Derwatt leélte az életét, abszurd dolog volt, hogy én hosszabbítsam meg. Nem is tettem. Mindezt pedig helyre lehet hozni – mondta Bernard úgy, mintha bíró lenne, és legalábbis jogi szempontból bölcs ítéletet hirdetne.

Tom kivette a kezét a zsebéből, belefújt, aztán újra zsebre vágta.

Amikor visszatértek a házba, Tom teát készített, a whiskyvel és brandyvel együtt hozta be. Az ital vagy megnyugtatja Bernardot, vagy pedig kirobbantja a válságot, mert feldühíti, de valami csak történni fog.

– Fel kell hívnom a feleségemet – mondta Tom. – Szolgáld ki magad mindennel!

Felment a lépcsőn. Heloise, még ha mérges is lesz, de legalább egészséges hangot hallat.

Tom bemondta a chantillyi számot a központosnak.

Elkezdett esni az eső. Kellemes volt az ablaktáblán keresztül nézni. A szél elült. Tom felsóhajtott.

– Halló, Heloise! – az asszony vette fel. – Igen, jól vagyok. Akartalak hívni az éjjel, de már túl késő volt… Kinn voltam sétálni. (Talán közben kereste)… Bernarddal… Hát igen, még itt van. Mikor jössz haza?

– Amikor megszabadulsz attól a fou[65]-tól!

– Heloise, je t'aime! Lehet, hogy elmegyek Párizsba Bernarddal, mert azt hiszem, hogy ez segít neki elmennie.

– Miért vagy ilyen ideges? Mi történt?

– Semmi!

– Megmondanád, mikor leszel Párizsban?

Tom újra lement, és feltett valami zenét. Dzsesszt választott. Nem volt sem jó, sem rossz a dzsessz, ahogy észrevette, az élete nehéz perceiben nem jelentett semmit a számára. Csak a klasszikus muzsika hatott rá, megnyugtatta, vagy néha untatta, bizalmat keltett, esetleg megfosztotta a bizalomtól, mert olyan parancsot adott, amelyet vagy elfogadhatott, vagy lázadozhatott ellene. Tom sok cukrot szórt a teájába, azután (már hidegen) kiitta. Bernard vagy két napja nem borotválkozott, meg is látszott rajta. Derwatt szakállát akarta utánozni?

Néhány perccel később már a hátsó kert gyepén voltak. Bernard egyik cipőfűzője kibomlott. Sivatagi bakancsot hordott, ami kopott volt a hordástól. A sarkának olyan színe volt, mint a madárfiókák csőre, nagyon furcsának és régimódinak hatott. Vajon Bernard beköti-e a cipőfűzőjét, vagy sem?

– Múlt éjjel – mondta Tom – megpróbáltam összehozni egy

---

[65] Bolond

limerick[66]-et.

Egy számítógép gondolt egy nagyot
Semmi sem az, ami vagyok,
Semleges minden, mi semmi,
Nem lehet semmit se tenni,
De egyszer én is majd kiruccanhatok.

Csak az a baj, hogy homályos. Lehet viszont, hogy te jobb utolsó sort találnál hozzá – Tomnak két változata is volt a középrészhez, de kérdés, hogy Bernard egyáltalán figyelt-e?

Most már az erdőbe vezető csapáson jártak. Az eső elállóban volt, most csak alig szemerkélt.

– Nézd csak azt a pici békát! – mondta Tom, és lehajolt, hogy felvegye, hiszen majdnem rálépett az ujjnyi nagyságú kis állatra.

Az ütés Tom tarkóját érte és Bernard öklétől származott. Tom hallotta Bernard hangját, hogy mond valamit, érezte a nedves füvet, a köveket az arcában, azután elmúlt minden – merőben prózai okból, mert egy második csapás az arcán találta el. Ez azért túl sok – gondolta Tom. Azt képzelte, hogy üres kezével a földet keresi tapogatózva, de tudta, hogy nem mozdul.

Ezután odébb és odébb görgették. Minden csöndes volt, csak a füle csengett. Megpróbált megmozdulni, de nem tudott. Vajon a hasán vagy a hátán fekszik? Gondolkodott, anélkül, hogy láthatott volna bármit is. Pislogott, de a szeme földdel volt tele. Lassanként rájött, hogy nagy teher vagy valami súly nehezedik a gerincére, a lábára. A fülzúgáson át egy ásó csengése jutott el hozzá, ahogy időről időre a talajba mélyed. Bernard temeti! Most

---

[66] Tréfás, gyakran pikáns angol versike.

már biztos volt benne, hogy a szeme nyitva van! Milyen mély az a gödör? Abban sem kételkedett, hogy Murchison sírjába került. Mennyi idő múlt el egyáltalán?

Te jóságos isten, gondolta Tom, abba nem lehet belenyugodni, hogy Bernard elföldelje, és ő ne tudjon kiszabadulni! Sötét akasztófahumorral gondolta végig Tom, hogy Bernard iránti rokonszenvének is megvannak a természetes határai. Ez a határ pedig a saját élete.

– Figyelj! Oké! – azt képzelte, hogy üvölt, de csak képzelte.

– Nem az első… – hallatszott Bernard tompa hangja a Tomot beborító földrétegen keresztül.

Mit jelentsen mindez? Hallott-e valamit? Tom most meg tudta egy kicsit mozdítani a fejét, és észrevette, hogy hason fekszik.

A súly most nem nehezedett rá tovább. Tom arra koncentrált, hogy lélegzetet tudjon venni a száján keresztül. Kiszáradt a torka, kiköpte a homokos földet. Ha nem mozdul, Bernard otthagyja. Annyira visszatért az eszmélete, hogy tudja, Bernardnak a fészerből kellett elővennie az ásót, mialatt ő ájultan feküdt. Valami meleg folyadékot érzett a nyakán. A vére, valószínűleg.

Két perc, de lehet, hogy öt is volt, ami után Tom összeszedte az erejét, hogy kiverekedje magát, de vajon Bernard ott áll-e fölötte, és nézi-e még?

Nem lehetett semmit sem hallani, még lépéseket sem. Lehet, hogy Bernard már percekkel ezelőtt elment volna? És különben is, nem fog Bernard újra rátámadni, amikor kibukkan a sírból?

Ez kicsit mulattatta. Később, ha egyáltalán lesz ilyen, mekkorát nevethetne rajta!

Tom megkockáztatta. Olyan helyzetbe hozta a kezét, hogy

felegyenesedhessen, de érezte, hogy nincs benne semmi erő. Így hát felfelé ásta magát az ujjaival, mint egy vakond. Kitisztította a földet az arcából, úgy kúszott felfelé, a levegő irányába, de nem kapott levegőt. A föld nedves volt és laza, de ragadós. A súly a gerincén valami elképzelhetetlenül nehéz. A lábával rugdalni, a kezével kapálózni kezdett felfelé, mintha valaki szilárduló cementben próbálna úszni. Nem lehet mélyebben, mint vagy egyméternyire a föld alatt, gondolta Tom optimista módon, de lehet, hogy még ennyi sincs. Hosszú időbe telik, míg kiássa valaki ezt az egy köbméternyi földet, még ha ilyen lágy is. Bernard biztosan nem dolgozott nagyon sokat rajta. Tom tudta, hogy a börtöne szélére jutott, és ha Bernard nem áll ott, hogy újra elföldelje vagy fejbe vágja, egy utolsó erőfeszítéssel megpihenhet pár másodpercre. Tom tehát lendületet vett. Lett annyi helye, hogy levegőt kapjon. Vagy húsz mély lélegzet után újra nekigyürkőzött.

Két perccel ezután ott állt Murchison egykori – és immár a saját – sírja mellett. Dülöngélt, mint a részeg. Tetőtől talpig sáros földdel volt beborítva.

Sötétedni kezdett. A házban nem volt semmi fény, Tom jól látta, ahogy kibicegett a csapásra. Automatikusan azon kezdett gondolkodni, mikor kievickélt, hogy vajon hova tehette Bernard az ásót, mert vissza akarta temetni a lyukat. De azután úgy gondolta, a fenébe az egésszel. Még mindig törölgette a szeméből és a füleiből a sarat.

Lehet, hogy a többé-kevésbé sötét nappaliban talál rá Bernardra. Ebben az esetben rákiabálna: „Bú!” – Bernard számára ez elég goromba, de megérdemelt tréfa lenne. Tom a teraszon levetette a cipőjét, és otthagyta. A veranda ajtaja félig nyitva volt. Tom beszólt:

– Bernard!

Nem volt olyan állapotban, hogy egy újabb támadást kibírjon.

Semmi felelet.

Tom bement a nappaliba, azután megfordult, és bizonytalanul kisétált megint, a sáros kabátját a nadrágjával együtt a teraszra dobta. Alsónadrágban gyújtott villanyt és ment fel a fürdőszobájába. A zuhany felfrissítette. Egy törülközőt csavart a nyaka köré. A fején a vágás újra vérezni kezdett. Először a mosdókesztyűvel törölgette át, hogy kitisztítsa a sarat belőle, később megpróbált már nem is törődni vele, hiszen egyedül képtelen volt ellátni magát. Felvette a köntösét, és lement a konyhába, hogy egy sonkás szendvicset készítsen. Egy nagy pohár tejet is töltött magának, az egészet a konyhaasztalra rakta. Majd a kabátját és a nadrágját felakasztotta a fürdőszobában. Le kell kefélni és a tisztítóba küldeni, mondja majd a gáncsnélküli Madame Annette. Milyen szerencse, hogy most nincs itt, de tízre biztosan megjön, gondolta Tom. Lehet, hogy fél tizenkettőig elmarad, ha a meluni vagy fontainebleau-i moziba ment, de erre nem számíthat igazán. Most nyolc előtt tíz percet mutatott az óra.

Mit fog tenni most Bernard? Igazán kíváncsi lett rá. Párizsba siet? Valahogy elképzelni se tudta, hogy visszatérjen Londonba, ennek a gondolatát is elhessegette a fejéből. Bernard azonban olyan zavartan viselkedett, hogy senki sem tudta előre megmondani, mihez kezdhet. Vajon Jeffnek és Ednek a tudomására hozza, hogy meggyilkolta Tom Ripleyt? Bernard most akár az egész világnak szétkürtölne mindent. Bernard öngyilkos akart lenni, és ezen az úton ez csak egy állomás. Hiszen az öngyilkosság is egyfajta emberölés. És mivel Bernard

végig akart csinálni mindent, Tom úgy határozott, inkább marad halott.

Milyen nehéz lesz elhitetni Madame Annette-tel, Heloise-zal, a szomszédokkal, a rendőrökkel! Hogyan sikerülhet bemesélni nekik, hogy nem él?

Felvette a farmerét, és visszament a tartalékmosdóban levő lámpával az ösvényre. Majdnem biztos volt, hogy az ásó csak a sokat bolygatott gödör és a csapás között lehet. Tom fel akarta tölteni a mélyedést a segítségével. Milyen szép fa nő majd egykor ezen a helyen, gondolta Tom, ahol a talajt olyan sokszor fellazították! Még azokat a korhadt ágakat és az avart is odakotorta, ami eredetileg Murchison holttestét takarta.

R. I. P.[67] Tom Ripley, gondolta.

Egy új útlevél nem ártana. Ki mást lehetne ez ügyben felhívni, mint Reeves Minot-t? Legfőbb ideje, hogy ő is tegyen neki egy kis szívességet.

Írt neki egy rövid levelet az írógépén, és két útlevélképet mellékelt hozzá a biztonság kedvéért. Ma este Párizsból fel is hívja. Elhatározta, hogy Párizsba megy, hiszen ott elrejtőzhetik néhány órára, hogy gondolkodhasson. Így tehát Tom felvitte sáros ruháit a padlásszobába, hátha Madame Annette nem téved fel oda. Újra átöltözött, beszállt a furgonba, hogy a meluni állomásra induljon.

Háromnegyed tizenegykor már Párizsban volt. A Reeves-nek szóló levelet a Gare de Lyon postaládájába dobta. Azután a Hotel Ritzben Daniel Stevens néven kivett egy szobát, egy kitalált útlevélszámot írt a regisztrációhoz, mondván, az útlevele nincs nála. Címnek pedig Rouenban a rue Docteaur Cavet 14-et

---

[67] Requiescat in pace (latin) – nyugodjon békében

adta meg, mert amennyire Tom tudta, ilyen utca ott nem létezik.

17.

Tom Heloise-t a szobájából hívta fel. Nem volt otthon. A szobalány azt mondta, hogy a szüleivel ment ebédelni. Ezután Tom Reevesnek telefonált Hamburgba. Húsz perc múlva bejött a hívás. Reeves nem ment el még otthonról.

– Szia, Reeves, Tom vagyok. Hogy mennek a dolgaid? El tudnál juttatni nekem egy útlevelet, de tout de suite[68]? Már küldtem neked fényképeket.

Reeves idegesnek tűnt.

– Te jó isten, komolyan ez a kérésed? – hát igen, ezek azok az apróságok, amikre mindig, mindenütt bukni szoktak. Tom udvariasan érdeklődött, mit kér érte.

Reeves most még nem tudta megmondani.

– Írd a számlámra – bizalmaskodott Tom. – A lényeg, hogy rögtön megkapjam. Ha hétfő reggel kezedben lesznek a fényképeim, éjjelre kész tudsz lenni vele…? Igen, sürgős. Nincs mondjuk egy barátod, aki hétfő késő éjszaka Párizsba repülne? Ha nem volna, keríts egyet!

Reeves azt mondta, hogy akad olyan ismerőse, aki Párizsba repülhet. Tom ragaszkodott hozzá, hogy ne legyen újabb futár vagy vendég, mert nincs abban a helyzetben, hogy bárki zsebét vagy bőröndjét átkutathassa.

– Bármilyen amerikai névre. Amerikai útlevél volna a legjobb, de az angol is megteszi. Mellesleg a Ritzben vagyok, a Vendôme téren. Daniel Stevens.

---

[68] Azonnal

Tom megadta a hotel telefonszámát is, hogy egyszerűbb legyen Reeves dolga. De megmondta, hogy a küldöncével személyesen fog találkozni, mert tudja, mikor érkezik a gép Orlyra. Közben Heloise visszaérkezett Chantillyba, Tom beszélt is vele.

– Igen, Párizsban vagyok. Akarsz eljönni ma este?

Heloise akart, Tom ettől el lett ragadtatva. Elképzelte, ahogyan az asztal két oldalán ülnek egymással szemben, pezsgőznek, ha Heloise-nak ilyesmire szottyanna kedve. Többnyire szottyant.

Tom ott állt a szürke kövezeten, a Vendôme tér nagy körére bámult. A körterek zavarták. Merre induljon? Balra, az Opera irányába, vagy egyenesen előre a Rue Rivolin? Tom sokkal jobban szeretett a négyzetes vagy nyolcszögletű tereken tájékozódni. Hol lehet Bernard? Miért kell neki útlevél, kérdezte önmagától. Az volna a tökéletes megoldás? Újabb adalék a lehetséges szabadságérzetéhez? Nem tudok úgy rajzolni, mint Derwatt – mondta neki Bernard még aznap délután. – Egyszerűen nem dolgozom többé, még a magam nevével is ritkán. Vajon e pillanatban az egyik párizsi hotel fürdőkádjában nyiszálja át a csuklóján az ereit? Esetleg a Szajna egyik hídján hajol – alig észrevehető módon – keresztül a korláton, hogy mikor senki sem látja, beleugorhasson?

Tom egyenesen a Rue Rivoli felé tartott gyalogszerrel. Üres és unalmas volt ebben az éjjeli órában, a kirakatokat acélrudakkal és láncokkal biztosították, nehogy a turisták annyira kedvelt bóvlijait (selyem zsebkendőket, rányomott Párizs felirattal, a méregdrága selyemingeket és nyakkendőket) ellopják. Arra gondolt, hogy fog egy taxit, és a hatodik

arrondissement[69]-ba hajtat, ahol vidámabb a hangulat, és ott iszik egy sört a Lippe-nél. Viszont nem akart beleszaladni Chrisbe. Visszament tehát a szállodájába, és megpróbálta Jeff műtermét felhívni.

Az összeköttetésre a központos szerint negyvenöt percig kell majd várni, de bejött egy félóra alatt.

– Halló, Párizs – Jeff hangja olyan volt, mint egy fuldokló delfiné.

– Tom vagyok, Párizsból! Hallasz engem?

– Rosszul.

Nem lehetett olyan rossz a vonal, hogy Tom egy újabb hívással kísérletezzen. Folytatta:

– Nem tudom, hol van Bernard. Hallottál róla valamit?

– Miért vagy Párizsban?

Semmi értelme nem volt, hogy a hallhatóság határán elmagyarázza. Annyi azért világos lett neki, hogy Jeff és Edward semmit sem tudnak Bernardról.

Akkor Jeff vette át a szót.

– Megpróbálják megtalálni Derwattot! – elmorgott angol szitkozódások. – Istenem, egyáltalán nem hallak! Nem hiszem, hogy bárki is értené ezt az átkozott…

– D'accord[70] – mondta Tom. – Akkor mondd el, mi a baj?

– Lehet, hogy Murchison felesége…

– Mi van?

A telefontól meg lehet őrülni. Az embereknek vissza kell térniük a papírhoz, tollhoz, tintához.

– Egy árva szót sem értek!

– Eladtuk *A fürdőkád-at.* Ők megkérik… keresik Derwattot!

---

[69] Kerület

[70] Egyetértek.

Tom, ha képes lennél…

Ekkor megszakadt az összeköttetés.

Tom dühösen lecsapta a készüléket, megragadta és újra felemelte, hogy a házi központossal veszekedjen. Azután azonban lerakta megint. Nem az ő hibája. Senki sem hibás. Nem létezik olyan ember, akit itt felelőssé lehetne tenni.

Nos, hát Mrs. Murchison átjött, ahogy Tom előre látta. És lehet, hogy tud is valamit arról a „levendulaelméletről". *A fürdőkád* el van adva, de kinek? Bernard eltűnt, de hova? Athénba? Megismétli, amit Derwatt követett el, és a görög szigetvilágba fullad? Tom már látta magát, amint Athénba repül. Hogy is hívták Derwatt szigetét? Ikáriának? Hol lehet? Holnap reggel majd csak kitalálja egy utazási iroda.

Tom leült az íróasztalához, egy rövid jegyzetet firkantott le.

Kedves Jeff!
Amennyiben látod Bernardot, tudd, ő azt hiszi, hogy megölt engem, és én meghaltam. Majd később elmagyarázom. Ne mondd meg senkinek, és ha találkozol vele, akkor tégy úgy, mintha elhinnéd a dolgot. Ne csinálj semmit sem! De tartsd vissza Bernardot!

Minden jót!
Tom

Lement, és egy hetvenöt centime-os bélyeget ragasztott a levélre (a recepciónál vette), és be is dobta a borítékot. Jeff minden valószínűség szerint nem kaphatja meg keddig. De nem olyan jellegű volt az üzenet, amit táviratban fel lehetett volna adni. Vagy mégis? Nekem most a föld alatt kéne lennem Bernard miatt. Ezt írhatná a sürgönyben. Nem, hát ez nagyon homályos!

Még mindig ezt latolgatta, amikor Heloise jött be az ajtón. Tom örömmel látta, hogy a kis Gucci táskáját is magával hozta.

– Jó estét, Madame Stevens – mondta Tom franciául. – Ma este Madame Stevens leszel.

Először arra gondolt, hogy odaviszi a recepcióhoz, és bejelenti, de azután úgy döntött, nem bíbelődik vele, és egyenesen a lifthez kísérte.

Három szempár követte őket. Vajon tényleg a felesége?

– Tom, te olyan sápadt vagy!

– Nehéz napom volt.

– És mi ez a…

– Psszt! – az asszony a tarkójára célzott. Heloise mindent észre szokott venni. Tom arra gondolt, néhány dolgot elmondhatna neki, de nem mindent. A sír… – nahát ez túlságosan szörnyű lenne. Másfelől Bernardot egyenesen gyilkosnak tüntetné fel, márpedig nem az. Borravalót adott a liftesnek, aki behozta Heloise csomagját.

– Mi történt a fejeddel?

Tom lecsavarta azt a piszkos, kékeszöld gézt, amit a nyaka körül viselt, hogy a vérzést megakadályozza.

– Bernard leütött. De ne aggódj, drágám! Vedd le a cipődet! A ruhádat! Helyezd kényelembe magad! Akarnál egy kis pezsgőt?

– Igen. Miért is ne?

Tom telefonon adta fel a rendelést. Olyan kellemesen érezte magát, mintha enyhe láza lett volna, bár tudta, hogy ez csak a fáradtság és a vérveszteség velejárója. Vajon ellenőrizte otthon, hogy maradtak-e vércseppek utána? Igen, emlékszik rá, az utolsó percekben pont ezt nézte meg, hogy akad-e vérnyom valahol.

– Hol van Bernard?

Heloise kilépett a cipőjéből, és mezítláb téblábolt.

– Igazán nem tudom. Talán Párizsban.

– Összeverekedtél vele? Nem akart elmenni?

– Óh, csak egy kicsit. Mostanában nagyon ideges. Semmi komoly, igazán.

– Miért jöttél Párizsba? Még mindig a házban van?

Ez valóban elképzelhető, bár Bernard holmijai már nem voltak ott, Tom utánanézett. És Bernard be sem tud jutni, hacsak be nem töri a veranda üvegajtaját.

– Nem. Nincs a házban.

– Meg akarom nézni a fejedet. Gyere a fürdőszobába, ott több a fény.

Kopogtatás hallatszott az ajtón. A szobapincér jött a pezsgővel. A testes, szürkülő hajú férfi vigyorgott, amikor a dugó kiröpült. A palackot ügyesen a jegesvödörbe állította.

– Merci m'sieur[71] – mondta, és elvette Tomtól a bankjegyet.

Tom és Heloise megemelték a poharaikat. Heloise-ban volt egy kis bizonytalanság, ahogy kiitta. Meg akarta nézni a férje fejét. Tom beleegyezett. Levetette az ingét, lehajolt, becsukta a szemét, amint Heloise egy mosdókesztyűvel tisztogatta a tarkóját a mosdókagyló fölött. Megpróbálta a fülét is zárva tartani, nehogy meghallja azokat a sikolyokat, amikre számíthatott.

– Nem igazán mély vágás, nem fog vérezni – mondta Tom. A tisztítástól persze újra elindult a vérzés. – Szerezz egy másik törölközőt, vagy akármit – mondta Tom, és visszament a hálóba, ahol lassan a padlóra csúszott. Nem volt még teljesen

---

[71] Köszönöm uram

magánkívül, így aztán visszakúszott a fürdőszobába, ahol a padló legalább csempézve volt.

Heloise valamit rebegett egy sebtapaszról.

Tom elvesztette egy percre az eszméletét, bár nem is vette észre. Odakúszott a vécékagylóhoz, és belehányt. Heloise nedves törölközőjét használta az arcára és a kezére. Néhány perccel később már a mosdónál állt, és a pezsgőjét kortyolta, miközben Heloise egy kis fehér zsebkendőből rögtönzött kötést rá.

– Miért hordasz magadnál sebtapaszt?

– A körmömre használom.

Tom kíváncsi lett rá, hogy hogyan. Tartotta a tapaszt, mialatt az asszony levágta a megfelelő hosszúságú darabot.

– Rózsaszínű – mondta Tom. – Ez a faji megkülönböztetés jele. Az Államokban a Black Power rögtön ráugrana és betiltatná.

Heloise nem értett belőle semmit sem, hiszen Tom angolul beszélt.

– Majd holnap elmagyarázom – talán.

Ágyba bújtak, luxuskivitelű, széles ágyba, amelyben négy párna is volt. Heloise felajánlotta neki a pizsamáját, hogy Tom feje alá gyűrje, ha netalántán vérezni kezdene újra, bár Tom azt gondolta, már teljesen elállt. Heloise meztelenül természetfölöttien simának látszott, mint a csiszolt márvány, csakhogy lágy volt és meleg. Olyan este volt, amikor nem szoktak szeretkezni, de Tom azért nagyon boldognak érezte magát, és nem is izgatta a holnap. Talán meggondolatlanság volt tőle, de aznap éjjel, vagy inkább kora hajnalban megengedhette magának. A sötétben hallotta, ahogy a pezsgő sziszegve buborékol, ahogy Heloise kortyol a poharából, hallotta az apró koccanást is, ahogy az éjjeliszekrényre rakja a poharat. Az arca újra az asszony mellén nyugodott. „Heloise, te vagy az egyetlen

nő a földön, akiről most ábrándozom” – akarta mondani neki, de túl fáradt volt hozzá, a megjegyzés meg talán nem is olyan fontos.

Reggel Tomnak némi magyarázattal kellett szolgálnia Heloise számára, ráadásul nagyon óvatosan kellett magyarázkodnia. Elmondta, hogy Bernard Tufts olyan izgatott az angol barátnője miatt, hogy könnyen öngyilkosságra is vetemedhet, és Tom meg akarja találni. Lehet, hogy Athénben van. És hogy a rendőrség Murchison eltűnése miatt tartja szemmel, a legjobb tehát, ha azt gondolják róla, talán a barátainál van Párizsban. Azt is megmondta, hogy az útlevélre vár, ami legfeljebb hétfőn este érkezhetik meg, legjobb esetben is. Tom és Heloise az ágyban reggeliztek.

– Fel nem foghatom, miért vesződsz azzal a fou[72]-val, aki majdnem leütött.

– Barátság – mondta Tom. – Drágám, nem mész vissza Belle Ombre-ba, hogy Madame Annette társaságában légy? Vagy fel is hívhatnánk, és a mai napot meg az éjszakát is velem tölthetnéd – mondta Tom vidámabb hangon. – De ma hotelt kellene váltanunk, a biztonság kedvéért.

– Oh, Tome – Heloise azonban nem a csalódottság hangján válaszolt. Tom tudta róla, hogy szereti a kicsit ravasz, rejtélyes, titokzatos ügyeket, még akkor is, ha a titkolózás nem volt feltétlenül szükséges. A történetek, amelyeket kamaszkorának intrikáiról az osztálytársnőivel, sőt a fiúkkal kapcsolatban is elmesélt, hogy hogyan járt túl a szülei eszén – Cocteau képzeletével kelhettek versenyre.

– Ma viszont új nevünk lesz. Milyen nevet szeretnél? Legyen

---

[72] Őrülttel

valami amerikai vagy angol, miattam. Te meg a francia feleségem lehetsz, tudod.

Tom angolul beszélt.

– Hmm. Gladstone?

Tom felnevetett.

– Van valami vicces abban, hogy Gladstone?

Heloise gyűlölte az angol nyelvet, mert azt hitte, tele van mindenféle mocskos kétértelműséggel, amit ő sohasem fog uralni.

– Semmi. Ő lenne a bőrönd feltalálója? Nem hiszem! Kinek kellett a bőröndöt feltalálni? Túl egyszerű! De tényleg, Tome!

A Hotel Ambassadeur-be költöztek a Boulevard Haussmann-ra, a kilencedik arrondissement[73]-ba. Itt Tom William Tenyck néven jelentkezett be, Mireille nevű feleségével. Tom másodszor is felhívta Reevest, megadta új nevét, címét és telefonszámát (PRO 72-21) annak a német akcentussal beszélő embernek, aki gyakran Reeves telefonját felvette.

Tom és Heloise moziba mentek délután, és csak este hatra értek vissza a hotelbe. Reevestől még nem jött üzenet. Tom azt ajánlotta, Heloise hívja fel Madame Annette-et, de ő is beszélt a hölggyel.

– Igen, Párizsban vagyunk – mondta Tom. – Sajnálom, hogy nem hagytam semmi írásos üzenetet önnek. Madame Heloise lehet, hogy holnap késő este érkezik, de nem vagyok biztos benne – vissza is adta a kagylót a feleségének.

Bernard bizonyára nem volt Belle Ombre környékén, különben Madame Annette említette volna.

Korán mentek ágyba. Tom sikertelenül próbálta rábeszélni

---

[73] Kerületbe

Heloise-t, hogy vágja le róla a tarkóját fedő ragtapaszt. Az asszony ráadásul még valamilyen levendulaszínű francia fertőtlenítőt is vett neki, amivel az egész turbánt átitatta. A sálát már kimosta a Ritzben, reggelre meg is száradt. Éjfél előtt csengett a telefon. Reeves közölte, egy barátjuk fog másnap, azaz hétfőn, a Lufthansa 311-es járatával az Orlyra érkezni, éjjel tizenkettő óra tizenötkor. Magával viszi majd, amire Tomnak szüksége van.

– A neve?

– Gerda Schneider, egy asszony. Tudja, hogy te hogy nézel ki.

– Oké – mondta Tom. Elégedett lehetett a szolgáltatással, hiszen a fényképek még nem lehettek Reeves kezében.

– Akarsz velem jönni az Orlyra? – kérdezte Tom Heloise-t, amikor lerakta a kagylót.

– Kiviszlek. Szeretném tudni, hogy biztonságban vagy-e.

Tom elmondta, hogy a furgon a meluni állomáson maradt.

Talán megkérhetné Andrét, a kertészt, aki néha kisegítette őket, hogy menjen vele, és vigye haza.

Úgy határoztak, hogy még egy éjszakát az Ambassadeur-ben lesznek, arra az esetre, ha hétfő éjjel bármi baj történne az útlevéllel kapcsolatban. Tom arra gondolt, hogy elcsíp egy Görögországba induló éjszakai járatot keddre virradóan, de addig nem dönthetett, míg a kezébe nem kerül az útlevél. A rajta szereplő aláírást is meg kell ismernie. (Mindezt csak azért – jött rá –, hogy Bernard életét megmentse.) Tom nagyon szerette volna megosztani a gondolatait és az érzéseit Heloise-zal, de tartott tőle, az asszony nem tudná megérteni. Vajon megértő lesz-e, ha tudomást szerez a hamisításokról? Lehetséges, legalábbis intellektuálisan, ha így lehet gondolni. De mondhatná

azt is: „Miért nyomja mindez a te válladat? Jeff és Ed nem tudnának gondoskodni az aranytojást tojó tyúkjukról? Az ő barátjuk.” Tom inkább bele sem kezdett a történetbe. A legjobb egyedül lenni mindenhol, az akcióban, a rokonszenvével, még az otthona iránti gyöngéd érzelmeivel együtt, csupaszon.

Minden jól ment. Tom és Heloise éjfélkor értek az Orlyra, a járat időben érkezett. Gerda Schneider – illetve aki ezt a nevet viselte – annál a kijáratnál jelent meg, ahol várták.

– Tom Ripley? – kérdezte mosolyogva.

– Igen. Frau Schneider?

Harmincas nő volt, egész csinos és értelmes kinézetű, minden smink nélkül. Az a fajta, aki hideg vízben mossa meg az arcát, mielőtt felöltözik.

– Mr. Ripley, én valóban nagyon örvendek a találkozásnak – mondta angolul. – Olyan sokat hallottam magáról.

Tom hangosan, udvarias, de szórakozott modorban nevetett. Meglepetés volt neki, hogy Reeves ilyen érdekes emberekkel tud dolgozni, ráadásul össze is hozza velük.

– A feleségemmel vagyok itt. Párizsban tölti az éjszakát?

Az asszony így döntött. Még hotelszoba is volt foglalva számára a Pont Royalnál, a Montalember utcában. Bemutatta Gerdát Heloise-nak, azután elment a kocsiért, mialatt vártak rá. Az autót közel ott rakta le, ahol annak idején Murchison bőröndjét kitette. A Pont Royal felé autóztak Párizs irányában, amikor Frau Schneider azt mondta:

– Itt adnám oda a csomagját.

Még a kocsiban nyitotta ki a kézitáskáját, és egy aránylag vastag borítékot varázsolt elő belőle.

Tom elég sötét helyen állt meg. Kivette a zöld színű, amerikai útlevelet, és a kabátzsebébe süllyesztette. Az okmányt

átlátszó fehér papírba csomagolták.

– Köszönöm – mondta Tom. – Továbbra is kapcsolatban maradok Reevesszel. Hogy van?

Néhány perccel később már a Hotel Ambassadeur felé utaztak kettesben, Tom és Heloise.

– Ahhoz képest, hogy német, egész szép az arca – mondta Heloise.

A szobájukban Tom alaposan megnézte az útlevelet. Kopott darab volt, Reeves kivágta a kép helyét, hogy a magáét beilleszthesse. Robert Fiedler Mackay nevére szólt, 31 éves, Salt Lake Cityben született, Utah-ban, foglalkozása: mérnök, családi állapota: egyedülálló. Karcsú, magas betűkből álló, folyamatos kézírásra valló aláírás szerepelt rajta. Tom azokkal az unalmas amerikai férfiakkal hozta összefüggésbe, akiket addig is ismert.

– Heloise, drágám, Robert lettem – mondta Tom franciául. – Ha megbocsátod, most egy darabig az aláírást fogom gyakorolni.

Heloise a komódnak támaszkodva nézte.

– Ó, drágám! Nem kell izgulni! – Tom átkarolta az asszonyt,

– Igyunk egy kis pezsgőt! Minden rendben van.

* * *

Délután kettőkor Tom már Athénben volt, egy sokkal csillogóbb, tisztább fővárosban, mint amilyennek utoljára öt vagy hat évvel ezelőtt látta. A Hotel Grand Bretagne-ban jelentkezett be, egy kis ideig a szobájában pepecselt. A szoba az Alkotmány térre nézett. Ezután ment ki, hogy néhány közeli hotelben érdeklődjön Bernard Tufts után. Az lehetetlen, hogy Bernard a Grand Bretagne-ban szálljon meg – állapította meg Tom –, hiszen az Athén legdrágább szállodája. Hatvan százalékig biztos volt

abban is, hogy Bernard nincs Athénben, hanem Derwatt szigete vagy szigetei felé indult. De mégis buta hanyagságnak tartotta volna, hogyha legalább néhány athéni szállodában nem érdeklődne utána.

Tom története úgy hangzott, hogy egy barátjától, Bernard Tuftstól keveredett el, és reméli, hogy összeakadhat vele. A saját neve nem érdekes, de ha mégis megkérdezték, Tom Robert Mackay-t mondott.

– Mi a helyzet a szigetvilággal? – kérdezte Tom az egyik tiszteletre méltó hotelben, ahol feltételezte, hogy tudnak valamit az idegenforgalomról. Itt franciául beszélt, bár a többi szállodában általában inkább angolul tudtak, de azt is csak kicsit. – Ikária érdekelne.

– Ikária? – lepődtek meg.

Mint megtudta, Ikária meglehetősen keletre van, a Dodekaniai szigetcsoport legészakibb tagja. Repülőtér nincsen. A tengeren lehet odajutni, de nem tudni biztosan. Mykonoszban motorost kellett bérelnie, kapitánnyal együtt. Ikária – bár Tom rövid ideig optimistán reménykedett benne – keserű csalódást hozott. Egy Arnemisti (vagy valami hasonló nevű) városban álmos hangulat honolt, egyetlen nyugati turistát sem fedezett föl sehol. Csak a halászok javítgatták a hálóikat, és a helyi férfiak üldögéltek apró kávéházakban. Innen telefonált Tom egy másik, Agios Kirycos nevű városba a szigeten, miután hiába érdeklődött egy Bernard Tufts nevű angol férfi után (sötét hajú, karcsú stb.). Az egyik ottani szállodás ellenőrizte a saját listáját, és azt ígérte, hogy a többi szállodában is meg fogja nézni, azután visszahívja. De nem tette. Tom feladta. Tű a szénakazalban – gondolta. Lehet, hogy Bernard egy másik szigetet választott.

Mégis ez az a sziget, mely Derwatt öngyilkosságának

színtere volt. Gyönge és halvány misztérium Tom számára. Itt, ezen a sárgásfehér strandon indult el Philipp Derwatt arra az útjára a tengerbe, amelyről sohasem tért vissza. Tom kételkedett benne, hogy Ikária bármelyik lakója reagálna Derwatt nevére, hanem azért a kávéház-tulajdonossal megpróbálkozott, persze sikertelenül. Derwatt majdnem egy hónapot töltött itt, igaz, hogy hat évvel ezelőtt, gondolta. Tom egy kis vendéglőben ebédelt, ahol paradicsomlevessel, rizzsel és bárányhússal frissítette fel magát, majd abba a vendéglőbe indult, ahol a motoros kapitánya négyig várt volna rá.

A kapitány bázisára, Mykonoszba siettek. Tommal ott volt a bőröndje is; nyugtalannak, kimerültnek, de fölöslegesnek is érezte magát. Úgy határozott, még aznap éjjel visszatér Athénba. Egy kávéházban üldögélt, az édes kávéját iszogatta. Ezek után a dokkba ment, ahol a görög kapitányba ütközött. Éppen hazafelé indult, hogy megvacsorázzon.

– Mennyiért vinne Pireuszba ma éjszaka? – kérdezte Tom. Még mindig volt néhány American Travellers csekkje.

Sok a tennivaló, hallatszott a hosszú beszámoló, de a pénz azért itt is képes volt minden nehézséget áthidalni. Tom az út felét a kis kabin fapadján kucorogva aludta végig. Hajnali ötkor jutottak Pireuszba. Antinou kapitány tántorgott az örömtől, vagy a pénztől, esetleg a fáradtságtól, de az is lehet, hogy az ouzo hatására. Tom nem ismerte ki magát. Azt mondta, vannak barátai a kikötőben, akik szívesen látnák.

A hajnal metszően hideg volt. Tom rábeszélt egy taxist, hogy vigye el Athénbe az Alkotmány térre, a Hotel Grand Bretagne bejáratához, ahol egy marék pénzt ad majd neki.

Kapott egy szobát (nem azt, amiben korábban megszállt). Még nem takarították ki, mondta meg őszintén az éjjeli portás.

Tom felírta Jeff londoni műtermének a számát egy papírra, és megkérte a portást, hogy hívja fel a számot.

Felment a szobájába, megfürdött, de közben állandóan a telefoncsengést figyelte. Háromnegyed nyolckor jött be a hívás.

– Tom vagyok, Athénből – mondta Tom. Már majdnem aludt az ágyában.

– Athénből?

– Van valami híred Bernardról?

– Nincs semmi. Mit keresel te…

– Átmegyek Londonba. Ma éjjel, gondolom. Csináld meg a sminket! Rendben?

18.

Csütörtök délután Tom hirtelen ötlettől vezérelve vett magának egy esőkabátot. Olyan stílusú volt, amit sohasem választott volna magának. Rengeteg leffentyű, zsinór (melyek közül némelyiket dupla gyűrű rögzített) és kapocs volt rajta, mintha csak arra tervezték volna, hogy térképtáskát, katonai kulacsot, túlélőkészletet, bajonettet, egy-két gumibotot akasszanak rá. Szörnyen ízléstelen darab volt, de Tom arra gondolt, segíthet neki Londonban a belépésnél, arra az esetre, ha valamelyik bevándorlási tisztviselő emlékezne, hogyan is nézett ki Thomas Ripley. A választékot is átfésülte a haján, balról jobb oldalra, bár a fotón nem látszott. A bőröndjén szerencsére nem volt monogram. A pénz azért probléma maradt, hiszen Tomnak csak traveller's csekkje volt Ripley névre, ezt pedig nem adhatta ki a kezéből Londonban úgy, mint ahogy Athénben tette a motoros kapitányával. Drachmája volt elég (némi frankkal Heloise-tól) egy szimpla repülésre Londonig. Ott viszont már Ed és Jeff finanszírozhatják tovább. Kiszedte a bankkártyáit és minden személyazonosító iratát a tárcájából, és belesüllyesztette őket a nadrág begombolható hátsó zsebébe. Nem számított azonban igazi motozásra.

A heathrow-i belépési pult előtt egy „Mennyi időt szándékozik itt tölteni?" kérdéssel megúszta.

– Négy napot, maximum – volt a válasza.

– Üzleti út?

– Igen.

– Hol fog lakni?

– A Londoner Hotelben. A Welbeck Streeten.

A busz a londoni végállomásra vitte. Tom bement egy fülkébe, és felhívta Jeff műtermét.

Egy női hang válaszolt.

– Mr. Constant ott van? – kérdezte Tom. – Vagy Mr. Banbury?

– Mind a ketten házon kívül vannak. Kivel beszélek, kérem?

– Robert. Robert Mackay.

A nő nem reagált rá, hiszen Tom nem adta meg előzőleg ezt az új nevet Jeffnek. Tudta viszont, hogy Jeff és Ed szóltak valakiről, egy ismeretlenről, akit a műterembe vártak.

– Maga Cynthia?

– I-igen – mondta egy elég magas hang.

Tom elhatározta, megkockáztatja:

– Tom vagyok – mondta. – Jeff mikorra jön vissza?

– Óh, Tom! Nem voltam biztos benne, hogy te vagy. Egy órán belül itt kell lenniük. El tudnál jönni?

Tom fogott egy taxit, és elment a St. John's Wood-i műterembe.

Cynthia Gradnor nyitotta ki az ajtót.

– Helló, Tom.

Tom már majdnem el is felejtette a külsejét. Középtermetű lány, egyenes szálú barna haja a vállára hullik, meglehetősen nagy, szürke szeme volt. Most soványabbnak tűnt, mint amilyennek az emlékeiben szerepelt. Harminc felé járt. Kicsit izgágának látszott.

- Láttad Bernardot?

– Igen, de nem tudom, hova lett – Tom mosolygott. Feltételezte, hogy Jeff a kérésének megfelelően senkinek sem

szólt Bernard merényletéről ellene. – Feltehetőleg Párizsban van.

– Ülj le, Tom! Adhatok valamit inni?

Tom tovább mosolygott, majd átnyújtotta azt a kis csomagot, amit az athéni repülőtéren szerzett be. White horse whisky. Cynthia legalább a felszínen nagyon barátságos volt. Tom megörült neki.

– Bernard nagyon izgatott volt a kiállítás alatt – mondta Cynthia, és az italt nézte. – Legalábbis ezt mondták nekem. Utána nem nagyon láttam. Ahogy tudhatod is.

Tom átérezte a dolgot, nem is szándékozott megemlíteni, hogy Bernard elmondta, Cynthia szakított vele, és hogy látni sem akarta. Hogy igazán így értette-e, Tom nem volt benne holtbiztos.

– Nos – mondta Tom vidáman –, azt mondta, hogy többé nem fest Derwattot. Ez azt hiszem, jó döntés a részéről. Biztosan így van. Megutálta, azt mondja.

Cynthia odaadta Tomnak az italát.

– Kísérteties história ez az egész. Kísérteties.

Ez az, jött rá Tom. Kísértetek. Cynthia látható borzongása átragadt Tomra is. Gyilkosság, hazugság, hamisítás: kísértet-história.

– Kár, hogy eddig eljutottunk – mondta Tom –, de ennél nem megyünk tovább. Most jelenik meg Derwatt utoljára, mondhatom. Hacsak Jeff és Ed nem határozzák el magukat… nem akarhatják, hogy újra eljátsszam ezt a szerepet. Most aztán pláne nem!

Cynthia nem nagyon figyelt az egészre, vagy legalábbis úgy látszott. Tom leült, de a lány lassú léptekkel sétált fel-alá a padlón, mintha csak arra figyelne, meghallja-e Jeff és Ed lépéseit a lépcsőről.

– Mi lett azzal a Murchison nevű emberrel? Holnap érkezik a felesége, gondolom. Jeff és Ed szerint is.

– Nem tudom. Ebben nem tudok segíteni – mondta Tom nagyon nyugodtan. Nem tehetett róla, de Cynthia kérdéseitől ideges lett. Sok dolga van még. Istenem, holnap jön a felesége…

– Murchison tudja, hogy a festményeket hamisították. Vajon mire alapozza ezt a véleményét?

– Az állásfoglalására – mondta Tom, és vállat vont. – Óh, hát persze beszélt ő a festmények szelleméről, meg a személyiségről, de nem hinném, hogy egy londoni szakértőt meg tudna győzni róla. Ki tudja, hol húzódik a határ Derwatt és Bernard között? De őszintén! Unalmas barmok ezek az önjelölt műkritikusok! Mit lehet szórakozni csak a művészeti lapokban megjelenő, a konceptuális térformákon, a műanyag értékeken és a dzsesszen csámcsogó cikkeiken! – Tom rövid kacajt hallatott, mert csak úgy rögtönözte az egészet.

– Murchison látta az én képeimet otthon; az egyik valódi volt, a másik Bernardé. Természetesen igyekeztem elbizonytalanítani, és azt hiszem, sikerült is. Nem hinném, hogy megtörtént volna a találkozás közte és a Tate Galéria embere között.

– De hova tűnhetett?

Tom habozott.

– Rejtély. Most Bernard tűnt el. Hova? Én nem tudom. Murchisonnak is meglehettek a maga bogarai. Személyes okai, hogy nyoma vesszen. Máskülönben egy titokzatos sanghaji banda tette el láb alól az Orly repülőtéren.

Tom ideges volt, utálta ezt a témát.

– Mindez nem könnyíti meg a helyzetet. Ez az, amin megpróbálok javítani. Aztán majd talpra állunk. A hamisítás

ténye nincs bizonyítva… Jaj, Cynthia, ez egy nagyon csúnya játék, túl messzire is ment az egész, ezt már nem láthatjuk át.

– Bernard azt mondta, hogy mindent be akar vallani a rendőrségnek. Lehet, hogy éppen azt teszi.

Ez a szörnyű lehetőség valóban létezett – Cynthia borzongása ettől ragadt át Tomra. De csak picit. Eltolta magától az italt. Hát igen, ha a brit rendőrség a második Derwatt-előadás kellős közepén robbanna be, az valódi katasztrófa lenne.

– Nem hiszem, hogy Bernard ilyesmit tenne – mondta Tom, de egyáltalán nem volt biztos a dolgában.

Cynthia ránézett.

– Megpróbáltad Bernardot is meggyőzni róla?

Tom hirtelen megütközött azon az ellenségességen, amit a lány mutatott. Nyilván hosszú évek óta lehetett benne, Tom tudta.

– Bernard álmodhatta ezt az egész zűrzavart – mondta Tom – , két okból is. Először ez véget vethet a saját karrierjének, és másodsorban…

– Bernard karrierjének vége van, amennyiben mint festőművészre gondolsz rá.

– Másodsorban – mondta Tom olyan kedvesen, ahogy csak tudta – nem ő az egyedüli, aki ebbe a szerencsétlen ügybe bele van keverve. Jeffet és Edet is tönkreteheti, akik a művekkel való kereskedéssel foglalkoztak, hacsak nem tudják tagadni sikeresen a hamisítás tényét. Az olasz művészeti iskolákban…

Cynthia mélyet sóhajtott. Úgy látszott, képtelen megszólalni. Lehet, hogy nem is akart semmi többet mondani. Újra körbesétált a négyszögletes műteremben, ránézett arra a kinagyított fényképre, ami egy kengurut ábrázolt, és még Jeff támasztotta a falnak.

– Két éve már, hogy ebben a teremben voltam. Jeff mindig flancosabbá teszi.

Tom hallgatott. Nagy megkönnyebbülésére halk lépések, férfihangok zaja hallatszott.

Valaki kopogott.

– Cynthia? Mi vagyunk – szólalt meg Ed.

Cyntihia ajtót nyitott.

– Hát ez Tom! – kiáltotta Ed, és berohant, hogy kezet rázzon vele.

– Szervusz, Tom! – mondta Jeff nem kevésbé boldogan.

Jeff egy kis fekete táskát hozott, abban volt a maszk a sminkkel, Tom nagyon jól tudta.

– Szólni kell a barátunknak a Sohóban, hogy újra készítse el a maszkodat – mondta Jeff. – Hogy vagy, Tom? Milyen volt Athénben?

– Remek – mondta Tom. – Igyatok, fiúk! Az ezredesekről tudtok. Buzukit meg nem hallottam. Remélem, ma este nem lesz újabb show.

Jeff kinyitotta a táskát.

– Nem. Csak meg kell néznem, minden megvan-e. Hallottál valamit Bernardról?

– Micsoda kérdés! – mondta Tom. – Semmit.

Zavartan nézett Cynthiára, aki összefont karokkal támaszkodott a mosdó falának. Vajon tudja-e a lány, hogy kifejezetten azért ment Görögországba, hogy megkeresse Bernardot? Jelent-e neki valamit az egész? Nem.

– És Murchisonról? – kérdezte Ed a válla felett. Egy itallal segített magán.

– Nem – mondta Tom. – Úgy értesültem, hogy Mrs. Murchison holnap érkezik.

– Érkezhet – válaszolt Jeff. – Webster hívott fel éppen ma, és ő mondta. Tudod, Webster felügyelő.

Tom egyszerűen nem tudott beszélni vele, míg Cynthia is a szobában volt. Nem is tette. Akart volna valami konkrétumot kérdezni, mint például, hogy „ki vásárolta meg *A fürdőkádat*", de még erre se nyílt mód, Cynthia olyan ellenséges volt. Képes, és elárulja őket, annyira ellenzett mindent.

– Mellesleg, Tom – mondta Ed, miközben Jeffnek itallal szolgált (Cynthiának még nem ürült ki a pohara) –, megszállhatsz itt is ma éjszaka. Remélem, itt maradsz.

– Örömmel – válaszolta Tom.

– Holnap pedig reggel fél tizenegyre idehívnánk Webster felügyelőt, ha meg nem találnánk, hagyunk neki egy írásos üzenetet, ami szerint aznap reggel érkeztél vonattal Londonba, mármint holnap, és úgy hívtál fel bennünket. Bury St. Edmundsban voltál a barátaidnál, előtte pedig nem…

– … nem vetted elég komolyan az utánad folyó nyomozást, ezért nem is informáltad a rendőrséget – vetette közbe Jeff, mintha valami óvodásmondókát idézne a Lúdanyó meséiből.

– Ami azt illeti, ők sem fésülték át az utcákat utánad. Néhányszor rákérdeztek, hogy hol lehet Derwatt, mi meg azt válaszoltuk, hogy feltehetőleg a barátainál, vidéken.

– D'accord[74] – mondta Tom.

– Azt hiszem, távozom – mondta Cynthia.

– Óh, Cynthia, nem iszod meg a maradék italodat? – kérdezte Jeff.

– Nem – felvette a kabátját, Ed meg rásegítette. – Én tényleg csak azt akartam tudni, van-e valami újság Bernarddal

---

[74] Rendben.

kapcsolatban, tudod.

– Köszönjük, Cynthia, hogy tartottad a frontot nekünk – mondta Jeff.

Szerencsétlen kifejezés, gondolta Tom. Felállt.

– Biztosan elmondom majd neked, ha bármit megtudnék, Cynthia. Hamarosan visszamegyek Párizsba, lehet, hogy még holnap.

Búcsúzásfélét morogtak egymásnak Cynthia, Jeff és Ed az ajtóban. A két férfi visszajött.

– Bernard még mindig szerelmes belé? – kérdezte Tom.

– Nem gondolnám. Azt mondta…

Jeff és Ed egyaránt fájdalmas arckifejezést öltöttek.

– Mit mondott Bernard?

– Bernard azt mondta, hogy amikor felhívta telefonon, Cynthia közölte vele, látni sem akarja. Lehet, hogy Bernard túlzásokba esett, én nem tudom.

– Mi sem tudjuk – mondta Ed, és sima szőke haját hátrasimította. Újabb italért indult.

– Azt hiszem, Cynthiának új barátja van – feltételezte Tom.

– Jaj, hát az ugyanaz – közölte Ed unott hangon a konyhából.

– Stephen Valaki – jegyezte meg Jeff. – De érte sem borul lángba.

– Nem az a tűzgolyó – mondta nevetve Ed.

– Mindig ugyanaz a munkája – folytatta Jeff. – Jól fizet, és azon a vonalon ő az ász. A legelső a lányok között.

– Megállapodott – foglalta össze a dolgot Ed végérvényesen. – Mármost, hol van Bernard, és mit értesz te azon, hogy azt hiszi, te meg vagy halva?

Tom röviden elmondta. Olyan humorosan mesélte el a saját temetését, hogy Jeff és Ed a morbid történettől szinte elbűvölve

röhögték végig az egészet.

– Csak egy kis púp van a fejemen – mondta Tom. – Elloptam Heloise ollóját, és levágtam a ragtapaszt a repülő vécéjében Athénbe menet.

– Hadd fogjalak meg! – mondta Ed, és vállon veregette Tomot. – Itt áll előttünk az ember, aki kimászott a saját sírjából, Jeff!

– Ezt nem lehet überelni. Én nem tudnám – mondta Jeff.

Tom levetette a kabátját, kezdte magát kényelembe helyezni Jeff nyersszínű kerevetén.

– Gondolom, azt kitaláltátok – fogott bele – hogy Murchison halott.

– Hát, felmerült bennünk – mondta Jeff ünnepélyesen.

– Mi történt?

– Én öltem meg. A pincémben. Egy üveggel – ebben a furcsa percben jutott eszébe Tomnak, hogy virággal kellett volna Cynthiának kedveskednie. Ha nem kellett volna neki, ki is dobhatta volna. A kandallóba vagy a szemétkosárba. Súlyos szemrehányásokkal illette magát, hogy nem volt elég udvarias Cynthiához.

Jeff és Ed még mindig szótlanul próbálták megemészteni, amit mondott.

– Hol van a holttest? – kérdezte Jeff.

– Egy folyó fenekén. Közel hozzánk. Azt hiszem, a Loing-ben – mondta Tom. Vajon elmondja-e, hogy Bernard segített neki? Nem. Minek törődnének vele? Tom megdörgölte a homlokát. Fáradt volt, az egyik könyöke el is zsibbadt.

– Istenem – mondta Ed. – Akkor te vitted ki a cuccait Orlyra?

– A holmiját igen.

– Nincs valami személyzeted? – kérdezte Jeff.

– De van. Úgyhogy mindent titokban kellett tenni. A házvezetőnő háta mögött – mondta Tom. – Kora reggel minden ilyesmit.

– Mondtál valamit a sírjáról az erdőben, amit Bernard is felhasznált – hangzott Edtől.

– Igen… Először az erdőben földeltem el Murchisont, azután kiszállt a rendőrség, és nyomozni kezdtek. Úgyhogy mielőtt az erdőhöz értek volna, el kellett vinnem onnan, így hát… – Tom egy üres, tétova mozdulatot tett. Nem, most a legjobb, ha megmondja, Bernard volt a segítségére. Ha Bernard úgy határozna, hogy beszél – bármire képes lenne, hogy a bűntudatán könnyítsen –, minél kevesebb komplikáció lesz körülötte, annál jobb.

– A fenébe! – mondta Ed. – Istenem! Szembe tudnál nézni a feleségével?

– Psszt! – mondta Jeff gyorsan, ideges mosollyal az ajkán.

– Hát persze – mondta Tom. – Meg kellett tennem, mert Murchison, ami azt illeti, egyenesen rám támadt odalenn a pincében. Rájött, hogy Londonban én játszottam Derwatt szerepét. Így hát minden dugába dőlt volna, ha nem szabadulok meg tőle. Értitek? – Tom fel-alá járkált, megpróbálta, hogy ne érezze olyan álmosnak magát.

Megértették, de nagyon megvoltak döbbenve. Ugyanakkor Tom érezhette, mi jár a fejükben: Tom Ripley már meggyilkolta Dickie Greenleafet is, nem igaz? És egy másikat is, valami Freddie nevű fazont. Csak gyanúsították, de hátha igaz volt? Milyen komolyan vette Tom ezt a gyilkosságot, mit vár még a Derwatt Kft.-től ezek után? Hálát, lojalitást, pénzt? Minden ugyanabból származik? Tom elég idealista volt hozzá, hogy azt gondolja vagy inkább remélje, hogy nem. Bizakodott, hogy Jeff

Constant és Ed Banbury magasabbrendű emberek. Mindenképpen a nagy Derwatt barátai voltak, talán a legjobb barátai. Milyen nagy volt egyáltalán Derwatt? Tom kitért a kérdés elől. Milyen nagy ember Bernard? Mint festő elég nagy, az igazat megvallva. Tom kihúzta magát, már csak Bernard miatt is (aki különben évek óta kerülte Jeff és Ed barátságát), és azt mondta:

– Nos, barátaim, mi lesz azon a sajtótájékoztatón a dolgom holnap? Kik lesznek még ott? Meg kell mondanom, fáradt vagyok, és nem bánnám, ha ágyba mehetnék hamar.

Ed állt fel, szemben vele.

– Van valami nyom a Murchison-ügyben, ami veled kapcsolatos, Tom?

– Semmi, amiről tudnék. A tényeken kívül.

– *Az óra*-t tényleg ellopták?

– A kép Murchison bőröndjével, de külön csomagolva maradt az Orlyn. Megfújhatta valaki, az tiszta sor – mondta Tom.

– Kíváncsi lennék, kinek a falán lóg. Nem hiszem, hogy tudják, mit tettek. Akkor talán ki sem akasztanák. Gyerünk, beszéljük meg a sajtókonferenciát! Hallgathatnék valami zenét?

Bekapcsolta a Rádió Luxemburgot. Félig-meddig öltözéses próba következett. A gézre dolgozott szakáll egy darabban volt még, de nem ragadt fel, amikor kipróbálták. Bernard nem hozta vissza Derwatt régi sötétkék öltönyét. Tom felvett egy kabátot.

– Tudtok valamit Mrs. Murchisonról? – kérdezte Tom.

Nem tudtak igazán semmit, bár összeszedtek róla némi információt. Eszerint, ahogy Tom meg tudta ítélni, sem nem agresszív, sem nem félénk, sem nem intelligens, sem pedig ostoba. Egyik dátumot cserélte a másikkal. Jeff beszélt vele

telefonon a Buckmaster Galériában, ahova egy sürgönyben rögzített időpontban telefonált.

– Csoda, hogy engem nem hívott – mondta Tom.

– Jaj, hát mi azt mondtuk, nem tudjuk a számodat – mondta Ed. – Bár utaltunk rá, hogy vélhetőleg Franciaországban vagy. Ez talán némi megnyugvást adott neki.

– Nem volna baj, ha hazaszólnék? – kérdezte Tom Derwatt hangján. – Mellesleg, nagyon le vagyok merülve anyagilag.

Jeff és Ed semminek sem örülhettek volna jobban. Sok készpénzük volt. Jeff bejelentette a hívást Belle Ombre-ba, Ed meg készített Tomnak egy olyan rövid, erős kávét, amilyet kért. Tom lezuhanyozott és pizsamába bújt. Így már jobban érezte magát, pláne Jeff kényelmes papucsával a lábán. El tudott volna aludni a műterem kerevetén.

– Azt hiszem, minden világos – mondta Tom. – Bernard egyenlíteni akar. Derwatt teljesen visszavonul, lehet, hogy felzabálják a mexikói hangyák, vagy tűzvész áldozata lesz a jövőben megalkotandó festményeivel együtt.

Jeff bólintott, a körmét kezdte rágni, majd kipiszkálta a foga közül.

– Mit mondtál el a feleségednek?

– Semmit – mondta Tom. – Semmi fontosat, igazán.

Megszólalt a telefon.

Jeff intett Ednek, hogy vonuljon vissza vele a hálószobába.

– Helló, édesem, én vagyok! – mondta Tom. – Nem. Most Londonban. Hát megváltoztattam az elhatározásomat. Hogy mikor megy haza…? És Madame Annette-nek megint fáj a foga? Add meg neki a fogorvosod nevét Fontainebleau-ban!

Meglepő, milyen nyugodtan lehet telefonálni ilyen körülmények között. Ettől Tom majdhogynem megszerette a

készüléket.

19.

– Webster detektívfelügyelő úr benn van? – kérdezte Jeff. – Jeffrey Constant vagyok a Buckmaster Galériából. Megmondaná a felügyelő úrnak, hogy ma reggel kaptam egy telefont Derwatttól, és a galériánkba várjuk? Az időpontban nem vagyok biztos. Még tizenkettő előtt.

Háromnegyed tízre járt.

Tom az álló tükör előtt a szakállát és feldúsított szemöldökét vizsgálgatta. Ed Jeff legerősebb lámpájának fényében az arcát nézte. A lámpa Tom szemébe vakított. A haja világosabb lett, mint a szakálla, de sokkal sötétebb, mint előzőleg a sajátja volt. Ed nagyon óvatosan vágta le a tarkóján, örülhetett, mert nem kezdett vérezni sem.

– Jeff, öregem – mondta Tom Derwatt aggódó hangján.

– Nem zárnád le ezt a zenét, és tennél fel valami mást?

– Mit szeretnél?

– A Szent Iván-éji álmot. Megvan lemezen?

– Nincs – mondta Jeff.

– Meg tudnád szerezni? Olyan kedvem volna hozzá! Inspirál, és nekem szükségem van az ilyesmire – ma reggel a zene csak úgy, képzeletben hallgatva, talán nem is lenne elég.

Jeff senkit sem ismert, akinek biztosan meglenne.

– Igazán lemehetnél és megvehetnéd, Jeff! Nincs egy lemezbolt a környéken a St. John's Wood Road felé?

Jeff elsietett.

– Gondolom, te nem beszéltél Mrs. Murchisonnal – mondta Tom. Egy kicsit megnyugodott a Gauloise-tól. – Muszáj lesz

néhány angol cigarettát vennem. Nem akarom elpuskázni a szerencsémet ezekkel a Gauloise-okkal.

– Vedd magadhoz ezt a cigarettát! Ha kifogyna, az emberek majd megkínálnak – Ed egy kis csomagot dugott Tom zsebébe. – Nem beszéltem vele. Legalább nem küldött ide egyetlen amerikai detektívet sem. Az durva lett volna.

Lehet, hogy a társaságában repül, gondolta Tom. Lehúzta mind a két gyűrűjét. Most persze nem volt nála a mexikói ékszer. Tom felkapott egy golyóstollat, és megpróbálta azt a nagyalakú Derwatt-aláírást utánozni, amit Jeff asztalán egy radírgumin talált. Tom háromszor aláírt, majd összegyűrte a papírlapot, és a kosárba hajította.

Jeff megjött, lihegett a futástól.

– Hangosítsd fel, ha lehet! – mondta Tom.

A zene meglehetősen erős hangon szólalt meg. Tom mosolygott. Ez már az ő zenéje volt. Merész muzsika, hiszen most jött el a bátorság ideje. Tom megérezte ezt a kisugárzást, felállt – magasabbra emelkedett, mint ahogy emlékezete szerint Derwatt tette volna.

– Jeff, kérhetnék egy másik szívességet tőled? Hívjál fel egy virágost, és küldess Cynthiának egy csokrot. Persze a számlám terhére!

– Miket beszélsz itt holmi számláról? Virágot Cynthiának! Milyent?

– Gladióluszt, ha van nekik. Ha nincs, két tucat rózsát.

Virág, virágos, virágkereskedés. Jeff a telefonkönyvben keresgélt.

– Kitől? Csak annyit írjanak: Tom?

– Tomtól, szeretettel – mondta Tom, de azután megmerevedett, mivel Ed a felső ajkán ment át a sápadt

rózsaszín rúzzsal. Derwatt felsőajka duzzadtabb volt.

Amikor kimentek Jeff műterméből, az album fele még hátra volt. Magától, automatikusan fog leállni, mondta Jeff. Az első taxiba ő szállt be, egyedül. Tom elég erősnek érezte magát, hogy egymaga menjen, bár azt is sejtette, hogy Ed nem akar kockáztatni, vagy inkább, hogy nem szívesen hagyná magára. Együtt szálltak be, majd ki is, a Bond Streettől egyutcányira.

– Ha valaki megkérdezné, mi véletlenül találkoztunk, miközben te gyalog jöttél a Buckmasterbe.

– Nyugi. Túléljük a napot.

Tom újra a vörösre festett hátsó ajtón át ment be a galériába. Az iroda üres volt, csak Jeff volt a telefonnál. Intett nekik, hogy üljenek le.

– Megtenné, hogy olyan gyorsan továbbítja, ahogy csak lehet? – kérdezte Jeff. Letette a kagylót. – Udvariassági hívást foganatosítottam Franciaországba. A meluni rendőrségre. Megmondtam nekik, hogy Derwatt újra előkerült. Tudjátok, előzőleg ugyanis ők hívtak, én pedig megígértem, tudatom, ha kapcsolatba lépsz velünk.

– Értem – mondta Tom. – Felteszem, nem szóltál egyetlen lapnak sem.

– Miért, kellett volna?

– Nem. Akkor start!

Leonard, az üzlet jókedvű frontembere dugta be a fejét az ajtón.

– Helló! Bejöhetek?

– Nem – suttogta Jeff, de nem igazán vette komolyan.

Leonard bejött, bezárta az ajtót, Derwatt feltámadása láttán egy pillanatra meghökkent.

– Nem hinnék a szememnek, ha nem látnám személyesen.

Kit várunk ma reggel?

– Webster felügyelőt a városi rendőrségtől, első körben – mondta Ed.

– Beengedhetek akárkit?

– Hát akárkit nem – mondta Jeff. – Kopogtasson először, azután majd én ajtót nyitok, de zárni nem én fogok a mai napon. Most pedig hess!

Leonard kiment.

Tom a karosszékbe süllyedt. Webster felügyelő megérkezett.

Webster úgy mosolygott, mint egy boldog házinyúl, előreálló metszőfogai kimeredtek.

– Hogy van, Mr. Derwatt? Sohasem gondoltam volna, hogy szerencsém lehet önhöz!

– Ön hogy érzi magát, felügyelő? – Tom nem állt fel egészen. Jusson eszedbe, mondta magának, hogy most kicsit idősebb, testesebb, lassúbb és görnyedtebb vagy, mint Tom Ripley. – Sajnálom – mondta Tom olyan könnyedén, mintha nem is sajnálná igazán –, hogy önnek gondot okozott, merre lehettem. A barátaimnál voltam odalenn, Suffolkban.

– Mondták nekem – mondta a felügyelő, és egy egyenes székre ült, talán kétméternyi távolságra Tomtól. A redőny háromnegyedéig le volt eresztve, Tom észrevette. Egy levél írására elegendő fény maradt, de nem több.

– Nahát, az ön holléte megoldódott, ahhoz képest, hogy mi van Thomas Murchisonnal – mondta Webster mosolyogva. – Nekem kell ráakadni.

– Olvastam valamit, vagy Jeff mesélte, hogy eltűnt Franciaországban.

– Igen, és az ön egyik képe is elveszett vele együtt. *Az óra.*

– Aha! Valószínűleg nem az első… lopás – mondta

bölcselkedve Tom. – Úgy értesültem, hogy a felesége Londonba jöhet…?

– Valójában már meg is érkezett – Webster az órájára nézett. - Délelőtt tizenegykor kell földet érnie. Egy éjszakai repülés után gondolom, néhány óra pihenés kell neki. Itt lesz Mr. Derwatt? Maradhat?

Tom tudta, hogy bátor igennel kell válaszolnia. Csak egy árnyalatnyi bizonytalanság volt a hangjában, amikor úgy felelt, hogy természetesen itt tud lenni. – Hánykor körülbelül? Lesz néhány elintéznivalóm ma délután.

Webster úgy állt fel, mint aki nagyon elfoglalt.

– Mondjunk fél négyet? Ha bármi változna, értesítem majd a galérián keresztül – Jeffhez és Edhez fordult. – Nagyon köszönöm, hogy tájékoztattak Mr. Derwattról. Viszlát, uraim!

– Viszlát, felügyelő – nyitotta ki neki az ajtót Jeff.

Ed Tomra nézett olyan elégedett mosollyal, amely a zárt száján is átszűrődött.

– Több energia kellett volna ide! Derwatt kicsit erőteljesebb volt. Ideges energiák feszültek benne. Miért nem úgy csináltad?

– Megvan rá az okom – mondta Tom. Összefűzte az ujjait, és úgy bámult a levegőbe, ahogy Sherlock Holmes szokott. Talán öntudatlanul, hiszen egy Sherlock Holmes-féle történetre gondolt, s a helyzet olyan lett, de teljesen. Tom azonban remélte, hogy a maszkját nem lehet egykönnyen leleplezni. Mindenesetre jobban működik, mint ahogy Sir Arthur[75] történeteiben elő szokott fordulni, ahol egyik-másik főnemes a gyémántgyűrűjét felejti magán, vagy ilyesmi.

– Miről beszélsz? – kérdezte Jeff.

---

[75] Sir Arthur Conan Doyle, a Sherlock Holmes-történetek írója.

Tom felugrott.

– Majd később elmondom. Most jólesnék egy Scotch.

A Norughe-nél ettek (olasz étterem az Edgware Roadon). Tom éhes volt, az étterem meg teljesen megfelelt az ízlésének: csöndes, hangulatos, és a főtt tészta remek! Tom galuskát evett kitűnő sajtos mártással, két palack Verdichiót ittak mellé. A szomszédos asztalnál a Royal Ballet némely híres tagja ült, akik rögtön felismerték Derwattot, mint ahogy Tom is azonosította őket. De angol szokás szerint a szemezésnek rövid idő múlva vége szakadt.

– Szívesebbben mennék egyedül, és a főbejáraton át a galériába ma délután – mondta Tom.

Mindannyian szivaroztak a brandyhez. Tom mindenre késznek érezte magát, még Mrs. Murchisonra is.

– Tegyenek itt ki! – mondta a taxiban. – Kedvem támadt egy kis gyaloglásra.

Mindvégig Derwatt hangján beszélt, még az ebéd alatt is.

– Tudom, hogy kicsit sétálni kell odáig, de Mexikóban kevés az enyhe domboldal. Ahum.

Az Oxford Street forgalmasnak és hívogatónak mutatta magát. Tom rájött, hogy nem kérdezte meg sem Jeffet, sem Edet, vajon nem találtak-e valami új műhelytitkot a festményekkel kapcsolatban. Webster is rákérdezhet. Meg Mrs. Murchison is. Ki tudja? Valaki az Oxford Street nyüzsgéséből kétszer is megnézte, talán felismerte – bár Tom nem hitte volna el –, lehet, hogy az illetőnek csak a szakállán meg az átható tekintetén akadt meg a szeme. Ez a tekintet Tom szerint a szemöldöke jóvoltából lett olyan szúrós, valahányszor Derwatt (talán nem is rosszallóan) összevonta. Ed mindenesetre megnyugtatta e tekintetben is.

A mai délután egyaránt lehet siker vagy bukás, gondolta

Tom. Sikernek kell lennie! Elképzelte, mi minden következne be a balsiker után. Az agya azonban mindig leblokkolt, amikor Heloise-hoz jutott, hiszen vége lenne mindennek, ami csak a Belle Ombre-ban körülveszi. Madame Annette kedves gondoskodásának is befellegzene. Más szóval mehetne a börtönbe, mert így több mint magától értetődő lesz majd, hogy ő emésztette el Murchisont. Elpusztul a börtön gondolatától is.

Tom majdnem összefejelt egy szendvicsemberrel, aki a ráakasztott táblák tanúsága szerint gyors útlevélképek készítését hirdette. Mintha vak lett volna, a másik csak nem tért ki előle. Tom újra beleütközött.

– Emlékszik rám? Üdvözlöm!

– He? Hümm? – egy félig szítt cigaretta lógott az ajkai között. Nem égett.

– Hozzon szerencsét! – mondta Tom, és összes maradék dohányát, ami csak a cigarettásdobozában volt, belezúdította a régi tweedkabát zsebébe. Nekiindult, de azért nem felejtette el, hogy össze kell görnyednie.

Nyugodt tempóban ment be a Buckmaster Galériába, ahol az összes Derwatt-képet (a kölcsönvett darabok kivételével, de ezeket vörös csillaggal jelölték meg) együtt üdvözölhette. Leonard rámosolygott, és odabólintott felé, de olyan mélyen, hogy az akár meghajlásnak is bőven megfelelt volna. Öt másik ember is volt a helyiségben, egy fiatal pár (a lány mezítláb a drapp szőnyegen), egy idősebb úr és két férfi. Ahogy Tom keresztülment a hátsó vörös ajtó felé a galérián, érezhette, ahogy a pillantásukkal követik, ameddig el nem tűnt a tekintetek elől.

Jeff nyitott ajtót.

– Helló Derwatt, helló! Gyere be! Ez itt Mrs. Murchison – ő meg Philipp Derwatt.

Tom könnyedén bólintott a karosszékben ülő hölgy felé.

– Üdvözlöm, Mrs. Murchison – Webster felügyelőnek is biccentett, aki egy egyenes székben ült.

Mrs. Murchison körülbelül ötvenévesnek látszott, rövid, borotvával nyírt frizurája, vörösesszőke haja, nagy kék szeme, telt ajkai voltak. Az arca más körülmények között még kedvesnek is látszhatott. Jól szabott tweedkosztümöt viselt, sápadtzöld kardigánját jade nyaklánc ékesítette.

Jeff az íróasztalához ment, de nem ült le.

– Ön látta a férjemet Londonban. Itt – mondta Mrs. Murchison Tomnak.

– Néhány percig. Talán tíz perc is lehetett – Tom ahhoz az egyenes háttámlájú székhez igyekezett, amit Ed kínált fel neki. Érezte Mrs. Murchison szemét a cipőjén, azon a kopott cipőn, amely valóban Derwatt tulajdonában lehetett. Tom olyan görnyedten üldögélt, mintha reumája vagy valami még rosszabb betegsége lett volna. Most már csak másfél méter választotta el Mrs. Murchisontól, akinek el kellett fordítania a fejét, hogy láthassa.

– Mr. Ripleyt készült meglátogatni Franciaországban. Megírta nekem – mondta Mrs. Murchison. – Nem beszélt meg önnel egy találkozást az út után?

– Nem – mondta Tom.

– Nem ismeri véletlenül Mr. Ripleyt? Úgy értesültem, hogy van néhány képe öntől.

– A nevét hallottam, de sohasem találkoztam vele – mondta Tom.

– Megpróbálom megtalálni. Végül is lehetséges, hogy a férjem még mindig Franciaországban van. Amit öntől szeretnék megtudni, Mr. Derwatt, azt nagyon nehéz szavakba foglalnom:

van-e valamilyen bűnszervezet a képei körül? Léteznek-e olyan emberek, akik számára fontos lehet, hogy eltegyék láb alól a férjemet, mert különben valamilyen hamisítványt leplezne le? Vagy többet is?

Tom megcsóválta lassan a fejét.

– Tudomásom szerint nem.

– De hát ön Mexikóban volt!

– Beszéltem velük! – Tom Jeffre nézett, azután Edre vetett egy pillantást, aki az íróasztal fölé hajolt. – Ez a galéria nem tud semmiféle bűnbandáról, mi több, hamisításokról sem. Én láttam azt a képet, amit az ön férje elhozott, tudja, *Az órá*-t.

– És azt lopták el.

– Igen, elmondták nekem. De ami a lényeg, az az én képem.

– A férjem éppen meg akarta mutatni Mr. Ripleynek.

– Megtette – vágott közbe Webster. – Mr. Ripley elmondta nekem, miről beszélgettek.

– Tudom, tudom. A férjemnek van egy elmélete – mondta Mrs. Murchison, büszke öntudattal. – Lehet, hogy tévedett, megengedem, hiszen én nem vagyok olyan műértő, mint a férjem. De tegyük fel, hogy igaza van – várta, hogy reagáljon valaki.

Tom abban reménykedett, a hölgy nem ismeri az elméletet, vagy legalább nem érti.

– Mi ez az elmélet, Mrs. Murchison? – kérdezte mohó kíváncsisággal Webster.

– Valami Mr. Derwatt kései festményeinek bíborszínével kapcsolatban. Néhány képén. Bizonyára megbeszélte önnel is, Mr. Derwatt?

– Igen – mondta Tom. – Ő az én korábbi festményeim bíborát sötétebbnek látta. Lehet, hogy így is volt – mosolyodott el

könnyedén. – Magam nem vettem észre. Ha a mostaniak világosabbak, akkor sokkal inkább azok. Tanúsítja *A fürdőkád* odaát – Tom gondolkodás nélkül egy olyan festményt említett, amely Murchison birtokában volt, és éppen annyira hamisítványnak lehetett tekinteni, mint *Az órá*-t, hiszen mind a két kép bíbora a régi stílusban kobaltszínű lett volna.

Erre nem jött reakció.

– Mellesleg – fordult Tom Jeffhez –, maguk egy telefonnal próbálkoztak ma reggel. A francia rendőrséget akarták értesíteni, hogy visszatértem Londonba. Sikerült?

Jeff rákezdte:

– Nem, nem. Az istennek sem.

Mrs. Murchison kérdezte meg:

– A férjem említett valakit Mr. Ripleyn kívül is, akit meglátogatna Franciaországban?

Tom latolgatni kezdte, hamis játékba fogjon-e, vagy legyen becsületes. Végül nagyon tisztességesen annyit mondott:

– Nem, ahogy emlékszem. Mr. Ripley nevét sem említette, ami azt illeti.

– Megkínálhatom egy kis teával, Mrs. Murchison? – kérdezte barátságosan Ed.

– Köszönöm, nem kérek.

– Másvalaki? Vagy egy korty sherryt? – kérdezősködött Ed.

Senki sem akart vagy nem mert bármit is elfogadni. Ez talán jeladás is volt Mrs. Murchison számára, ideje elindulni. Fel akarta hívni Mr. Ripleyt – a számát a felügyelő adta meg neki és egy találkozót megbeszélni vele.

Jeff olyan hűvösen ajánlotta fel, hogy még Tomot is meglepte.

– Nem akarja tőlünk megejteni a telefont, Mrs. Murchison? –

azzal az íróasztalán lévő készülékre mutatott.

– Nem, köszönöm szépen, majd a szállodámból elintézem.

Tom is felállt, amint Mrs. Murchison elvitorlázott.

– Hol szállt meg Londonban, Mr. Derwatt? – kérdezte Webster felügyelő.

– Mr. Constant műtermében lakom.

– Megkérdezhetem, hogyan érkezett Angliába? – széles mosoly. – A Bevándorlási Hivatalnál nyoma sincs annak, hogy belépett.

Tom szándékosan bizonytalanságot mutatott, és gondolkodóba esett.

– Mexikói útlevelem van most – már várta a kérdést. – És álnéven élek Mexikóban.

– Menekült?

– Hajón – mondta Tom. – Nem nagyon kedvelem a repülőgépet.

Tom azt várta, hogy Webster megkérdezi, hol ért partot, Southamptonban vagy merre, de Webster csak annyit mondott:

– Köszönöm, Mr. Derwatt. Viszlát.

Ha utánanéznek is, mit tudnak kideríteni? – gondolta Tom. Hány ember jött Londonba Mexikóból két hét alatt? Nem nagyon sok, az valószínű.

Jeff még egyszer bezárta az ajtót. Volt néhány másodpercnyi csönd, ameddig a látogatók hallótávolságon kívül kerülhettek. Jeff és Ed még meghallgatták a távozók utolsó hallatszó szavait.

– Ha utánanézne – mondta Tom –, majd gyártok valami mást.

– Micsodát? – kérdezte Ed.

– Egy mexikói útlevelet például – válaszolt Tom. – Én tudtam, hogy egyszer még át kell ugranom Franciaországba, de

hirtelen… – úgy beszélt, mint Derwatt, de suttogott.

– Nem ma éjjelre gondolsz? – kérdezte Ed. – Ugye nem? Ez biztos?

– Nem. Hiszen mondtam, Jeffnél leszek. Nem tudod?

– Hála isten! – mondta megkönnyebbülve Jeff, de azért egy zsebkendővel törölgette a nyakát.

– Sikerült – tette hozzá gúnyos ünnepélyességgel Ed, az arcát a kezébe temetve.

– Jézusom, ha ezt meg lehetne ünnepelni! – mondta Tom hirtelen. – Hogy a fenébe bulizzak ezzel az átkozott szakállal? Amitől a sajtos mártást is távol kellett tartani ma délben! Ráadásul este is viselni kell!

– Meg aludni vele! – Ed felnyerített, a nevetése betöltötte a szobát.

– Uraim! – határozta el magát Tom, de hirtelen újra összegörnyedt. – Meg kell kockáztatnom egy hívást Heloise-nak. Szükségem van rá. Szabad, Jeff? Egy távolsági hívás nem kelthet gyanút a számládon? Ha igen, akkor is meg kell tennem – Tom felemelte a telefont.

Jeff elkészítette a teát, és a whiskysüveggel együtt tálcára rakta.

Madame Annette vette fel, pedig Tom azt remélte, nem ő lesz a telefonnál. Tom női hangon, és a saját tudásánál sokkal rosszabb franciasággal kérdezte meg, Madame Ripley otthon van-e. – Psszt! – reccsent rá Jeffre és Edre, akik nevettek.

– Helló, Heloise – Tom franciául beszélt. – Rövid leszek, szívem, ha bárki keresne telefonon, én Párizsban vagyok a barátaimnál… Egy nő hívását várom, aki csak angolul tud. Nem tudom. Hamis számot adj meg neki Párizsban… Találj ki egyet!… Köszönöm, drágám… Gondolom, holnap este, de ezt

nem szabad az amerikai hölggyel közölnöd. És Madame Annette-nek se mondd meg, hogy Londonban vagyok.

Miután letette, Tom megkérdezte, belenézhet-e a könyvekbe, amiket Jeff preparált. Jeff előkerítette. Két főkönyv volt, az egyik kicsit kopottas, a másik újabb. Tom néhány percig föléjük hajolt, és olvasgatta a vásznak címeit és a dátumokat. Jeff bőkezűen bánt a hellyel. Derwatt nem fordult elő túlságosan gyakran, hiszen a Buckmaster Galéria más festőkkel is foglalkozott. Néhány tételnél másik tintát használt, meg más címen szerepeltek, Derwatt ugyanis nem mindig adott címet a képeinek.

– Tetszik nekem ez az oldal a teacseppel – mondta Tom.

Jeff meghajolt.

– Ed hozzájárulása. Mindössze kétnapos.

– Ha már az ünneplésről esett szó – mondta Ed, és olyan mozdulatot tett, mintha tapsolna –, mi legyen a ma esti partival Michaelnél? Fél tizenegykor lesz a Holland Park Roadon.

– Még gondolkodunk rajta – mondta Jeff.

– Benézünk húsz percre? – kérdezte Ed reménykedve.

– *A fürdőkád* helyesen szerepel a legutolsó alkotások sorában.

Tom látta, semmi kivetnivalót nem lehet találni. A főkönyvek leginkább a vevők nevével, címével és az általuk fizetett árral voltak teleírva. Az ügyletek valódiak voltak, a beérkezés ideje volt néha kiigazítva, Tom feltételezése szerint. De úgy általában Jeff és Ed jó munkát végeztek.

– A felügyelő is látta a könyveket?

– Oh, igen – mondta Jeff.

– Nem tett fel kérdéseket, ugye Jeff? – mondta Ed.

– Nem.

– Veracruz… Veracruz… Southampton… Veracruz…

Ha könyvvizsgálat jönne, kiállná a próbát, Tom úgy vélte.

Elbúcsúztak Leonardtól – különben is záróra volt –, és taxival mentek Jeff műtermébe. Mindketten úgy tekintettek rá, mint valami bűvészre. Ez szórakoztatta, de nem volt igazán kedvére való. Szentnek is tarthatták volna, aki érintésével meg tud gyógyítani egy kiszáradó növényt, egy intésére megszűnik a fejfájás, aki vízen is járhatna, ha akarna. De Derwatt nem volt rá képes, talán nem is akart. Tom még mindig Derwatt volt ekkor.

– Fel akarom hívni Cynthiát – mondta Tom.

– Hétig dolgozik. Furcsa egy iroda – tette hozzá Jeff.

Tom elsőként az Air France-ot hívta fel, és másnap délutánra foglaltatott helyet. A jegyet a repülőtéren fogja majd felvenni. Elhatározta, hogy holnap délelőtt még Londonban marad, ha bármilyen nehézség adódna. Nem szabad megint annak a látszatát sugallni, hogy Derwatt menekülésszerű sietséggel hagyja el a tett színhelyét.

Tom megitta cukros teáját, és Jeff kerevetére dőlt kabát és nyakkendő nélkül, de még mindig abban a hatalmas szakállban.

– Bárcsak visszafogadná Cynthia Bernardot! – mondta dallamosan Tom, mintha a Jóistent egy gyönge pillanatában rá lehetne beszélni.

– Miért? – kérdezte Ed.

– Félek, Bernard tönkreteszi magát. Jó volna tudnom, merre jár.

– Komolyan azt hiszed?

– Igen – mondta Tom. – Azért mondom neked, mert azt hiszem, nem mondtam Cynthiának. És nem is lett volna fair, olyan volna, mintha zsarolnám, hogy visszavegye. Abban is biztos vagyok, hogy Bernardnak sem tetszene.

– Arra gondolsz, hogy valahol öngyilkosságot követ el? –

kérdezte Jeff.

– Igen – mondta Tom. – Arra gondolok. – Tom nem említette a házában történt, „távollétében” elkövetett cselekményt, de azért megfordult a fejében, miért ne mondhatná el. Néha az igazság akármennyire veszélyes is, előnyösen tudja befolyásolni a dolgokat, mert valami újat, vagy többet hoz a tudomásunkra. – Felakasztotta magát a pincémben, „in effigie”[76] Azt mondhatnám, hogy tényleg, de csak a kitömött ruhái voltak. Címke is volt rajta: „Bernard Tufts”. Az a régi Bernard, tudjátok, a hamisító. Vagy az igazi, hiszen Bernard agyában minden össze volt zavarva.

– Ejha! Jól kiborulhatott, mi? – mondta Ed, és Jeffre nézett.

Mind Ed, mind pedig Jeff tágra meredt szemmel bámultak, nem annyira részvevő, mint inkább számító kifejezéssel az arcukon. Vajon csak most ébredtek a tudatára, hogy Bernard Tufts több Derwatt festését nem vállalja?

Tom azt mondta:

– Csak gondolkodom. Nem érdemes addig felhúzni magunkat, amíg be nem következik a baj. De tudjátok… – Tom abbahagyta. Azt kezdte volna mondani, hogy a legfontosabb, hogy Bernard abban a hiszemben van, hogy megölt engem. De Tom most azon gondolkodott el, vajon tényleg fontos-e? Ha igen, hogyan? Tom rájött, nem volna jó neki, ha megjelenne néhány újságíró, aki holnap megírná, hogy „Derwatt visszatért”. Mert ha Bernard bármelyik újságban meglátná a hírt, tudhatná, hogy Tom valahogy élve kikecmergett a sírból. Ez egy szempontból jó is lehetne, hiszen csökkenthetné benne az öngyilkossági hajlamot, ha úgy gondolhatja, mégsem ölte meg

---

[76] Távollétében

Tom Ripleyt. Vagy számít ez egyáltalán valamit Bernard mostani zavart gondolkodásában? Mi itt a jó, és mi a rossz?

Hét óra után Tom odaszólt Cynthiának a Bayswater számra.

– Cynthia, mielőtt elmennék, szeretném megkérdezni, hogy ha bárhol összeakadnék Bernarddal, mondhatnék-e neki valami csekély…

– Micsodát? – kérdezte Cynthia gőgös, de Toménál sokkal inkább védekezőbb, vagy legalábbis pártfogói hangon.

– Hogy beleegyezel egy újabb találkozásba? Londonban. Csodálatos volna, ha valami pozitívat vagy ilyesmit tudnék mondani neki. Nagyon maga alatt van.

– De én semmi értelmét nem látom, hogy újra találkozzunk – mondta Cynthia.

A hangjában Tom a kastélyok védőbástyái, a templomok, a középosztály hideg leheletét érezte. Áthatolhatatlan, szürkebarna fal. Tetszetős viselkedés.

– Semmilyen körülmények között nem akarsz vele találkozni?

– Attól tartok, nem. Sokkal könnyebb, ha nem húzzuk a dolgokat. Bernardnak is jobb lenne.

Ez volt a vége. Merev elutasítás. De nagyon kisszerű volt, átkozottul kicsinyes. Tom végre rájött, hova jutottak. A lányt elhanyagolták, dobták, kitették a szűrét – legalább három évvel ezelőtt. Bernard volt az, aki annak idején szakított. Hagyni kell tehát, hogy Bernard próbálkozzon meg a gyógyítással, ha egyszer majd jobbak lesznek a körülményei.

– Rendben van, Cynthia.

Ez jót tesz majd a büszkeségének. Tom arra lett kíváncsi, vajon Bernard újra, még egyszer felakasztaná-e magát Cynthia miatt.

Jeff és Ed Jeff hálószobájában beszélgettek, semmit sem hallottak a társalgásból, meg is kérdezték, mit mondott a lány.

– Látni sem akarja Bernardot többé – mondta Tom.

Sem Jeff, sem pedig Ed nem mérték föl, milyen következményei lehetnek a dolognak.

Tom azt mondta, maga is levonta a végkövetkeztetést.

– Természetesen én sem akarok Bernarddal újra összeakadni.

20.

Elmentek Michael partijára. Michael kicsodához is? Éjfél körül érkeztek. A vendégek fele már el volt ázva, Tom egyetlen olyasvalakit sem látott közöttük, aki – legalábbis az ő szempontjából – fontos lehetett volna. Tom a lámpa alatt egy mély karosszékbe süppedt, egy dupla whiskyvel meg vízzel a keze ügyében, és azzal a néhány emberrel kezdett csevegni, akik némi lelkesedést árultak el iránta, vagy legalább tisztelték. Jeff a másik szobából fél szemmel figyelte őket.

A berendezés rózsaszínű volt, hatalmas bojtok csüngtek mindenhol. A székek fehér habcsókra emlékeztettek. A lányok olyan rövid szoknyát hordtak, hogy Tom szeme – ami nem volt hozzászokva az ilyen cuccokhoz – a különböző színű harisnyák varrásán futkosott oda-vissza, azután visszatért. Undormány, gondolta Tom. Abszolút dilisek. Vagy most is úgy nézte őket, ahogy Derwatt? Vajon elképzelhető, hogy a harisnyák alatt eleven hús lehet, nem pedig megerősített varrás és néha még néhány bugyi is? Melleket láthatott, amikor a lányok előrehajoltak, hogy rágyújtsanak. A nők melyik felére kellett volna inkább néznie? Amikor feljebb emelte a tekintetét, egy barna szempárral találkozott össze a pillantása. A szem alatt húzódó színtelen száj ekkor azt kérdezte:

– Derwatt, megmondaná nekem, hol él Mexikóban? Nem kérek valódi választ, jó lesz nekem egy féligazság is.

Torzításmentes szemüvegén át Tom olyan elgondolkodó titokzatossággal nézett vissza, mintha a fél agyát igénybe vette

volna a kérdés, amire válaszolnia kell, de tulajdonképpen unatkozott. Hogy van az, hogy Tomnak jobban tetszik Heloise szoknyája (kicsivel a térde fölé ért), sminktelen arca és szempillája, amely nem felé meredő dárdasornak látszik?

– Ah, igen – mondta Tom eltöprengve a semmin.

– Durangótól délre.

– Durango? Hol van az?

– Mexico Citytől északra – nem, természetesen nem mondhatom meg a falum nevét. Hosszú azték neve van. Hahaha.

– Valami romlatlan helyet keresünk. Mi, azaz a férjem, Zach és a két gyerekünk.

– Megpróbálkozhatnának Puerto Vallartával – mondta Tom. Megmenekült, mert Ed Banbury tűnt fel a távolban. – Bocsásson meg – mondta Tom, és keresztülverekedte magát a fehér habcsókokon.

Ed úgy vélte, itt az ideje, hogy elszeleljenek. Tom ugyanígy gondolta. Jeff simán keringett körbe, könnyed mosolyát készenlétben tartva csevegett. Így kell, gondolta Tom. A fiatal meg az idősebb férfiak csak nézték, talán, mert nem mertek közeledni, vagy talán nem is akartak.

– Szívódjunk fel? – kérdezte Tom, amint Jeff csatlakozott hozzájuk.

Tom ragaszkodott hozzá, hogy találják meg a vendéglátójukat, akivel az alatt az óra alatt, amíg ott voltak, nem tudtak találkozni. Michael fekete medvebőr anorákot viselt, de a csuklyát nem húzta a fejére. Nem volt túl magas, fekete sörtehaja fel volt nyírva.

– Derwatt, maga volt az ékkő az én ma esti összejövetelemen! El nem tudom mondani, mennyire hálás vagyok, és hogy el

vagyok ragadtatva, ezeknek az öreg…

A többi elveszett a zajban.

Kézfogás, és végre az ajtó bezárult mögöttük.

– Nahát – szólalt meg a vállán keresztül Jeff, amikor a biztonságos lépcsőházban voltak, de a többit már csak úgy suttogta –, egyedül azért voltunk ezen a partin, mert akik itt felsorakoztak, mind csupa teljesen jelentéktelen népség.

– És mégis jelentenek valamit – mondta Ed. – Mégiscsak emberek. Újabb siker ma este!

Tom hagyta, hadd mondja. Igaz, senki sem rángatta meg a szakállát.

Valahol kirakták Edet a taxiból.

Reggel Tom az ágyban étkezett. Jeff ötlete volt; kis kárpótlás a szakállon át való táplálkozásért. Aztán Jeff elment, hogy valamilyen fotócikk-kereskedésben felvegyen valamit, de azt mondta, fél tizenegyre visszajön – bár természetesen nem tudja Tomot a West Kensington-i repülőtér állomására kikísérni. Tizenegy óra lett. Tom kiment a fürdőszobába, és elkezdte gondosan leszedni a szakállát meg a gézt.

Csengett a telefon.

Tom első gondolata az volt, hogy nem veszi fel. De nem volna ez kicsit furcsa? Kihívó?

Websterre készítette elő magát, és Derwatt hangján szólt bele.

– Igen. Halló.

– Mr. Constant van a készüléknél? Óh, hát ön az, Derwatt? Nagyszerű! Webster felügyelő. Mik a tervei, Mr. Derwatt?

– Webster a szokásos kellemes hangján beszélt.

Tomnak nem voltak tervei Webster felügyelővel kapcsolatban.

– Óh, hát én ezen a héten mennék el. Vissza a sóbányákba – kuncogott Tom. – Meg a nyugalomba.

– Megtenné, hogy mielőtt elmegy, ideszól nekem, Mr. Derwatt? – Webster megadta a számát meg a mellékállomását is. Tom leírta.

Jeff visszaért. Tomnak már a bőröndje is a kezében volt, annyira szeretett volna végre elindulni. A búcsú rövid volt és felületes, főleg Tom részéről, bár mind a ketten tudták, hogy kölcsönösen függnek egymástól.

– Na viszlát. Isten áldjon!

– Viszontlátásra.

A pokolba Websterrel!

Hamarosan Tom a repülőtér utasterében volt. Olyan mesterséges atmoszféra vette körül, amelyet mosolygó stewardessek, ostoba sárga és fehér színű, kitöltésre váró űrlapok, üzleti öltönybe bújtatott könyökök közelsége tett ismerőssé. Ez utóbbitól irtózott Tom, sajnálta, hogy nem első osztályon utazott.

Tom Ripleyként meg kell-e mondania bárkinek is, hol volt Párizsban? Legalábbis az elmúlt éjszakán? Volt egy barátja, aki igazolná, de nem akart még egy személyt bevonni. Már így is elég résztvevője van a játéknak.

A repülőgép felszállt, a hátsó részére dőlt. Milyen unalmas, gondolta Tom, sugárhajtással száguldani néhány száz mérföld sebességgel, mialatt nagyon keveset hall az ember, az alant lakó szerencsétlenek viszont annál többet szenvednek ettől a zajtól. Csak a vonatokért tudott odalenni. Azokért a vonatokért, amelyek megállás nélkül suhantak el a meluni állomás mellett, olyan sebességgel, hogy az oldalukra írt francia és olasz neveket sem tudta elolvasni. Egyszer Tom arra gondolt, hogy átmegy a

sínen valahol, ahol tilos. A vágány üres volt, az állomás csendes. Tom úgy döntött, hogy mégsem fogja megkockáztatni. Tizenöt másodperccel később már két krómezüst expressszerelvény száguldott egymással szemben, pokoli gyorsan. Tom elképzelte, hogy morzsolnák szét a testét, ha közébük került volna; a csomagját pedig még csak azonosítani sem lehetne ott, sok-sok méterrel odébb, ahova repülne. Tom most is erre gondolt, és összerezzent a sugárhajtású gépen. Annak is örült, hogy Mrs. Murchison nem ezen a repülőn utazott. A beszállásnál Tom persze körülnézett.

21.

Most már Franciaország fölé ereszkedett a gép, a fák koronája olyannak kezdett látszani, mintha zöld csomózás lenne valamilyen barna szőnyegen, aztán meg olyan lett, mint a hímzett békák sora Tom otthoni hálóköntösén. Tom abban a csúf esőkabátjában üldögélt. Orlyn az útlevélvizsgálat során csak rápillantottak a képére a Mackay-féle útlevélben, de nem pecsételtek semmit, mint ahogy odafelé sem tették, amikor Londonba indult. Csak a londoni tisztviselők vették véresen komolyan magukat, úgy látszik. Tom a „Nothing to Declaire”[77] folyosón ment át, és beugrott egy taxiba, hogy hazainduljon.

Délután három előtt már Belle Ombre-ban voltak. Még a taxiban megigazította a haját, a választékot visszasimította szokásos helyére, az esőkabátját a karjára fektette.

Heloise otthon volt. A fűtést bekapcsolták. A bútorok és a padló fénylett a viasztól. Madame Annette felvitte a táskáját, s ahogy egyedül maradtak, Tom és Heloise megcsókolták egymást.

– Mit kerestél te Görögországban? – kérdezte a lány kicsit aggódva. – És azután meg Londonban?

- Körülnéztem – mondta Tom mosolyogva.

– Az után a fou[78] után? Láttad? Hogy van a fejed? – maga felé fordította a vállánál fogva.

Már alig fájt. Tom nagyon megnyugodott, hogy Bernard nem

---

[77] Vámmentes

[78] Bolond

bukkant fel, és nem háborgatta Heloise-t.

– Az amerikai asszony nem telefonált?

– Dehogynem! Beszél valamit franciául, de nagyon furcsán. Ma reggel hívott Londonból. Délután háromra lesz az Orlyn, és meg akar látogatni. Oh, merde[79], kik ezek az emberek?

Tom a karórájára nézett. Mrs. Murchison gépe tíz percen belül földet ér.

– Drágám, nem kérsz egy csésze teát? – Heloise a sárga kerevet felé irányította. – Láttad azt a Bernardot valahol?

– Nem. Szeretnék kezet mosni. Egy pillanat – Tom bement a földszinti mosdóba, arcot, kezet mosott. Remélte, hogy Mrs. Murchison nem akar Belle Ombre-ba jönni, megelégszik egy párizsi találkozással is. Bár Tom gyűlölte a gondolatát is, hogy ma Párizsba menjen.

Madame Annette akkor jött le a lépcsőn, amikor Tom az ebédlőbe indult.

– Madame, hogy van az a híres foga? Jobban, remélem?

– Igen, Monsieur Tome. Elmentem Fontainebleau-ba aznap reggel ahhoz a fogorvoshoz, aki aztán kiölte az ideget belőle. De tényleg kipusztította. Hétfőn megint mennem kell hozzá.

– Bár minden idegünk elpusztulna! Mindet kiölnék! Hogy ne legyen több fájdalom, és számítani is lehessen rá, hogy nincsen! – Tom alig volt tudatában annak, mit mond. Fel kellett volna hívnia Webstert? Jobb ötletnek tartotta nem telefonálni az elindulása előtt, hiszen nem jó, ha olyan embernek látszik, aki a rendőrök parancsainak próbál mindig megfelelni. Az ártatlan nem hívogat – így okoskodott.

Tom és Heloise teáztak.

---

[79] A fenébe is

– Noelle szeretné tudni, el tudunk-e menni kedden este a partijára – vetette föl Heloise. – Aznap van a születésnapja.

Noelle Hassler Heloise legjobb barátnője volt Párizsban, nagyszerű partikat adott. Tom azonban most már Salzburgon törte a fejét, hogy oda kellene elmenni, hiszen Bernard is úgy határozott, odautazik. Mozart otthona. Az a művész, aki olyan fiatalon hunyt el.

– Neked kell elmenned, drágám. Nem vagyok biztos benne, hogy itthon leszek-e.

– Miért?

– Mert… nos, lehet, hogy Salzburgba kell mennem.

– Ausztriába? Hogy keresgélj megint? Egy fou miatt? Legközelebb Kínába megy!

Tom idegesen szuggerálta a telefont. Mrs. Murchison hívása várható. De mikor?

– Megadtad Mrs. Murchisonnak a párizsi számomat, ahol felhívhat?

– Igen – mondta Heloise. – Egy kitalált számot – még mindig franciául beszélt, és már egy kicsit dühös is volt rá.

Tom azon tipródott, vajon milyen mélységig világosíthatja fel az asszonyt.

– És megmondtad neki, mikor leszek itthon?

– Azt mondtam, nem tudom.

Csengett a telefon. Mrs. Murchison volt, az Orlyról hívta.

Tom felállt.

– Nagyon fontos – mondta gyorsan angolul, mert Madame Annette jött be éppen –, hogy én nem voltam Londonban. Nagyon, nagyon fontos, édesem. Csak Párizsban voltam. Ne is említsd Londont, ha itt kell fogadnunk Mrs. Murchisont.

– Miért? Idejön?

– Remélem, nem – Tom felkapta a kagylót. – Halló… Igen… Örvendek a szerencsének, Mrs. Murchison – az asszony el akart jönni látogatóba. – Ez ugyan teljesen rendben lévőnek látszik, de nem volna jobb önnek, ha én mennék Párizsba? Hát egy kicsit távol van, messzebb, mint Orly a centrumtól – nem volt szerencséje. Megnehezíthette volna az asszony dolgát, ha rosszul igazítja útba, de nem akart újabb kényelmetlenségeket okozni annak a szerencsétlen teremtésnek.

– A legjobb, ha taxiba száll. – Tom megadta a ház pontos címét.

Megpróbálta megmagyarázni Heloise-nak az egészet: Mrs. Murchison egy órán belül megérkezik, és a férjéről akar vele beszélgetni. Madame Annette már kiment a szobából, Tom tehát franciául is megszólalhatott, bár házvezetőnőjük minden elővigyázatosság ellenére is meghallhatott egyet-mást. Már Mrs. Murchison telefonja előtt is keresztülfutott Tom agyán, megmondja Heloise-nak, miért ment Londonba: hogy kétszer is megszemélyesítette Derwattot, a festőt, aki már nem él. De ebben a pillanatban nem lehet az egészet rázúdítani. Csak essenek sikeresen túl Mrs. Murchison látogatásán, ennél többet Tom nem kívánhat Heloise-tól.

– De mi történt a férjével? – kérdezte Heloise.

– Nem tudom, drágám. Azért jött Franciaországba, mert szeretne beszélni… – Tom nem akarta azt mondani, hogy azzal, aki utoljára látta a férjét. – Szeretné megnézni a házat, mert a férje utoljára itt volt. Innen vittem ki Orlyra.

Heloise némileg türelmetlen testtartással állt fel. Nem olyan ostoba, hogy jelenetet rendezzen. Nem lesz értelmetlenül fegyelmezetlen. Későbbre halasztja.

– Tudom, mit akarsz mondani. Nem akarod itt látni ma este.

Rendben van. Nem hívjuk meg vacsorára. Mondhatjuk, hogy már elígérkeztünk. De nekem muszáj teára vagy egy italra meghívnom. Esetleg mindkettőre. Úgy számítom, nem lesz itt egy óránál tovább, én meg mindenkivel udvarias vagyok. És korrekt.

Heloise lecsillapodott.

Tom felment a szobájába. Madame Annette már kiürítette a bőröndjét és elrakta, bár volt néhány dolog, ami nem a szokásos helyére került; Tom odarakta őket, ahol akkor szoktak lenni, amikor Tom hosszan tartózkodott a hétvégeken Belle Ombre-ban. Tom lezuhanyozott, felvett egy szürke flanelinget és egy pulóvert, előszedte a gardróbból a tweedkabátját, ha Mrs. Murchison véletlenül bóklászni szeretne a gyepen.

Mrs. Murchison megérkezett.

Tom elébe ment a bejárati ajtóhoz, hogy fogadja, és elintézze a taxiszámlát. Mrs. Murchisonnak azonban volt francia pénze. Túl sok borravalót adott a sofőrnek. Tom nem szólt bele.

– A feleségem, Heloise – mondta Tom. – Mrs. Murchison, Amerikából.

– Jó napot.

– Üdvözlöm – mondta Heloise.

Mrs. Murchison szívesen elfogyasztott egy csésze teát.

– Remélem, megbocsátja, hogy így rögtön meghívatom magam – mondta Tomnak meg Heloise-nak –, de ez nekem rendkívül fontos, és amilyen hamar csak lehet, olyan gyorsan látni szerettem volna magát.

Ekkor már mindnyájan ültek. Mrs. Murchison a sárga kereveten, Tom az egyenes széken, akár Heloise. Heloise csodálatosan tudta tettetni, mennyire nem érdekli az egész, udvariasságból van csupán jelen. Tom tudta róla, mennyire

hidegen hagyja.

– A férjem…

– Tom felhatalmazott, hogy a keresztnevén szólítsam[80] – mondta Tom mosolyogva. Fel is állt. – Ezeket a képeimet nézte meg. Itt a jobb oldalon az *Ember a széken,* ön mögött *A vörös székek.* Korábbi alkotás – Tom bátran beszélt. Ha nyer, ha veszít, a pokolba a magántulajdonnal, az etikával, a kedvességgel, az igazsággal, a törvénnyel vagy akár a sorssal is – azaz a jövővel. Most vagy soha! Ha Mrs. Murchison körbe akarja járni a házat, akkor a pincét is megnézi, amennyire Tom el tudta képzelni. Azt várta, hogy Mrs. Murchison egy sor kérdést tesz fel azzal kapcsolatban is, hogy a férje mit gondolt a képek valódiságáról.

– A Buckmasternél vette? – kérdezte Mrs. Murchison.

– Igen, mind a kettőt – Tom Heloise-ra nézett, aki szokatlan módon Gitane cigarettát szívott. – A feleségem ért angolul – mondta Tom.

– Itt volt, amikor a férjem meglátogatta?

– Nem, Görögországban voltam – válaszolta Heloise. – Nem találkoztam a férjével.

Mrs. Murchison felállt, és a festményekre pillantott. Tom két újabb lámpát kapcsolt be a már égőkön kívül, hogy jobban lássa.

– Nekem leginkább az *Ember a széken* tetszik – mondta Tom. – Ezért is került a kandalló fölé.

Láthatólag Mrs. Murchisonnak is megnyerte a tetszését.

Tom azt várta, hogy mond majd valamit a férje elméletéről, hogy Derwattot miképp hamisították. Az asszony azonban nem szólt semmit. Nem tett egyetlen megjegyzést sem a festmények bármelyikén előforduló levendula- vagy bíborszínekről sem.

---

[80] Angolul ez a tegezés

Mrs. Murchison ugyanazokat a kérdéseket tette fel, mint Webster felügyelő annak idején. Hogy a férje jól érezte-e magát, amikor távozott, és hogy volt-e valakivel megbeszélt találkozója.

– Úgy látszott, nagyon jó hangulatban van – mondta Tom.

– És nem említett semmiféle találkozót, ahogy ezt már Webster felügyelőnek is megmondtam. Az a furcsa, ahogy a férje festményét ellopták. Vele volt az Orlyn, nagyon jól becsomagolva.

– Igen, tudom – Mrs. Murchison az egyik Chesterfieldjét szívta. – A képet azóta sem találták meg. De hiányzik a férjem, meg az útlevele is – az asszony elmosolyodott. Kedves, barátságos, kicsit pufók arca volt, ettől nem látszott a kor nyoma sem rajta.

Tom egy újabb csésze teát töltött. Mrs. Murchison Heloise- ra nézett. Fürkésző volt a tekintete? Azon gondolkodott, mit tudhat Heloise? Hogy van-e valami egyéb, fontosabb tudnivaló? Vagy hogy melyik oldalra áll, ha a férjéről kiderül, ludas valamiben?

– Webster felügyelő mondta, hogy maga Dickie Greenleaf barátja volt. Akit megöltek Olaszországban – mondta Mrs. Murchison.

– Igen – mondta Tom. – Csakhogy nem gyilkosság volt, hanem öngyilkosság. Én öt-hat hónappal azelőtt ismertem meg.

– De ha mégis gyilkosság volt – számomra úgy tűnik, Webster felügyelő hajlik erre a véleményre –, akkor ki ölhette meg? És miért? – kérdezte Mrs. Murchison. – Vagy van valami elgondolása ezzel kapcsolatban?

Tom felállt, erőteljesen megvetette a lábát a padlón, és kortyolt egyet a teájából. – Semmiféle elgondolásom nincsen a témával kapcsolatban. Megölte magát. Nem hinném, hogy látott valami perspektívát maga előtt – úgy értem, mint festő, és nem

mint az édesapja üzlettársa a hajógyártásban. Dickie-nek sok barátja volt, de senki sem volt rosszindulatú – Tom rövid szünetet tartott, senki sem szólalt meg. – Dickie-nek nem voltak ellenségei. Nem is lett volna értelme – tette hozzá.

– Az én férjemnek sem voltak – kivéve persze, ha valamilyen hamisítás folyt Derwatt-tal kapcsolatban.

- Nos, ez az, amiről semmit nem tudhatok itt vidéken.

– Lehet valamilyen szervezet – az asszony Heloise-ra nézett. – Remélem, érti, miről beszélünk, Madame Ripley?

Tom azt mondta Heloise-nak franciául:

– Madame Murchison azt szeretné tudni, működik-e valami gazfickókból álló bűnbanda Derwatt képei körül.

– Értem – bólintott Heloise.

Heloise nem volt egészen biztos Dickie ügyében, Tom tudta róla. De azt is tudta, számíthat rá. Kicsit vagány volt ő is, a maga módján. De egy idegen előtt semmiképpen sem mutatná, hogy kételkedik Tom szavaiban.

– Szeretné megnézni az emeletet is? – kérdezte Tom Mrs. Murchisontól. – Vagy az alagsort? Még sötétedés előtt?

Mrs. Murchison azt mondta, igen.

Tom és az asszony felmentek a lépcsőn. Testes nő volt, talán lovagolt vagy golfozott, de senki sem nevezhette volna kövérnek. Az emberek sohasem tartják hájasnak ezeket a sportoló hölgyeket, bár azok. Heloise hajlott rá, hogy velük menjen. Tom megmutatta Mrs. Murchisonnak a vendégszobát, szélesre tárta az ajtót és felkapcsolta a villanyt is. Majd könnyedén és kedvesen megmutatta a többi helyiséget odafenn, Heloise szobáját is beleértve. Az ajtaját kinyitotta – bár nem gyújtott lámpát, hiszen Mrs. Murchison nem nagyon érdeklődött iránta.

– Köszönöm – mondta Mrs. Murchison, és lementek a lépcsőn.

Tom megsajnálta. Sajnálta, hogy megölte a férjét. De azért eszébe jutott, nem engedheti meg magának, hogy most kárhoztassa magát; ha megtenné, tisztára olyan lenne, mint Bernard, aki más emberek terhére kész lett volna mindent kitálalni.

– Látta Derwattot Londonban?

– Igen, találkoztam vele – mondta Mrs. Murchison. Újra a kereveten helyezkedett el, de most csak a szélére ült.

– Milyen? Karnyújtásnyira voltam tőle, mégsem találkoztam vele a kiállítás megnyitóján.

– Hát olyan szakállas. Elég helyes, de nagyon szófukar – fejezte be az asszony, akit nem nagyon érdekelt Derwatt.

– Azt mondta, nem hinné, hogy bármilyen hamisítás is történhetett a munkáit tekintve, és hogy ezt Tommynak is megmondta.

– Azt hiszem, a férje nekem is említette. Ön hisz Derwattnak?

– Úgy gondolom, lehet hinni neki. Derwatt komolynak látszott. Mi mást mondhat az ember?

Mrs. Murchison hátrahajolt a kereveten.

Tom előrelépett.

– Még egy kis teát? Mit szólna egy whiskyhez?

Amikor a konyhába ment jégért, Heloise vele tartott, hogy segítsen.

– Mi ez a dolog Dickie-vel?

– Semmi – mondta Tom. – Megmondanám, ha volna valami. Az az asszony tudja, hogy én Dickie barátja voltam. Kérsz fehérbort?

– Igen.

Bevitték a jeget és a poharakat. Mrs. Murchison szeretett volna taxit rendelni. Elnézésüket kérte, hogy ezzel is terhelte őket, de nem tudta, meddig fog tartani.

– Bevihetem Melunbe – javasolta Tom –, ha vonattal akar Párizsba menni.

– Nem, én Melunben a rendőrséggel akarok beszélni. Orlyról hívtam őket.

– Akkor beviszem – mondta Tom. – Hogy áll a franciával? Az én tudásom nem perfekt, de…

– Óh, hát csak elboldogulok, gondolom. Nagyon szépen köszönöm – halványan elmosolyodott.

Úgy akar beszélni a rendőrökkel, hogy én ne legyek ott – futott át Tom fején.

– Volt valaki más is a házban, amikor a férjem itt tartózkodott? – kérdezte Mrs. Murchison.

– Csak a házvezetőnőnk, Madame Annette. Hol van Madame Annette, Heloise?

Heloise úgy vélte, hogy talán a szobájában van, vagy esetleg az utolsó pillanatban vásárolni indult. Tom felment Madame Annette szobájába, ahol a hölgy éppen varrogatott valamit. Tom megkérte, jöjjön le egy pillanatra, hogy találkozzék Mrs. Murchisonnal.

Néhány perc elteltével Madame Annette bejött. Az arcán érdeklődés tükröződött, hiszen Mrs. Murchison az eltűnt személy felesége volt.

– Utoljára én láttam őt – mondta Madame Annette a m'sieur evett, és elment Monsieur Tome-mal.

Madame Annette nyilván elfelejtette, hogy nem láthatta Murchison urat kisétálni a házból.

– Van valamilyen óhaja, Monsieur Tome?

Nem volt semmilyen óhajuk, és Mrs. Murchisonnak sem akadt más kérdeznivalója. Madame Annette egy kicsit csalódottan hagyta el a szobát.

– Mit gondolnak, mi történhetett a férjemmel? – kérdezte Mrs. Murchison, és előbb Heloise-ra, majd Tomra pillantott.

– Ha nekem kellene kitalálni – mondta Tom –, szerintem az történhetett, hogy valaki tudott róla, hogy a férje egy értékes festményt visz magával. Nem nagyon értékes festményt, de mégiscsak egy Derwattot. Gondolom, beszélt erről néhány emberrel Londonban. Valaki megpróbálta elrabolni őt meg a festményt. Lehet, hogy túl messzire mentek, és meg is ölhették. Ekkor el kellett rejteniük valahova a holttestet. Vagy a másik lehetőség, hogy élve tartják fogva valahol.

– Ez úgy hangzik, mintha a férjemnek igaza lenne, *Az óra* tényleg hamisítvány. És ahogy mondja, nem nagyon nagy értékű, mert kisméretű. Viszont lehet, hogy ezért próbálják az egészet elhallgatni, hogy tudniillik a Derwatt hamis.

– Én viszont nem hiszem, hogy az ön férjének a képe hamis lett volna. És ő is kételkedett, amikor távozott. Ahogy Webster felügyelőnek is megmondtam, nem hinném, hogy ő sokat vacakolt volna *Az órá*-val Londonban, legalábbis nem lehetett szándékában. Nem kérdeztem meg tőle, ahogy emlékszem rá, de mintha meggondolta volna magát, miután megtekintette az én két képemet. De lehet, hogy tévedek.

Csönd lett. Mrs. Murchison azon gondolkodott, hogy mit mondjon vagy mit kérdezzen ezután. Csak az maradt kérdéses, milyen emberek voltak a Buckmaster Galéria környékén, tételezte fel Tom.

Megjött a taxi.

– Köszönöm, Mr. Ripley – mondta Mrs. Murchison –, és

önnek is, madame. Esetleg még találkozunk, ha…

– Bármikor – mondta Tom. Kikísérte az asszonyt a taxihoz.

Amikor visszajött a nappaliba, Tom lassan a kerevethez ment és belesüppedt. A meluni rendőrség nem tud semmi olyasmit mondani Mrs. Murchisonnak, amiről eddig nem szólt volna neki, gondolta Tom. Heloise azt mondta, senki sem hívta addig, amíg távol volt. De ha a rendőrség ráakadna Murchison tetemére a Long folyóban, vagy akárminek is hívják…

– Olyan ideges vagy, chéri[81] – cirógatta Heloise. – Igyál egyet!

– Ihatok – mondta Tom, és töltött. A londoni lapokban egyetlen hír sem emlékezett meg róla, hogy Derwatt újra felbukkant az angol fővárosban. Az angolok nyilván nem tartják fontosnak. Tom boldog volt, hogy így van, mert nem akarta, hogy Bernardnak – akármerre legyen is – a tudomására jusson, hogy csak kikecmergett valahogy a sírjából. De hogy még milyen egyéb okból nem akarta, homályos volt Tom számára is. Valami köze lehetett ahhoz, amit Bernard sorsának vélt.

– Tudod, hogy Berthelinék meghívtak minket ma estére egy apéritifre hét órára? Jót is tenne neked. Azt mondtam, ma éjjel itthon leszel.

Berthelinék a hét kilométernyi távolságban lévő városban laktak.

– Mondhatom…

A telefon szakította félbe Tom szavait. Heloise felé nyújtotta, hogy beszéljen ő.

– Megmondhatom, hogy itt vagy?

Tom rámosolygott a feleségére.

---

[81] Kedves

– Igen. Lehet, hogy Noelle kér tanácsot, hogy mit vegyen fel kedden.

– Igen. Yes. Bon jour – Heloise Tomra mosolygott. – Egy pillanat – átadta neki a telefont. – Egy angol próbál franciául beszélni.

– Helló, Tom, hogy vagy?

– Oh, tökéletesen.

Jeff nem volt igazán jól. A dadogása is visszajött, de olyan gyorsan beszélt, hogy Tomnak meg kellett kérnie, hogy ismételje el érthetőbben.

– Azt mondtam, Webster faggatózik újra Derwatt-tal kapcsolatban. Hogy hol van? Ha elment egyáltalán.

– Mit mondtál neki?

– Hogy nem tudjuk, elment-e vagy sem.

– Mondhattad volna, hogy nagyon deprimáltnak látszott, és lehet, hogy egy kis ideig egyedül szeretett volna maradni.

– Azt hiszem, Webster újra fel akar keresni, átmegy, hogy Mrs. Murchisonhoz csatlakozzon. Ezért is hívtalak.

Tom felsóhajtott.

– Mikor?

– Lehet, hogy még ma. Fogalmam sincs, miben sántikál.

Amikor abbahagyták, Tom nagyon megdöbbent, de ugyanakkor mérges is lett. Újra szembenézni Websterrel? Minek? Jobbnak látta, ha elmegy hazulról.

– Mi az, chéri?

– Nem mehetek el Berthelinékhez – mondta Tom, és nevetett. Ez volt a legkisebb gondja. – Párizsba kell mennem ma este, holnap meg Salzburgba. Lehet, hogy még az éjjel, ha van gép. Webster, az az angol felügyelő hívhat ma este. Azt kell mondani, hogy üzleti útra mentem Párizsba, hogy beszéljek a

főkönyvelőmmel, vagy ilyesmit. Nem tudod, hol szállok meg. Egy hotelben, de fogalmad sincs róla, hogy melyikben.

– Mi elől szaladsz, Tome?

Tom lihegett. Szalad? Valami elől? Vagy valahová?

– Nem tudom.

Izzadni kezdett. Újabb tusolásra vágyott, de félt, hogy kifut az időből.

– Mondd meg Madame Annette-nek, hogy Párizsba kellett rohannom.

Felment a lépcsőn, előkapta a bőröndjét a gardróbból. Megint azt a ronda esőkabátot fogja viselni, újra másik irányban választja szét a haját, és Robert Mackay lesz megint. Heloise jött be, hogy segítsen neki.

– Le szeretnék zuhanyozni – mondta Tom, és abban a pillanatban már hallhatta is, hogy Heloise megindítja a vizet a zuhanyrózsából a fürdőszobájában. Tom kiugrott a ruháiból, és a víz alá állt. Éppen olyan meleg volt, ahogy szerette.

– Veled tarthatok?

Mennyire szerette volna!

– Édesem, ez az útlevéllel kapcsolatos. Nem lépheti át a német-francia határt Madame Ripley Robert Mackayjel, azzal a disznóval! – Tom kilépett a zuhany alól.

– Az az angol felügyelő Murchison miatt jön? Megölted, Tome? – Heloise felhúzott szemöldökkel nézett rá, aggodalmaskodva, de korántsem hisztérikusan, ahogy Tom látta rajta. Tudott Dickie-ről, Tom azt is felfogta. Nem mondta kifejezetten, de biztos tudta. Akár maga is elmondhatta volna Heloise- nak, gondolta Tom, hiszen a segítségére lehet. Különben is, ahogy a dolgok állnak, ha veszítene, vagy el kellene utaznia, teljesen tönkremenne, a házasságát is beleértve. Felmerült benne,

hogy esetleg Tom Ripleyként is Salzburgba repülhetne. Akkor Heloise-t is vihetné magával. De amennyire szerette volna, annyira bizonytalan volt, mit kezdene vele ott vagy bárhol, ahova a nyomok vezetnek. Mind a két útlevelet magához kell vennie, a sajátját és Mackayét is.

– Te ölted meg, Tom. Itt?

– Meg kellett tennem. Sok-sok ember érdekében.

– Derwatt embereiről beszélsz? De miért? – az asszony franciára fordította a szót. – Mitől olyan fontosak azok az emberek?

– Derwatt már évek óta halott – mondta Tom. – Murchison meg azon igyekezett, hogy közzétegye.

– Meghalt?

– Igen. És én kétszer is eljátszottam a szerepét Londonban – mondta Tom. A szó francia megfelelője vidámnak és ártatlannak hangzott, ő „reprezentált" Derwattként két ízben is Londonban. – Most Derwatt után kutatnak, talán ez idő szerint nem annyira eltökélten. De még semmi sem derült ki. Egyelőre.

– Te is hamisítottál festményeket?

Tom felnevetett.

– Hidd el nekem, Heloise, Bernard volt az a fou, aki a hamisítványokat készítette. És ki akart szállni. Jaj, nagyon bonyolult volna elmagyarázni.

– Miért kell neked azt a fou-t megkeresni? Azt a Bernardot? Tome, maradj ki ebből a…

Tom nem figyelt arra, amit Heloise ezután mondott. Hirtelen ébredt a tudatára, hogy azonnal meg kell találnia Bernardot. Látomás homályosította el az agyát. Felragadta a bőröndjét.

– Isten veled, angyalom. El tudnál vinni Melunbe, az állomásra? És el tudnánk kerülni a rendőrőrsöt?

Odalenn Madame Annette a konyhában dolgozott. Tom rövid búcsúval köszönt el tőle, de félre is fordította a fejét, nehogy a madame észrevegye, máshol van a választék rajta, mint szokott. A ronda, de talán szerencsét hozó esőkabát a karján lógott.

Tom megígérte, tartani fogja a kapcsolatot Heloise-zal, bár azt is megmondta, minden távirat alján más név fog szerepelni. Búcsúzásul megcsókolták egymást az Alfa Rómeóban. Tom még érezte a lány karjainak puhaságát, amikor beszállt egy első osztályú kocsiba Párizs felé.

Párizsban megtudta, hogy nincs közvetlen repülőjárat Salzburgba, az egyetlen aznapi összeköttetés frankfurti átszállással jár. A gép minden délután 14 óra 40-kor indul. A Gare de Lyon közelében szállt meg, egy hotelben. Éjfél előtt valamivel megkockáztatott egy telefont Heloise-nak. Alig tudta elviselni, hogy az asszony egyedül marad a házban, esetleg Websterrel szemben anélkül, hogy tudná, ő hol van. Azt mondta, nem fog Berthelinékhez átmenni.

– Drágám, helló. Ha Webster ott van, mondd, hogy téves kapcsolás! – mondta Tom.

– Azt hiszem, m'sieur, tévedés – hallatszott Heloise hangja, és a kapcsolat meg is szakadt.

Tom összeomlott, a térde reszketni kezdett, ahogy a szállodai ágyba süppedt. Szemrehányásokat tett magának, miért hívta fel. Mindig jobb egyedül. Webster erősen gyanakodni fog, és biztosan ki is találja, hogy ki volt a telefonáló.

Vajon most mit gondolhat Heloise? Jobb lett a helyzete attól, hogy megmondta az igazat? Vagy mégsem?

22.

Reggel Tom megvette a repülőjegyeket, és délután két óra húszkor az Orlyn volt. Ha Bernard nem lesz Salzburgban, akkor hol lehet? Rómában? Remélhetőleg nem. Nagyon nehéz valakit az Örök Városban megtalálni. Tom leszegte a fejét, és körül sem nézett a repülőtéren, hiszen lehetséges, hogy Webster átszólt Londonból, és már keresteti. Minden attól függ, milyen forró a talaj a lába alatt. Tom nem tudta. Miért hívta őt újra Webster? Gyanakszik rá, hogy ő alakította Derwattot? Ha így is lenne, a második fellépése, amelynek során egy másik útlevéllel lépett be és ki Angliából, kicsit erősíthetett a helyzetén; legalább Tom Ripley akkor, azon a színjátékon nem vett részt Londonban.

Egy óra hosszat várni kellett a frankfurti repülőtéren, azután Tom az Austrian Airlines négymotoros gépébe szállt, a hajtóművön Johann Strauss vonzó neve ékeskedett. A salzburgi reptéren már kicsit biztosabbnak érezhette maga alatt a talajt. Busszal a Mirabelplatzra ment, a Goldener Hirsch-ben akart megszállni. Gondolta, előbb odaszól telefonon, hiszen ez számított a legjobb szállodának, és gyakran nem lehetett szobát kapni benne. Volt egy fürdőszobás lakosztályuk szabadon. Thomas Ripley nevét adta meg. Úgy döntött, gyalog megy a szállodába, igazán nem volt messze. Ezelőtt kétszer is volt Salzburgban, egyszer Heloise-zal. A járdán pár ember bőrnadrágban és tiroli kalapban közlekedett. A népviseletet, ami kevesekre volt jellemző, vadászkés és térdharisnya egészítette ki. Nagy és elég régi szállodák akadtak útközben, Tom korábbi

útjairól emlékezett rájuk, a bejárati ajtók mellett hatalmas plakátokon a kiakasztott étlapok mutatták a teljes választékot, továbbá bécsi szeletet huszonöt, illetve harminc schillingért.

A Salzach folyó, a nagy híddal – Staatsbrücke, vagy mi is a neve? – és egy sor kisebb híd vonzotta a tekintetét. Tom a főhidat választotta. Mindenfelé nézelődött, hogy Bernard ösztövér, görnyedt alakját észrevegye. A szürke folyó gyors vize a zöld part mentén kisodort kisebb-nagyobb sziklákat kerülgette. Hat óra volt, már alkonyodott. Véletlenszerűen gyulladtak ki a fények az Óvárosban, ahova igyekezett, aztán feljebb-feljebb kúsztak a fényfüzérek a Feste Hohensalzburg és Mönchberg magaslataira. Tom egy keskeny, rövid utcába jutott; ez vezetett a Getreidegasséba.

A szobája a Sigmundsplatzra nézett, a szálloda mellékutcára nyíló traktusában. Jobb oldalon volt a „lófürdő" szökőkút, amely hátul egy sziklára támaszkodott, első része díszes kútnak volt kifaragva. Reggelente zöldséget és gyümölcsöt árultak tolókocsikról errefelé, Tom emlékezete szerint. Kifújta magát, mielőtt kicsomagolt. A bútorok osztrák zöld, a falak fehér színben pompáztak, a dupla ablakokon csiszolt minták. Ausztria! Most lemenni és inni egy dupla eszpresszókávét a Tomaselli Kávéházban – pár lépést jelent csupán. Nem is hülyeség, ebben a nagy kávéházban Bernard is előfordulhat.

Tom mégis inkább sligovicát ivott – annak jött el az ideje, nem a kávézásnak. Bernard nem volt a Tomasellinél. A legkülönbözőbb nyelvű újságok voltak nádkereteken a fogasokra akasztva. Tom a londoni Times-ba és a párizsi Herald Tribune-be lapozott, de nem talált semmit Bernardról (nem mintha örült volna neki, ha talál), sem pedig Thomas Murchisonról vagy a felesége franciaországi látogatásáról. Nagyszerű.

Újra kisétált, áthaladt a Staatsbrückén, és felgyalogolt a Linzerstrassén, ami a főútra nyílt. Most már este kilencre járt. Ha Bernard itt van, csak közepesen drága hotelbe szállhatott, gondolta Tom, tehát a Salzach innenső partján lehet. Két-három napja. Ki tudja? Tom nézegette a kirakatokat: vadászkések, fokhagymanyomók, villanyborotvák, tiroli ruhák – fehér blúzok, dirndli szoknyák – voltak kirakva. A boltok zárva voltak. A mellékutcákkal is megpróbálkozott. Némelyik nem is volt utca, inkább sötét, keskeny sikátor, zárt kapuk szegélyezték mind a két oldalon. Tíz óra tájban Tom megéhezett, és betért egy vendéglőbe a Linzerstrasse jobb oldalán. Utána egy másik úton ment vissza a Tomaselli kávéházba, ahol egy órácskát akart még eltölteni. Azon az úton, ami a szállodájába vezetett – a Getreidegassén – volt Mozart szülőháza is. Bernard, ha Salzburgban járt, szerette ezt a környéket. Huszonnégy órás keresőszolgálat, mondta Tom önmagának.

A Tomasellinél nem volt szerencséje. A vendégkör a szokásosnak látszott, salzburgi családok élvezték tejszínhabos kávéjukat hatalmas karéj kaláccsal és egy-egy pohár rózsaszínű málnaszörppel. Tom türelmetlen volt, untatták az újságok, fölöslegesnek érezte magát, mert nem találta meg Bernardot, mérges is volt – mert nagyon elfáradt. Visszament a szállodájába.

Reggel fél tízkor már újra az utcákon kóválygott, Salzburg „jobb partján”, az új negyedekben. Cikcakkban mászkált, fürkészte, hol lehet. Egyszer-egyszer szünetet tartott, hogy megnézze a kirakatokat. Visszaindult a folyóhoz. Az az ötlete támadt, hogy megnézi a Mozart Múzeumot, úgyis ott volt a szállodája utcájában. Átment a Dreifaltigkeitsgassén, be a Linzergasséba, és amint a Staatsbrücke közelébe jutott,

Bernardot látta meg a híd túlsó végére lépni.

Bernard lehorgasztotta a fejét, majdnem elütötte egy autó. Tom követni akarta, de meg kellett állnia, mert egy közlekedési lámpa hosszan feltartotta. Nem lett baj belőle, Bernard kiválóan látszott továbbra is. Az esőkabátja még mocskosabb volt, az öve majdnem a földig lógott. Úgy nézett ki, mint egy csavargó. Tom átvágott az utcán, mintegy tíz méterrel mögötte haladt, készen arra, hogy előrerohanjon, ha megfordulna a sarkon. Nem akarta, hogy Bernard eltűnjön egy kis hotelben. Azon az utcán jó néhány ilyen szálloda sorakozott.

– Sok dolga van ma reggel? – kérdezte tőle egy női hang angolul.

Tom megdöbbenve nézett a szőke prostituált arcába. A nő egy kapualjban álldogált. Tom gyorsan elment onnan. Istenem, hát olyan kiéhezettnek látszik, vagy ebben az esőkabátban hat olyan buggyantnak? Reggel tízkor?

Bernard a Linzergassén haladt előre. Azután keresztülvágott az úton, majd fél háztömbnyire onnan elindult egy kapu felé, amely fölött a Zimmer und Pension felirat ékeskedett. Drapp színű volt a bejárat. Tom a szemközti járdán állt meg. Der Blaue Valami volt a tér neve, ahogy a kopott utcatáblán kisilabizálta. Végre megtudta, hol lakik. És igaza lett! Bernard valóban Salzburgban volt. Tom gratulált magának az intuíciójához. Vagy most csak szobát keres?

Nem, Bernard bizonyára a Kék Valami téren szállt meg, hiszen az ezt követő néhány percben nem jelent meg újra, és a sporttáska sem volt nála. Tom kivárt, akármilyen unalmas volt is, mert nem volt egyetlen kávéház sem a közelben, ahonnan a bejáratot figyelhette volna. Ugyanakkor pedig rejtve kellett maradnia, ha Bernard esetleg kinézne a szobája homlokzati

ablakán, meg ne láthassa. Bár a hozzá hasonló emberek sohaem szoktak utcai szobát kapni. Tom mégis elrejtőzött; majdnem tizenegyig kellett várnia.

Bernard csak ezután jött ki, most már megborotválkozva, és jobbra fordult, mintha meghatározott cél felé indulna.

Tom diszkréten követte, rágyújtott egy Gauloise-ra. Újra a főhídon mentek át, arra az utcára jutottak, ahol Tom tegnap este sétált, majd Bernard jobbra, a Getreidegasséra fordult. Tom látta éles, szinte szép profilját, keskeny száját, meg azt a bemélyedést, amely olajbarna arcára árnyékot vetett. Bernard a Mozart Múzeumba ment. Tom felhajtotta az esőkabát gallérját, és belépett.

Az első emeleten lévő szobában volt a jegypénztár. Tom átkutatta az első, homlokzati szobát Bernard után, és mivel nem találta, feltételezte, hogy egy emelettel feljebb ment, ahol Tom emlékezete szerint a Mozart család lakott. Felmászott hát a második emeletre.

Bernard Mozart klavikordjának billentyűzete fölé hajolt. Üvegtábla védte mindenkitől, akinek kedve támadhatott megnyomni egy billentyűt. Vajon hányszor látta már Bernard? – szerette volna tudni Tom.

Öt-hat ember lézengett a múzeumban, legalábbis azon az emeleten, Tomnak tehát óvatosnak kellett lennie. Visszahúzódott az ajtó mögé, hogy Bernard ne láthassa, amikor az útját keresi. Rájött, hogy tulajdonképpen leginkább az érdekli, milyen lelkiállapotban van Bernard. Vagy – megpróbált őszinte lenni önmagához – inkább kíváncsi volt, és szórakoztatta az a rövid idő, amit egy válságban lévő ember észrevétlen megfigyelésével tölthet? Bernard egy ugyanazon az emeleten található utcai szobába ment.

Tom a következő, egyben utolsó emeletre is követte. Több üvegtároló volt itt. (A klavikordos szoba volt a főhely, egyik sarkában felirat hirdette, hogy Mozart bölcsője ringott itt. Nagy kár, hogy legalább egy másolatot nem raktak oda.) A lépcsőt vaskorlát szegélyezte. Egyik-másik sarokban ablakok nyíltak. Tom rajongott Mozartért, s most megtudhatta, milyen kilátásban gyönyörködött a családja. Biztosan nem a ház mellett négylábnyira húzódó párkányban. A miniatűr színpadi makettek – az *Idomeneo* és a *Cosifan tutte* – mérhetetlenül untatták, elég gyatra kivitelben is készültek, de Bernard úgy ment el közöttük, hogy végigbámulta őket.

Egyszer aztán váratlanul Tom felé fordította a fejét, Tom megdermedt a folyosón. Egymásra meredtek. Akkor Tom egy lépésnyit hátrált, és jobbra fordult, ettől a folyosó mögötti másik utcai szobába jutott. Fellélegezhetett. Furcsa pillanat volt, az biztos, legalábbis Bernard arcáról ítélve.

Tom nem mert újra megállni, egyenesen lesietett a lépcsőn. Nem érezte biztonságban magát még odalenn sem, egészen addig, ameddig a szabadba, a forgalmas Getreidegasséra nem ért. Tom a rövid, folyó felé vezető úton ment tovább. Vajon Bernard megkísérli, hogy kövesse? Tom lehorgasztott fejjel megszaporázta lépteit.

Bernard arckifejezésén látszott, nem hisz a szemének, és egy másodperc tört részéig olyan volt, mint aki kísértetet lát.

Tom rájött: pontosan ezt gondolhatta Bernard. Az általa meggyilkolt Tom Ripley szellemét látja.

Tom hirtelen megfordult, és visszaindult a Mozart-házba, mert eszébe jutott, hátha Bernard el akarna menni a városból, és nem szerette volna, ha nem tudja, hova. Rákösönjön Bernardra, ha meglátja? Pár percig a Mozart Múzeummal szemben lévő

járdán várakozott, míg Bernard elő nem került. Azután a festő panziója irányában kezdett el gyalogolni. Bernard egész úton észrevétlen maradt, Tom csak akkor látta meg, amikor a szálloda közelébe jutott. Megpillantotta, amint az utca másik, panzió felőli oldalán igyekszik sietősen a szállása felé. Majdnem fél órán át várakozott, azután úgy döntött, Bernard most feltehetőleg nem kíván kimenni. De lehet, hogy hajlott rá; az is lehet, hogy megkockáztatja, elszelel. Tom maga sem tudta, mit akar. Viszont egy kávét határozottan szeretett volna. Bement az egyik hotelbe, ahol eszpresszó is volt. Elhatározta, hogy egyenesen Bernard szállodájába megy, a recepcióra hívatja Herr Tuftsot azzal, hogy Tom Ripley várja, és beszélni akar vele.

De nem tudott bemenni azon az igénytelen, seszínű kapun. Már a fél lába a bejárati lépcsőn volt, amikor vissza kellett fordulnia a járdára, mert hirtelen rosszullét fogta el. Ez a határozatlanság, mondta magának. Semmi más. Visszatért a szállodájába a folyó másik partján. Bement a Goldener Hirsch kellemes halljába, ahol a szürkébe-zöldbe öltözött portás rögtön a kezébe nyomta a kulcsát. Az automata lift felvitte a harmadikra, belépett a szobájába. Levette azt a szörnyű esőkabátját, kiürítette a zsebeit – cigaretta, gyufa, osztrák meg francia pénzdarabok keveredtek benne. Szétválogatta a pénzeket, a franciákat a bőröndje felső zsebébe rakta. Majd levetkőzött, és ágyba zuhant. Nem is tudta, milyen fáradt volt.

Amikor felébredt, délután két órakor, a nap fényesen ragyogott. Tom sétára indult. Nem kereste Bernardot, csak kószált a városban, mint a többi turista. Annyiban azért különbözött, hogy nem volt semmi határozott célja. Milyen sokáig marad? Tom most már egészen ébernek érezhette magát, mégsem tudta, mit is kellene tennie. Azzal kéne megkörnyékezni

Bernardot, hogy Cynthia látni szeretné? Beszéljen vele, és győzze meg – de miről?

Délután négy és öt között rátört a depresszió. Már megkávézott és ivott egy Steinhagert is valahol. Messzire jutott (a folyó sodrával ellenkező irányban, felfelé), a Hohen Salzburgon is túl, de még mindig az Óváros kikötői mentén. Azon gondolkozott, mennyire megváltozott Jeff és Ed, mióta a Derwatt-ügy elindult! Cynthiát is boldogtalanná tette; az ő életén is módosított a Derwatt Kft. – ez pedig Tom szemében sokkal fontosabb volt, mint annak a három embernek az élete, akik bele voltak kavarva. Cynthia mostanra férjhez mehetett volna Bernardhoz, lehettek volna gyerekeik, még ha ő nem is volt annyira benne. Nehéz volt magyarázatot találni rá, miért tulajdonított nagyobb fontosságot annak, hogy Cynthia életében ilyen fordulatra került sor, mint Bernard esetében. Csak Jeff és Ed kerültek ki gazdagabban, emelt fővel az egészből, az ő életük fordult jobbra. Bernard kifeküdt. Harminchárom vagy harmincnégy éves korában.

Tom eredetileg a szálloda éttermében szeretett volna enni – Salzburg legjobb vendéglőjének tartották –, de olyan hangulatban volt, hogy elment tőle a kedve. Mégsem akart finom ételeket finom környezetben fogyasztani. Inkább felment a Getreidegassén a Bürgerspitalplatz mellett (most már látta az utcatáblát) a Gstattentoron keresztül egy olyan keskeny úton, amely csak egyirányú forgalomnak volt elég, a hegy lábánál lévő kevés eredeti városkapu egyikének irányába. A hegy sötéten emelkedett mögöttük. Az odavezető út ugyanolyan keskeny volt, elég sötét is. Csak lesz itt egy kisvendéglő valahol, gondolta Tom. Két ilyen kifőzdét is látott, majdnem egyforma étlappal a bejáratnál: huszonkét schillingért napi leveskülönlegességet,

bécsi szeletet burgonyával és salátával, meg desszertet kaphatott. Tom a másodikba tért be, ahol a cégtáblát kis lámpás világította meg az utcai fronton. Café Eiglernek vagy ilyesminek hívták.

Két színes bőrű pincérnő üldögélt fehér vendégekkel az egyik asztalnál. Wurlitzer szólt, félhomály uralkodott. Nyilvánosház vagy találkahely volt, esetleg csak egy olcsó vendéglő? Tom egy lépést tett befelé, amikor meglátta, hogy az egyik bokszban Bernard hajol egyedül egy levesestál fölé. Tom habozott.

Bernard ráemelte a pillantását.

Tom most teljesen úgy nézett ki, ahogy szokott, tweedkabátjában, a hideg ellen hordott sáljával a nyaka körül – ezzel a sállal mosta le róla a vért Heloise a párizsi hotelben. Tom már-már közelebb ment, mosolyogva nyújtotta a kezét, amikor Bernard elborzadt arccal felpattant.

A két testes, fekete pincérnő Bernardról Tomra nézett. Tom a pincérnőkön Afrika lassúságát láthatta, éppen úgy, mint azt a tétova szándékukat is, hogy Bernardhoz lépjenek, és megkérdezzék, mi történt, hiszen úgy látszott, mintha félrenyelt volna valamit, és ez a halálát okozza.

Bernard gyors, tiltakozó mozdulatot tett a kezével – Tom nem tudta, hogy a pincérnőket vagy őt hessegette-e el.

Tom megfordult, és átment a belső ajtón (a helyiségnek két ajtaja volt), majd megállt a járdán. Zsebre vágta a kezét, és lehorgasztotta a fejét, pontosan úgy, mint Bernard, amikor a Gstattentoron keresztül a város jobban megvilágított részébe tartott. Vajon rosszul tette-e? – kérdezte önmagától. Egyszerűen nem kellett volna bemennie? Azt viszont érezte, hogy Bernard felsikoltott volna a láttára.

Tom Bernard szállodája mellett haladt el, a következő

saroknál azután jobbra fordult. A Tomaselli néhány lépésre volt onnan. Ha Bernard követné – Tom biztos volt benne, hogy Bernard eljön –, és csatlakozni szeretne hozzá, hát lehet. Azt is tudta, hogy most azért más a helyzet. Bernard azt hiszi, hogy víziót lát, de tényleg. Így azután leült egy középső asztalnál, és szendvicset rendelt egy korsó borral, hozzá pedig elolvasott néhány lapot.

Bernard nem jött be.

A nagy, fakeretes, réz függönytartós, zöld függönyös bejárat minden egyes lengésére felpillantott, de aki bejött, soha nem volt Bernard.

Ha bejött volna, csakis azért közeledett volna hozzá, hogy megbizonyosodjon róla, valódi-e. Ez lenne a logikus. (Csak az volt a baj, hogy Bernard semmit sem tett logikusan.) Tom azt mondta volna neki:

– Ülj le, igyál meg velem egy kis bort. Nem vagyok kísértet, láthatod. Beszéltem Cynthiával. Látni szeretne. Meg, hogy kihúzzalak a csávából.

De Tom nagyon kételkedett benne, hogy képes lehet rá.

23.

Másnap, azaz kedden azonban Tom megváltoztatta elhatározását. Beszélni fog Bernarddal, ha esik, ha fúj, még ha birkóznia kell vele, akkor is. Megpróbálja majd meggyőzni, hogy menjen vissza Londonba, bár minden valószínűség szerint Jeffen és Eden kívül is lehetnek ott olyan ismerősei, akiket el akar kerülni. Nem ott él még mindig az édesanyja? Tom nem tudta biztosan. De azt biztosan érezte, hogy tennie kell valamit, hiszen Bernard tragikusan szánalmas, nyomorult benyomást keltett. Minden pillantása éles fájdalommal hasított Tom lelkébe, mintha egy haldoklót látna imbolyogni maga előtt.

Így aztán tizenegykor Tom elment a Kék Valami térre, és a földszinti recepciónál egy ötven körüli, sötét hajú asszonyhoz fordult.

– Bocsánat, egy Bernard Tufts nevű férfi, ein Englischer[82], nem lakik a szállodában? – Tom németül beszélt.

Az asszony szeme kikerekedett.

– Igen, de éppen most jelentkezett ki. Talán egy órája sincs.

– Mondott valamit arról, hova megy?

Bernard semmit sem mondott. Tom megköszönte az asszonynak, és kiment a szállodából. A nő nem azért követte a tekintetével, mert ő is olyan furcsa figura volt, mint Bernard, hanem csak azért, mert ismerte őt. Ezt Tom jól tudta.

Fogott egy taxit, és kiment a pályaudvarra. Nyilván kevés gép indul a salzburgi repülőtérről, ami különben nagyon kis

---

[82] Egy angol

reptér volt. A vonat olcsóbb is, mint a repülés. Végignézte a peront, ellátogatott a büfébe. Azután a városközpontba, a folyó felé tartott, fürkészte az utcákat, nem lát-e egy kopott, drapp esőkabátban sportszatyros embert. Két óra tájban Tom fogott egy újabb taxit, kiment a repülőtérre, hátha Bernard Frankfurt felé indulna. Ott sem járt szerencsével.

Alig múlt valamivel három, amikor Tom meglátta. Bernard a folyó egyik hídján álldogált. Kis híd volt, a korlát mellett csak egyirányú forgalomra volt lehetőség. Bernard az alsókarjára támaszkodva bámult lefelé. A sporttáska a lábánál hevert. Tom még nem indult át a hídon. Meglehetősen messziről látta meg. Azon töri a fejét, hogy leugorjon? Bernard haját lebegtette a szél, a homlokára hullott. Meg fogja ölni magát, jött rá Tom. Lehet, hogy nem ebben a pillanatban, lehet, hogy sétálgat még egy kicsit, és egy-két óra múlva tér vissza. Talán még ma este. Két asszony ment el mellette, gyors, érdeklődő pillantást vetettek rá. Amikor már eltűntek, Tom sem túl szapora, sem pedig túl lassú léptekkel egyenesen Bernard felé tartott. Odalenn habzott a folyó vize, a partját övező köveket kerülgette. Tom nem látott hajót a folyón, nem volt később mire emlékeznie. A Salzach meglehetősen sekély lehetett. Tom két méterre volt Bernard tói, éppen kiejtette volna a nevét, amikor a festő balra fordította a fejét, és meglátta.

Bernard hirtelen egyenesedett fel. Tomnak olyan benyomása támadt, hogy az a bámuló kifejezés az arcán cseppet sem változott. Bernard azonban felkapta a sportszatyrot.

– Bernard! – kiáltotta Tom, de ekkor egy hangos motorkerékpár zúgott el mellettük, és Tom attól tartott, nem hallotta meg. – Bernard!

Bernard futásnak eredt.

– Bernard! – Tom beleütközött egy nőbe, aki ha nem kapaszkodik a korlátba, el is esett volna.

– Oh… óh… borzasztóan sajnálom! – mondta Tom, és németül is megismételte. Felsegítette az asszony táskáját, hiszen kiesett a kezéből.

A nő válaszolt valamit a „futballistákkal" kapcsolatban.

Tom rákapcsolt. Még látta Bernardot. Eltorzult az arca, zavart dühöt érzett, hirtelen meg is gyűlölte a festőt. Egy percnyi feszültséget is okozott benne, de azután ez az érzelem is elmúlt. Bernard kemény léptekkel haladt, nem nézett hátra. Volt valami őrület benne, ahogy Bernard gyalogolt feszült, de szabályos tempóban. Órák is eltelhetnek így, ameddig össze nem esik. Vagy Bernard össze fog roppanni? Milyen érdekes, Bernard Tom számára ugyanolyan kísértetté vált, mint amilyen ő lett Bernardnak.

Bernard most értelmetlenül, cikcakkban menekült az utcákon, de azért mindig a folyó partján maradt. Vagy fél óra hosszat gyalogoltak így, a városközpontot messze maguk mögött hagyták. A keskeny utcácskákon itt-ott alkalmi virágüzletek, erdőcskék, kertek, nyaralók tűntek fel, egy-egy Konditorei[83] is, üres teraszaikkal a folyó irányába néztek. Bernard a végén egy ilyen cukrászdába tért be.

Tom lelassította a lépéseit. Nem fáradt ki, nem is lihegett a gyors gyaloglástól. Furcsán érezte magát. Csak a homlokát legyezgető kellemes, hűs szellő emlékeztette rá, hogy él még.

A kis, négyszögletes kávéháznak üvegfala volt. Tom látta, ahogy Bernard egy palack vörösborral az egyik asztalhoz ül. A helyiség üres volt a csontos és idősecske, fekete egyenruhás,

---

[83] Cukrászda

fehér kötényes pincérnőtől eltekintve. Tom elmosolyodott, megkönnyebbült, és anélkül, hogy gondolkodott vagy latolgatott volna valamit, kinyitotta az ajtót, és bement. Most Bernard nézett úgy rá, mintha meglepődött volna, és nem értené (egyértelmű volt, ahogy ráncolta a szemöldökét), de ez már nem ugyanaz a riadalom volt benne.

Tom kicsit elmosolyodott, és bólintott. Nem is tudta, hogy miért. Üdvözlés lett volna? Vagy megerősítése valaminek? Ha így van, akkor mit erősít? Tom úgy képzelte, odahúz egy széket, leül Bernard mellé, és azt mondja:

– Bernard, én nem vagyok kísértet. Nem volt túl sok föld felettem, és kiástam magam. Vicces, nem igaz? Voltam Londonban, találkoztam Cynthiával, és azt mondta…

Azt is képzelte, hogy amikor poharat emelnek, rácsap Bernardra az esőkabát ujjával, ettől Bernard tudni fogja, hogy Tom valóban létezik. De nem ez történt. Bernard kifejezése fáradttá, sőt Tom szerint ellenségessé vált. Tom egy újabb dühroham szúrását érezte. Felegyenesedett, az ajtót szélesre tárta mögötte, és simán, szinte kecsesen állt félre, pedig hátrált is közben.

Mindez szándékosan történt, jött rá Tom.

A fekete egyenruhás pincérnő nem is nézett Tomra, talán meg sem látta. Valamivel tevékenykedett a pult mögött, Tom jobb oldalán.

Tom átment az utcán, el attól a kávéháztól, ahol Bernard üldögélt. Salzburg központjától távolabb eső felére ért. A kávéház nem a folyó, hanem a szárazföld felé esett. Tom ilyenformán a folyó és a rakpart közvetlen közelébe jutott. Volt egy üvegfalú telefonfülke is a járda közelében, mögötte elrejtőzhetett. Rágyújtott egy francia cigarettára.

Bernard kijött a kávéházból, Tom lassan keringett a fülke körül úgy, hogy mindig kettejük közé kerüljön. Bernard ránézett, de a tekintete még sokkal idegesebb volt, mintha meg sem akarná látni. Akárhogy is volt, Bernard nem nézett rá, Salzburgtól kifelé vezető irányban, az utca szárazföldi oldalán gyalogolt tovább. Tom tétován követte.

Sötétzöld fákkal (többnyire fenyővel) borított hegyek nőttek föléjük, a keskenyedő Salzach vágta ketté a magaslatokat. Még mindig kövezett úton haladtak, de már látszott a vége, amikor kétnyomos földúttá alakul. Vajon Bernarddal ez az őrült energiája megmászatja a hegyet? A festő egyszer-kétszer hátranézett. Tom ilyenkor lemaradt, hogy ne láthassa meg. A viselkedéséből tisztán kiderült, hogy észre sem vette.

Nyolc kilométerre hagyhatták el Salzburgot, gondolta Tom, amikor megállt, hogy megtörölje a homlokát és meglazítsa a sálon a csomót. Bernard az út kanyarulatánál eltűnt a szeme elől. Tom futva indult utána, mert arra gondolt, amire Salzburgban is, hogy jobb vagy bal oldalon egyaránt leléphet Bernard, és sosem találja meg.

Meglátta. Bernard ekkor egy pillanatra hátranézett, Tom megállt, a két kezét is kiterjesztette, hogy még jobban látszódjon. De Bernard olyan gyorsan fordult el tőle, mint ahogy előzőleg is jó néhányszor tette. Tom kétségek között maradt, vajon látta-e őt Bernard vagy sem. És egyáltalán, mit számít? Tom továbbindult, Bernard egy újabb kanyarnál megint köddé vált, Tom újra ügetni kezdett. Amikor Tom a következő egyenes szakaszhoz ért, Bernardnak nyoma veszett. Tom megállt, hallgatózott, hátha a festő bement az erdőbe. De mindössze a madarak csivitelését hallhatta, és távolról egy templom harangszavát.

Bal oldalról ekkor ágak reccsenését hallhatta, ez azután

hamar megszűnt. Tom néhány lépésnyire behatolt az erdőbe, és fülelt.

– Bernard! – kiáltotta rekedt hangon Tom. Bernard biztosan meghallotta.

Teljes csönd fogadta. Vajon Bernard nem tudja, mitévő tegyen?

Ekkor egy távoli puffanás hallatszott. Vagy csak Tom képzelte az egészet?

Beljebb ment az erdőbe. Vagy ötven méterre onnan volt egy meredek rész, amely a folyó felé lejtett, és egy szikla egy tizenöt-húsz méteres, magas partszakasz fölött. De lehet, hogy mélyebb is volt az a szakadék. A szikla tetején ott volt Bernard sportszatyra, Tom pedig rögtön tudta, mi történt. Közelebb ment, hallgatózott, de most a madarak is csendben voltak. A szikla szélén Tom lenézett. Nem volt függőleges, Bernard-nak tehát mennie vagy akár gurulnia is kellett azon a lejtőn, mielőtt leesett vagy levetette volna magát.

– Bernard?

Tom balra fordult, ott kicsit biztonságosabb volt, úgy nézett le. Megkapaszkodhatott volna egy kis fában, vagy volt egy másik is a láthatáron, amit elkaphatott volna. Tom lenézett, és valami szürke, elnyúló dolgot látott a kövek között, hosszan kinyúló kézzel. Olyan volt, mint aki négyszer is elpattant, és csak azután vágódott a sziklákhoz. Bernard nem mozdult. Tom visszatért a szilárdabb talajra.

Felemelte a sportszatyrot. Elszomorítóan könnyű volt.

Néhány perc telt el úgy, hogy Tom próbálta a dolgokat átgondolni. Még mindig a sporttáskát szorongatta.

Van valaki, aki megtalálhatja Bernardot? Láthatja bárki is a folyó felől? De ki mászkálna ezen a folyón? Nem volt rá

lehetőség, hogy egy turistával találkozzon, de a közeljövőben sem valószínű. Tom nem mert Bernardhoz közelebb menni, ránézni sem. Tudta, hogy meghalt.

Érdekes öngyilkosság.

Tom visszaindult a lefelé lejtő úton Salzburg irányában, de senkivel sem találkozott. Valahol lenn Tom egy buszt látott meg, leintette. Nem tudta pontosan, hol lehet, de a jármű a város irányába tartott, legalábbis úgy tűnt neki.

A sofőr megkérdezte Tomot, hogy egy bizonyos helyre megy-e. Olyan nevet mondott, amit Tom nem ismert.

– Közelebb Salzburghoz – mondta Tom.

A sofőr néhány schillinget kért tőle.

Tom kiszállt, mihelyt ráismert valamire. Azután gyalog ment tovább. Átbattyogott a Residenzplatzon, majd a Getreidegassén Bernard sportszatyrával a kezében.

Belépett a Goldener Hirsch-be, hirtelen megérezte a bútorviasz, a kényelem és a nyugalom kellemes illatát.

– Good evening sir – mondta a portás, és átadta a kulcsát.

24.

Tom nehéz álomból ébredt. Álmában vagy nyolcan (akik közül mindössze egyetlen ember, Jeff Constant volt felismerhető) valahol, egy házban gúnyolódtak rajta. Kinevették, hiszen semmi sem ment rendesen körülötte, valamivel elkésett, nehézségei voltak valamilyen számla rendezésével, adósságai voltak, alsónadrágban volt, noha nadrágot kellett volna viselnie, fontos kötelezettségeiről feledkezett meg és a többi. Az álom okozta depresszióval küszködött még percekkel az után is, hogy felkelt. Kinyújtotta a kezét, és megkopogtatta politúrozott éjjeliszekrényének vastag fáját. Talán babonából.

Kaffee komplett reggelit kért.

Az első korty kávé segített rajta. Azon tűnődött előzőleg, tegyen-e valamit Bernard ügyében. De mit is? Hívja fel Jeffet és Edét, hogy elmesélje, mi történt? Jeff az ügyesebb, de Tomnak kétségei támadtak, hogy akár ő, akár Ed ki tudja-e találni, mi legyen a következő lépés. Tom aggodalmat érzett, de tudta, hogy ez nem vezet sehova. A Jeff-fel és Eddel folytatott beszélgetésnek az lett volna az igazi oka, hogy félt, és egyedül érezte magát.

Ahelyett, hogy egy tömött és lármás postahivatalban töltené az idejét, inkább felemelte a kagylót, és megadta Jeff Iondoni számát. A következő fél óra, amíg az összeköttetésre várt, érdekes, de nem kellemetlen bizonytalansággal telt el. Tom rájött, hogy ő akarta, vagy legalábbis kívánta Bernard öngyilkosságát, és egész idő alatt tudta, Bernard el fogja követni, mégsem vádolhatja önmagát, hogy erőltette volna. Pont

ellenkezőleg, Tom épen és egészségesen mutatkozott – nem is egyszer – Bernard előtt, Bernard mégis jobban kedvelte, ha kísértetel lát. Továbbá, hogy Bernard öngyilkosságának nem volt, mert nem is lehetett semmi köze ahhoz, hogy azt hitte önmagáról, megölte Tomot. Vajon nem Bernard kötötte fel magát mint madárijesztőt Tom pincéjében napokkal azelőtt, hogy Tomra támadt az erdőben?

Az is tiszta lett előtte, hogy Bernardnak a holttestre volt szüksége, ez húzódhatott meg a tudatalattijában. Ha a tetemet úgy kezelik, mintha Derwatté lenne, ez Bernard Tufts holttestének a problémáját vetné fel. Ezt azonban később meg lehetne oldani, gondolta Tom.

A telefon megcsendült, Tom kinyúlt érte. Jeff szólalt meg.

– Tom vagyok, Salzburgból. Hallasz engem?

Kiváló volt az összeköttetés.

– Bernard… Bernard meghalt. Lezuhant egy szikláról. Leugrott.

– Nem mondod komolyan! Megölte magát?

– Igen. Láttam. Mi van most Londonban?

– Ők… a rendőrök keresik Derwattot. Nem tudják, hogy Londonban van-e vagy máshol – dadogta Jeff.

– Be kell fejezni ezt a Derwatt-ügyet – mondta Tom. – Ez meg jó alkalom volna rá. Ne beszélj Bernard haláláról a rendőröknek!

Jeff nem értette.

A következő eszmecsere nagyon sajátosra sikerült, mert Tom nem mondhatta meg Jeffnek, mit szándékozik tenni.

Utalt rá, hogy valamilyen módon Bernard földi maradványait szeretné kijuttatni Ausztriából, lehetőség szerint Franciaországba.

– Úgy érted… Hol van? Még mindig ott fekszik?

– Senki sem látta. Egyszerűen úgy kell tenni – mondta Tom fáradtan, fájdalmas türelemmel válaszolgatva Jeff nyers és félig megformált kérdéseire –, mintha felgyújtotta volna magát, vagy azt kívánta volna, hogy hamvasszák el. Más lehetőség nincsen, ugye? – ha még egyszer segíteni akar a Derwatt Kft.-n.

– Nincs – mondta Jeff a tőle megszokott segítőkészséggel.

– Hamarosan értesíteni fogom a francia rendőrséget és Webstert, ha még ott vannak – mondta Tom még keményebben.

– Oh, Webster visszajött. Itt keresik Derwattot és még egy embert, egy kosztümös figurát, aki szerintük Derwatt szerepét játszhatta.

– Ők járnak utánam ebben az ügyben? – kérdezte Tom izgatottan, de sok daccal is.

– Nem, egyáltalán nem. Nem hinném. De valaki, nem vagyok biztos benne, nem Webster-e, azt mondja, hogy kíváncsi lenne, hol voltál Párizsban – tette hozzá Jeff. – Azt hiszem, ellenőrizték a párizsi szállodákat.

– Akkor most – mondta Tom – te természetesen nem tudod, hogy én hol vagyok. Azt kell mondani, hogy Derwatt nagyon depressziósnak látszott. És fogalmatok sincs róla, hova mehetett.

Másodpercekkel később letették a telefont. Ha kis idő múltán a rendőrség Tom salzburgi tevékenységével kapcsolatban kezdene nyomozást, és ráakadna ennek a hívásnak a költségére a számláján, Tom azt mondhatja, hogy Derwatt ügyében telefonált. Kitalálhat egy olyan történetet, hogy Derwattot követte valami okból Salzburgba. Bernard is szerepelhet valahogy a sztoriban, például… Derwatt, akit nagyon lehangolt Murchison eltűnése vagy esetleges halála, felhívhatta Tom Ripleyt Belle Ombre-ban. Derwatt ugyancsak Jefftől meg Edtől tudhatta, hogy Bernard meglátogatta Belle Ombre-ot. Ő

ajánlhatta fel, hogy találkozzanak Salzburgban, ahova különben is el akart menni. (Vagy ajánlja inkább Bernard?) Tom mondhatná, hogy Derwattot utoljára két vagy három alkalommal, feltehetőleg Bernard társaságában látta Salzburgban. Derwatt nagyon el volt keseredve. Miért is, tulajdonképpen? Nos, Derwatt nem mondott el Tomnak mindent. Egy keveset mesélt Mexikóról, de főleg Murchisonról kérdezősködött, és azt mondta, hogy a londoni útja tévedés volt. Ragaszkodott hozzá, hogy valamilyen félreeső helyen kávézzanak, egyenek egy bográcsgulyást, és igyanak hozzá egy üveg grinzingi bort. A karakterének megfelelő módon nem mondta meg Tomnak, hol lakik Salzburgban, mindig otthagyta, és egyedül, gyalog távozott, ha búcsút vettek egymástól. Tom feltételezése szerint megint csak hamis néven szállt meg valahol.

Mondhatja, hogy még Heloise-zal sem akarta közölni, hogy Salzburgba megy csak azért, hogy Derwatt-tal találkozzon.

A történet helyénvalónak látszott, legalábbis ameddig eljutott vele.

Tom kinyitotta a Sigmundsplatzra néző ablakot. A tér most kézikocsikkal volt tele. Hatalmas, fehér retkek, fényes narancsok, almák voltak a kocsik tetejére halmozva. Emberek mártogattak hosszú kolbászokat a papírtányérokon lévő mustárba.

Most talán szembe tud nézni Bernard sportszatyrával is. Tom letérdelt a földre, és kinyitotta a cipzárat. A tetején egy mocskos ing feküdt. Alatta alsónadrágok és egy atlétatrikó. Tom az egészet a padlóra borította. Aztán elfordította a kulcsot az ajtóban – bár a legtöbb szállodai alkalmazott, így a szobalányok sem jöttek be kopogtatás nélkül. Tom folytatta.

A Salzburger Nachrichten kétnapos száma került elő, meg a londoni Times ugyanebből az időből. Fogkefe, borotva, egy

agyonhasznált hajkefe, egy drapp színű, felgöngyölt pamutalsó, és a szatyor fenekén ott volt az a szakadt, kopott barna notesz, amit Belle Ombre-ban is látott. Ez alatt volt a vázlattömbje, a teteje spirálkötéssel ráerősítve, azon meg Derwatt szignója; a művészeti kellékeket forgalmazó cég védjegye. Tom kinyitotta. Barokk templomok, Salzburg tornyai némiképpen megdőlten, de extra kacskaringókkal felékesítve – denevér formájú madarak szálltak felettük. Itt-ott árnyékok húzódtak, ahogy a nedves ujjával mozgott a papíron. Az egyik vázlatot erőteljes vonásokkal húzta át. A sportszatyor sarkában egy üveg indiai tinta volt, a dugó egyik sarka letört, de még mindig tartott az üvegben; egy köteg rajztoll, egy pár ecset, gumiszalag tartotta őket össze. Tom most már ki merte nyitni a barna noteszt is, hogy megnézze, mi volt az utolsó bejegyzés. Ez év október 5-e után egyetlenegy sem volt, de Tom ezt most nem bírta elolvasni. Utált más emberek kéziratait vagy személyes aktáiba belenézni. De most felfedezte azt az összehajtott két papírlapot Belle Ombre-ból. Ez volt az, amit Bernard a Tomék házában töltött első este írt. Tom egy pillantás alatt rájött, hogy hat éve megkezdett hamisításainak első számlája lehetett. Tom nem akarta megtartani, apró darabokra tépte, és a szemétkosárba dobta. A holmikat visszagyömöszölte a sportszatyorba, összehúzta a cipzárt, és a fürdőbe tette.

Hogyan lehetne benzint vagy gázolajat szerezni, hogy elégesse a holttestet?

Mondhatná, hogy kifogyott a kocsijából. Persze mindent nem lehet még aznap megoldani, hiszen az egyetlen repülőgép délután két óra negyvenkor indult Párizs felé. Retúrjegye volt. Vonattal is mehetne, de ott nem szigorúbb a vámolás?

Tom nem akarta, hogy a vámtiszt kinyittassa a bőröndjét, és

a dobozt a hamvakkal megtalálja.

El fog égni a holttest annyira, hogy hamuvá porladjon? Nem kell hozzá valamilyen speciális kemence?

Tom kevéssel tizenkettő előtt hagyta el a szállodát. A folyó túlsó partján vásárolt egy kisebb disznóbőr táskát a Schwarzstrassén. Jó néhány újságot is vett még, majd egy bőröndbe rakta. Hűvös, viharos nap volt, bár volt némi napfény. Buszra szállt, hogy a folyóparton a város régi részébe érjen, azon az úton, amit kinézett már magának, Mariaplain és Bergheim, a két kisváros irányában. Tom kiszállt egy olyan megállóban, ami véleménye szerint az adott terület közelében lehetett, és benzinkutat kezdett keresni. Húsz percbe telt, míg talált egyet. Az új bőröndöt az erdőben hagyta, még mielőtt a benzinkúthoz indult volna.

A kiszolgáló udvariasan felajánlotta, hogy autóval viszi a kocsijához, de Tom azt mondta, nincsen távol. Egyben megkérdezte, megvehetné-e a tartályt is, hogy ne kelljen visszajönnie. Tom tíz litert vásárolt. Nem nézett vissza, ahogy felfelé gyalogolt az úton. Felkapta a bőröndöt. Végtére is a jó úton járt, de hosszú séta volt, és kétszer is át kellett kutatnia a területet, míg ráakadt a helyes ösvényre.

Végül megtalálta azt a helyet. Látta a szürke sziklát odafönn. Lerakta a bőröndöt, és levitte a benzint a körbevezető ösvényen. Vér csordogált kis patakokban Bernard jobb és bal oldalán. Tom körülnézett. Valamilyen üregre vagy mélyedésre volt szüksége, ahol a hőleadást fokozni lehet. Nagyon sok fára lesz szükség. Eszébe jutott, milyenek azok a magas máglyák, amelyeken az indiaiak égetik el a halottaikat. Sok tüzelő kell hozzá, ez nyilvánvaló. Tom talált egy megfelelő helyet a szikla alatt, egy kis barlangot a kövek között. Könnyű lesz a testet odagurítani.

Tom először is levette az egyetlen gyűrűt, amit Bernard viselt. Aranygyűrű volt, kopott címer látszott a közepén. Előbb arra gondolt, hogy a máglyába dobja azt is, de mindig fennállt a veszélye, hogy előbb-utóbb rátalálnak, így zsebre vágta azzal, hogy a Salzach egyik hídjáról a folyóba dobja majd. Ezután Bernard zsebeit nézte végig. Az esőkabátban semmi nem volt, csak néhány osztrák pénzdarab. A zakó zsebében cigaretta (Tom ott is hagyta), és egy levéltárca a nadrágban. Tom kiszedett mindent, összegyűrte a talált pénzt meg a papírokat, hogy a saját zsebébe rakja, de csakis azért, hogy később azzal gyújtsa meg a tüzet. Ekkor felemelte a merev testet, és odébb gurította. A szikláknak ütődött. Tom lement, hogy a testet a fölfedezett mélyedésbe húzza.

Amikor ezzel megvolt, örömmel fordított hátat az egésznek, és komoly rőzsegyűjtésbe fogott. Legalább hatszor fordult a megtalált kis mélyedés körül. Óvakodott tőle, hogy Bernard arcába nézzen, habár a vonásait már nem tudta volna kivenni a sötét mélyedésben. A végén egyölnyi száraz avart és ágat szedett össze, és mindent, ami csak adódott. Felhalmozta, majd beledugta közé a Bernard tárcájában talált papírt meg bankót. A testet a halom farakás tetejére húzta. Visszatartotta a lélegzetét, mialatt tolta a lábat, és a helyére rúgta az egyik kart. A test már merev volt, az egyik karja ki is volt nyújtva. Tom fogta a benzint, a felét az esőkabátra öntötte, hogy áztassa át. Úgy határozott, hogy újabb fát szerez a tetejére, még mielőtt az egészet meggyújtaná.

Tom meggyújtott egy gyufát, és kis távolságból odapöckölte.

A sárgásfehér lángok egyszerre csaptak fel. Tom félig lehunyt szemmel talált egy füstmentes helyet. Nagy pattogás hallatszott. Nem nézett oda.

Az eleven életnek nyoma sem látszott. Egyetlen madár sem repült a láthatáron.

Tom újabb rőzsét szedett. Soha nem lehet elég, gondolta. Nagy, fehér füst gomolygott.

Gépkocsi haladt az úton, a motor hangjából ítélve teherautó lehetett. Tom nem láthatta a fáktól. A hang halkult, Tom remélte, hogy nem állnak meg megnézni, mi is történt. Három-négy perc telt el, nem változott semmi. Tom szerint a sofőr továbbsietett. Anélkül, hogy Bernard maradványaira pillantott volna, az ágakat Tom a lángok közelébe lökte. Hosszú botot használt hozzá. Érezte, hogy ügyetlenül csinálja, a tűz nem elég intenzív – itt sehol sem lehet olyan komoly hőmérsékletet létrehozni, ami a testet igazán el tudná hamvasztani. Egyetlen dolgot tehet: hogy a tüzet a lehető legtovább táplálja. Most délután negyed három múlt két perccel. Nagy meleg áradt a tűz felől, hiszen a sziklatető is ráborult. Tomnak még néhány ágat sikerült odalökdösnie. Így dolgozott néhány percig. Amikor kicsit gyengültek a lángok, és meg tudta közelíteni a tüzet, akkor ki tudta szedni a félig elszenesedett ágakat, és újra visszadobhatta őket. Még mindig volt egy fél kanna benzinje.

Valamilyen módszer motoszkált az agyában; újabb fákat szedett össze, most már nagyobb távolságról. Amikor egy halom tűzrevaló összegyűlt, a benzineskannát is a testre dobta – még mindig ijesztően emberi formája volt. Az esőkabát és a nadrág elégett már, de a cipő és a hús (amit látott belőle) csak elfeketült és füstölgött. Ez természetes. A benzineskanna dobpergés-szerű hanggal égett, nem robbant fel. Tom állandóan figyelte a lépések zaját meg az ágak reccsenését az erdőben. Odajöhetett volna valaki a füst miatt. A végén Tom néhány méterrel odébb levetette az esőkabátját, és a karjára rakta. Letelepedett a földre,

és hátat fordított a tűznek. Hadd teljen el húsz perc, gondolta. A csontok biztosan megmaradnak, nem fognak szétesni sem, ezt tudta. Ez egy másik sírgödröt jelent. Szereznie kell valahol egy ásót. Vegyen egyet? Okosabb lopni.

Amikor Tom újra a máglyára nézett, már fekete volt, vörös parázs volt körülötte. A parazsat visszakotorta. A test test maradt. A hamvasztás nem sikerült, ezzel tisztában volt. Vitatkozott magával, hogy még ma fejezze-e be, amit elkezdett, vagy jöjjön vissza holnap, de úgy döntött, még ma végez mindennel, ha marad elég fény, hogy lássa is, mit csinál. Kell valami, amivel áshat. Ugyanazzal a hosszú bottal lökdöste a testet, ami már olyan volt, mint a kocsonya. A bőröndöt laposan a földre rakta, egy facsoport alá.

Aztán majdhogynem felrohant a lejtőn az útra. A füst rettenetes bűzt kezdett árasztani, és néhány percig ezt kellett lélegzenie. Egy órája van arra, hogy ásót kerítsen. Szerette volna, ha lenne valami terve. Most teljesen elveszettnek és tapasztalatlannak érezte magát. Néhány perc elteltével apró, szegényes házak között találta magát, nem messze a kávéháztól (ahol Bernard vörösbort ivott). Volt néhány csinos kis kert a közelben üvegházakkal, de sehol sem támaszkodott ásó egyetlen téglafalnak sem.

– Grüss Gott[84] – mondta egy helybeli, aki egy keskeny, éles szerszámmal ásott a kertjében. Tom hasznát vehette volna. Szórakozottan köszönt vissza neki.

Észrevette azt a buszmegállót, ami tegnap elkerülte a figyelmét, meg egy fiatal lányt vagy asszonyt, aki a megálló, tehát Tom felé igyekezett. Jönnie kellett egy busznak. Tom a lány

---

[84] Jó napot (adjon Isten)

mellett haladt anélkül, hogy rápillantott volna. Remélte, hogy a lány sem fog emlékezni rá. Ekkor meglátott egy talicskát, teli hullott avarral a járda mellett, és a talicskán keresztülfektetve ott volt egy ásó! Nem tudta elhinni. Isten egyik kis ajándéka. Igaz, hogy életlen volt. Tom lassított a léptein, benézett a fák közé, arra gondolt, hogy a szerszámok gazdája talán csak egy pillanatra tűnt el onnan.

Megjött a busz, a lány felszállt rá, és a jármű elgurult.

Tom elvette az ásót, és ugyanolyan észrevétlenül távozott, mint ahogy érkezett. Olyan közvetlenséggel tartotta a vállán, mintha csak esernyő lett volna – csak annyi volt a különbség, hogy vízszintesen.

A helyszínre visszajutva Tom félretette, és további rőzsét szedett össze. Telt-múlt az idő, de még mindig elég fény volt hozzá, hogy láthasson. Tom messzebb merészkedett tüzelőért az erdőbe. Felismerhetetlenné kell tennie a koponyát, erre rájött, meg kell szabadulni a fogaitól, másnap viszont már nem akart visszatérni. Felszította újra a tüzet, azután fogta a szerszámot, és ásni kezdett a nedves levelek között. Nem ment olyan könnyen, mintha villával csinálta volna, Bernard maradványai esetleg valamilyen kóbor állat figyelmét is felkelthetik, így a sírnak nem kell túl mélynek lennie. Amikor belefáradt, a tűz felé fordult, és a koponyát kezdte megdolgozni. Nem nagyon tartott szünetet, de látta, a dolog nem működik igazán. Néhány csapás azonban kimozdította Bernard állkapocscsontját, Tom azután odébb kotorta az ásóval. Még több fát tett a koponyára.

Visszament a bőröndhöz, és kiszedte a belsejéből az újságokat. Valamit el kell vinnie a tetemből! A kéz vagy láb gondolatát elvetette. Talán a testből egy húsdarabot. A hús az hús, ha egyszer emberi izomból való, nem lehet összekeverni a

marhahússal például. Tom legalábbis bízott benne. Néhány pillanatra hányinger lett úrrá rajta, egy fához dőlve öklendezett. Aztán odament a tűzhöz, és szerzett egy darabot Bernard törzséből. Az anyag sötét volt és kicsit nedves. Az ásóval a bőröndhöz lökte, és belerakta. A koffert nyitva hagyta. Elcsigázva feküdt a földre.

Talán egy óra telt el így. Tom nem aludt. Figyelte, ahogy bealkonyul körülötte, eszébe jutott, nincs zseblámpája. Hiába próbálkozott az ásóval a fej esetében. A lábnál sem járt volna sikerrel. Talált egy szikladarabot, és a tűz felé görgette. Megújult, de csak nagyon rövid ideig kitartó energiával emelte meg, és ejtette a koponyára. A kődarab lehullott, ott feküdt. A koponya széttört alatta. Tom odébb tolta a kis sziklát az ásóval, de gyorsan vissza is ugrott, hogy a még parázsló tűz melegét elkerülje. Beledöfködött, majd az ásójával összevissza tört csontmaradványokat kotort előre, amik nyilván a felső fogsor darabjai lehettek.

Ez a tevékenység megnyugtatta, Tom most a tüzet kezdte oltogatni. Optimista lévén úgy vélte, hogy az a kinyúlt forma már semmilyen emberi vonást nem mutathat. Visszatért az ásáshoz. Keskeny árok lett, és alig egy méter mélyre sikerült. Tom az ásóval dolgozott akkor is, amikor a kiásott mélyedésbe gördítette azt a füstölgő dolgot. Időről időre leoltogatta az ásóval a talajon fellobbanó kis lángokat. Mielőtt a vázat eltemette volna, még megnézte, hogy megvannak-e külön a felső fogak. Megvoltak. Elásta a maradványokat, valamennyi földdel befedte őket. Némi füst azért átszivárgóit a zörgő avaron is, a legvégén azzal takarta le az egészet. Letépte a bőröndben hozott újságpapír egy darabját, és a csontok egy részét (a felső fogakat és az alsó állkapcsot) abba csomagolta.

Összébb kotorta a tüzet, hogy megbizonyosodjon, a parázs nem lobban lángra és nem okozhat erdőtüzet. A leveleket is elhúzta a tűz közeléből, nehogy mégis sor kerülhessen rá. Nem maradhatott tovább a helyszínen, egyre sötétebb lett. Tom az újságokat a bőrönd köré csavarta, és a kis csomaggal meg az ásóval együtt visszakapaszkodott a meredek lejtőn.

Amikor a buszmegállóba ért, a talicska már nem volt ott, ahol utoljára látta. Tom mégis a járdán hagyta az ásót.

Tom rövid távolságra onnan, a következő buszmegállóban állt meg. Egy asszony várta vele együtt az járművet. Tom nem is nézett rá.

Ahogy a busz begurult, és megállt, hogy szuszogó ajtajain keresztül le- és felszálljanak az utasok, Tom gondolkodóba esett. Szokása szerint gondjainak lajstromában nagyokat ugrálva töprengett. Hogy is lesz az egész mindannyiukkal? Bernard, Derwatt és önmaga, ők hárman találkoztak itt Salzburgban, és beszéltek is egymással néhányszor? Derwatt szólt az öngyilkosságáról. Azt mondta, hogy el akarja hamvasztatni magát, de nem egy krematóriumban, hanem a szabad természet ölén. Bernardot és Tomot is megkérte rá, hogy tegyék meg neki… Tom mind a kettejüket megpróbálta kizökkenteni a depresszióból, de Bernard Cynthia miatt volt kétségbeesve (Jeff és Ed igazolhatják), és Derwatt…

Tom leszállt, egyáltalán nem érdekelte, hogy hol van, mert séta közben akart gondolkodni.

– Elvehetem a táskáját, uram? – kérdezte a Goldener Hirsch hordára segítőkészen.

– Jaj, hát ez nagyon könnyű – utasította vissza Tom. – Köszönöm.

Felment a szobájába.

Arcot és kezet mosott, azután levette a ruháit, és megfürdött. Elképzelte, hogyan beszélgethettek egymással Bernard és Derwatt a legkülönbözőbb sörözők és borozók rejtekében. Bernard ekkor első ízben látta újra Derwattot, mióta a nagy festő öt, vagy tán több évvel is azelőtt eltűnt Görögországban. Bernard elkerülte Derwattot londoni visszatérése idején, sőt rövid második látogatása során sem volt az angol fővárosban. Ekkor Bernard már Salzburgban lehetett. Bernard Belle Ombre-ben beszélt Tomnak Salzburgról (ez igaz), és amikor Derwatt felhívta telefonon Heloise-t Belle Ombre-ban, ő mondta neki, hogy Tom Salzburgba ment Bernard felkutatására. Így aztán Derwatt is odaindult. Hogy milyen néven? Hát ez rejtély. Ki tudja, milyen nevet használt Mexikóban, például?

Tomnak annyi dolga maradt még, hogy telefonon közölje Heloise-zal (de csak akkor, ha valaki megkérdezné az asszonyt), hogy Derwatt előzőleg hívta őket Bell Ombre-ben.

Lehet, hogy mindez nem volt tökéletes és kidolgozott, de ez csak a kezdet.

Amikor másodszor nézte meg Bernard sporttáskáját, áttanulmányozta a legfrissebb bejegyzéseit. Az október 5-i jegyzet így szólt: „Néha olyan érzésem van, hogy már meg is haltam. Elég furcsa, hogy egy olyan valakivel lettem azonos, aki valahogyan el is tűnt már. Én sohasem voltam Derwatt. De most valóban az igazi Bernard Tufts vagyok?”

Tom nem hagyhatta benne ezt az utolsó pár mondatot, így azután kitépte az egész oldalt.

Néhány rajzon is szerepelt feljegyzés. Némelyik a színekre vonatkozott, a salzburgi épületek zöldjére. „Mozart lármás, nyilvános csillogására – egyetlen portréja sem érződik igaznak.” Azután: „Gyakran nézem a folyót. Gyors a sodra, és ez jó. A

leghatékonyabb módja, hogy éjszaka az ember levesse magát egy hídról, ha reménye sem lesz rá, hogy segítségért kiabál majd valaki."

Erre volt szüksége Tomnak. Becsukta a jegyzettömböt, és visszahajította a szatyorba.

Vajon voltak rá vonatkozó feljegyzések is? Tom újra elővette a barna noteszt, végigpörgette, hogy a nevének kezdőbetűjével találkozzon. A legtöbb része Derwatt naplójából kimásolt részleteket tartalmazott. A legvégén, az utolsó bejegyzések némelyike mögött dátum is szerepelt, akkorról származtak, amikor Bernard Londonban tartózkodott. Semmi nem volt Tom Ripleyről.

Tom lement a szálloda éttermébe. Késő́re járt már, de azért csak lehetett kapni valamit. Néhány falat után már jobban kezdte érezni magát. A könnyű fehérbor inspirálta. Megteheti, hogy a holnap délutáni géppel elmenjen. Ha a tegnapi, Jeffnek szóló telefonja után érdeklődnének, Tom mondhatja, hogy Jeffet a saját kezdeményezésére hívta fel, hogy megmondja neki, Derwatt Salzburgban van, és hogy Tom aggódik miatta. Azt is kell mondania, megkérte Jeffet, ne beszéljen róla, hol lehet, legalábbis nyilvánosan ne. És Bernard? Megemlíthette Jeffnek, hogy Bernard szintén Salzburgban van, miért is ne? A rendőrség nem keresi Bernard Tuftsot. Bernard eltűnése biztosan öngyilkossággal magyarázható. Valószínűleg a Salzach folyóba vethette magát éjjel, azután, hogy Tom és ő elhamvasztották Derwatt testét. A legjobb azt mondani, hogy Bernard volt a segítségére.

Tom látta előre, hogy meg fogják vádolni vele, hogy elősegítette az öngyilkosságot. Mit tesznek azok az emberek, akik tényleg így cselekszenek? Derwatt ragaszkodott hozzá,

hogy nagy adag altatót vegyen be. Tom ezt fogja mondani. Ők hárman az erdőben sétával töltötték a reggelt. Derwatt néhány tablettát közvetlenül azelőtt vett be, mielőtt találkoztak volna. Lehetetlenség volt megakadályozni abban, hogy bevegye a többit is, és – Tomnak be kellett vallania – nem is állt szándékában, hogy ebben az oly komoly elhatározásában megingassa. Bernard nemkülönben.

Tom visszament a szobájába, ablakot nyitott, és kinyitotta a disznóbőr táskát. Elővette a kicsi, újságpapírba göngyölt csomagot, és további újságrétegekbe csomagolta. Még mindig alig volt nagyobb, mint egy grapefruit. Bezárta a táskát arra az esetre, ha bejönne a szobalány (bár az ágya már meg volt vetve), az ablakot résnyire nyitva hagyta. Lement kis csomagjával a lépcsőn. Jobbra fordult az apró híd irányába, ahol tegnap megpillantotta Bernardot a folyóra hajolva. Ugyanúgy hajolt át a korláton ő is. Amikor aztán eltűntek a járókelők, kinyitotta a kezét, és leejtette a holmit. Puhán esett, beleveszett a sötétségbe. Tom elővette Bernard gyűrűjét is, és ugyanígy ejtette a folyóba.

Másnap reggel Tom lefoglalta a repülőjegyét, azután kiment, hogy néhány apróságot vásároljon főleg Heloise-nak. Vett neki egy zöld mellényt és egy olyan színű világoskéket, mint a Gauloise cigaretta doboza, hozzá meg egy fehér fodros blúzt; önmagának pedig egy sötétebb zöld mellényt meg egy pár vadászkést.

Ez alkalommal a kis gép neve Ludwig van Beethoven volt.

Este nyolckor az Orlyn Tom a saját útlevelével jelentkezett. Egy pillantás a fotóra meg rá, és túl voltak minden nehézségen. Taxival ment Villeperce-be. Tartott tőle, hogy Heloise-nak vendégei vannak, és igaza lett, mert látta **a** lerobbant vörös Citroenből a házuk előtt, hogy Grais-ék vannak náluk.

Éppen a vacsora végén járhattak. Kellemesen langyos volt a hangulat.

– Miért nem telefonáltál? – kérdezte Heloise panaszosan, de azért boldog volt, hogy látja.

– Ne zavartassátok magatokat.

– Már mindent befejeztünk – mondta Agnes Grais.

Így igaz. Éppen kávézni készültek a nappaliban.

– Vacsorázott már, Monsieur Tome? – kérdezte Madame Annette.

Tom azt mondta, hogy már igen, de szívesen inna egy kis kávét. Minden különösebb hangsúly nélkül mondta el Grais-éknek, hogy Párizsban volt, egy barátjánál látogatóban, akinek némi személyes problémái adódtak. (Legalábbis így gondolta.) Grais-ék nem voltak minden lében kanál emberek, nem szoktak kíváncsiskodni. Tom azonban megkérdezte Antoine-t, hogy egy hozzá hasonlóan elfoglalt építész hogyhogy csütörtök este otthon van már Villeperce-ben.

– Kényeztetem magam – mondta Antoine. – Jó az idő, és meggyőztem magamat, hogy itt jobb vázlatokat tudok készíteni egy új épülethez. De ami még sokkal fontosabb, egy kandallót tervezek a vendégszobába – nevetett.

Csak Heloise nem volt egészen olyan, mint szokott, vette észre Tom.

– Milyen volt Noelle-ék partija kedden? – kérdezte.

– Nagyon vicces – mondta Ágnes. – Hiányoltunk.

– Mi van azzal a rejtélyes Mur-chee-son-nal? – érdeklődött Antoine. – Mi történt?

– Nos, még mindig nem találják. Mrs. Murchison idejött, hogy találkozzon velem – ahogy Heloise talán már mondta is.

– Nem, nem mondta – közölte Agnes.

– Nem tudtam sokat segíteni neki – mondta Tom. – A férje egyik Derwatt-festményét ráadásul el is lopták az Orlyn – ebből nem származhat baj, gondolta, hiszen igaz, a lapok is megírták.

Miután megitta a kávéját, Tom bocsánatot kért, mondván szeretne kicsomagolni, de biztosította a többieket, hogy amint elkészült, csatlakozik hozzájuk. Nagy bosszúságára Madame Annette már felvitte a bőröndjeit. Hiába kérte meg direkt, hogy most az egyszer maradjanak odalenn, nem vette figyelembe. Az viszont megnyugvására szolgált, hogy a madame nem nyitotta ki egyiket sem, talán, mert volt elég tennivalója a földszinten. Az új disznóbőr táskát a gardróbba rakta, és kinyitotta a másikat, ami tele volt a frissen vásárolt holmijaival. Akkor lement.

Grais-ék korán kelő emberek voltak, tizenegykor már hazamentek.

– Webster hívott újra? – kérdezte Heloise-t Tom.

– Nem – mondta az asszony halkan angolul. – Igaz, hogy Madame Annette tudja, hogy Salzburgban voltál?

Tom megkönnyebbülten mosolyodott el. Tetszett neki Heloise gondossága.

– Igen. Tulajdonképpen most már azt kell mondani, ott voltam.

Tom meg akarta magyarázni, de ma este képtelen volt rá, hogy Bernard földi maradványairól beszéljen vele. Lehet, hogy egyik este sem lesz megfelelő alkalom? Derwatt-Bernard hamvai!

– Majd később elmagyarázom. Most azonban Londont kell hívnom.

Tom a telefon után nyúlt, és Jeff műtermét hívta.

– Mi történt Salzburgban? Láttad azt a fou-t? – Heloise kérdésében több volt az együttérzés Tommal, mint az

ingerültség Bernard iránt.

Tom kipillantott a konyhába, de Madame Annette már jó éjszakát kívánt, és becsukta az ajtót.

– A fou meghalt. Öngyilkosság.

– Vraiment?[85] Nem tréfálsz, Tome?

De Heloise tudta, Tom komolyan beszél. A legfontosabb, hogy mindenkinek azt mondja: Salzburgba ment. Tom a padlón, a szék mellett térdelt, a fejét egy másodpercre az asszony ölébe hajtotta, azután felkelt és mindkét arcán megcsókolta.

– Drágám, azt is meg kell mondani, Derwatt is meghalt, mind a ketten Salzburgban. És ha megkérdeznék, hát Derwatt Belle Ombre-ot Londonból hívta fel, és aziránt érdeklődött, hogy meglátogathat-e. Te azt mondtad neki: „Tom Salzburgba utazott." Rendben van? Könnyű megjegyezni, mert ez igaz.

Heloise kicsit hitetlenkedve nézett rá.

– Mi az igazság és mi nem az?

A hangja olyan furcsán filozofikusan csengett. Ez a bölcselők számára is nagy kérdés, miért kellene Heloise-nak vesződnie vele?

– Gyere fel, és bebizonyítom, hogy Salzburgban voltam.

Felhúzta Heloise-t a székből.

Felmentek Tom szobájába, és megnézték az ajándékos bőrönd tartalmát. Heloise felpróbálta a zöld mellényt. Magához ölelte a kék kabátot. Azt is felpróbálta, illett rá.

– Egy új táskát is vettél! – mondta, amikor meglátta a barna disznóbőr koffert a gardróbban.

– Egészen közönséges darab – mondta Tom franciául, amikor megcsendült a telefon. Elterelte Heloise-t a táska mellől. A

---

[85] Igazán?

központ közölte, hogy Jeff telefonja nem válaszolt, Tom pedig arra kérte őket, próbálkozzanak tovább. Éjfél felé járt az idő.

Lezuhanyozott, Heloise pedig beszélgetett vele közben.

– Bernard halott? – kérdezte.

Tom nagyon jól érezte magát az ismerős zuhanytálcán állva. Otthon dörzsöli szappannal a testét! A selyempizsamáját vette fel. Nem is tudta, hol kezdje a magyarázkodást, amikor megszólalt a telefon.

– Ha jól figyelsz – mondta Tom –, megértesz mindent.

– Halló – hallatszott Jeff hangja.

Tom megfeszült, fölegyenesedett, a hangja komollyá vált.

– Helló, itt Tom beszél. Azért hívlak, hogy közöljem, Derwatt meghalt.

Jeff hebegni kezdett, mintha a telefonját lehallgatták volna. Tom azonban egy makulátlan becsületű állampolgár hangján folytatta.

– Még sehol nem jelentettem be a rendőrségen. A halála, nos olyan körülmények között következett be, hogy nem lehet telefonon beszélni róla.

– Eljössz Londonba?

– Nem, nem megyek. De szeretném, ha elmondanád Websternek, én hívtalak, és hogy Salzburgba is Bernard keresésére indultam… Nos, pillanatnyilag ne törődj Bernarddal, most ez nem fontos. Be tudnál jutni a műtermébe, és meg tudnál szabadulni Derwatt minden holmijától?

Jeff megértette. Ed meg ő ismerik a házfelügyelőt. Meg tudják szerezni a kulcsot. Mondhatják, hogy Bernardnak szüksége van valamire. A vázlatokat, a befejezetlen vásznakat is esetleg el tudják hozni.

– Gondos munkát végezzetek! – mondta Tom. – Hogy

folytassam, néhány napja is lehet már, hogy Derwatt felhívta a feleségemet. Ő mondta neki, hogy Salzburgba mentem.

– Igen, de miért…?

Miért akart Derwatt Salzburgba menni? Ezt szerette volna megkérdezni Jeff, Tom úgy gondolta.

– A legfontosabb, hogy kész vagyok vendégül látni Webstert. Az az igazság, hogy találkozni akarok vele. Vannak híreim a számára.

Tom letette a kagylót, és Heloise felé fordult. Mosolygott, vagy legalább megpróbált mosolyogni. A siker előszobájában érezte magát.

– Hogy érted azt – kérdezte Heloise angolul –, hogy Derwatt Salzburgban meghalt, amikor ez három évvel ezelőtt Görögországban történt, vagy nem így mesélted nekem?

– A halála nem lett bebizonyítva. És tudod, drágám, én mindent megtettem azért, hogy elevenen tartsam Philipp Derwatt emlékét.

– Hogy lehet meggyilkolni egy halottat?

– Nem bíznád rám ezt a dolgot? Én… – Tom az éjjeliszekrényén lévő karórájára nézett. – Van még egy félórányi dolgom ma éjszaka, de azután nagyon szívesen csatlakoznék…

– Dolgod?

– Apróságok.

Istenem, ha egy asszony nem ismeri fel a kis dolgok jelentőségét, akkor kicsoda?

– Kisebb kötelezettségek.

– Nem várhatnak reggelig?

– Webster felügyelő holnap is megérkezhet. Esetleg már reggel. Mire levetkőzöl, nálad leszek.

Felemelte az asszonyt. Heloise készségesen fel is kelt, bár

Tom tudta róla, nincs jó hangulatban.

– Van valami újság a Papáról?

Heloise franciául tört ki, valahogy így:

– A pokolba a Papával egy olyan estén, mint a mai! Két ember halt meg Salzburgban! Ez nem jelent semmit, chéri? Vagy mindent ez jelent?

Tom nevetni kezdett Heloise furcsa kitörésén, mert a saját reakciójára emlékeztette. Csak a felszínen volt övé az asszony; ha mélyebben akarta volna birtokolni, biztos nem jött volna hozzá feleségül.

Amikor Heloise átment a hallon, Tom előkereste a bőröndből Bernard barna noteszét meg a vázlattömbjét, és csinosan elrendezve az íróasztalra rakta. A tornacipőit és az ingét már Salzburgban egy szemétkosárba dobta, a sportszatyrot egy másikba. Tomnak az lesz a sztorija, hogy a szatyrot Bernard bízta rá, hogy őrizze meg, amíg egy másik hotelt keres magának. Bernard sohasem jött vissza, Tom pedig csak azt tartotta meg, aminek értéke volt. Azután pedig egy dobozból Tom azt a mexikói gyűrűt vette elő, amit Londonban viselt, amikor Derwattot személyesítette meg. Halkan, mezítláb ment le vele a lépcsőn. Tom a gyűrűt a kandallóban pislákoló parázs közepére rakta. Meg is olvadhat, hiszen a mexikói ezüst tiszta és puha. Valami azért marad belőle majd, amit Derwatt-Bernard hamvaihoz lehet mellékelni. Holnap azonban jó korán kell ébrednie, hogy megelőzze Madame Annette-et, még mielőtt kikotorná a kandalló hamuját.

Héloise az ágyban dohányzott. Tom nem szerette azokat a könnyű cigarettákat, amiket szívni szokott, de szerette az utána terjengő illatot. Még szorosabban ölelte magához Heloise-t, amikor eloltották a villanyt. De kár, hogy nem dobta tűzbe

Robert Mackay útlevelét! Mikor lesz már egy pillanatnyi nyugalma?

25.

Tom kipréselte magát alvó feleségének ölelő karjai közül. Megfordította az asszonyt, még meg is csókolta az egyik mellét, mielőtt kióvakodott volna az ágyból. Heloise ébredezett, lehet, hogy arra gondolt, Tom csak a toalettre megy. Pedig mezítláb a szobájába indult, ott vágta zsebre Mackay útlevelét.

Lement a lépcsőn. A telefon közelében lévő óra háromnegyed hetet mutatott. A tűz csak fehér hamunak látszott, de kétségtelenül még meleg volt. Tom előkapott egy hasábot, és kikotorta a gyűrűt, ugyanakkor pedig előkészítette az útlevelet (kétrét hajtva, arra az esetre, ha Madame Annette be találna jönni). Előkerült a gyűrű; kicsit kiment a formájából, és meg is feketedett, de nem torzult el egészen, ahogy Tom remélte is. A párkányra rakta hűlni, felkotorta a parazsat, és széttépte az útlevelet. Gyufát is használt, hogy siettesse az égést, ameddig az irat teljesen el nem hamvadt. Akkor felment a gyűrűvel együtt a lépcsőn, és azt meg a leírhatatlan, fekete-vörös anyagot a salzburgi disznóbőr táskába rakta.

Csengett a telefon, Tom rögtön felkapta.

– Óh, hát Webster felügyelő, helló! Semmi baj, már fenn voltam.

– Jól értesültem Mr. Constanttől, hogy Derwatt halott?

Tom habozott egy rövid ideig, azalatt Webster elmondta, hogy Mr. Constant késő éjjel hívta az irodájában, és üzenetet hagyott a részére.

– Salzburgban ölte meg magát – mondta Tom. – Én éppen

Salzburgban tartózkodtam.

– Szeretném meglátogatni, Mr. Ripley, ezért is hívom ilyen korán. Találtam egy kilencórás gépet. Elmehetnék önhöz, mondjuk tizenegy felé?

Tom készségesen beleegyezett.

Eztán ment Heloise hálószobájába. Ha Tom elaludt volna, egy óra elteltével Madame Annette keltette volna fel őket, hogy tálcán hozza a reggelit. Heloise-nak teát és Tomnak kávét. Madame Annette már hozzászokott, hogy valamelyikük hálószobájában kettesben találja őket. Tom nem aludt, de szeretett a felesége mellett szunyókálni. Most is ettől kapott újult erőre.

Madame Annette körülbelül fél kilenckor jött be. Tom jelezte neki, hogy ő megissza a kávéját, de Heloise inkább tovább aludna. Belekortyolt a feketéjébe, és végiggondolta, mit kell tennie, hogyan tanácsos viselkednie. Becsületesen, mindenekfölött, gondolta, és végigszaladt a történeten. Derwatt azért hívta, mert nyugtalan volt Murchison eltűnése miatt. (Túlzás ugyan, de érdekes módon a legkevésbé logikus dolgok hatnak a legreálisabbaknak; a megmagyarázhatatlan reakció látszik igazinak.) Megkérdezte, hogy eljöhet-e látogatóba hozzá. Heloise mondta neki, hogy Tom Bernard Tufts után kutat Salzburgban. Igen, hiszen Heloise emlegette Bernardot Websternek, így lesz a legjobb. Derwattnak Bernard Tufts régi barátja volt, a neve nagyon sokat jelentett, és rögtön reagált is rá. Salzburgban ő és Derwatt sokkal többet törődtek Bernarddal, mint Murchisonnal.

Heloise mocorgott. Tom felkelt az ágyból, lement, hogy megkérje Madame Annette-et, készítsen egy friss teát. Fél tízre járt.

Kiment az erdőbe, hogy megnézze Murchison első sírját. Utolsó szemléje óta egy kis eső is esett. Azt a néhány ágat ott hagyta rajta, ahol voltak, hiszen a hant így természetesnek látszott. Nem mintha bárki bármit is el akart volna tüntetni. Annak sem volt értelme, hogy rejtegesse a rendőrök ásatásának nyomait.

Tíz óra körül Madame Annette kiment vásárolni.

Tom megmondta Heloise-nak, hogy Webster felügyelőt várja, és szeretné, ha ő is ott lenne a beszélgetésükön.

– Nyugodtan megmondhatod, hogy én Salzburgba mentem, hogy Bernardot megtaláljam.

– Vádol téged valamivel ez a Monsieur Webster?

– Mivel vádolhatna? – válaszolt kérdéssel Tom mosolyogva.

Webster háromnegyed tizenegykor jött meg. Kis fekete diplomatatáskával érkezett, olyan hatékonynak látszott, mint egy doktor.

– A feleségem, akivel már találkozott is.

Elvette Webster kabátját, és hellyel kínálta.

A felügyelő a kerevetre ült. Először az időrendet tekintette át, úgy jegyzetelgetett. Tom hallott Derwattról. Mikor? November harmadikán, vasárnap, vélte Tom.

– A feleségem beszélt vele, amikor hívott – mondta Tom.

– Én Salzburgban voltam.

– Ön beszélt Derwatt-tal? – kérdezte Webster Heloise-t.

– Óh, igen. Tome-mal akart volna, de én megmondtam neki, hogy Salzburgban van, Bernardot keresi.

– Ühüm. Melyik szállodában szállt meg? – kérdezte Webster Tomot. Rajta volt az a szokásos mosolygós arckifejezés, amit sehogy sem lehetett a halállal kapcsolatba hozni.

– A Goldener Hirsch-ben – válaszolt Tom. – Először Párizsra

gyanakodtam, hogy ott van Bernard Tufts, azután Salzburgba utaztam, mert emlegette. Nem mondta kifejezetten, hogy odaindulna, de említette, hogy szívesen ellátogatna arra megint. Nem nagy város, és könnyen ráakad az ember arra, akit keres. Különben már a második napon megtaláltam.

– Kivel találkozott először, Bernarddal vagy Derwatt-tal?

– Bernarddal, mert őt kerestem. Nem tudtam róla, hogy Derwatt Salzburgban van.

– És azután? – mondta Webster.

Tom előremozdult a székén.

– Na, azt hiszem, egyszer-kétszer beszéltem Bernarddal. Derwatt-tal ugyanennyiszer. Aztán néhány alkalommal együtt is voltunk. Ők régi barátok voltak. Gondolom, Bernard volt mélyebb depresszióban. A londoni barátnője, Cynthia látni sem akarta. Derwatt annyira… – Tom habozott – …Derwatt sokkal többet törődött Bernard problémáival, mint a saját magáéval. Különben elhoztam Bernard néhány jegyzetfüzetét, gondolom, kíváncsi rájuk. – Tom felállt, de Webster azt mondta:

– Előbb rögzítsük a tényeket! Bernard megölte magát. Hogyan?

– Eltűnt. Ez közvetlenül Derwatt halála után történt. Abból, amit a jegyzetfüzetébe írt, arra gondolok, belefojthatta magát a salzburgi folyóba. Nem voltam elég biztos a dologban, nem is jelentettem az ottani rendőrségnek. Előbb önnel akartam beszélni.

Webster egy kicsit elképedten, zsibbadtan nézett rá. Tom erre számított.

– Nagyon érdekelnek engem Bernard jegyzetfüzetének bejegyzései, de Derwatt… Ott mi történt?

Tom Heloise-ra nézett.

– Hát kedden reggel mi mindannyian együtt voltunk. Derwatt nyugtatókat szedett be, meg fogja ölni magát, mondta, és hogy el akarja hamvasztatni a testét – velünk. Csináljuk ketten: Bernard meg én. Én a magam részéről nem tudtam túl komolyan venni, egész addig, amíg olyan szédülten nem került elő azon a keddi napon, és olyan vicceket nem csinált. Séta közben újabb tablettákat szedett be. Abban az erdőben voltunk, ahova Derwatt el szeretett volna jutni – Tom most Heloise-hoz fordult. – Ha nem akarod hallani, drágám, menj fel. Úgy kell elmondanom, ahogy történt.

– Meghallgatom. – Heloise a tenyerébe temette az arcát egy percig, azután lerakta a kezét, és felállt. – Kérek Madame Annette-től még egy kis teát. Rendben van, Tome?

– Jó ötlet – mondta Tom, és folytatta a beszámolóját Webster felé fordulva. – Derwatt egy szikla tetejéről ugrott le, egyenesen a kövekre. Mondhatni, háromszoros öngyilkosságot követett el a tablettákkal, a halálugrással és az elégettetéssel – bár akkor már biztos, halott volt, amikor elégettük. Az ugrás ölte meg. Bernard meg én másnap tértünk vissza. Elégettük, amit lehetett. A maradványokat eltemettük.

Heloise jött vissza.

Webster jegyzetelés közben kérdezte meg:

– November hatodika, szerda. A következő nap. Hol szállt meg Bernard?

Tom meg tudta nevezni a Kék Valami szállót a Linzergassén. De szerda után Tom elbizonytalanodott. Hol és hogyan vásárolták a benzint? Tom nem volt biztos a helyben, de abban igen, hogy szerda reggel volt. Hol lakott Bernard ezek után? Tom azt mondta, sohasem találgatta.

– Bernarddal megállapodtunk, hogy csütörtök reggel az

Alter Markton fogunk találkozni fél tíz körül. Szerda éjjel Bernard odaadta nekem a sportszatyrát, és megkért, hogy vigyázzak rá, amíg újabb hotelt keres magának. Mondtam, aludjon az én szállodámban, de nem akart. Azután nem jött el a találkozónkra csütörtökön, legalább egy óra hosszat vártam rá. Soha többé nem láttam. Üzenetet sem hagyott a hotelemben. Úgy hiszem, Bernard nem akarta a találkozást. Addigra már el is emésztette magát – valószínűleg a folyóba veszett. Hazajöttem.

Webster a szokásosnál lassabban gyújtott rá egy cigarettára.

– Önnél kellett maradjon a sportszatyor egész szerda éjszaka?

– Nem szükségképpen. Bernard tudta, hol vagyok, én vártam is, hogy eljön, és még aznap éjjel elviszi. Mondtam is: „Ha ma nem látlak, holnap találkozunk."

– Végigkérdezte utána a hoteleket tegnap reggel?

– Nem. Azt hiszem, feladtam a reményt. Izgatott lettem, és a bátorságomat is elvesztettem.

Madame Annette felszolgálta a teát, kölcsönös Bonjour-ral köszöntötték egymást a felügyelő meg ő.

Tom mondta tovább:

– Bernard egy madárijesztőt akasztott fel a pincénkben néhány nappal ezelőtt. Önmaga jelképének szánta. A feleségem találta meg, teljesen odalett tőle. Bernard nadrágja és kabátja lógott az övén a mennyezetről, ráadásul még egy írás is fityegett rajta – Tom Heloise-ra nézett. – Bocsáss meg, Heloise.

Heloise beharapta a száját, és vállat vont. A reakciója minden vitán felül valódi volt. Ami megtörtént, az megtörtént, pontosan úgy, ahogy Tom elmesélte, bár egyáltalán nem örült, hogy felidézték.

– Megvan önnél az a cédula, amit írt?

– Igen. Biztosan a köntösöm zsebében maradt. Lehozzam?

– Egy pillanat. Webster majdhogynem újra mosolygott. – Megkérdezhetem, miért is ment pontosan Salzburgba?

– Aggódtam Bernard miatt. Megemlítette, hogy látni akarja Salzburgot. Úgy éreztem, képes rá, hogy megölje, magát. Kiváncsi is lettem, hogy miért is keresett fel végül. Tudta rólam, hogy két Derwatt-festményem van, igaz, de engem nem ismert. Nagyon őszintén beszélt velem már az első itteni látogatása során is. Azt gondoltam, talán én tudok segíteni rajta. Azután, ahogy később kiderült, Derwatt és Bernard egyaránt megölték magukat. Előbb Derwatt. Az ember valahogy nem szereti beleártani magát olyan nagy egyéniségek dolgába, mint Derwatt. Azt is tudja, ha rosszul cselekszik. Én nem pont arra gondolok, de ha azt mondjuk valakinek, ne ölje meg magát, amikor ő már elszánta magát az öngyilkosságra, nem fogja elfogadni. Én ezt így értem. Lehet, hogy helytelen, meg reménytelen is, de miért kellene kárhoztatni valakit azért, ha nem mond valamit, amiről meg van győződve, hogy nem jó mondani – Tom szünetet tartott.

Webster figyelmesen követte a szavait.

– Bernard feltehetőleg Párizsba ment tovább, miután távollétében felakasztotta magát nálunk. Azután visszajött, Heloise ekkor találkozott vele.

Webster tudni akarta azt a dátumot is, amikor Bernard Tufts visszatért Belle Ombre-ba. Tom megpróbált mindenre visszaemlékezni. Úgy október huszonötödikén lehetett szerinte.

– Megpróbáltam azzal is segíteni rajta, hogy elmondtam, a barátnője, Cynthia hajlandó újra találkozni vele. Ez persze nem volt igaz, de nem onnan tudom, amit Bernardtól szedtem össze. Én csak a depressziójából próbáltam kirángatni. Az az érzésem,

Derwatt keményebben próbálkozott. Biztos jó néhányszor találkoztak Salzburgban is. Derwatt el volt ragadtatva Bernardtól – Tom Heloise-nak szólt oda –, meg tudod érteni, drágám?

Heloise bólintott.

Valószínűleg átlátta az egészet.

– Miért volt Derwatt annyira lehangolva?

Tom elgondolkozott egy percig.

– Deprimálta az egész világ. Az élet. Nem tudom, nem volt-e valamilyen személyes oka is – talán Mexikóban –, ami hozzájárult. Beszélt valamilyen mexikói lányról, aki férjhez ment, és otthagyta. Nem tudom, milyen fontos ez az egész. Zavarta, hogy visszament Londonba. Azt mondta, hiba volt.

Webster végre abbahagyta a jegyzetelést.

– Felmehetnénk?

Tom a felügyelőt a szobájába vitte, aztán bement a gardróbba a táskáért.

– Nem akarom, hogy a feleségem meglássa – mondta, és kinyitotta. Lehajoltak mind a ketten. Az a kis maradék osztrák és német újságpapírba volt csavarva. Tom vette őket. Látta, hogy a felügyelő megnézi a lapok dátumát, mielőtt a kis csomagot felemelné és a szőnyegre rakná. További újságpapírokat is tett alá. Tom tudta, már nem nedves. Webster nyitotta ki a csomagot.

– Úristen! Mit akart Derwatt ezzel?

Tom habozott, a szemöldökét húzogatta.

– Semmit.

Odament az ablakhoz, kitárta.

– Nem is tudom, miért vettem magamhoz. Izgatott voltam. Bernard is. Ha Bernard úgy gondolta volna, visszavihettük volna Angliába. Már nem is emlékszem. Ezt vittem el. Hamvakat akartunk. Nem voltak.

Webster megpiszkálta azt a dolgot a golyóstolla végével. A gyűrűhöz jutott, és kihalászta a tollal.

– Egy ezüstgyűrű!

– Kapóra jött.

Tom tudta, hogy a gyűrűn a két kígyó még mindig látható.

– Ezt magammal viszem Londonba – mondta Webster, és felállt. – Ha volna egy doboza véletlenül…

– Persze hogy van – mondta Tom, és elindult az ajtó felé.

– Beszélt Bernard Tufts noteszéről is.

– Igen – Tom hátrafordult, és rámutatott a noteszre és a vázlattömbre az íróasztal sarkában. – Itt vannak. – Tom kiment a fürdőszobába, ahol a köntöse egy kampón lógott. A cédula még mindig a zsebében volt. „Felakasztom magamat in effigie.”[86] Tom átadta Websternek, és lement a lépcsőn.

Madame Annette szerette a dobozokat, és mindenféle nagyságú skatulyája volt.

– Mire kéne? – kérdezte, miközben segíteni próbált.

– Ez nagyszerűen megteszi – mondta Tom. A dobozok Madame Annette ruhásszekrényének tetején voltak, Tom levette az egyiket. Volt benne némi maradék gyapjú kötőfonal, csinos gombolyagokba tekerve. Tom mosolyogva adta át őket Madame Annette-nek.

– Köszönöm, drágaságom.

Webster lenn volt, angolul beszélt telefonon. Heloise lehet, hogy a szobájába ment. Tom felvitte a dobozt, belerakta a kis csomagot, és kitömte újságpapírral az üresen maradt helyeket. Szerzett zsinórt is a dolgozószobából, amivel átkötötte. Cipősdoboz volt, Tom levitte a földszintre.

---

[86] Távollétemben

Webster még mindig telefonált.

Tom odament a bárszekrényhez, egy pohár tiszta whiskyt töltött magának. Azt is eltökélte, hogy megvárja Webstert, hátha Dubonnet-t kíván.

– …A Buckmaster Galéria emberei? Meg tudnak várni, míg hazaérek?

Tom meggondolta magát, kiment a konyhába jégért, hogy Websternek egy Dubonnet-t készítsen. Amikor meglátta Madame Annette-et, megkérte rá, fejezze be az italkeverést, de nehogy kifelejtse belőle a citromhéjat.

Webster azt mondta éppen:

– Egy óra múlva újra telefonálok, ne menjetek el enni… Nem, egy szót sem senkinek, éppen most… Még nem tudom.

Tom kényelmetlenül érezte magát. Meglátta Heloise-t a gyepen. Kiment, hogy beszéljen vele, bár szívesebben maradt volna a nappaliban.

– Gondolom, megkínálhatnánk a felügyelőt valami lunchcsel. Szendvicsre vagy ilyesmire gondoltam. Rendben van, drágám?

– Odaadtad neki a hamvakat?

Tom pislogott.

– Azt a kis dolgot. Egy dobozban – mondta furcsán. – Be van csomagolva. Ne is törődj vele!

Kézen fogva vezette a ház felé.

– Bernardra jellemző, hogy átadja mindazt, ami hite szerint Derwattból megmaradt.

Lehet, hogy Heloise értette. Megértette, ami megtörtént, de azt nem várhatta el a feleségétől, hogy Bernard Derwatt iránt érzett rajongását is elfogadja. Tom megkérdezte Madame Annette-et, nem készítene-e konzervhomárból rákos vagy hasonló szendvicseket. Heloise kiment, hogy segítsen neki, Tom

meg a felügyelőhöz csatlakozott.

– Csak a formaságok kedvéért, Mr. Ripley, nem vethetnék egy pillantást az útlevelébe?

– Dehogynem – Tom felment, és az útlevéllel együtt jött vissza.

Webster előtt most ott volt a Dubonnet. Lassan nézte át az útlevelet, láthatólag egyaránt érdekelték a több hónapos és a friss dátumbélyegzők.

– Ausztria… Igen… Hmm.

Tom biztonságban gondolta magát, hiszen emlékezett rá, hogy saját személyében, mint Tom Ripley, nem járt Angliában. Akkor sem, amikor Derwatt másodszor is megmutatta magát. Fáradtan ült le az egyik egyenes székre. Elég gyöngének és deprimáltnak érezte magát a tegnapi események miatt.

– Mi lett Derwatt holmijaival?

– A holmijaival?

– Hát a bőröndjével például.

Tom azt felelte:

– Én sohasem tudtam, hol szállt meg. Bernard se tudta, én megkérdeztem tőle, miután Derwatt már meghalt.

– Gondolja, hogy a hotelben hagyta?

– Nem – Tom megrázta a fejét. – Derwatt aztán nem. Bernard azt mondta, hogy azt hiszi, Derwatt minden nyomot eltakarított maga után, kiment a szállodából, és… hogy hogyan szabadult meg a bőröndjétől? A tartalmát a szemétbe dobhatta, vagy lehet, hogy az egészet mindenestől hajította a folyóba. Salzburgban ezt nem nehéz. Különösen, ha minderre sötétben, a megelőző éjszaka folyamán került sor.

Webster eltűnődött.

– Nem gondolja, hogy Bernard az erdőben ugyanoda ment

vissza, hogy ugyanarról a szikláról vesse le magát?

– De igen! – mondta Tom, mert valamilyen furcsa módon ez a gondolat is keresztülfutott az agyán. – De tegnap reggel nem tudtam rávenni magam, hogy visszatérjek. Lehet, hogy meg kellett volna tenni. Az is lehetséges, hogy tovább kellett volna keresgélnem az utcákon Bernard után. De azt éreztem, hogy valahogy valahol meghalt, és én nem fogok ráakadni.

– Ahogy viszont én értelmezem, Bernard Tufts életben is lehet.

– Tökéletesen így van.

– Volt elég pénze?

– Nem hinném. Felajánlottam, hogy kölcsönadok valamennyit – három nappal ezelőtt –, de visszautasította.

– Mit mondott önnek Derwatt Murchison eltűnésével kapcsolatban?

Tom elgondolkozott egy pillanatra.

– Lehangolta. Ami pedig azt illeti, hogy mit mondott, hát valami olyasmit, hogy mekkora teher a hírnév. Ő nem szerette. Azt hitte, okozhatja az ember halálát – Murchisonét is.

– Derwatt barátságos volt önhöz?

– Igen. Én legalábbis nem vettem észre az ellenkezőjét. De csak nagyon rövid ideig beszéltem vele. Egy-két beszélgetésre került csak sor, azt hiszem.

– Tudott ő az ön Richard Greenleafhez fűződő kapcsolatáról?

Tom testén – reményei szerint észrevétlen – remegés szaladt végig. Vállat vont.

– Sohasem emlegette, hogy tudná.

– És Bernard? Ő sem szólt róla?

– Nem – mondta Tom.

– Nézze, azzal egyet kell értenie, hogy mostanában három

ember is eltűnt a közeléből: Murchison, Derwatt és Bernard Tufts. Ahogy Richard Greenleafnek is nyoma veszett – a holtteste sohasem került elő, azt hiszem. És mi volt a barátjának a neve? Fred? Freddie Kicsoda?

– Miles, gondolom – mondta Tom. – De mondhatom, Murchison sohasem volt közeli barátom. Alig ismertük egymást. Ahogy Freddie Milest sem ismertem abban a másik ügyben.

Webster legalább arra nem gyanakszik, hogy ő személyesítette meg Derwattot, gondolta Tom.

Heloise és Madame Annette érkeztek. Madame Annette a zsúrkocsit tolta, amelyen a szendvicsek voltak, és egy palack bor hűlt a jeges vödörben.

– A frissítő! – mondta Tom. – Nem kérdeztem, hogy van-e valahova ebédmeghívása, felügyelő úr, de ez a csekélység…

– A meluni rendőrségen – mondta futó mosollyal Webster.

– Hamarosan őket is fel kell hívnom. Mellesleg, minden telefonom árát ki fogjuk egyenlíteni.

Tom tiltakozóan emelte fel a kezét.

– Köszönöm, madame – mondta Madame Annette-nek.

Heloise a felügyelőnek szalvétát és tányért adott, a szendvicseket is kínálgatta.

– Homár meg rák. Ezek a homárosak – mondta, és rájuk mutatott.

– Hogyan tudnék ellenállni? – mondta a felügyelő, és elfogadott egyet. De azért nem tért el a tárgytól. – Riasztanom kell a salzburgi rendőrséget is, persze Londonon keresztül, hiszen én nem tudok németül, hogy nyomozzanak Bernard Tufts után. Holnap pedig talán meg tudunk szervezni egy ottani találkozást. Szabad lesz holnap, Mr. Ripley?

– Igen. Szabaddá tudom tenni magam, természetesen.

– Oda kell vezetnie minket a helyszínre az erdőben. Fel kell ásnunk, tudja. Derwatt brit állampolgár volt. De tényleg az volt-e? – Webster teli szájjal nevetett. – Biztosan. Csak nem vette fel a mexikói állampolgárságot!

– Valami, amit sohasem kérdeztem tőle.

– Érdekes lenne megtalálni a faluját Mexikóban – jegyezte meg Webster –, azt az elzárt, nevenincs községet. Melyik városhoz esik közel, nem tudja?

Tom mosolygott.

– Derwatt sohasem hagyott nyomot maga után.

– Nem hinném, hogy a háza lakatlan lenne. Biztos van ott egy gondnok vagy jogász, aki fel van hatalmazva rá, hogy lebonyolítson mindent, ha egyszer bebizonyosodott, hogy meghalt – Webster szünetet tartott.

Hallgatott Tom is. Vajon Webster csak úgy tapogatózik, abban a reményben, hogy Tom elejt valamilyen információt?

Tom Londonban mint Derwatt azt mondta Derwattról, hogy mexikói útlevele van és más neve alatt él.

Webster megkérdezte:

– Gondolja, hogy Derwatt úgy lépett Angliába, és úgy utazgatott ott, hogy hamis nevet használt? Brit útlevéllel, de nem a saját nevén?

Tom nyugodtan válaszolt:

– Mindig is azt gondoltam.

– Így hát valószínűleg Mexikóban is álnéven létezett.

– Minden bizonnyal. De nem töprengtem rajta.

– És a vásznait ugyanazon a hamis néven küldte el?

Tom előbb szünetet tartott, mintha nem is érdekelné.

– A Buckmaster Galériának tudnia kell.

Heloise egy újabb szendvicset ajánlgatott, de a felügyelő

elhárította.

– Úgysem mondanák meg – mondta Webster. – Az is lehet, hogy még ők sem ismerik ezt a nevet, ha Derwatt a képeit Derwatt névvel küldte. De álnévnek kellett lennie, mert sem a be-, sem pedig a kiszállításnak semmi nyoma Angliában! Felhívhatom most a meluni rendőrséget?

– Csak tessék! – mondta Tom. – Nem akarja inkább az én fenti telefonomat?

Webster azt mondta, az a lenti telefon is meg fog felelni. Megnézte a noteszét, és a központossal sikerült franciául összeköttetést teremtenie. A commissaire-t kérte.[87]

Tom a tálcán álló két pohárba töltött a fehérborból. Heloise-nak már volt ital a poharában.

Webster azt kérdezte a commissaire-től, van-e valami újság Thomas Murchisonnel kapcsolatban. Tom úgy vette ki, hogy nincs. Megmondta, hogy Mrs. Murchison most néhány napig

Londonban, a Connaught Hotelben fog lakni, és aggódva várja az információkat. Érdeklődött az elveszett festmény, *Az óra* után is. Semmi.

Amikor lerakta, Tom szerette volna megkérdezni, mi történt a Murchison-nyomozás során, de nem akarta, hogy úgy látszódjon, kihallgatja Webster telefonbeszélgetését.

Webster ragaszkodott hozzá, hogy egy ötvenfrankos bankjegyet adjon a telefonhívások költségére. Nem – köszönte meg Tomnak –, másik Dubonnet-t nem szeretne, hanem abból a borból inna, amit megkóstoltak.

Tom jól látta, hogy Webster min töri a fejét, mialatt ott áll. Vajon mennyire van benne a dologban, miben bűnös, mihez

---

[87] Felügyelő

fűződik érdeke? Magától értetődik, hogy senki nem gyilkolna meg két vagy inkább három embert (Murchisont, Derwattot és Bernard Tuftsot) csak azért, hogy két festmény értékét megőrizze. Még ha az ő falán lógnak is azok a képek. És ha Webster a Derwatt Művészeti Kft. (amelynek bankján keresztül Tom havi jövedelmet élvezett) társaságáig jutna a nyomozásban; hát azt a bevételt név nélkül, egy meghatározott számú folyószámlára utalják Svájcba.

Azonban itt van még másnapra Ausztria. Tomnak a rendőrséggel együtt kell mennie.

– Megkérhetném, hogy hívjon egy taxit nekem, Mr. Ripley? Jobban ismeri az itteni számokat nálam.

Tom a telefonhoz ment, és a villeperce-i taxiszolgálat számát hívta. Rögtön itt lesznek, mondták.

– Ma este még hallani fog rólam – mondta Webster Tomnak –, hogy mi lesz holnap Salzburgban. Nehéz odajutni?

Tom elmagyarázta neki, hogy Frankfurtban át kell szállni, és hogy Münchenből busz is megy Salzburgba. Ha Münchenbe mennének, az gyorsabb, mintha Frankfurtban várnak az osztrák gépre. Mindezt azonban telefonon is el lehet intézni, ha egyszer Webster megtalálja, melyik gép és mikor indul Londonból Münchenbe. Egy kollégájával jön majd.

Mire Webster felügyelő megköszönhette a háziasszonynak a fáradságát, és Tom meg Heloise kikísérhették az ajtóhoz, már ott volt a taxi. Webster meglátta a cipősdobozt a hall asztalán, és mielőtt Tom hozzáérhetett volna, felkapta.

– Bernard jegyzetei meg két vázlattömbje a táskámban vannak – mondta Tomnak.

Tom Heloise-zal a bejárati küszöbről nézte, ahogy Webster taxija elgurul. A felügyelő kivillantotta nyúlmosolyát az autó

ablakán. Ők ketten visszamentek a házba.

Békés csönd uralkodott. Nem a béke csöndje, ezt jól tudta Tom, de csönd legalább.

– Mi lenne, ha ma este nem csinálnánk semmit? Ha csak néznénk a tévét éjjelig?

Délután Tom kertészkedni kívánt. Az mindig megnyugtatta.

Így aztán kertészkedett. Este pizsamában Heloise ágyán fekve nézték a tévét, a teájukat kortyolgatták. Még nem volt egészen tíz óra, amikor megszólalt a telefon. Tom a saját szobájában vette fel. Websterre számított, tollal a kezében várta, hogy följegyezze a másnapi programot, de Chris Greenleaf volt Párizsból. Visszaért a Rajna-vidékről, és aziránt érdeklődött, nem látogathatna-e hozzájuk a barátjával, Geralddal.

Miután befejezte a beszélgetést, Tom visszament Heloise szobájába, és elújságolta:

– Dickie Greenleaf unokaöccse volt, Chris. El akar jönni hozzánk hétfőn, elhozza a barátját, Gerald Haymant is. Azt mondtam, jöhet. Remélem, rendben van, drágám. Előreláthatólag csak egy éjszakát fognak itt tölteni. Kellemes változatosság lesz, kis kirándulás, remek ebédek és a többi.

– Mikor érsz vissza Salzburgból?

– Óh, hát már vasárnap itt leszek. Nem tudom, mi tarthat egy napnál tovább? Másnaptól, vasárnapig? Csak annyit akarnak, hogy mutassam meg nekik azt a helyszínt az erdőben. Meg Bernard szállodáját.

– Umm. Trés bien[88] – Heloise a szemhéja alatt nézett ki, úgy morogta álmosan. – Hétfőn jönnek?

– Majd hívnak megint. Hétfő estére fogom megbeszélni.

---

[88] Nagyon jól van

Tom visszament az ágyba. Heloise kíváncsi lett Chrisre, Tom tudta róla. Az olyan fiúk, mint Chris meg a barátja, el tudnák szórakoztatni. Tomnak is tetszett ez a helyzet. Bámulta a régi francia filmet a televízióban. Louis Jouvet svájci gárdistának öltözve fenyegetett valakit az alabárdjával. Tom tudta, hogy másnap ünnepélyesen közvetlennek kell lennie Salzburgban. Az osztrák rendőrségnek természetesen van olyan autója, amit az erdőben rögtön a helyszínre irányíthat, még sötétedés előtt. És aznap este elviszi őket a Linzergasséba a Kék Valami hotelbe is. Az a sötét hajú asszony a pult mögött biztosan emlékezni fog Bernard Tuftsra, és hogy Tom érdeklődött utána egyszer. Tom biztosnak érezte magát. Alighogy a képernyőn elhangzó szakadozott párbeszéd fonalát elkapta, már csengett a telefon.

– Ez aztán már biztos Webster – mondta Tom, és felkelt újra.

Tom keze egy pillanatra megállt, amikor a kagyló felé nyúlt, de csak egy másodpercig. Egyetlen másodpercre előrevetült a vereség árnyéka, meg az ezzel járó szenvedés. A robbanás. A szégyen. Ezt kell megakadályozni, gondolta. Még nincs veszve semmi. Bátorság! Felkapta a kagylót.